

Nederland is het nog nieuws politiek en mafia soms hand in hand gaan, maar in de ons omringende landen zijn al langer geïnfiltreerd.

PAGINA 7

Het industriemuseum in Maastricht krijgt concurrentie. Op een mijnsterrein bij Genk heeft Belgisch-Limburg al plannen in ontwikkeling voor een soortgelijk museum.

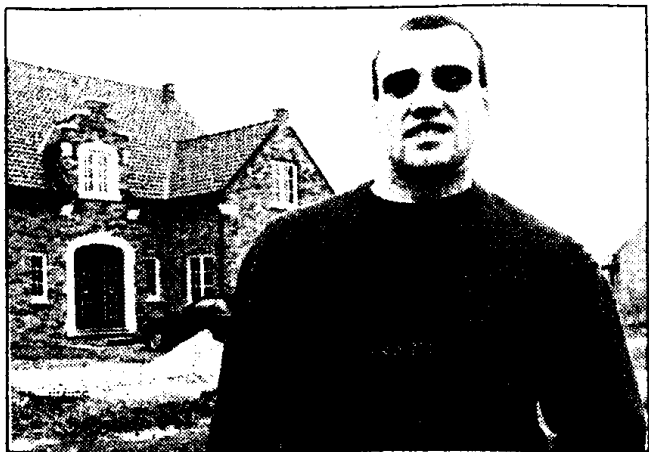
PAGINA 15

Roda JC kende opnieuw een sterke start. Hofstede en Van Galen zorgden binnen zes minuten voor 2-0 tegen Utrecht.

PAGINA 21

Wilfried Nelissen manifesteert zich als sprintkanon bij uitstap. Overwinningen bij de vleet, maar zijn successen worden doorkruist door affaires. De voor- en tegenspoed van een 'Bokkerijder'.

PAGINA 24

● Wilfried Nelissen

De woonwagenbewoner hoeft niet te trekken, vindt David van Ooijen

PAGINA 25

Sporen van katholiek leven in Nijmegen

PAGINA 27

Boekenpagina

PAGINA 33

De ketchup moest precies op de goeie plek liggen

PAGINA 36

● Sybesma van McDonald's

Wonen tussen andersmans dankertjes

PAGINA 37

Medisch Centrum West gaat laatste ronde in

PAGINA 41

Programma's voor het weekinde

PAGINA 43 en 44

Wie krijgt wat?

BRUSSEL - De staats- en regeringsleiders van de Europese Gemeenschap hebben gisteren in Brussel vaart gezet achter de Europese eenwording door de afsluiting van de laatste fase van de onderhandelingen over de oprichting van de Europese Centrale Bank.

De Economische en Monetaire Unie en de Europese Politieke Gemeenschap krijgen daarmee vanaf maandag een nieuwe gestalte. Met de aanwijzing van het Duitse Frankfurt als de plaats voor het Europees Monetair Instituut per januari 1994 en later van de Europese Centrale Bank is tevens een belangrijke stap gezet in de uitvoering van het Verdrag van Maastricht.

Verdeling van EG-instellingen over de lidstaten:

Duitsland - Europees Monetair Instituut, Frankfurt.

Frankrijk - Europees Milieubureau, Koppenhagen.

Nederland - Europees Centrum voor ontwikkeling van Beveiligingsdiensten, Thessaloniki.

Spanje - Europees Merkenbureau, Bureau voor Arbeidsinspectie.

Portugal - Europees Drugs Waarschommings Bureau, Lissabon.

Nederland - Europol, Den Haag.

Groot-Brittannië - Europees Medische Evaluatiebureau, Londen.

Luxemburg - Europees Vertaalbureau.

Nederland - Veterinaire Inspectie, Dublin.

België - Europese Opleidingsrichting, Turijn.

Van onze redactie buitenland

BRUSSEL - Amsterdam heeft gisteren geheel volgens de verwachtingen de strijd verloren rond de vestiging van het Europees Monetair Instituut, de nieuwe centrale bank van de EG. De regeringsleiders van de Europese Gemeenschap besloten tijdens hun extra topconferentie in Brussel dat de bank in de Duitse stad Frankfurt wordt gevestigd. Het samenwerkingsverband van Europese politiediensten Europol, dat een belangrijke rol moet gaan spelen in de strijd tegen de internationale drugshandel, zal in Den Haag worden gehuisvest. De dienst moet uitgroeien tot een bureau met ongeveer 300 mensen.

Het Europees Monetair Instituut zal worden voorgezeten door de Belgische bankier Alexandre Lamfalussy. De Nederlandse Bankpresident Wim Duisenberg heeft van de topbaan afgezien, en wordt nu vicepresident, zo maakte premier Lubbers gisteravond bekend.

Met hun besluit over de verdeling van een hele reeks EG-instellingen over de twaalf landen beëindigden de Europese regeringsleiders gisteren een jaren slepende ruzie. „Europa kan nu weer goed functioneren”, zei een opgeluchte Belgische premier Dehaene na afloop van de door hem voorgezeten top. Een besluit werd op het laatste moment nog geblokkeerd door Spanje, dat geen genoegen nam met alleen het Europese Merkenbureau. Madrid slaagde er zo in ook nog een EG-bureau voor 'veiligheid en gezondheid op de werkplek' in de wacht te slepen.

Onvermijdelijk

De kandidatuur van Frankfurt voor de vestiging van de Eurobank werd al enige maanden geleden onvermijdelijk. Duitsland dreigde het hele streven naar een Europese eenheidsmunt op te blazen, wanneer de Eurobank naar een ander land zou gaan. Premier Lubbers berustte gisteren in de uitkomst van het 'Europol-waarschuwing'. „Het werk dat Europol gaat doen, wordt steeds belangrijker gevonden.”

De premier zei zich drie weken geleden al neergelegd te hebben bij de nederlaag rond de bank. Lubbers heeft toen met Dehaene een 'deal' gemaakt dat Nederland Europol zou krijgen.

Lubbers verklaarde voorts dat de uitslag niets heeft veranderd aan zijn opstelling in de race om de opvolging van voorzitter Jacques Delors van de Europese Commissie. De Nederlandse premier liet enige tijd geleden weten geen kandidaat te zijn, omdat er betere mensen beschikbaar zijn. Volgens Lubbers heeft dat „reinigend gewerkt”, omdat zo geruchten in de pers werden onderdrukt dat hij niet hard genoeg lobbyde voor Amsterdam.

Zie ook pagina 5

● Europol een prijs die met argwaan wordt bekeken

(ADVERTENTIE)

HOGESCHOOL KATHOLIEKE LIMBURG

SITTARD STUDIE-PROGRAMMA'S OP MAAT

Opleidingen voor instellingen en bedrijven op het gebied van:

- beeldende vakken
- exacte vakken
- techniek
- economie
- talent
- communicatie/PR
- welzijn

Twee kansen in één studie
Onderwijs of bedrijfsleven
Je kunt zelf kiezen na de propedeuse.

Allerzielen

Om hulpkonvooien meer bescherming te geven

EG wil uitbreiding VN-macht in Bosnië

BRUSSEL - De leiders van de Europese Gemeenschap willen dat de humanitaire hulp in Bosnië-Herzegovina desnoods met geweld op de plaats van bestemming wordt gebracht. Zij vinden dat er speciale beveiligde routes moeten komen, met name naar Sarajevo, waarlangs de hulp kan worden vervoerd. De VN-macht in het voormalige Joegoslavië moet daarom worden uitgebreid.

De Twaalf willen niet langer toestaan dat de vrije doorgang van hulptransporten onmogelijk wordt gemaakt. Het idee om een of meer vaste routes desnoods met geweld te beveiligen, is afkomstig van de Franse president François Mitterrand. Om die militaire bescherming mogelijk te maken dient volgens de Twaalf de VN-vredesmacht worden versterkt.

Ook zal er meer geld voor de bedreigde bevolking op tafel moeten komen, zeggen de EG-leiders.

● De graven krijgen kort voor Allerzielen weer alle aandacht. De laatste rustplaats van overleden familieleden wordt dan door de nabestaanden van een vers bloemetje voorzien en wordt de grafsteen weer opgepoetst. Morgen maken vele kerkgangers, weer of geen weer, de stille tocht naar het kerkhof.

Foto: CHRISTA HALBESMA

(ADVERTENTIE)

Wij nodigen U uit voor een bezoek aan onze showroom.

Zaterdag 30 oktober

10.00-17.00 uur.

Zondag 31 oktober

11.00-17.00 uur

Maandag 1 november

13.00-21.00 uur

Interieurverzorging

Frans Eurlings bv

Zondag open

Valkenburgerweg 43

Voerendaal tel. 045-751212

(ADVERTENTIE)

Licht-Studio 2000

Als beloning voor automatische betaling (bij een vast abonnement) kies ik voor het volgende cadeau:

- luxue handdoek
- memokubus
- Parker pen

Stuur de bon in een open envelop, zonder postzegel naar Limburgs Dagblad Antwoordnr. 46 6400VB Heerlen

Heerlen, Spooringsingel 1A
tel. 045-729735

CiAO SPORTSWEAR

only by mode centre

CARITA

Amorsplein 16-17, Maastricht-City
Kleine Staat 6, Maastricht-City
Sardiestraat 3, Heerlen-City

Een grootscheepse marketingcampagne is in verband met de slappe op de kantorenmarkt al voor de derde keer uitgesteld. Wat 'het project van de eeuw' voor Maastricht zou moeten worden, lijkt steeds meer aan glans te verliezen.

De heroriëntatie zou ertoe kunnen leiden dat in plaats van kantoren meer woningen worden gebouwd, of dat het ABP kantoren op voorraad laat bouwen, zonder dat vooraf vaststaat dat ze gehuurd of gekocht zullen worden.

Zie verder pagina 15

● Slappe op kantorenmarkt speelt bouwers parten

Waar je ook woont.

Wilt u een ochtendkrant die het beste bij u past? Volop nieuws waar u in geïnteresseerd bent? Als u nu een vast abonnement neemt op het Limburgs Dagblad krijgt u 'm 14 dagen helemaal gratis en heeft u bij automatische betaling recht op een fraai cadeau.

☐ Ik word nu meteen vaste abonnee van De krant van Limburg. Daarom krijg ik het Limburgs Dagblad de eerste 14 dagen gratis.

Ik betaal automatisch: ☐ f 28,40 per maand ☐ f 29,65 per maand ☐ f 85,20 per kwartaal ☐ f 86,45 per kwartaal

☐ Ik geef me nu op voor een proefabonnement van 4 weken. Ik ontvang De krant van Limburg zo snel mogelijk. Dit kost mij maar f 13,10.

Naam: _____

Adres: _____

Postcode/Plaats: _____

Tel.nr.: _____ (i.v.m. controle bezorging)

Mijn bank-/gironummer voor automatische betaling is: _____

Als beloning voor automatische betaling (bij een vast abonnement) kies ik voor het volgende cadeau:

☐ luxe handdoek ☐ Plaats hier uw handtekening

☐ memokubus ☐ Ik heb de afgelopen 3 maanden geen (proef) abonnement op het Limburgs Dagblad gehad.

☐ Parker pen

DE KRANT VAN LIMBURG

André Volten exposeert in DSM-hoofdkantoor

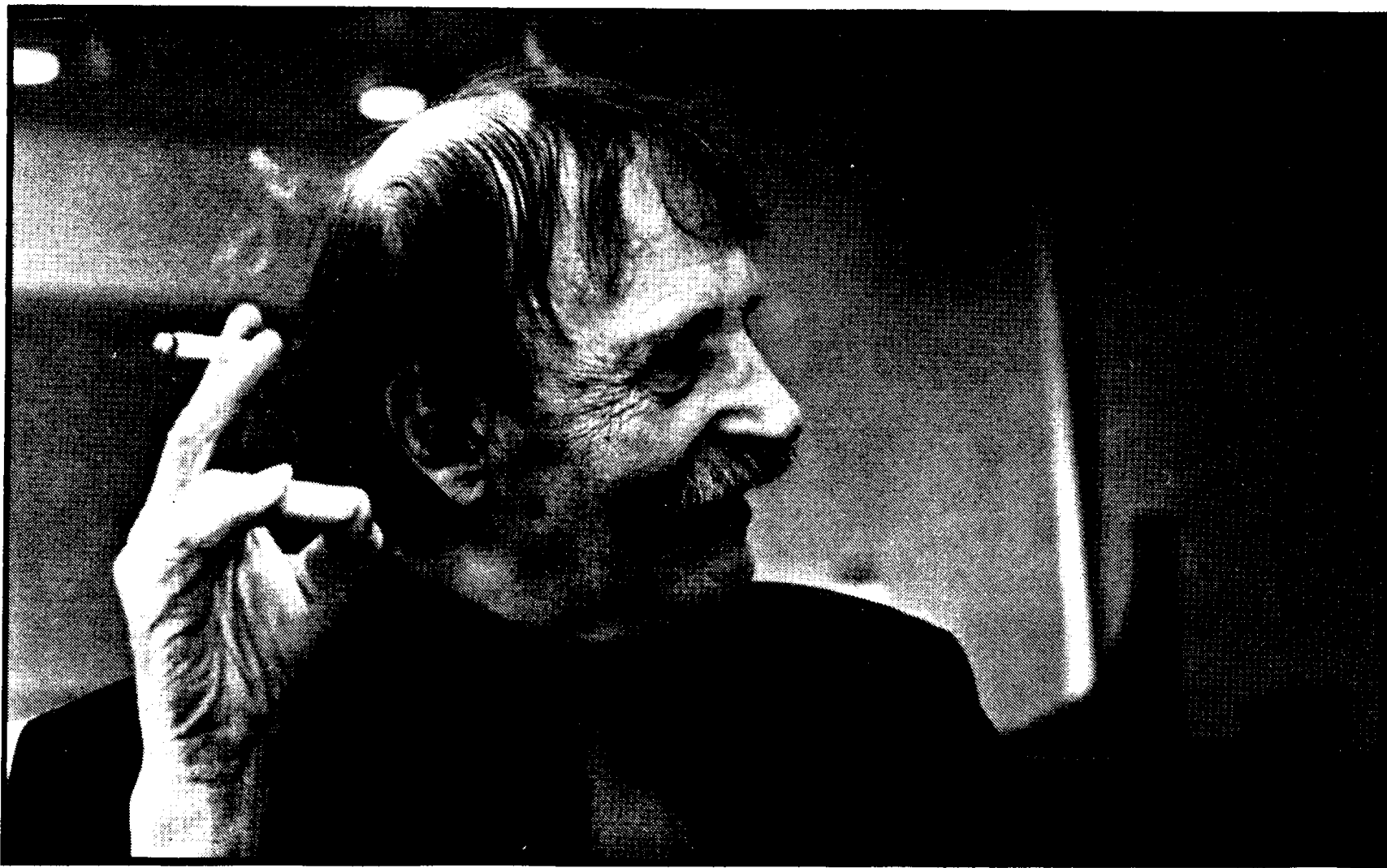
'Als kunstenaar mag je het niet alleen doen'

DOOR JOS FRUSCH

HEERLEN - De plaatsing van het monumentale kunstwerk voor het nieuwe DSM-kantoorgebouw in Sittard - in juni van dit jaar - vormde de directe aanleiding voor een expositie van een twintigtal modellen van messing en brons van André Volten in het Heerlense hoofdkantoor. De Commissie Kunst van DSM wil het personeel zo nader kennis laten maken met het werk van deze Amsterdamse beeldhouwer, wiens glanzende looping met granieten bol in Sittard en wijde omgeving inmiddels alom bewondering gekregen heeft. Daarom is de Art Corner van het Heerlense DSM-bolwerk voor het eerst ook voor publiek geopend.

Wat voor gast hebben we in huis gehaald, waar komt hij vandaan, wat stelt hij voor, welke voorgeschiedenis heeft hij? De antwoorden op deze vragen probeert de Commissie Kunst aan de hand van twintig ontwerpen van Volten te geven. „Dat kan heel goed, want mijn kleine beelden zijn de begeleiders van mijn grote beelden, ze zijn mijn evenbeeld en mijn spiegelbeeld”, vertelt de beeldhouwer, even pauzerend tijdens de inrichting van de expositie. Volten (68) is een boeiend verteller. Rustig een shaggy draaiend - zware, zoals het een handwerksman betaamt - gaat de Amsterdamse beeldhouwer graag op de filosofische toer. Hij bedient zich van prachtige volzinnen - mooi gepolijst als zijn gave, perfect afgewerkte en glanzende kunstwerken - maar als het moet deinst hij er niet voor terug zijn betoog met 'godverdommes' extra kracht bij te zetten. Als zijn kunst ter sprake komt dan gebruikt hij graag muzikale beeldspraak: harmonie, dynamiek, ritme, akkoord. „Bach is mijn grote leermeester. Ik zou willen dat ik kon denken zoals hij componeerde.”

● André Volten: „Alleen harde materialen worden zacht onder mijn handen.”
Foto: CHRISTA HALBESMA

gedachten te formuleren. „Ik wilde aanvankelijk filosofisch dichter worden, pas later kwam de beelden de kunst. Maar ik wist als puber al dat kunst mij de mogelijkheid zou verschaffen met essentiële zaken van het leven bezig te zijn.”

Na de hbs volgde het Instituut voor Kunstnijverheid in Amsterdam - misschien nog belangrijker voor zijn ontwikkeling als beeldhouwer - de Amsterdamse scheepswerf, waar gedegen vakmensen hem de kneepjes van het vak bijbrachten.

„Daar leerde ik het wezen van de materialen kennen. Tussen erts en schroot, daar ligt het.” Die opleiding stelde hem uiteindelijk in staat zijn geometrische vormen - cilindrische, kubussen, bollen, cirkelvormige segmenten - perfect af te werken. „Want de kleinste afwijking stoort mij mateloos.”

André Volten werd in 1925 in het Westfries Andijk geboren. Zijn vader was Zuidzeevisser en sigarenmaker - „Geen knecht en geen baas, een anarchist net als ik” - die veel las en viool speelde. Op de hbs kwam Volten in contact met de literatuur, ze leerde hem gevoelens en

Om die reden gebruikt Volten alleen harde materialen als staal en graniet. „Alleen harde materialen worden zacht onder mijn handen”, aldus de beeldhouwer die zich graag van de paradox bedient. „Je kunt het vergelijken met mensen. Ga je zacht en sentimenteel met elkaar om, dan zullen er nooit momenten van opperste ontroering komen.”

André Volten is een van de weinige Nederlandse kunstenaars die bijna uitsluitend in opdracht werkt. „De grote ruimte is van en voor ons allen.” Volten spreidt zijn armen en zet zijn ogen wijd open. „Je timmert letterlijk aan de openbare weg, dus dan moet je ook rekening houden met de wetten van de openbare weg. De kunstenaar en de opdrachtgever die de ruimte aanbiedt hebben samen die verantwoording. Je moet tot een muzikaal akkoord pro-

beren te komen. Er zijn wensen, een idee, een budget, een plaats. Hiermee ga je aan de slag. Dan komt het voorstel: kan men zich herkennen in wat je voor ogen staat. Dan ga je weer samen rond de tafel zitten, met respect voor elkaars inbreng. Zo wordt de partituur langzaam geïnstrumenteerd. Dat is de relatie, de spanning, het goede. Je mag het als kunstenaar niet alleen doen.”

Dan komt het moment dat het werk wordt afgewezen of omarmd, zoals Volten het formuleert. „Het kunstwerk moet een trait d'union vormen tussen kunstenaar en kijker. Ik ontdeed mijn beelden van sentiment en emotie. Die heb ik wel, maar ik wil er de mensen niet mee lastig vallen.

Zij moeten er met hun eigen gevoelens naar kunnen kijken. Zo wordt het beeld een gemeenschappelijk object van ervaringen, directe betrekkingen worden gedeeld. Maar

ze zullen er zich wel moeite voor moeten doen. Want kunst gaat over het andere van hetzelfde. Je zult dat als kijker moeten erkennen en herkennen. Anders staat kunst ergens in een hoekje alsof zij er niet bijhoort.”

Maar Volten is wel bereid rekening te houden met de kijker. „Ik maak gebruik van vormen als kubus of bol die van ons allemaal zijn. Zo vertel ik mijn verhaal, maak ik mijn beelden, die je kunt zien als de visualisering van mijn diepste gedachten.”

De twintig ontwerpen van André Volten zijn van 6 november tot en met 4 december elke zaterdag tussen 10 en 15 uur te bewonderen in het DSM-hoofdkantoor, Het Overloon 1 in Heerlen.

exposities

Tekeningen en foto's bij Wolfs

MAASTRICHT - Galerie Wolfs, Hoogbrugstraat 69 in Maastricht, toont tot en met 28 november foto's van Leo Dividal en pasteltekeningen van Johan Breuker. De expositie, die morgenmiddag om 15 uur geopend wordt, is te bezichtigen op woensdag en vrijdag van 14 tot 18 uur, op donderdag van 18 tot 20 uur, op zaterdag van 10 tot 17 uur en op zondag van 13 tot 17 uur.

De keuze van het onderwerp hebben ze gemeen en hun gevoelens daaromtrent verwoorden ze op gelijksortige wijze: lyrisch en romantisch. De pasteltekeningen van Johan Breuker zijn licht, spontaan en verstandig. Het zijn overwegend Italiaanse renaissance- en baroktuinen. Paradijselijke plekken, vaak ver-

scholen, waar licht, groen, beelden en architectuur in harmonie samen zijn en waar een constante stilte de dagelijkse werkelijkheid buitensluit. Fotograaf Leo Dividal fotografeert daar waar de mens was: het landschap, het park, de tuin, het kerkhof. Een detail in een tuin toont de geest, het heden en het verleden, simpele details verhalen boekdelen, laten een innerlijk landschap zien: 'de Architectuur van de herinnering'.

Jan van Diemen in galerie Fah

MAASTRICHT - 'Sportschilder' Jan van Diemen exposeert tot 5 december in galerie Fah, Brusselsestraat 80 in Maastricht. De expositie, die morgenmiddag om 14 uur geopend wordt, is te bezichtigen op donderdag van 16 tot 20 uur en van vrijdag tot en met zondag van 13 tot 17 uur.

Op doeken van papier van meestal forse afmeting weet Jan van Diemen de dynamiek en de lyriek van de topsporter te vangen in reeksen olieverven, gouaches en zeefdrukken. Door zijn abstract-expressionistische manier van werken krijgt niet alleen de prestatie van de sporter volledige aandacht, maar ook de sfeer en de landschappelijke omgeving. Een fel coloriet wordt gecombineerd met een energieke lijnvoering.

'Vlissingen Ontvlucht'

SITTARD - Elf hedendaagse kunstenaars uit Vlissingen presenteren zich voor het eerst in een groepstentoonstelling in Limburg. In het Kunstcentrum Sittard aan de Leyenbroekweg 113a wordt morgenmiddag om 15 uur deze expositie geopend, die de naam 'Vlissingen Ontvlucht' heeft meegekregen en tot en met 31 december loopt. Open van woensdag tot en met zondag van 14 tot 17 uur.

De tentoonstelling geeft een representatief beeld van de kunstproductie in de Zeeuwse havenplaats. Wat deze kunstenaars ondanks de verschillende achtergronden en thema's en de diversiteit aan technieken bindt, is de relatie met de kust en de atmosfeer van Vlissingen: een internationaal gekleurde bevolkingsgroep zorgt voor een dynamisch beeld waarin diverse culturen elkaar ontmoeten.

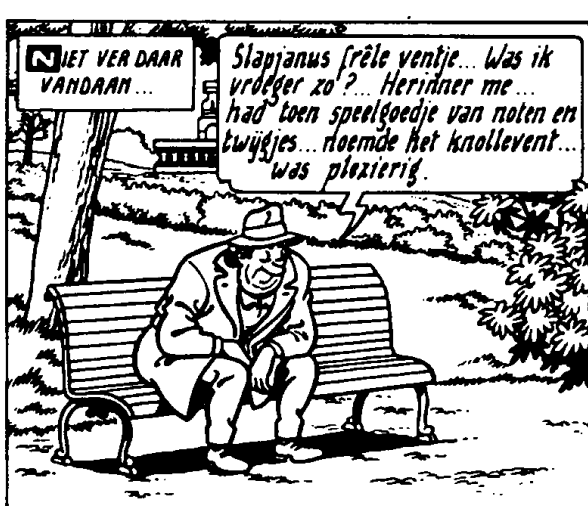
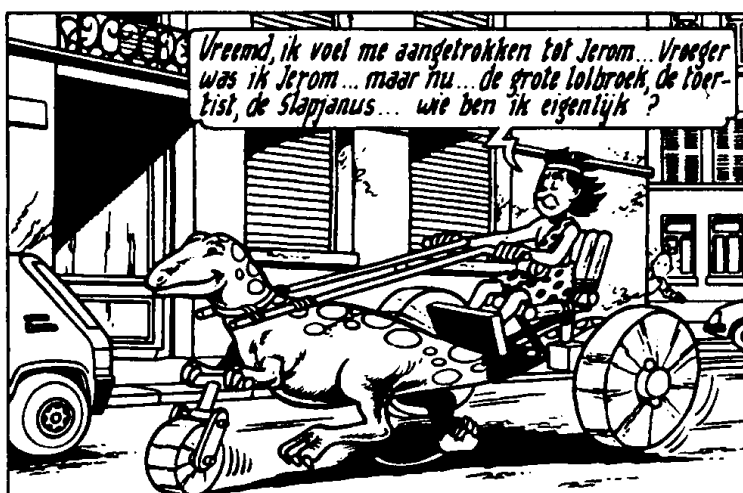
De aanwezigheid van de zee resulteert daarbij in een kunstproductie waarin ruimte en licht bepalende factoren zijn. De expositie bevat naast sculpturen, schilderijen, tekeningen en fotografie ook diverse mixed media.

'Vlissingen ontvlucht' wil het podium van deze kunstenaars tijdelijk verleggen naar het zuiden. De groep denkt dat een andere publieksgroep, een andere atmosfeer en in het bijzonder de contacten met kunstenaars van elders versterkend zullen werken.

● 'Canto ostinato', houtskool/pastel van Johan Breuker.
Foto: FOTO STUDIO KRIMP

de slimme slapjanus

recept

Lever in paprikasaus

DOOR HUB MEIJER

Benodigdheden voor 4 personen: 4 plakken varkenslever van ca. 100 g, peper, zout, 2 thl paprikapoeder, bloem, 80 g boter, 1 ui in reepjes gesneden, 1 rode en groene paprika in reepjes, 1½ dl sour cream, ½ dl bouillon of witte wijn.

Bestrooi lever met peper, zout en 1 thl paprikapoeder. Haal lever door de bloem en schud overtollige bloem eraf. Verhit boter tot schuim wegtrekt. Bak lever op niet te hoog vuur in ca. 4 tot 5 minuten aan iedere kant gaar en bruin.

Leg lever op een schotel en houd warm.

Fruit ui en paprika in gesmolten boter glazig. Bak rest paprikapoeder even mee. Blus af met witte wijn of bouillon. Laat even inkoken en voeg vervolgens sour cream toe. Laat saus even doorkoken. Schenk deel saus over lever en serveer rest er apart bij. Lekker met rijst of macaroni.

TIPS: Dit is een goed recept voor roerbakken. Snijdt dan de lever in reepjes. U kunt ook runder- of kalfslever gebruiken.

verder...

... exposeren 11 fotografen - twee Belgen en negen Nederlanders - in Artfort, St.-Annalaan 23 in Maastricht. T/m 30/10, open di t/m do 10-17 uur, za en zo 10-16 uur.

... is onder de titel 'Bureelkunst in het Pandhof' tot en met 14 november een expositie te zien in het Mariapark, Oude Markt 16 in Sittard. Ambtenaren uit Sittard en Hasselt tonen er hun artistieke werk. Open zaterdag en zondag van 11-17 uur.

... wordt in Hotel Holiday Inn te Maastricht een tentoonstelling gehouden met schilderijen van de Russische kunstenaar Wladimir Bougrine.

... toont galerie De Blauwe Olifant, St.-Servaasklooster in Maastricht, dit en volgend weekeinde Oosterse sculpturen, gebruiksvoorwerpen en collector items. Open van 14 tot 18 uur.

... loopt in het Maaslandziekenhuis in Sittard tijdens de hele maand november een tentoonstelling van acrylschilderijen van Roel Marissen. In de Geleense vestiging exposeert de schildersgroep SiNiOm.

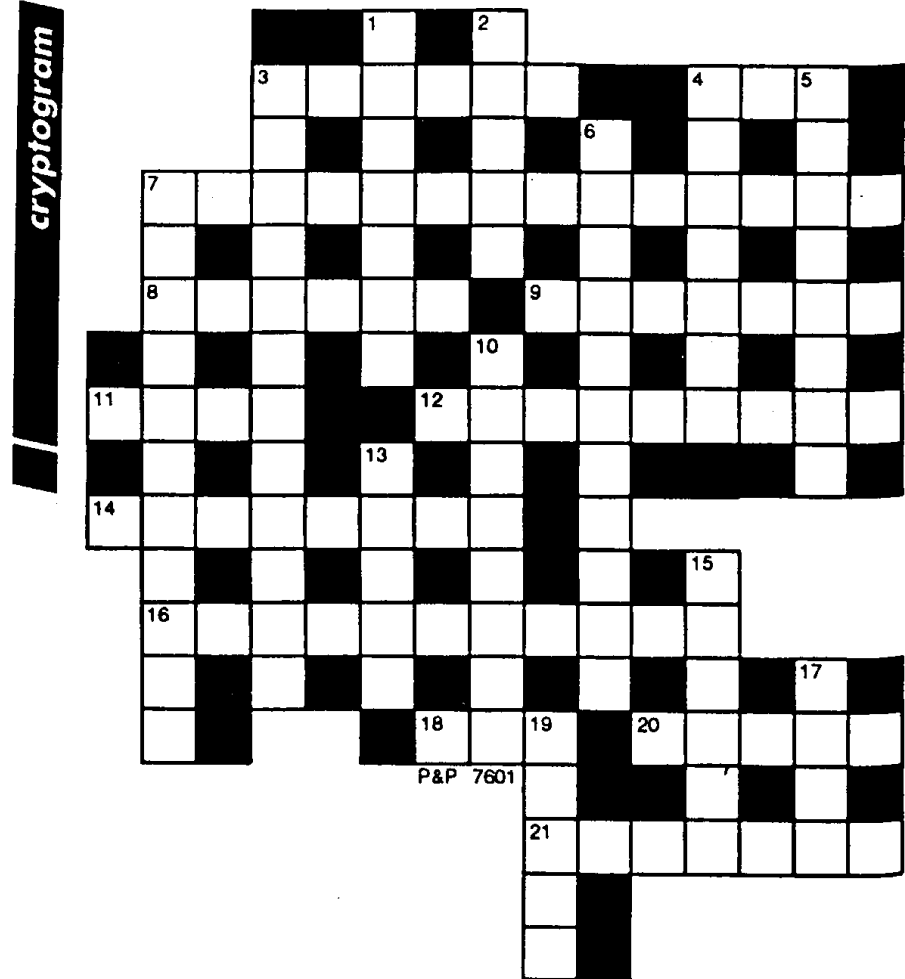
... is werk van de Limburgse kunstenaar Hans Truijten tot en met 6

● Torso, werk van de Russische kunstenaar Wladimir Bougrine.

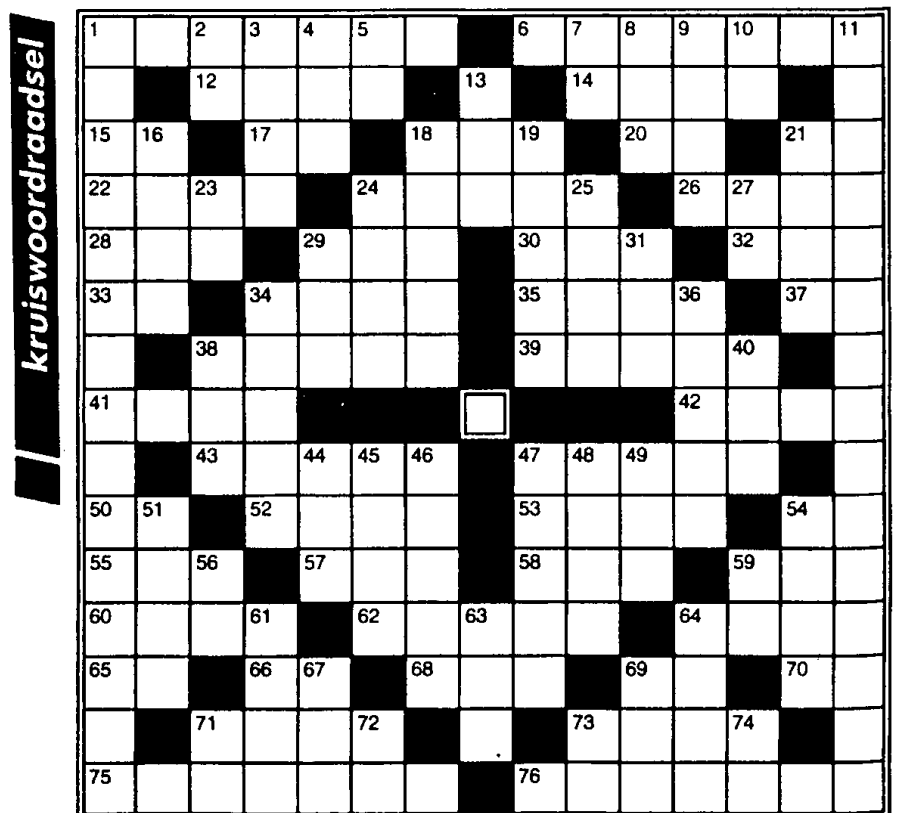
december tentoongesteld in het Tongerlohuys in Roosendaal. ... zijn recente olieverfschilderijen van Max Kreijn tot en met 12 december te zien in galerie Markt Raaijmakers in Grubbenvorst. Open do t/m zo van 13-17 uur.

puzzels

HORIZONTAAL: 3 Die jongen zit in 't schip (6); 4 Een hij in de slee (3); 7 Dat is een KNO-arts (14); 8 Die vogel glanst minder (6); 9 Du-o's plaatsen (7); 11 Kleding voor een konijn? (4); 12 Een elftal met pit (9); 14 Het laatste woord over de proef in dat verblijf (8); 16 Veel schrijvers in de regio? (11); 18 Zij kreeg al snel een titel (3); 20 Draaiende malen (5); 21 Dat verdrag is er tegen opgewassen (7).

VERTIKAAL: 1 Ik heb 't te gek gehad (7); 2 Is die schrijfster Duits? (5); 3 Vergadering van criminelen (12); 4 'Wat is dat blad iel', zei hij bemoeizuchtig (7); 5 Alles inclusief. Gesnapt? (8); 6 Niet binnen het bestaan (11); 7 Thema's tiranniseren (11); 8 Botkluiwer met t.b.c. (8); 13 Vuil geld (5); 15 Met nadruk vertelde hij over zijn tongval (6); 17 Een armoedig wijze (4); 19 Uit een boom of uit een vis. Lekker ruiken doet 't! (5)

P&P E1051
1 20 14 43 2 63 45 46 73 7 26 55 3 62 24

Welk winwoord komt er in het balkje?

HORIZONTAAL: 1 dichten; 6 deel van een huis; 12 strook; 14 heugel; 15 numero; 17 titel; 18 regel; 20 calcium; 21 de onbekende; 22 wier; 24 graven; 26 vertraagd; 28 houding; 29 bijb. vrouw; 30 sportopleiding; 32 schooltype; 33 selenium; 34 teken; 35 bijb. plaats; 37 militair; 38 bajonet; 39 welpenleider; 41 valschemspringer; 42 morsdoek; 43 schande; 47 liefje; 50 uitgave; 52 betaalmethode; 53 grondsoort; 54 de dato; 55 lomp; 57 klein paard; 58 voortd; 59 rolsteen; 60 vaartuig; 62 beneden; 64 kleur; 65 voorz.; 66 noot; 68 wilde haver; 69 het Rom. rijk; 70 voegw.; 71 opening; 73 wazige; 75 draak; 76 draaiing.

VERTIKAAL: 1 fruitgewas; 2 aarzelend; 3 bijenhouder; 4 voorz.; 5 selderij; 7 bez. vnw.; 8 voetbalclub; 9 spraak; 10 deciliter; 11 bureauhulp; 13 mnl. dier; 16 brandstof; 18 zuur; 19 driekroon; 21 int. verdragsorg.; 23 gram; 24 lo; 25 weekdier; 27 bijb. plaats; 29 gesteente; 31 familieid; 34 serpent; 36 lichteid; 38 omroepver.; 40 indien; 44 boom; 45 loven; 46 cowboyfeest; 47 slijtage; 48 draaikolk; 49 grondsoort; 51 onderdempeling; 54 aanw. vnw.; 56 Japans bordspel; 59 sporttem; 61 omroep; 63 dwaas; 64 pl. aan de Oostzee; 67 loot; 69 knaagdier; 71 met name; 72 lidw.; 73 verordening; 74 elektr. traktie.

oplossing gisteren

OPLOSSING E 907

HORIZONTAAL: 1 hert; 4 rebus; 8 valk; 11 eigen; 13 inkel; 15 RK; 17 pad; 18 ler; 19 ja; 20 tor; 22 reu; 24 Epe; 25 bat; 26 rand; 28 ion; 30 trog; 32 lama; 33 plots; 35 Aken; 37 in; 38 tol; 40 top; 42 rij; 43 dom; 44 KRO; 45 e.k.; 47 fee; 49 arm; 51 fa; 52 Rome; 54 graaf; 57 ibis; 59 roze; 61 opa; 62 snel; 63 set; 64 Lek; 66 kop; 68 dek; 70 NN; 71 dam; 72 kil; 74 te; 75 ranok; 77 genie; 79 kaas; 80 emmer; 81

drop.
VERTIKAAL: 1 hart; 2 re; 3 tip; 4 rede; 5 en; 6 ui; 7 snip; 8 ver; 9 ak; 10 krat; 12 gard; 14 keet; 16 koran; 17 jager; 21 ram; 23 24; 24 ent; 25 bok; 27 nat; 29 oom; 31 rap; 32 liter; 33 ploeg; 34 straf; 36 nijds; 39 oer; 40 oor; 46 koren; 47 ez; 48 map; 50 m; 51 filet; 53 mot; 55 rok; 56 aak; 57 bed; 60 elan; 62 spin; 63 snek; 64 emoe; 67 oker; 69 keep; 71 das; 72 lid; 75 ra; 76 km; 77 ge; 78 or.

Winwoord: FUNDAMENTALISME

Van onze correspondent

ERLEN - Wat begon een geslaagde actie, eindigt een nachtmerrie te worden voor Graig Sherhold. De Britse PIT begint nog bijna dagelijks met hun visitekaartjes aan de Engelse jongen, voormalig kankerpatiënt.

steeds duikt met een ere regemaat een ketbrief op, waarin be- worden worden opgeroe- hun visitekaartje te ren aan Graig, die als otste wens zou heb- om in het Guinness of Records te ko-

Voormalige kankerpatiënt baalt van actie Graig Sherhold kan geen visitekaartje meer zien

men met de grootste verzameling ter wereld. Het gaat echter om een compleet achterhaalde actie die niet meer te stuiten lijkt. Telkens weer worden bedrijven in het gehele land door relaties voor een voldon-

gen feit gesteld. Vriendelijk doch beslist wordt gevraagd de kettengactie niet te verbreken, een visitekaartje te sturen en de brief opnieuw naar de zakenrelaties te sturen. En weiger maar eens, als een goede za-

kenrelatie zoiets vraagt. Voor je het weet ben je een opdracht kwijt, dus sturen maar. Bij de uitgever van het Guinness Book of Records, Kosmos in Utrecht, is men de wan- hoop nabij. „Wekelijks

krijgen we telefoontjes van mensen die informeren naar de kettengbrief. Ze vragen of Graig nog wel leeft,” vertelt Carin Melssen. „Wij zoeken de mensen om de brief alsjeblift in de prullenbak te gooien. Maar er komt maar geen einde aan de actie.”

De 'Make a wish foundation' in Atlanta (VS), die in de kettengbrief genoemd wordt en ruim vier jaar geleden de actie voor Graig begon, is volgens Carin Melssen betrouwbaar. „Maar de zaak is gewoon uit de hand gelopen.”

Ouderen moeten langer zelfstandig blijven Plan bejaardenoordenen levert half miljard op

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG - Het kabinet wil jaarlijks zo'n 650 miljoen gulden op de bejaardenzorg bezuinigen. Dat is mogelijk door de bejaardenoordenen op te heffen en de ouderen of in eigen woningen, de zogenaamde wozoco's, of in verpleeghuizen onder te brengen.

Dit blijkt uit berekeningen die minister d'Ancona (WVC) naar de Tweede Kamer heeft gestuurd. De minister zelf meent dat haar plan- nen 500 miljoen gulden per jaar meer kosten. Die berekening is echter onjuist omdat zij daarin ook de eigen bijdragen van betrokkenen meetelt.

Het kabinet maakte kort voor de zomer bekend dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig moesten kunnen blijven wonen. Dat zou kunnen in woon-zorgcomplexen (wozoco's), waar zij de zorg zouden krijgen die zij nodig hebben. Ouderen die te veel zorg nodig hebben, zouden in een verpleeghuis terecht moeten komen. De bejaardenoordenen zouden zo op den duur verdwijnen. Er wonen nu ongeveer 150.000 bejaarden in bejaardenoordenen. Zestig procent van hen zou in de toekomst in een wozoco terecht kunnen, de rest in verpleeghuizen. Uitgaande van 90.000 bejaarden in wozoco's kost dit het Rijk 1,1 miljard gulden. Nog eens 60.000 bejaarden in verpleeghuizen kost 2,3 miljard gulden. Te zamen 3,4 miljard gulden.

punt

uit

• Kwaad

De burgemeester van Hoge en Lage Zwaluwe is boos op de NS. Medewerkers van de NS waren gisterochtend namelijk niet op tijd aanwezig om de woensdag ontsproorde wagon met het uiterst brandbare butadieen af te voeren. Volgens de burgemeester was zonder opgaaf van redenen het transport vijf uur uitgesteld. En toen het transport eindelijk toch vertrok wist de burgemeester daar weer niets van.

• Bloedaffaire

De Duitse politie heeft gistermorgen de bedrijfsleider van het bedrijf UB Plasma uit Koblenz opgepakt. Tot dusver zijn in 53 Duitse ziekenhuizen en bij een Oostenrijkse afnemer partijen bloedplasma van de firma in beslag genomen. UB Plasma werd donderdag gesloten nadat aan het licht gekomen was dat het mogelijk was met aids besmet bloedplasma had verkocht.

• Bezuinigen

Slechts 13 procent van de bevolking is van mening dat er op de gezondheidszorg bezuinigd mag worden. Bijna de helft (45 procent) is zelfs voor een stijging van de uitgaven in deze sector, ook als dit een verhoging van premies met zich brengt. Deze gegevens werden gisteren door de medische faculteit van de Universiteit van Leiden gepubliceerd.

• Verkopen

Minister Maj-Weggen stemt in met het advies van de Commissie Broekx om de gemeentelijke vervoerbedrijven te verzelfstandigen. Volgens Broekx biedt het zowel de gemeenten als de ondernemingen voordelen als gemeentelijke vervoerbedrijven op eigen benen staan. Gemeenten lopen niet langer financiële risico's. De bedrijven kunnen meer prestatiegericht ondernemen. Zij kunnen concurreren op de markt van het openbaar vervoer.

• Aanval

Irak heeft gisteren Iran ervan beschuldigd al vijf dagen bombardeerden en luchtaanvalen uit te voeren op Koerdische gebieden aan de Iraanse-Iraanse grens. Hierbij zijn duizenden mensen om het leven gekomen, onder wie vrouwen en kinderen, aldus het blad al-Thawra. Koerdische groeperingen bevestigden dat er doden zijn gevallen. Ze zeiden dat het Iraanse leger sinds maart geregelde artilleriebeschietingen uitvoert op hun kampen in het noorden van Irak.

• Branden

Brandbestrijders in Californië hebben gisteren meer controle gekregen over het door woestijnwinden aangewakkerde looppvuur dat verwoestend door grote delen van Zuid-Californië trok. De schade wordt op honderden miljoenen dollars geschat. President Bill Clinton heeft 'alle mogelijke federale steun' toegezegd.

• Moorden

Tien winkeliers zijn in de afgelopen drie dagen vermoord in Moskou. De slachtoffers werden met vuurwapens om het leven gebracht door onbekenden. De meeste slachtoffers zijn ondernemers die niet zijn ingegaan op eisen van afpersers. De serie moorden volgt op het opheffen van de noodtoestand en de avondklok op 18 oktober. De Moskouse autoriteiten zeiden de na de rebellie van het parlement afgekondigde uitzonderingsmaatregelen te hebben aangewend voor de bestrijding van de criminaliteit in de Russische hoofdstad.

Speurtocht naar mogelijkheden om vluchtelingenstroom in te dammen

Kabinet wil minder asielzoekers

Van onze parlementaire redactie

HAAG - Het kabinet wil naar mogelijkheden het aantal asielzoekers te beperken. Daarbij wordt be- trof elke asielzoeker uit- kend noodgebied hier- toe komt vanuit die- of alleen vanwege eco- nische motieven. Voorts- et kabinet bezien of een- zoeker die hier ten on- aanklopt, terugge- kan worden naar het- waar betrokkene van- komt.

Kok heeft dit gisteren na- van het kabinetsover- maakt. De vice-premier- dat de opvang van asielzo- elmatisch is. Al dit week- wordt verwacht dat de- voorzieningen geen uit- meer bieden. Daarom zijn op- basis Gilze-Rijen verwarm- en ingericht voor de opvang- kimaal 600 asielzoekers.- ide dat het kabinet zich de- de weken opnieuw zal bezig- met het probleem hoe alle- kers op te vangen zijn.- komt ook de vraag aan de- de tijd die gemoeid is met- handelen van verzoeken ver- worden.

Quiven

premier gaf aan dat hij sa- het premier Lubbers de ko- weken opnieuw gaat over- met de Vereniging van- ndse Gemeenten (VNG)- de opvang van asielzoekers.- endende dat politiek-Den Haag- voleem wil afschuiven naar- menten. Van de andere kant- et de indruk ontstaan dat de- van asielzoekers alleen een- probleem is.

de dat er opnieuw gekeken- worden naar categorieën asiel- en het land van herkomst.- hem is de nood in bijvoor- Joegoslavië en Somalië- groot als het aantal asielzo- uit die landen komt nu- Kok stelde dat er ook veel- che vluchtelingen bij zijn.- met wil daarom de asielzo- individueel gaan behandelen.- der de redenatie volgen dat- een bepaald land komen,- matisch recht is op asiel.- maak over „het selectiever- ten aanzien van asielzo- daarbij speelt ook de vraag- of het Duitse beleid gevolgd- worden. Duitsland zendt asiel- die niet worden toegelaten- naar het land waar zij van- komen.

De vol

de zich tegen uitspraken- burgemeester Gruyters van Le- asielzoekers de deur- niet worden omdat ons land- Wel erkende hij dat de toe- van asielzoekers niet alleen- geeft bij de opvang maar- emotionele en maatschappe- hij waarschuwde echter- personen en organisaties die- gebruik van willen maken.- na duidelijke verwijzing naar- remdemocraten.

(ADVERTENTIE)

Hoppenbrouwers

"Als ik een nieuwe bril nodig heb ga ik vanzelfsprekend naar Hoppenbrouwers. Kijk ik heeft veel belang aan een goed persoonlijk advies, prettige bediening en service. Daarom voor mij."

HOPPENBROUWERS
Emmalaan 11 - Heerlen 045-711984
20 m. voorbij ABN-AMRO BANK richting Emmelabank

Aap geveld door griep

• Een doodzieke gorilla lijkt steun te zoeken bij een moeder-gorilla. De zieke mensaap is een van de twintig gorilla's in de Apenheul in Apeldoorn, die een kwaadaardige virus-infectie hebben opgelopen. Twee baby-gorilla's zijn al overleden aan de gevolgen van de infectie, die lijkt op een menselijke griep. Volgens Apenheul-directeur Mager verkeert geen van de apen echter meer in levensgevaar. „Gorilla's zijn vatbaar voor vrijwel alle ziektes die bij mensen voorkomen. In sommige gevallen verloopt zo'n infectie bij apen heftiger dan bij mensen. Dat is nu gebeurd. In Apeldoorn heeft afgelo- pen maand een griepgolfje met een vervelende koorts ge- woont. De apen- apensoorten in de Apenheul zijn niet ziek geworden.

Foto: ANP

Kabinet tegen instellen van extra aow-fonds

DEN HAAG - Het kabinet voelt er niets voor een speciaal aow-fonds in het leven te roepen. Met de baten in dit fonds zou een toekomstige stijging van de aow-premie opgevangen moeten worden. Het kabinets-standpunt blijkt uit een brief van staatssecretaris Wallage (Sociale Zaken) aan de Kamer. Het instellen van een aow-fonds is onlangs in de Kamer door het CDA-kamerlid Tuinstra geopperd. Volgens hem zal de aow-premie zonder nadere maatregelen fors gaan stijgen. Niet alleen door de toenemende vergrijzing maar ook door een individualisering van de aow: het afstemmen van de hoogte van de aow op de persoonlijke omstandigheden. Door nu een fonds in te stellen zou er straks genoeg geld zijn om de stijging van de aow-premie te voorkomen, aldus Tuinstra. Het fonds zou gevuld moeten worden door een tijdelijke verhoging van de aow-premie nu.

Wallage stelt dat door een verhoging van de aow-premie op dit moment de koopkracht onder druk komt te staan. De staatssecretaris bestrijdt bovendien dat de kosten van de aow in de toekomst niet meer zijn op te brengen.

Senaat wil wetsvoorstel niet verder behandelen

Kabinet weet echt geen raad meer met gokken

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG - De Eerste Kamer is niet van plan het wetsvoorstel waardoor in ons land de krasloterij ingevoerd kan worden, verder te behandelen. De Senaat heeft daartoe besloten in weerwil van een oproep van het kabinet om dat wel te doen.

De Eerste Kamer heeft het besluit genomen op basis van een brief die minister d'Ancona

(WVC) gisteren aan de Tweede Kamer zond. In de brief ging de minister in op het beleid dat het kabinet wil voeren om gokverslaving tegen te gaan.

Volgens d'Ancona zijn er in ons land nu 75.000 mensen verslaafd aan gokken. Het gaat dan vooral om laagopgeleide jongeren en mannen. Als betrokkenen niet genoeg geld hebben voor het gokken, gaan zij over tot criminaliteit. Van alle woninginbra-

ken wordt 23 procent gepleegd door gokverslaafden, aldus de bewindsvrouw.

De minister zegt dat er dringend behoefte is aan een samenhangend beleid om gokverslaving tegen te gaan. Zij wil zich daar de komende tijd hard voor maken. De Eerste Kamer wil eerst zien wat voor beleid het kabinet op dit gebied ontwikkelt, voordat zij tot behandeling van het wetsvoorstel wil overgaan. In haar brief stelt d'An-

cona dat er pas twee jaar nadat de krasloterij is ingevoerd, een evaluatie over de effecten ervan zal plaatsvinden. Verder zullen de normen voor speelautomaten worden aangescherpt. Er komt een heffing, te betalen door degenen die een vergunning hebben voor het aanbieden van risikante kansspelen. Met het geld dat daardoor beschikbaar komt, wil het kabinet verslaafden gedwongen gaan behandelen. Na afloop van het kabinetsberaad van gisteren maakte vice-premier Kok bekend dat het kabinet de Staatsloterij geen vergunning geeft tot de invoering van een dagelijkse loterij. Dat zou „erg verslavend" zijn, aldus Kok.

Politie Singapore verdenkt Nederlandse nu van drugsgebruik

Maria Krol na vrij spraak opnieuw gearresteerd

Van onze redactie buitenland

SINGAPORE - De 59-jarige Maria Krol, die gisteren in Singapore werd vrijgesproken van heroïne-smokkel, is later op de dag opnieuw gearresteerd, nu wegens drugsgebruik. De Nederlandse die eerder van de rechter de bevrijdende woorden hoorde 'niet schuldig', ontliep daarmee de doodstraf, die in Singapore staat op de smokkel van drugs. Ze werd kort nadat ze was vrijgelaten echter weer door de politie aangehouden omdat er nog een tweede aanklacht tegen haar liep: gebruik van drugs.

De hevig ondane vrouw werd daarop opnieuw in een cel opgesloten. De Nederlandse ambassade in Singapore heeft direct na de arrestatie van Maria Krol contact opgenomen met het ministerie van Buitenlandse Zaken en gevraagd om bemiddeling. Dat hielp echter niet. Een Nederlander in Singapore, die de

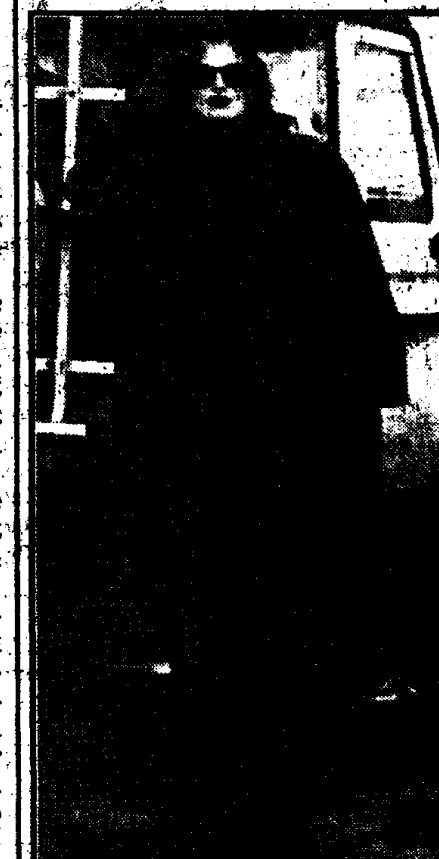
niet-juridische zaken van de vrouw gedurende haar gevangenschap behartigde, kreeg het tenslotte gedaan dat zij op borgtocht werd vrijgelaten. De rechtszaak tegen haar begint vandaag om 9 uur plaatselijke tijd. Op het gebruik van drugs staat in Singapore minstens twee jaar gevangenisstraf. Krol was na de vrij spraak totaal ver- rast, zo meldde een opgetuige. Het proces tegen haar had zich maanden voortgesleept. Het duurde even voordat tot haar doordrong wat de betekenis was van de gerechtelijke uitspraak, waarna ze haar emoties de vrije loop liet. Toen ze op weg naar het vliegveld werd gearresteerd wegens een tweede aanklacht tegen haar, het gebruiken van drugs, stortte ze in.

Maria Krol werd op 19 april 1991 in een hotel in Singapore gearresteerd. De politie trof in haar kamer heroïne aan afkomstig uit haar bagage. Krol, die in gezelschap verkeerde

van een Nigeriaanse reisgezel, ver- voerde op dat moment machine- onderdelen voor haar importbedrijf. De rechtbank achtte niet bewezen dat zij wist dat er in de onderdelen - zuigers voor een wegenbouwma- chine - drugs waren verstopt. In de loop van het proces voerde pessimisme de boventoon over de kansen van Krol op vrij spraak. Maar er werd ook op gewezen dat haar gevorderde leeftijd en het feit dat ze vrouw is redding konden brengen.

Het zou in de geschiedenis van de rechtspraak in Singapore voor het eerst zijn dat een blanke vrouw zou worden veroordeeld tot de galg. Volgens een waarnemer bij het proces heeft dat element echter geen rol gespeeld bij de uiteindelijke uit- spraak. De rechter verklaarde ge- loof te hechten aan de verklaringen van Maria Krol en zei dat hij haar verhaal consistent had gevonden. Ook de Nigeriaan Johnson werd op die gronden vrijgesproken.

(ADVERTENTIE)

Bestaat er
mode vanaf maat 42?

De Joffers

Persona en
Marina Rinaldi van Max Mara
Big Fun van Mondri
Si Signora e.a.

Rechtstreekt 74
(nabij Hotel Maastricht)
Maastricht ☎ 043-218253

Geopend: di. vrij. zat. 10.00-17.00 uur
Dinsd. av. koopavond tot 21.00 uur
Maandagmiddag 13.00-17.00 uur.

Limburgs Dagblad
piccolo's
 In de Cramer 37, Heerlen
 Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
 Postbank: 1035100
 Bank: ABN-AMRO 57.75.35.935
 Fax: 045-739204 of 739364

Piccolo's
 Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: f 1,35.
 Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist/Gevonden f 1,20 per mm. Onroerend Goed en Bedrijven Transacties f 1,85.

Reuzepiccolo's
 Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letters (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: f 1,85.
 Advertenties onder nummer: f 7,50.
 Bewijsnummers op aanvraag: f 4,75.

Prijzen zijn exclusief 17,5% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.
 Enkele rubrieken UITSLUITEND a contant en met logimale.

Telefonisch opgeven
045-719966
 Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.

Schriftelijk opgeven
 Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
 Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt vrijdag 11.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.
 (Bron: Cebeco Bureau Scanner)

Weggekoopen op 17-10 in Jaar: POES, Europees kort parkerpl. auto weg Nieuw, zwart, 2 j., groen en rood bandje. Inl. 04492-3620 na 17.00 uur.

20-10 Verloren 2 RINGEN parkerpl. auto weg Nieuw, zwart, 2 j., groen en rood bandje. Inl. 04492-3620 na 17.00 uur.

Heeft U bewijzen nodig. Bel dan 045-453878
Detective-buro Eurode
 Voor binnen- en buitenland, bedrijven en particulieren.

OPGELET: Knap uit: Klusmannen. Voor al Uw binnen- en buitenland. Vraag gratis offerte. Ook kleine reparaties mogelijk. 045-82720.

LAGER biedt zich aan voor deel middagen per week voor uitbeurwerk of worstelwerk, omg. Roermond/Ward. Telef. 04750-30801.

Diverse personeel
Goede bijverdienste Samen slank - Afslankklups
 Een jonge snelgroeiende organisatie op afslankgebied is op zoek naar representatieve dames, die in hun regio afslankklups gaan leiden. Redelijke spreekvaardigheid als ook belangstelling voor voeding is een pré. Leeftijd boven 25 jaar. Inl. Samen slank afslankklups. Tel. 04754-83605.

Part-time medewerkers m/v
 omg. Vaals, Margraten en Gulpen. Min. leeftijd 35 jaar. Aes. B diploma heeft voorkeur. Schriftelijke sollicitaties richten aan: Tiva financieel adviesburo, Maastrichterweg 2a, 6374 RZ Landgraaf.

Snelle Starters
 Wij zijn een van de leidende firma's op het gebied van vakantie en reizen, met meer dan 12 jaar ervaring in Europa! Wij hebben een zeer modern bureau in Düsseldorf. Wij zoeken: intelligente, enthousiaste en gedisciplineerde medewerkers die snel carrière willen maken. Mensen die uitzien naar een succesvolle toekomst en willen samenwerken met ons professionele team. Leefijd en ervaring zijn onbelangrijk, kortstudele eigenschappen daarentegen zijn zeer belangrijk. Het is vanzelfsprekend dat u de Engelse en Duitse taal beheerst. U wordt vooraf intensief getraind en verdient een ver boven gemiddeld inkomen!!!
 GEINTERESSEERD!!!
 Bel dan nu voor 'n afspraak naar: 09-49.211.6107811.

Limburgs Dagblad
 vraagt
Bezorg(st)ers voor Klimmen/Craubeek
 Voor meer info over de aard van het werk, de duur van de bezorgroute en de hoogte van de verdiensten en extra's kunt u tijdens kantooruren even langskomen of bellen. Limburgs Dagblad, in de Cramer 37, 6411 RS Heerlen. 045-739330, Dhr. L. Consten.

Exploitant benzinstation
 te Heerlen
 Demarol b.v., Industrieweg 11, 3846 BB Harderwijk. Reacties uitsluitend schriftelijk.

Harmonie "Eendracht" uit Schandelen zoekt op korte termijn een vakbekwame en enthousiaste Dirigent.
 repetitie-avond: maandag. Sollicitaties binnen 2 weken aan het bestuur, Leinheostr. 51, 6413 CE Heerlen.

Snelle starters
 MA International GmbH is een van de leidende firma's op het gebied van vakantie en reizen, met meer dan 12 jaar ervaring in Europa! Wij hebben een zeer modern bureau in Düsseldorf. Wij zoeken: intelligente, enthousiaste en gedisciplineerde medewerkers die snel carrière willen maken. Mensen die uitzien naar een succesvolle toekomst en willen samenwerken met ons professionele team. Leefijd en ervaring zijn onbelangrijk, kortstudele eigenschappen daarentegen zijn zeer belangrijk. Het is vanzelfsprekend dat u de Engelse en Duitse taal beheerst. U wordt vooraf intensief getraind en verdient een ver boven gemiddeld inkomen!!!
 GEINTERESSEERD!!!
 Bel dan nu voor 'n afspraak naar: 09-49.22193551427.

Rego Nederland BV zoekt voor de regio Noord-Nieuw-Vaals: **SCHOONMAAKSTERS** voor schoonmaak van vakantiehuizen. Werkdagen: vrijdag van 10.15 tot 15.15 uur (eventueel ook op zaterdag). U wordt uitzicht op deze vakanties. U wordt aangetrokken dan kunt u contact opnemen met Astrid Buijsse. 04454-86347.

GEINTERESSEERD??
 Bel dan nu voor een afspraak naar: 09-49.22193551427.

Nieuw drietalig cultuurtijd-geop. Agor. Recreatiepark zoekt voor de regio Noord-Nieuw-Vaals: **SCHOONMAAKSTERS** voor schoonmaak van vakantiehuizen. Werkdagen: vrijdag van 10.15 tot 15.15 uur (eventueel ook op zaterdag). U wordt uitzicht op deze vakanties. U wordt aangetrokken dan kunt u contact opnemen met Astrid Buijsse. 04454-86347.

MANNEQUINS. Ook kun je door ons worden opgeleid. Bel voor vrijblijvende info. 045-524433.

BOUWBEDR. vraagt mets. timmermensen m. spoed v. Duitland. 045-272719.

Aannemersbedrijf in Limburg vraagt **VOORMAN** metselaar, c.q. timmerman met B en U papieren. Br.n.r. 04-4774, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Gevr. GROEPSVERVOER-CHAUFFEURS m/v en begeleidsters. Aanneld: Taxi Slangen, Puntelstr. 32a, Simpelveld. 045-444444.

Wij zoeken een MEDEWERKER l.b.v. groot rijbewijs en CCV-B diploma (opgeleverd). Taak: ophalen bloemen en planten op veldritten te Aalsmeer en Naaldwijk. Werkdagen: ma. t/m vr. 7.00-16.00 uur. Inlichtingen en sollicitaties: Hendriks Bloemen, t.a.v. Ton Hendriks, Toemerkweg 41, 6161 RB Geleen. Tel. 046-742323.

Horeca pers.
 Limburg te Kerkdreef vraagt: medew. BEDRIJFING op oproepbasis en weekenden, tevens chauffeur voor bezorgservice. Bel na 15.00 uur 045-452817.

Huish.pers./Oppas
 Vrouw, 43 jaar, biedt zich aan om bij haar thuis uw kind te verzorgen, van maandag tot vrijdag, omgeving Simpelveld. Br.n.r. 04-4778, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Techn. pers.
 Allround MONTEUR gezocht op korte termijn voor werkplaats Wegenbouw- en Transportbedrijf Moersmans B.V. Ervaring vereist, leeftijd 20-45 jaar. Telef. afsp. ma. t/m vrijdag. 09.00-17.00 uur. 046-743575.

TV/VIDEO defect? Snelle en vakkundige reparaties. Meestal binnen 1 dag klaar. E + E Electronica, Servatiusstraat 2, Treebeek-Brunsum. Tel. 045-231340.

KOLKASTREPARATIE. Geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441566/461658.

PC of AMIGA defect? Erkend reparateur E+E Electronica, Servatiusstr. 2, Brunsum. Tel. 045-231340.

Te koop gevraagd modelbouw TREINEN HO gelijkstroom en alle toebehoren. 045-225078.

Te koop AQUARIUM afm. 100x40x50, inclusief alle toebehoren, pr. f.150,-. Te- 045-461312.

Wij is ook graag werken als FOTOMODEL. Bel dan nu naar: New Line Modelagency. Telef. 046-524433.

Gevraagd FYSIOTHERAPEUT(E) voor een praktijk in Duitsland (omg. Duren). Tel. 09-49.24286164 / na 20.00 uur 045-218717.

VERTEGENWOORDIGER m/v voor de verkoop van ind. reinigingsmiddelen in bestaand rayon. Vaste baan, auto van de zaak behoren tot de mogelijkheden. Repro Retail Prof. 045-214566.

Zoekt u snel werk of personeel, bel de WERKLIJN: 06 350 150 36. Mensen vinden werk bij de Werklijn! f 1pm.

Gevraagd WERKSTER voor restaurant, 7 dagen per week, voor 2 uur per dag. 045-741339.

Aannemersbedr. Frenken GmbH vraagt voor landbouw projecten in Duitsland erv. ploegen: **METSALAARS**, lijzervlechten en betonim-merlieden. Goede sociale voorzieningen en hoog loon. Inl. tel. 04406-42592.

Dringend gezocht METSELAARS. Hoog loon, goede sociale voorz. Tel. 04498-55849 / 09-49.24561215.

BECHOLZ Bauunternehmung vraagt met spoed inschalers, metselaars voor omgeving Aken. Zonder ervaring onnodig te solliciteren. Telef. 045-221510.

Chauffeurs
 Gevraagd part-time TAXI-CHAUFFEURS voor nachtdienst. Persoonlijk melden: Taxi Brunna, Maastrichterstr. 155, Brunsum.

HULP gev. voor 15 à 20 uur p. wk. voor horeca dagzaak in centr. Heerlen. Lfd. 18-25 j. Br.n.r. B-04769, L.D., Postb. 2610, 6401 DC Hrlr.

Gevraagd ervaren vrouwelijke KEUKENHULP, voor dag- en avonddienst, ook voor weekends, lft. plm. 35 jaar. Inl. 045-741339.

Met spoed gevraagd FRI-TUREHULP met ervaring. Tel. 045-353729 na 20 uur.

Kok gev. voor GRIEKSE grill/bistro te Kerkdreef voor vrij/zat/zond. 045-456835.

KEUKENHULP gevraagd leeftijd v.a. 18 j., plusm. 30 uur per week. Telefoon 045-271718. Petit Restaurant 't Euveke te Brunsum.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RE-SULTAAT! Bel: 045-719966.

Winkelpers.

VERKOOPSTER in een sla-gerij een fijn vak, dat durven wij gerust te beweren, als je van mensen houdt en het prettig vindt om klanten te adviseren, als je het prettig vindt om goed gemotiveerd met leuke collega's samen te werken, dan ben jij mis-schien degene die wij zoeken. Interesse? Kom dan even langs, of bel voor een afspraak slagerij van Melik, Apollolaan 29-30, Heerlen. Winkelcentrum 't Loon. Telef. 045-718739.

Reparaties
 TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Görgens, Industriest. Abdisenbosch, Landgraaf. Tel. 045-314122

Bedrijven/Transacties

Nieuwe sensatie op de automatenmarkt
Popcorn-automaat
 werkt op geldstukken, hoge winst. 04750-29593.

Taxibedrijf
 in Zuid-Limburg, incl. ver-gunningen. Hoge vaste om-zet. Informatie: 046-580793 (Western Star).
 Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RE-SULTAAT! Bel: 045-719966.

Landbouw en Veeleel

Opgelet landbouwers!
 voorraad maaidorsen, drogen en eventuele afnamen van uw korelmaïs op basis natproduct en het bewerken van uw gedorsen maïsstoppel. F. Jeurissen. 04499-2851.

OPEN HUIS
ZONDAG 31 OKT.
VAN 13.00 TOT 17.00 UUR

Hoezo, alleen verpleegsters?
 Dacht je dat er in de Gezondheidszorg alleen maar verpleegsters, ziekenverzorger en doktoren werken? Dan kom je nu, tijdens de Oktober Zorgmaand een kijkje nemen om je van het legendeel te overtuigen. Want op zondag 31 oktober houdt de Limburgse gezondheidszorg Open Huis. Je ontdekt dan een gezond bedrijf met vele andere gezichten. Met medewerkers die je hier niet een-twee-drie zou verwachten. Zoals receptionistes,

koks, technisch medewerkers, bezigheidstherapeuten, chauffeurs of fysiotherapeuten. Allen doen verantwoordelijk werk. In ziekenhuizen. In de gehandicaptenzorg. In de psychiatrie. En in verpleeghuizen. Misschien iets voor jou om in de toekomst aan te denken. En als je nu al kennis wilt maken met de vele andere gezichten helen we je zondag van harte welkom in een van onderstaande instellingen of ziekenhuizen van 13.00 tot 17.00 uur.

Provinciale Ziekenhuisraad Limburg, Postbus 920, 6040 AX Roermond

Je bent van harte welkom in: **ZIEKENHUIZEN** De Weyer Ziekenhuis, Heerlen - St. Gregorius Ziekenhuis, Brunsum (De hiervoor genoemde ziekenhuizen houden gezamenlijk OPENHUIS in lokale "De Wildenbroek", Heerlen van 11.00 tot 16.00 uur) - Astma-centrum Hornerheide, Horn - **VERPLEEGHUIZEN** Stichting VTH, w.o. Maria Auxiliatrix, Venlo en Martinus, Tegelen - Verpleeghuis Hornerheide, Horn - St. Camillus, Roermond - Schuttershof, Brunsum - VKH Centrum voor Reactivering en Verpleging, Heerlen **INSTELLINGEN VOOR GEHANDICAPTENZORG** St. Augustinus, Gennep - Stichting Maria Roepen, Gennep - Savelberg, Helden - St. Joseph, Heel - St. Anna, Heel - Op de Bies, Landgraaf - Maasveld, Maastricht - Peptindin, Echt **INSTELLINGEN VOOR GEESTELIJKE GEZONDHEIDZORG** Vincent van Gogh Instituut, Venray - Psychiatrisch Centrum Welterhof, Heerlen - Herstelingsoord Mutsaersoord, Venlo - Kinder- en Jeugdpsychiatrisch Ziekenhuis 't Hoekske, Venlo - MKD Kleuterhof, Venlo - MKT Agnespaviljoen, Venlo.

De Limburgse Gezondheidszorg kent vele gezichten

YOMFA schoonmaakbedrijf vraagt **SCHOONMAAKSTERS** voor project in Hulsberg van maandag t/m vrijdag; tevens vragen wij een schoonmaakster voor project in Gulpen. Reacties liefst tijdens kantooruren: 04409-3860.

LERIAAR gezocht voor Per-zieche man die goed Ned. schijft maar nog problemen heeft met spreken, omg. Heerlen. Tel. 045-217625.

BOUWBEDR. vraagt mets. timmermensen m. spoed v. Duitland. 045-272719.

Aannemersbedrijf in Limburg vraagt **VOORMAN** metselaar, c.q. timmerman met B en U papieren. Br.n.r. 04-4774, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Gevr. GROEPSVERVOER-CHAUFFEURS m/v en begeleidsters. Aanneld: Taxi Slangen, Puntelstr. 32a, Simpelveld. 045-444444.

Wij zoeken een MEDEWERKER l.b.v. groot rijbewijs en CCV-B diploma (opgeleverd). Taak: ophalen bloemen en planten op veldritten te Aalsmeer en Naaldwijk. Werkdagen: ma. t/m vr. 7.00-16.00 uur. Inlichtingen en sollicitaties: Hendriks Bloemen, t.a.v. Ton Hendriks, Toemerkweg 41, 6161 RB Geleen. Tel. 046-742323.

Horeca pers.
 Limburg te Kerkdreef vraagt: medew. BEDRIJFING op oproepbasis en weekenden, tevens chauffeur voor bezorgservice. Bel na 15.00 uur 045-452817.

Huish.pers./Oppas
 Vrouw, 43 jaar, biedt zich aan om bij haar thuis uw kind te verzorgen, van maandag tot vrijdag, omgeving Simpelveld. Br.n.r. 04-4778, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Techn. pers.
 Allround MONTEUR gezocht op korte termijn voor werkplaats Wegenbouw- en Transportbedrijf Moersmans B.V. Ervaring vereist, leeftijd 20-45 jaar. Telef. afsp. ma. t/m vrijdag. 09.00-17.00 uur. 046-743575.

Proficiat
Edje en 't Medje
 mogen nu samen
 in één bedje.
Hoera!

Van harte gefeliciteerd met je 50e verjaardag, Herman en Gerda.

Veel liefs Willy

Kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen

Erik, Sandra, Ron, Bianca, John en Frank

Te koop AANHANGER 4 ton, z.g.a.n.w., 3-zijdige klep. Tel. 045-241266.

Te koop KERST Amorika's, spotprijen. foen 04954-1303.

Te koop KERST Amorika's, 1.50 - 2.00. Telefoon: 04785-2747.

Te koop VOEDER met papieren. f 50,- per ton, thuis. 04754-82758.

Winkel & Kantoor

Copieerapparaten v.a. f 500,-
 Tevens ook verkoop van Type-machines, Rekenmachines, Kaasregisters, Telefax. Eigen service-dienst. Spoor kantoor machines, Bochtolst. Tel. 045-443986.

Kantoormeubelen tegen groothandels prijzen
 NIEUW: grote partijen kantoor- en directiemeubelen, zeer hoge kwaliteit en tegen zeer scherpe prijzen. Soorten: directie-buro's, conferentiestoelen, bureaukasten, tekentafels, tekeningladenkasten, kasten, archiefstellingen, magazijnstellingen, nieuw lewagene v.a. f 750,-, flip-overs en whiteboards. **NIERGENS GOEDKOPER!!**

INRIJL INVENTARIS: pelletstelling, magazijnstellingen, chieftelling, burokasten, buro's, ladenkasten, buro's, enz. enz. teveel om op te noemen. Alles tegen m2 showroom en 1200 m2 magazijn. Alles uit voorraad, tevens verhuur van complete kantoorinrichting. De goedkoopste met de meeste service.

Rockmart Kantoormeubelen
 Kessel 46a, Heerlen. Telefoon 045-723142. Geop. van ma. t/m vrij. 9.00-18.00u. en zat. 10.00-16.00u.

Aanbieding Directiestoelen Burostoelen

Rock II Za f 185,-
 Almeggers f 50,- 25 verschillende soorten en kleuren burostoelen, Conferentie-, directie- en kantinstoelen tegen fabrieksprijzen. Steeds 5000 stuks op voorraad. Nergens goedkoper en 1 jr. garantie op alle modellen.

Rockmart kantoor-meubelen
 Kessel 46a, Heerlen. 045 - 723142

Wat VERKOPEN? Adver-
 teer via: 045-719966.

SCHOONHEIDSMASSE-
 geped.- stoelen, buro's. Tel. 04923-68561.

NAGELSTYLISTE en-
 cure kan nog klanten
 nemen. Inl. 045-225731.

Rommel- en snuffelmarkt
 Morgen, zondag 31 oktober van 10.00-17.00 uur te T centrum Kerensheide Stein, Schiekstr. 11. 046-330000

Computer
 CPC Kerkdreef, COMPU-
 TERS nieuw en gebruikt.
 Niersprijstr. 61. Tel. 045-351588.

Te koop z.g.a.n.w. Canon
 laserprinter LBP 8 ltr, 2 lades, 8 pag. per minuut, pr. f 2.000,-. Bel: 043-257457.

MUSIC HOUSE Acoustic, Akerstr. 11, Maastricht.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel successen. Bel: 045-719966.

Te koop Philips
 TER compleet met
 scherm en printer. Telefoon 045-751277.

Voor Piccolo's
 zie verder pagina 1

'Harde aanpak illegalen en asielzoekers goed voor imago'

EG-top maakt veel haast met immigratie-politiek

Van onze correspondent

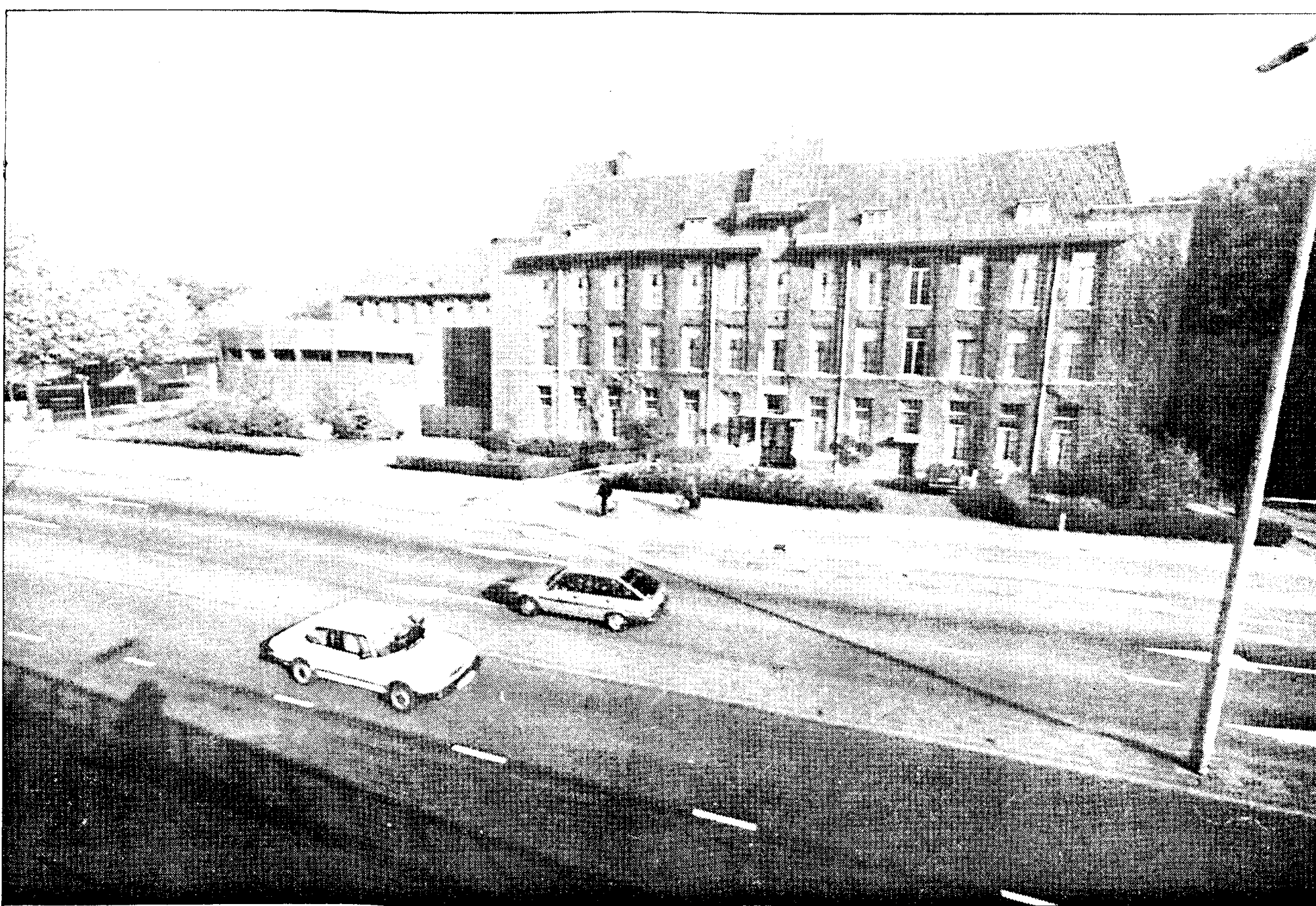
BRUSSEL - De twaalf EG-landen willen veel haast maken met een gemeenschappelijke asiel-, visum- en uitleveringspolitiek. Over ruim een maand moet op de volgende Eurotop in Brussel al een 'wettelijk actieplan' voor de immigratie op tafel liggen. Daarnaast willen de EG-leiders dat de drugseenheid van Europol zo snel mogelijk uitroeit tot een volwaardig Europees politie-informatiebureau.

Deze besluiten, die gisteren op de extra Eurotop in Brussel vielen, krijgt de Justitieparagraaf van het verdrag van Maastricht veel meer concrete inhoud dan het eveneens in het verdrag voorgeschreven gemeenschappelijke buitenland- en veiligheidsbeleid. EG-voorzitter Jacques Delors was zelfs verbaasd over de grote nadruk die de regeringsleiders op deze justitiële samenwerking legden. Onder de regeringsleiders heerste echter de indruk dat het gezamenlijke harde aanpak van illegalen en asielzoekers bij uitstek geschikt is om de EG bij de burger een positiever imago te geven.

De thema's waarop het gemeenschappelijke buitenland- en veiligheidsbeleid (GBVB) zich voorlopig zal richten, beperken zich voornamelijk tot 'oude bekenden'. Het al in juni in Kopenhagen gelanceerde plan-Balladur, dat botsingen tussen landen in Europa moet tegengaan, staat nu officieel op de agenda. Evenals de al eerder overeengekomen hulp aan het vredesproces in het Midden-Oosten en het demilitarisatieproces in Zuid-Afrika. Het werd officieel vastgelegd dat de waarnemers naar de Russische verliezen op 12 december zullen gaan en werd nog eens bevestigd dat de EG wil helpen bij het garanderen van een blijvende vrede in de voormalige Joegoslavië.

De Eurotop stelde heel voorzichtig vast dat het GBVB zich slechts 'gevoelmatig en op pragmatische wijze' zal ontwikkelen. Bovendien zal het ook nog eens afhankelijk zijn 'van het gewicht van de belangen die de lidstaten gemeen hebben'. Een idee dat gisteren tekenend werd geformuleerd voor de voorlopig zeer beperkte ambities van de EG-leiders. Het deze week door de Franse president Mitterrand aangekondigde voorstel om desnoods blauwhelmen van de VN in te zetten om in Bosnië de humanitaire hulp kan worden versterkt, verwaterte gisteren in Brussel geheel. In een aparte verklaring werd gezegd dat 'alle geëigende middelen' zullen worden ingezet om de humanitaire hulp gaande te houden. Het men 'met alle militaire middelen' zorgen dat de hulp op de juiste plaats zou komen.

Bunker wordt zetel

De zetel van Europol, voorheen het onderkomen van de Centrale Recherche Informatiedienst in Den Haag. Foto: GPD

Europol gehuisvest in voormalig CRI-gebouw

DEN HAAG - Europol, de Europese politie-organisatie, wordt in Den Haag gehuisvest in het voormalige gebouw van de Centrale Recherche Informatiedienst (CRI) aan de Raamweg. Het CRI zetelt sinds begin dit jaar in een nieuw pand in Zoetermeer. Europol zal in enkele jaren tijd aan honderden medewerkers werk bieden, voor een belangrijk deel afkomstig uit andere EG-landen. Zeer binnenkort gaan de eerste 70 werknemers van de zogenoemde voorbereidingsgroep uit Straatsburg er

aan de slag. Het voormalige CRI-gebouw dateert uit 1927. De eerste jaren was het een dependance van een school, vervolgens huisvestte het ministerie van Justitie er enkele afdelingen. In de Tweede Wereldoorlog was het in gebruik bij de Duitsers, die er een bunker naast bouwden. Opblazen van het 'oorlogsmonument' bleek enkele jaren geleden onmogelijk. Er zou zo veel dynamiet voor nodig zijn dat dit gevaar voor de overige bebouwing in de buurt opleverde.

BRUSSEL - De Belgische Rijkswacht heeft gisteren ervoor gezorgd dat de Duitse bondskanselier Helmut Kohl toch nog redelijk op tijd was voor de belangrijke Eurotop-lunch. Met 200 kilometer per uur 'vlogen' agenten hem over de weg naar Brussel. Tijdens de rit was de bondskanselier kennelijk het zweet uitgekomen, want aangekomen bij het Charlemagne-gebouw stapte hij in hemsdowen uit de politiewagen. De hoofdschotel bij de lunch was de toewijzing van een aantal Europese instellingen. Een be-

Kohl 'vliegt' over de weg

langrijke topfiguur als Kohl mocht daar natuurlijk niet ontbreken.

De bondskanselier kon wegens de mist niet doorvliegen naar Brussel en moest op het laatste nippertje met de auto. De Duitse douane pikte hem op bij een parkeerplaats in Aken waar hij met

zijn helikopter was geland, en bracht hem naar de grens. Daar nam de Belgische politie de estafette over. Kohl arriveerde om 10.15 uur net na de Franse president François Mitterrand, die bekendstaat als notoire laatkomer en gewoonlijk de laatste is bij een EG-top. Het was overigens de tweede keer deze maand dat Duitsland de Europese Gemeenschap niet wachten. Als laatste EG-land ratificeerde het land het Verdrag van Maastricht nadat het constitutionele Hof in Karlsruhe daarvoor de weg had vrijgemaakt.

'Niet zeuren over missen Europese Bank'

Lubbers: 'Het moet maar zoals het kan'

BRUSSEL - „Als het niet kan zoals het moet, moet het maar zoals het kan.“ Met deze uitspraak van oud-minister Jan de Koning reageerde premier Ruud Lubbers gisteren op de toewijzing van Europol aan Nederland.

Na afloop van de Europese top in Brussel zei de premier dat de voorkeur van Nederland zich al een jaar geleden meer ging concentreren op het binnenhalen van de politieorganisatie als het met de Europese Centrale Bank niet zou lukken. Hij had de Nederlandse voorkeur twee weken geleden tijdens de bijeenkomst van de Raad van Europa in Wenen nog eens duidelijk gemaakt aan de Belgische premier Jean-Luc Dehaene toen deze daar om vroeg. „En dat was maar goed ook, want er kwamen geleidelijk steeds meer kapers op de kust“, zei Lubbers.

Op het voorkeurslijstje van Nederland stond de Europese Centrale Bank altijd bovenaan. Op de tweede plaats kwam het Merkenbureau en pas daarna Europol. Volgens Lubbers werd gaandeweg echter duidelijk dat de politie-samenwerkingsorganisatie „zoveel dynamiek“ zou krijgen dat het Merkenbureau naar onderen doorschoof. „Bij het niet doorgaan van de bank hadden we het oog op Europol. Dat is doorge-

gaan en nu moet ik niet zeuren, aldus de premier. Hij zei tijdens deze top niets meer gemerkt te hebben van Franse reserves tegenover de vestiging van Europol in Nederland.

Lubbers erkende dat in het bijlageakkoord over de zielekwestie op de EG-top van Lissabon in 1992, Nederland niet alleen Europol zou krijgen, maar ook de eerste president van het Europees Monetair Instituut, de voorloper van de Europese Centrale Bank, zou leveren. De premier vond echter niet dat hij nu bakken had gemaakt. „Het was nu wel gezegd worden dat de Nederlandse bankpresident Duisenberg de post van EMI-topman is aangeboden. Duisenberg heeft dat echt afgezegd, omdat hij dan geen president van de Nederlandsche Bank meer zou zijn“, aldus Lubbers.

EMI-president wordt de 64-jarige Belg Alexandre Lamfalussy, zo sloten de EG-leiders. Duisenberg wordt wel vice-voorzitter van het EMI-bestuur en kan daarmee optreden namens het comité van gouverneurs. De premier zei in dat verband niet over de toekomst te willen speculeren, maar zinspeelde erop dat er wellicht toch ooit een hoogste functie bij de centrale bank voor Duisenberg in het vat zit.

Londense City rouwt niet om mislopen van Europese Bank

LONDEN - Het besluit van de EG-top om de toekomstige Europese Bank in Frankfurt te vestigen is „geen klap“ voor de Londense City. Dat heeft de president van de Bank of England, de Britse nationale bank, gisteren verklaard. Bankpresident Eddie George noemde het „jammer“ dat de Europese Bank aan Londen neus voorbij was gegaan. Maar hij verzag niet dat de hegemonie van de Londense City, het financiële hart van Europa, erdoor zou worden aange-tast. „De Bundesbank is in Frankfurt geves-

tigd“, zo sprak hij tot een groep buitenlandse correspondenten. „Maar desondanks worden meer Duitse termijnen en markten in Londen verhandeld dan in Frankfurt. De voordelen van de City zijn taal, tijdszone en expertise, en die voordelen blijven bestaan.“ George voorspelde tevens dat de Bank of England een grotere mate van onafhankelijkheid zal krijgen. „Het debat is nog gaande, maar ik denk dat de pleitbezorgers van een onafhankelijke centrale bank de overhand hebben.“

Een goedlachse Ruud Lubbers en zijn schaterende Belgisch-ambtenaar Jean-Luc Dehaene gisteren tijdens de Eurotop in Brussel. Foto: AP

Controle op nieuwe politie-informatiedienst groot vraagteken

Europol een prijs die met argwaan wordt bekeken

DOOR ALY KNOL

BRUSSEL - Europol, de 'prijs' die Nederland gisteren in de grote Europese tombola op de extra top in Brussel trok, moet voorlopig op veel argwaan rekenen. Niet alleen zijn de werkzaamheden en bevoegdheden van Europol vaag omschreven. Ook de controle op de Europese politie-informatiedienst is onstreden.

Dat Nederland een betere gooi zou doen naar Europol dan naar de Europese Centrale Bank, stond voor minister Hirsch Ballin van Justitie al vast in een vroeg stadium van het touwtrekken om de Europese instituten. „Den Haag maakt een hele serieuze kans, omdat ons aanbod goed is“, zei Hirsch Ballin dit voorjaar toen hij met zijn EG-collega's in Kopenhagen bijeen was. „Er is een gebouw dat voldoet aan alle veiligheids-eisen.“

Europol, dat in principe meteen van start gaat, wordt ondergebracht in het oude gebouw van de Centrale Recherche Informatiedienst aan de Raamweg in Den Haag. Het pand, het voormalige Aloysiuscollege, is misschien wat ouderwets, maar wel 'afluisterveilig'.

Voordat Europol de volwaardige

politie-informatiedienst is die het moet worden, zal het werk zich beperken tot dat van een Europese drugseenheid.

Aan de voorbereiding daarvan is al bijna een jaar gewerkt door zo'n vijftien hoge politiefunctionarissen uit de EG. Ze hadden een tijdelijk onderdak in een barak in een buitenwijk van het Franse Straatsburg.

Terrorisme

Nu eenmaal de vestigingsplaats van Europol is gekozen, zullen de ontwikkelingen snel gaan, meent de 46-jarige Jürgen Storbeck, afgestaan door het Bundeskriminalamt in Wiesbaden en leider van het voorbereidingsteam. Onlangs

ren of iemand stelt voor dat wij ons ook met internationale terrorisme moeten bezighouden.“

De Leuvense professor strafrecht Lode van Outrive, die in het Europees Parlement het dossier Europol onder zijn hoede heeft, is een stuk bescheiden als het gaat om de personeelsomvang. Voorlopig houdt hij het op niet meer dan 25 man. Dat zullen dan vooral verbindingsmensen zijn die, op basis van hun nationale wetgeving, meer of minder bevoegd zijn informatie aan hun collega's uit de andere EG-landen door te spelen.

„Information, that's the name of the game“, zegt Van Outrive. Hij vindt in tegenstelling tot de Duitse bondskanselier Kohl dat Euro-

zicht te staan van de EG-regeringen, „dezelfde uitvoerende macht“ die Europol ook heeft gesticht. Van Outrive schamper: „De EG-landen hebben vastgelegd dat suggesties van het Europees Parlement, houdt u vast, ernstig moeten worden genomen... Ze moeten flink gelachen hebben, toen ze dat opschreven. Wie politie zegt, zegt parlementair en gerechtelijk toezicht, dat kan niet anders in een democratisch bestel.“ Maar juist dat toezicht ontbreekt in zijn ogen.

Toch is Van Outrive overtuigd van het nut van Europol als verzamelaar en duider van gegevens over bijvoorbeeld de drugshandel. „Vroeg of laat moest het er van komen. En je kunt het al bijna niet meer beperken tot de twaalf landen van de EG. Je zou misschien ook moeten denken aan de landen van de Vrijhandelsassociatie (EVA) en aan landen in Midden- en Oost-Europa. Die zijn inmiddels namelijk ook al behoorlijk bij het drugsverkeer betrokken.“

Jürgen Storbeck ziet het niet anders. „Je kunt“, zei hij recentelijk, „geen Medellín-kartels bestrijden met de politiemacht van een Luxemburg, een België of zelfs een Duitsland. In Duitsland zien we slechts een deel van het netwerk. Om een overzicht te krijgen heb je een lichaam nodig van up-to-date informatie van alle lidstaten.“

In het Nederlandse kabinet zal vooral minister Hirsch Ballin tevreden zijn met Europol in Den Haag. Hij heeft er de laatste maanden, onder meer door intensieve contacten met Frankrijk, alles aan gedaan om het niet altijd positieve beeld van Nederland als serieuze bestrijder van de grote drugscriminaliteit te corrigeren. Europol is voor hem in ieder geval symbolisch de kroon op dit werk.

nieuws analyse

voorspelde hij al dat Europol met honderd man zou beginnen, maar binnen drie jaar tot driehonderd man zou uitgroeien. „Ik denk dat Europol erg snel zal uitdijen. Er is zelfs het gevaar dat het te veel taken krijgt toegewezen“, zei hij in een interview.

Als mogelijke opdrachten voorzag hij, naast het verzamelen van informatie over internationale drugscriminaliteit en over het witwassen van drugsgelden, ook het in de gaten houden van de maffia, van milieumisdrijven en van EG-fraude. Storbeck: „En ik ben er zeker van dat het niet lang zal du-

pol geen eigen operationele arm mag krijgen. Hij is echter bang dat Europol op den duur via nieuwe afspraken tussen de EG-regeringen „bevoegdheden zal krijgen, die de politiediensten niet zouden hebben gehad op basis van de eigen nationale wetgevingen.“ Hij denkt daarbij vooral aan een te grote vrijpostigheid bij het omspringen met persoonsgegevens.

Gelach

Voor hem is de controle op Europol cruciaal, maar juist die controle is een groot vraagteken. Feitelijk komt Europol onder het toe-

Als u nu de bon
opstuurt of u
belt 06-0227525*,
passeert u straks de loongrens
op een hele voordelige manier.

* 24 uur per dag bereikbaar

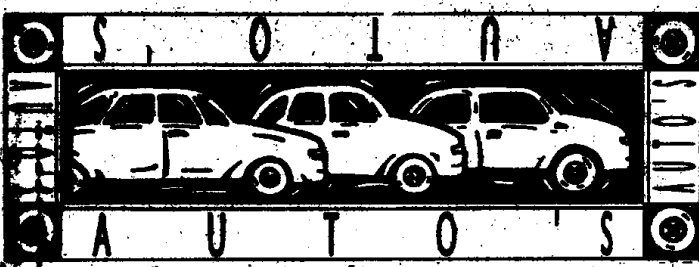
Naam:	m/v Voorletters:	Leeftijd: .....
Adres:	E-mail:	
Postcode/Plaats:	Vrouw:	
Telefoon:	Kind(eren):	

Zend de coupon in een gesloten envelop aan:
LIASS Lichtkostenverzekering, Antwoordnummer 4045,
0400 VC Heerlen. Een postzegel is niet nodig.

LG 93

GELUKKIG HEBBEN WE LIASS.

Alfa Romeo
DEALER
 Automob. bedrijf
 E.A. Kozole BV
 Edisonstraat 23, Landgraaf
 Tel. 045-321088

Te koop Alfa Romeo 33 1.5
 donkergr. met metaal.
 f. 1.750,-. Tel. 045-21302

ALFA ROMEO 164 V6 3.0
 1993, 150.000 km, zwart.
 f. 2.950,-. Tel. 04404-1571

ALFA 155 1.8 TS, 3 mnd.
 3.100 km, veel extra's.
 f. 37.000,- (nieuw f. 47.000,-). Tel. 04498-57048

Te k. ALFA 33, nieuw model
 30, 100 km, divers.
 f. 45.000,-. Tel. 045-27533

Audi
 Te koop van part. perf. on-
 der. Audi 90, zwart, div.
 f. 45-457643

Audi 100 1.8 S 90, blauw,
 c.v., w.v.g.l.s., blauw.
 f. 45-372443

Audi Coupé 5 GTE '84, zw.
 100 km, zeer mooi, Audi 100
 f. 45-372443

Austin
 Austin Metro 1.3 L.S.,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. Austin Metro 1.3 L.S.,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Bedford
 Bedford Bus, geheel uit-
 gerust, 1993, 100 km, zwart,
 f. 45-372443

BMW
 Te k. BMW 318i, 1993, 100 km,
 zwart, div. f. 45-372443

Let op!
 BMW 318i, 1993, 100 km, zwart,
 div. f. 45-372443

BMW 318i, 1993, 100 km, zwart,
 div. f. 45-372443

BMW 318i, 1993, 100 km, zwart,
 div. f. 45-372443

BMW 318i, 1993, 100 km, zwart,
 div. f. 45-372443

BMW 318i, 1993, 100 km, zwart,
 div. f. 45-372443

BMW 318i, 1993, 100 km, zwart,
 div. f. 45-372443

BMW 318i, 1993, 100 km, zwart,
 div. f. 45-372443

BMW 318i, 1993, 100 km, zwart,
 div. f. 45-372443

BMW 318i, 1993, 100 km, zwart,
 div. f. 45-372443

BMW 318i, 1993, 100 km, zwart,
 div. f. 45-372443

BMW 318i, 1993, 100 km, zwart,
 div. f. 45-372443

BMW 318i, 1993, 100 km, zwart,
 div. f. 45-372443

BMW 318i, 1993, 100 km, zwart,
 div. f. 45-372443

BMW 318i, 1993, 100 km, zwart,
 div. f. 45-372443

BMW 318i, 1993, 100 km, zwart,
 div. f. 45-372443

Citroën
DEALER
 Van Leeuwen
 Citroën
 Strijthagenweg 129
 Kerkrade Tel. 045-45 33 55

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Te k. CITROËN BX 14 RE,
 1993, 100 km, zwart, div.
 f. 45-372443

Al gevonden?
 Vraag vóór de aankoop een
 onafhankelijke ANWB-keuring.
 Dat voorkomt miskoop.
 Bel de ANWB voor informatie:
 070-314.14.20

Ford
DEALER
 Lautenslager bv
 Heerlen
 Breukelenweg 201
 Tel. 045-23 20 30

Te k. Ford ESCORT, f. 2.750,-
 Dr. L.H. Wietanstr. 17,
 Brunssum. Tel. 045-255304

Te k. Ford ESCORT 1.4 CL,
 1987, f. 6.950,-. Tel. 045-727169

Te k. Ford ESCORT XR3i,
 1987, f. 6.950,-. Tel. 045-727169

Te k. Ford ESCORT XR3i,
 1987, f. 6.950,-. Tel. 045-727169

Te k. Ford ESCORT XR3i,
 1987, f. 6.950,-. Tel. 045-727169

Te k. Ford ESCORT XR3i,
 1987, f. 6.950,-. Tel. 045-727169

Te k. Ford ESCORT XR3i,
 1987, f. 6.950,-. Tel. 045-727169

Te k. Ford ESCORT XR3i,
 1987, f. 6.950,-. Tel. 045-727169

Te k. Ford ESCORT XR3i,
 1987, f. 6.950,-. Tel. 045-727169

Te k. Ford ESCORT XR3i,
 1987, f. 6.950,-. Tel. 045-727169

Te k. Ford ESCORT XR3i,
 1987, f. 6.950,-. Tel. 045-727169

Te k. Ford ESCORT XR3i,
 1987, f. 6.950,-. Tel. 045-727169

Te k. Ford ESCORT XR3i,
 1987, f. 6.950,-. Tel. 045-727169

Te k. Ford ESCORT XR3i,
 1987, f. 6.950,-. Tel. 045-727169

Te k. Ford ESCORT XR3i,
 1987, f. 6.950,-. Tel. 045-727169

Te k. Ford ESCORT XR3i,
 1987, f. 6.950,-. Tel. 045-727169

Te k. Ford ESCORT XR3i,
 1987, f. 6.950,-. Tel. 045-727169

Te k. Ford ESCORT XR3i,
 1987, f. 6.950,-. Tel. 045-727169

Te k. Ford ESCORT XR3i,
 1987, f. 6.950,-. Tel. 045-727169

Te k. Ford ESCORT XR3i,
 1987, f. 6.950,-. Tel. 045-727169

Te k. Ford ESCORT XR3i,
 1987, f. 6.950,-. Tel. 045-727169

Te k. Ford ESCORT XR3i,
 1987, f. 6.950,-. Tel. 045-727169

Te k. Ford ESCORT XR3i,
 1987, f. 6.950,-. Tel. 045-727169

Te k. Ford ESCORT XR3i,
 1987, f. 6.950,-. Tel. 045-727169

Te k. Ford ESCORT XR3i,
 1987, f. 6.950,-. Tel. 045-727169

Mitsubishi
Pajero
 2.5 Turbo Diesel LWD, 7-
 seater, trekhaak, grismet.
 1990, "DE JUIVER" bv,
 Doenrade. Tel. 04492-1931

Nissan Patrol
 R Hard Top Diesel Comm.
 trekhaak, brede banden en
 velgen, wit, 1985, "DE UI-
 VER" bv, Doenrade. Tel. 04492-1931

Te koop LANDROVER 88,
 gas, APK-gek. mei '94, bwj.
 81. Tel. 04459-1239

Te k. Mitsubishi PAJERO
 2.3 TD, bwj. 11-85, nw. mo-
 tor en versn.bak, 15.000 km
 gelopen, met garantie, pr.
 f. 16.000,-. Tel. 045-418216
 b.g.g. 04450-4631

Te k. Nissan Patrol Turbo
 diesel, 10" velgen, spatbor-
 der, bulbar, rood, 95.000
 km, bwj. '85, f. 18.500,- met
 grjs kent. Tel. 045-272179

Te k. Toyota LANDCRUI-
 SER 3.4 turbo D compl, bwj.
 10-87, 045-270070

Te k. Nissan Patrol Turbo
 diesel, 10" velgen, spatbor-
 der, bulbar, rood, 95.000
 km, bwj. '85, f. 18.500,- met
 grjs kent. Tel. 045-272179

Te k. Toyota LANDCRUI-
 SER 3.4 turbo D compl, bwj.
 10-87, 045-270070

Te k. Nissan Patrol Turbo
 diesel, 10" velgen, spatbor-
 der, bulbar, rood, 95.000
 km, bwj. '85, f. 18.500,- met
 grjs kent. Tel. 045-272179

Te k. Toyota LANDCRUI-
 SER 3.4 turbo D compl, bwj.
 10-87, 045-270070

Te k. Nissan Patrol Turbo
 diesel, 10" velgen, spatbor-
 der, bulbar, rood, 95.000
 km, bwj. '85, f. 18.500,- met
 grjs kent. Tel. 045-272179

Te k. Toyota LANDCRUI-
 SER 3.4 turbo D compl, bwj.
 10-87, 045-270070

Te k. Nissan Patrol Turbo
 diesel, 10" velgen, spatbor-
 der, bulbar, rood, 95.000
 km, bwj. '85, f. 18.500,- met
 grjs kent. Tel. 045-272179

Te k. Toyota LANDCRUI-
 SER 3.4 turbo D compl, bwj.
 10-87, 045-270070

Te k. Nissan Patrol Turbo
 diesel, 10" velgen, spatbor-
 der, bulbar, rood, 95.000
 km, bwj. '85, f. 18.500,- met
 grjs kent. Tel. 045-272179

Te k. Toyota LANDCRUI-
 SER 3.4 turbo D compl, bwj.
 10-87, 045-270070

Te k. Nissan Patrol Turbo
 diesel, 10" velgen, spatbor-
 der, bulbar, rood, 95.000
 km, bwj. '85, f. 18.500,- met
 grjs kent. Tel. 045-272179

Te k. Toyota LANDCRUI-
 SER 3.4 turbo D compl, bwj.
 10-87, 045-270070

Te k. Nissan Patrol Turbo
 diesel, 10" velgen, spatbor-
 der, bulbar, rood, 95.000
 km, bwj. '85, f. 18.500,- met
 grjs kent. Tel. 045-272179

Te k. Toyota LANDCRUI-
 SER 3.4 turbo D compl, bwj.
 10-87, 045-270070

Te k. Nissan Patrol Turbo
 diesel, 10" velgen, spatbor-
 der, bulbar, rood, 95.000
 km, bwj. '85, f. 18.500,- met
 grjs kent. Tel. 045-272179

Te k. Toyota LANDCRUI-
 SER 3.4 turbo D compl, bwj.
 10-87, 045-270070

Te k. Nissan Patrol Turbo
 diesel, 10" velgen, spatbor-
 der, bulbar, rood, 95.000
 km, bwj. '85, f. 18.500,- met
 grjs kent. Tel. 045-272179

Te k. Toyota LANDCRUI-
 SER 3.4 turbo D compl, bwj.
 10-87, 045-270070

Te k. Nissan Patrol Turbo
 diesel, 10" velgen, spatbor-
 der, bulbar, rood, 95.000
 km, bwj. '85, f. 18.500,- met
 grjs kent. Tel. 045-272179

Te k. Toyota LANDCRUI-
 SER 3.4 turbo D compl, bwj.
 10-87, 045-270070

Te k. Nissan Patrol Turbo
 diesel, 10" velgen, spatbor-
 der, bulbar, rood, 95.000
 km, bwj. '85, f. 18.500,- met
 grjs kent. Tel. 045-272179

Te koop Opel KADETT
 GT, bwj. '85, APK, sch.
 zeer mooie auto. Tel.
 213852

Te koop Opel KADETT
 bwj. '87, nieuwe APK,
 rood, zeldzaam mooie au-
 045-213852

Opel KADETT, 1979,
 10-94, v.p.r. f. 1.375,-
 telefoon 045-710750

Te koop Opel OMEGA
 GLS autom., bwj. '88,
 zwart, met metaal, 89.000
 km, in nw.st., div. e.
 evt. inruil mogelijk. Tel.
 045-25798

Opel KADETT GSI 2.0
 16V, ABS, zwart, 100.000
 km, f. 45.300,-

Te k. CORSA 1.5D,
 11.000 km, rood, in ruil
 met rekening, excl. inr. mog.
 046-37111

Te k. Opel KADETT
 1800, kl. wit, bwj. 12-94,
 n.o.k. Tel. 045-22879

Te koop Opel ASCON
 E met motorschade, bel.
 p.r.n.o.k. Tel. 045-21628

Te koop Opel KADETT
 GT, i.z.g.st., pr. f. 5.900,-
 045-255082

KADETT LS diesel,
 5-drs., trek, f. 13.000,-
 045-21529

Te k. exclusieve SPORT-
 WAGEN Nissan 280 ZX tur-
 bo, 2+2 Targa, bwj. '85
 (Amerik. ult.), APK 8-94, i.
 z.g.st., v.p.r. f. 16.000,-. Inr.
 mog. Telefoon 045-24059

Te k. NISSAN Primera 2.0
 SLX, 5-drs., bwj. '91, km.st.
 45.000, Tel. 046-375386

Te k. exclusieve SPORT-
 WAGEN Nissan 280 ZX tur-
 bo, 2+2 Targa, bwj. '85
 (Amerik. ult.), APK 8-94, i.
 z.g.st., v.p.r. f. 16.000,-. Inr.
 mog. Telefoon 045-24059

Te k. NISSAN Primera 2.0
 SLX, 5-drs., bwj. '91, km.st.
 45.000, Tel. 046-375386

Te k. exclusieve SPORT-
 WAGEN Nissan 280 ZX tur-
 bo, 2+2 Targa, bwj. '85
 (Amerik. ult.), APK 8-94, i.
 z.g.st., v.p.r. f. 16.000,-. Inr.
 mog. Telefoon 045-24059

Te k. NISSAN Primera 2.0
 SLX, 5-drs., bwj. '91, km.st.
 45.000, Tel. 046-375386

Te k. exclusieve SPORT-
 WAGEN Nissan 280 ZX tur-
 bo, 2+2 Targa, bwj. '85
 (Amerik. ult.), APK 8-94, i.
 z.g.st., v.p.r. f. 16.000,-. Inr.
 mog. Telefoon 045-24059

Te k. NISSAN Primera 2.0
 SLX, 5-drs., bwj. '91, km.st.
 45.000, Tel. 046-375386

Te k. exclusieve SPORT-
 WAGEN Nissan 280 ZX tur-
 bo, 2+2 Targa, bwj. '85
 (Amerik. ult.), APK 8-94, i.
 z.g.st., v.p.r. f. 16.000,-. Inr.
 mog. Telefoon 045-24059

Te k. NISSAN Primera 2.0
 SLX, 5-drs., bwj. '91, km.st.
 45.000, Tel. 046-375386

Te k. exclusieve SPORT-
 WAGEN Nissan 280 ZX tur-
 bo, 2+2 Targa, bwj. '85
 (Amerik. ult.), APK 8-94, i.
 z.g.st., v.p.r. f. 16.000,-. Inr.
 mog. Telefoon 045-24059

Te k. NISSAN Primera 2.0
 SLX, 5-drs., bwj. '91, km.st.
 45.000, Tel. 046-375386

Te k. exclusieve SPORT-
 WAGEN Nissan 280 ZX tur-
 bo, 2+2 Targa, bwj. '85
 (Amerik. ult.), APK 8-94, i.
 z.g.st., v.p.r. f. 16.000,-. Inr.
 mog. Telefoon 045-24059

Te k. NISSAN Primera 2.0
 SLX, 5-d

Politiek en maffia gaan in Europa vaak hand in hand

De mededeling van de Amsterdamse hoofdcommissaris Nordholt sloeg in als een bom: de georganiseerde misdaad probeert te infiltreren in de politiek. De partijen staan op hun achterste benen, waakzaamheid is geboden. Infiltratie in de politiek is nieuw in Nederland. Maar geldt dat ook voor de ons omringende landen? Onze correspondenten in België, Frankrijk, Duitsland, Spanje en Italië gingen op onderzoek.

BELGIË

Met verbazing en een zekere meewarigheid slaat men in België de 'puriteinse' Nederlanders gade. De ophef rond corruptie bij de overheid en eventuele banden tussen politieke partijen en de criminele wereld herinnert de Belgen aan de zaak van de twee Nederlandse politici die in opspraak kwamen, omdat ze de weg vroegen naar een nachtclub. In België is zo iets onvoorstelbaar," reageerde toentertijd een Belgisch politicus lachend. "Wij kennen de weg gewoon."

België is in de loop der jaren zo vaak geconfronteerd geweest met louches zaken, waarin op de een of andere manier de politiek of de politie betrokken was, dat men van nieuwe onthullingen nauwelijks nog opkijkt. Bovendien is men er allang van overtuigd geraakt dat dit soort zaken nooit helemaal worden opgehelderd.

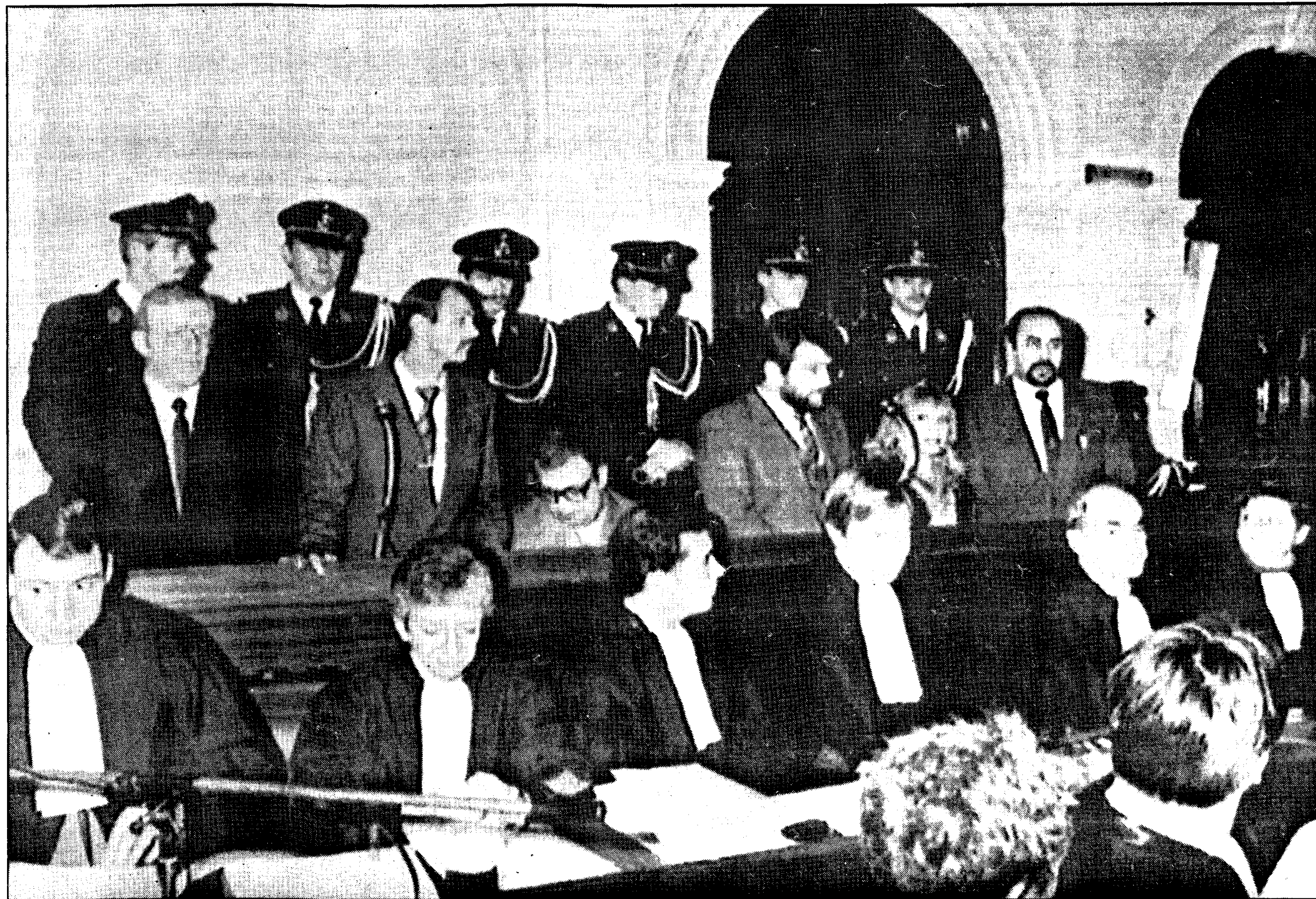
Zo slepen al jaren de dossiers over de Bende van Nijvel, die contacten zou hebben gehad met de rijkswacht, is de moord op de Waalse socialistische voorman André Cools nog steeds niet opgehelderd, weet niemand hoeveel smeergeld er nu eigenlijk betaald is bij de aanschaf van de Italiaanse Augusta-helikopter, zijn in Belgisch Limburg onbekende sommen overheidsgeld zoekgemaakt die bestemd waren voor het opkrikken van de achtergebleven mijngebieden, werd nog onlangs in Engeland gezegd dat vooraanstaande Belgische politici betrokken waren bij de smokkel van onderdelen van het zogeheten superkanon naar Irak en liggen er ook beschuldigingen op tafel dat enkele politici leden van de handel in Filipijnse vrouwen, die voor de prostitutie in België werden aangekocht.

Het is in België een bekend gegeven dat men alleen maar een baan als ambtenaar krijgt als men goede vrienden heeft in de juiste politieke partij. Het zogeheten 'politieke dienstbetoon', dat inhoudt dat politici op een bepaalde avond in de week in het plaatselijke café de noden van de burger aanhoort en er een oplossing voor verzint, is onderdeel van het gewone leven.

Toch staat er sinds enige tijd een verandering van het juridische spel op stapel. Een van de belangrijkste doelstellingen is te voorkomen dat in de toekomst nog meer zaken verjaren. Procedurefouten zijn sinds jaar en dag schering en inslag. Een andere goede verdragsstrategie is om op het laatste moment nog een vertaling (uit het Frans of het Nederlands) van alle dossiers te laten. Minister Wathelet van Justitie wil er nu, vooral bij fraudezaken en milieumisdrijven, een stokje voor gaan steken.

FRANKRIJK
Voor zover bekend heeft de georganiseerde misdaad in Frankrijk nog geen pogingen gedaan politieke partijen te infiltreren. Maar diverse individuele politici zijn in het verleden in opspraak gekomen vanwege banden met misdadige organisaties of hun betrokkenheid bij grote zwenkaffaires.

Een van de meest geruchtmaakende affaires is nooit opgehelderd.

● De Bende van Nijvel in België staat terecht voor de rechtbank in Bergen. Het is het bekendste voorbeeld van infiltratie van de maffia in de politiek in West-Europa.

Archiefoto: LD

derd. In december 1976 werd een parlementslid, Prins Jean de Broglie, bij het verlaten van zijn Parijse woning doodgeschoten. De prins was, zo bleek tijdens het onderzoek, zeer goed ingevoerd in de onderwereld en betrokken bij de handel in goud, valse dollars, gestolen Mercedesen en drugs en het vervalsen van schatkistpapieren. De daadwerkelijke moord, hoewel de politie van het begin af aan over veel aanwijzingen beschikte. Volgens de Franse pers heeft de toenmalige minister van Justitie, Michel Poniatowski, er alles aan gedaan om de pikante zaak in de doofpot te stoppen.

Van recenter datum zijn enkele grote financiële schandalen op lokaal niveau. Twee voormalige burgemeesters, Jacques Medecin van Nice en Noël Boucheron van Angoulême, vluchtten de afgelopen jaren naar Latijns-Amerika om aan justitie te ontkomen. Ze wisten elk miljoenen gulden gemeenschapsgeld te verduisteren via goocheltrucs met stichtingen en verenigingen die grote subsidies opstrekten. Medecin

geniet van een rustige oude dag in Uruguay; Boucheron kan zich dat blijkbaar nog niet permitteren. Hij runt sinds kort een restaurant in Buenos Aires.

Ook pikant is de reeks financiële schandalen waarbij de Franse socialistische betrokken zijn. De Parti Socialiste streek jarenlang miljoenen gulden op via een netwerk van adviesbureaus die een oordeel moesten geven over grote bouw- en wegenbouwprojecten. Een groot deel van de winsten van die aan de partij verbonden bureau's vloede via slinkse omwegen in de partijkas. De partij gebruikte het geld om er verkiezingscampagnes mee te betalen.

SPANJE
Het infiltreren van de politiek door de georganiseerde onderwereld kent Spanje niet. Wel maken steekpenningen, vriendjespolitiek en andere vormen van omkoping deel uit van het lokale

en landelijke politieke leven. Ook twijfelt niemand eraan dat vooral de drugsmaffia invloed uitoefent op politici en andere gezagsdragers. Dat blijkt bijvoorbeeld bij het grootste drugsproces uit de Spaanse geschiedenis, dat op dit moment in Madrid plaatsvindt. Uit de verhoren kan worden opgemaakt dat criminelen in Galicië jarenlang ongehinderd hun gang konden gaan en zelfs belangrijke maatschappelijke posities konden innemen.

Een ander geval is dat van de burgemeester van Marbella, de schatrijke en omstreden aannemer en projectontwikkelaar Jesus Gil y Gil, die tevens eigenaar is van de voetbalclub Atletico de Madrid. Gil stelde zich twee jaar geleden kandidaat voor het burgemeesterschap met een eigen partij en werd met overgrote meerderheid gekozen.

Tegen Gil zelf bestaan geen verdenkingen vanwege betrokkenheid bij criminele activiteiten, hoewel hij ooit in de gevangenis zat, nadat meer dan vijftig perso-

nen om het leven waren gekomen toen een door hem neergezet gebouw instortte. Maar wat ook zeker is, dat de in Marbella ruim aanwezige internationale onderwereld geen enkel probleem heeft met Gil en dat ze de rechtse burgemeester op handen draagt.

Daarnaast is ook algemeen bekend dat de drugsmaffia over uitstekende connecties beschikt in de bankwereld, bij de politie en bij de douane. De afgelopen jaren zijn er met name in Zuid-Spanje tientallen agenten en douaniers ontslagen of gearresteerd, omdat ze door de maffia werden betaald. Maar dat de onderwereld in de politiek en politieke partijen is geïnfilteerd door eigen kandidaten voor verkiesbare plaatsen naar voren te schuiven, is tot nu toe in Spanje niet boven water gekomen. Hoewel het corruptiebestrijdende klimaat in het land dit niet per se uitsluit.

DUITSLAND

Over een directe infiltratie van

criminelen in het politieke wereldje is in Duitsland officieel niets bekend. Mogelijk hebben zij dit ook niet nodig, omdat via stromannen politici sneller en effectiever bewerkt kunnen worden. In tegenstelling tot in ons land is bijvoorbeeld het omkopen van volksvertegenwoordigers niet strafbaar. Mede daardoor oefenen lobbyisten een onvoorstelbaar grote invloed uit op de politieke besluitvorming.

Meer dan 1800 bedrijven, instellingen en organisaties hebben hun eigen vertegenwoordigers in Bonn. Omgerekend zijn er op elke parlementaire 20 lobbyisten, die voorzien van een uiterst royaal budget beslissingen die voor hun opdrachtgevers ongunstig zijn proberen te blokkeren of in een andere richting te sturen. Vakbonden en werkgeversorganisaties hebben op partijdagen een compleet blok afgevaardigden onder controle. En wie zich anders gedraagt dan de lobbyist verwacht, kan bij de volgende stembusgang een verkiesbare plaats wel vergeten.

Daarnaast zijn alle grote partijen voor een flink deel van hun inkomsten afhankelijk van gulle gevers. Bij de SPD ligt dit percentage op tien, bij de CDU op 20 terwijl de Beierse CSU en de FDP zelfs voor 30 procent van hun begroting afhankelijk zijn van sponsors. Van de 662 afgevaardigden verdienen 246 een extra boterham in dienst van een lobbyist.

Na het Flick-omkoopscandaal dat in het midden van de jaren '80 de Bondsrepubliek op haar grondvesten deed schudden, is het belastingvrij steunen van partijen door individuen of door de industrie enigszins beperkt. Daarnaast aanvaardde het parlement gedragsregels, waarin de afgevaardigden zich verplichten giften van meer dan 10.000 mark aan de parlementsvoorzitter te melden. Maar niemand hoeft te zeggen waar het geld vandaan komt en wie de extra inkomsten verzwijgt hoeft niet met consequenties rekening te houden.

ITALIË

'Maffia en politiek' is waarschijnlijk Italië's grootste taboe. Iedereen is er altijd van overtuigd geweest dat de banden zeer nauw zijn, maar pas sinds enkele jaren zijn er, dankzij de verklikkers uit de gelederen van de maffia zelf, bewijzen voorhanden. Aangetekend zij dat de maffiosi vrijwel nooit persoonlijk politiek bedrijven. De anti-maffiarechter Falcone zei dat de maffia geen interesse heeft in de politiek zelf: ze gebruikt de politici om ongestoord haar criminele activiteiten te kunnen ontplooiën. In ruil voor gunsten van allerlei soort, levert de maffia aan de politici de stemmen die zij controleert in haar territorium. De relatie politiek-maffia is in feite de meest perverse variant van het wijdverbreide cliëntèle-systeem.

De banden tussen maffia en politiek zijn van oudsher het sterkst op lokaal en regionaal niveau. De maffia kan rekenen op aanbevelingen voor openbare werken, wijzingen in haar voordeel van bestemmingsplannen, maar ook op de helpende hand van justitie, die processen kan annuleren of het groene kan geven voor illegale transacties.

Hoe verweven de politieke en maffiose belangen zijn, is dit jaar goed duidelijk geworden in Napels en omstreken. De spijtpolitica Galasso, een lid van de camorra maar ook eigenaar van grote bouw- en transportondernemingen, heeft verteld hoe alle grote politieke kopstukken, maar ook rechters de Napolitaanse maffia van dienst zijn. Een van de politici is de christen-democraat Antonio Gava, de ongekroonde koning van Napels en vele keren minister in Italiaanse kabinetten. Gava werd stevast gekozen met honderduizenden, door de camorra gecontroleerde, voorkeursstemmen. Zijn positie is ijersterk, mede dankzij de enorme bedragen die de regering beschikbaar stelde voor de wederopbouw die plaats had na de aardbeving van 1980. Als minister van binnenlandse zaken heeft Gava de maffiabejdzing kunnen beïnvloeden. Als senator heeft hij wetten kunnen ontwerpen die de maffia bevoordelden.

Georgisch regeringsleger is een zootje ongeregeld

Van onze redactie buitenland

SENAKI - Zo ongeveer iedereen in deze geweldadige, chaotische en bouwvallige voormalige Sovjetrepubliek met de naam Georgië, lijkt vandaag de dag een geweer te dragen. Diegenen die naar het front trekken hebben soms zelfs de beschikking over een helm en enkele handgranaten.

Het regeringsleger van Georgië is een zootje ongeregeld: Politieagenten, criminelen, veteranen van de opgeheven Nationale Garde, vrijwilligers, schietgrage jongens uit verschillende paramilitaire bendes en zogenaamde reguliere troepen.

De transportmiddelen voor de troepen lopen uiteen van een Mercedes-limousine tot aan een charterde bus en een in de ex-Sovjetunie gebouwde auto, waarin een onmogelijk aantal kruit met geweren zitten gepropt.

De communicatie op het slagveld verloopt meestal niet anders dan met luid geschreeuw. Draagbare radio's die de commandant met zijn troepen verbinden? Vergeet het maar. Vrijwilliger Artsjil Asenisjvili wacht met zijn kameraden voor de brug die naar de stad Senaki leidt en mijnenvrij gemaakt wordt. "We hebben geen enkele granaat. Geen kogelvrije vesten. Ze geven ons niet eens genoeg sigaretten", bromt hij.

Zelfs het oorlogsvocabulaire is in wezen totaal misplaatst als het

om de strijd in het westen van Georgië gaat. Begrippen als 'offensief' en 'verovering' hebben niets van doen met de meeste gebiedsinnames die beide partijen beweren behaald te hebben.

In de strijd staan de rebellen trouw aan de afgezette ex-president Zviad Gamsachoerdia - 'Zviadisti' genoemd - tegenover de regeringstroepen van de Georgische leider Sjvardnadze. Aangespoord door de bittere nederlaag van de regering tegen de separatisten in de noordwestelijke regio Abchazië, keerde Gamsachoerdia vorige maand terug uit ballingschap om een poging te wagen Sjvardnadze ten val te brengen.

Aanvankelijk leek het erop alsof hij hierin zou slagen. De rebellen wisten stad na stad te veroveren, inclusief de belangrijke Zwarte-Zeehaven Poti en Senaki, dat aan de spoorlijn ligt die de

hoofdstad Tbilisi met de kust verbindt. Maandag echter keerde het tij en heroverden de regeringstroepen Poti, om vervolgens door te stoten naar Senaki.

Maar veel van deze militaire winst is het resultaat van een behoudzaam verrijdingsbeleid. Mensen door heel het westen van Georgië zeggen dat hun steden 'ingenomen' en 'heroverd' zijn, zonder dat soldaten van de strijdende partijen elkaar ooit gezien hebben. De meeste steden werden simpelweg niet verdedigd en de rebellen van Gamsachoerdia liepen gewoon de stad in en verklaarden aan de macht te zijn. Ze bleven aan de macht totdat iemand hun aanwezigheid in de stad uitdaagde.

"Toen de Zviadisti hoorden dat er regeringstroepen aankwamen, gingen ze gewoon weg", aldus Amiran Tsjchiedze, plaatsvervangend stationschef in Lantsjkoeti.

In Poti gebeurde hetzelfde, aldus inwoners. Alleen Senaki, op 305 kilometer van Tbilisi, was het tooneel van een van de werkelijke slagen om een stad. Een dag lang vochten daar rebellen en regeringstroepen, waarbij zeker 25 personen omkwamen.

Het contrast tussen het conflict in Abchazië en West-Georgië is groot. In Abchazië kwamen het afgelopen jaar zeker drieduizend mensen om in de strijd. Het verlies van de vruchtbare Zwarte-Zee provincie liet het Georgische regeringsleger uitgeput, verbiterd, gedemoraliseerd en kwetsbaar achter.

In zijn wanhoop Gamsachoerdia te verdrijven deed Sjvardnadze een beroep op de vermaarde Dzjaba Ioseliani, die prat gaat op zijn verleden als bandiet. Ioseliani zat 17 jaar in Russische gevangenis voor misdaden uiteenlopend van diefstal tot moord. Hij is de leider van de grootste paramilitaire groepering in Georgië, de Mchedrioni (Ruiters).

De Mchedrioni hebben zich niet geliefd gemaakt onder de bevolking van West-Georgië. "Mijn huis is geplunderd door de Mchedrioni", aldus de 70-jarige Tsjitsjiko Djamasjoeria. "Weet je wat er hier gebeurt? Dieven en misdadigers maken eenvoudig gebruik van deze oorlog om te stelen en te plunderen", zo stelt de bejaarde verbitterd vast.

(ADVERTENTIE)

KOM SCHAATSEN
OP DE
BUITENBAAN

MA T/M ZO
10.00 - 17.00
MA T/M VR
20.00 - 22.00

Glanerbrook

Sport- en Recreatiecentrum Geleen

Kummenaedestraat 45, Geleen Tel. 046-74.69.88

ocentrum P. VEE
el Vectra 1.6i FI
'92 f 29.500,-
etra 1.8i GLS 4-
7.500,-; Toyota
GTI veel ac
0.500,-; BMW 31
'90 f 21.900,-
riet DX '89 f 8.900,-

f 9.250,-; Toyota
GTS '90 f
zda 626 2.0 GLX
f 14.900,-; Suzuki
GLX 5-drs
3.800,-; Nissan
SLX coupe
4.750,-; Fiat Pan
type '90 f 9.900
rra 2.0 CL '89 f
di Fiata 1.1
750,-; Volvo 340
rs. '89 f 13.900
o 60 '87 f 7.900

900.- Daihatsu
TX spec. '92 f
Golf Marhalla
0.750.- Bovag
il, financing.
n P. Veenstra,
genweg 13, V
sf. 045-752999.

dw. 65 f 3.900,-
83 f 2.900,-
81 f 1.850,-
3 bl. 82 f 3.750,-
f 2.900,-; Hyundai
1.6 GSL
omph TR7 f 3.900,-
andel de ANJEL
rstraat 123A,
de. Telef. 045-2314-
OOP goede auto
d. Joosten, Sch
laarstraat. 043-634-
koop gev. AU
rijfsauto's, sch
n bezw. 045-72-
k VW GOLF 1

koop gevraagd
MADE-AUTO'S.
Perij Marxer. ☎045-
koop gev. SL
ade auto's, tev.
koop gebr. aut
lönfer. ☎045-2296
PIE vraagt loop
schadeauto's,
ingsbewijs. Loc
rade. ☎045-4234
k. gev. SCHAD
loopauto's, en

koop gevr. set
e. slooppauto's
1. Autosloperij
2. 045-227377
str. 7, Hoensbroek

koop gevr. loze
SCHADE-AUTO
gste prijs van L
-512924/046-5195

ntrium Ect
personenbussen
koop-export.

wagens b
lefoon 04754-824

0
 1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 5

Deuren
Deuren onderdelen van
ons nieuwe truck
ringsum, 045-25-
waterdags 9:00-15:
TOMAT
defect???
tel. 045-7255-
koop
1999, 88. Ton

ORTVELGEN
RS type met
/ 950,- 雷 045-27
k. 4 orig. O
GEN, 14"
den. Tel. 045-27
k. AANHANW
vering, 2.35 m
ine staat, v
045-444318.
VERKOPEN
r via: 045-715

Voor Piccolo
zie verder pag.

lezers schrijven

AMSTENRADE H. Officiers

bruik
Commissie-Doelman maakt gebruik van alle voorgaande onderzoeken. Van der Zwaard dat sociale diensten licht en met de regels die bovendien uitnodigen de Kamercommissie de overige regels die stipt en uitgevoerd. Van der Zwaard schuilde voor grotere financiële vrijheid bij het werken van de uitkeringen. Kamercommissie houdt vast aan de medelijke uitkeringsnor-

Wintervakantie

Advertentiecombinatie van 42 Nederlandse

Regionale Dagbladen.

Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, tel.: 072-196596 fax: 072-196484

WADDENEILANDEN

AMELAND T.H.: stenen vak.bung. met 2 of 3 sl.kmrs. voll. inger. Ook reserv. '94. Inl. 05180-1206 n.o. zondag.

Vakantie en RUST OP AMELAND. Luxe 6-pers. vak. won. voorz. v. alle comf. Voor info. en/of res.: 05191-54506

SCHIERMONNIKOOG

Te huur 2- tot 5 pers., volledig ingericht appartement voor weekend, midweek of langer. Nog vrij met de kerstvak. en de jaarwisseling. Inl.: 05195-31272 of 31377

Te huur op TERSCHELLING

Nieuwe zeer luxe ingerichte bungalows en chalets. Kerstvak. en met Oud en Nieuw vrij. Tel: 05620-8883

HOTEL OP DIEK

Taxel, 5- en 8-daagse arrangementen op luxe kamer, incl.: diner en fiets v.a. f. 299,-. Tel. 02220-19262.

GRONINGEN

VILLAPARK WEDDERMEER ontdek het nu ook. Velen gingen u reeds voor en waren allen bijz. enthousiast over dit stukje bos en waterrijke Oost-Groningen. 6-8 pers. villa's met of zonder eigen sauna en truintunnel, direct a.h. uitstekende viswater, overdekt zwembad, meer met zandstrand, tennisbanen, kanavaren, fietsen, kinderboerderij, speeltuintjes, restaurant, bar, terras enz. enz. Heerlijk even er tussen voor een week, weekend of een midweek. Om alvast in de stemming te raken, sturen wij u graag onze brochure evt. ook over meerdere locaties in Nederland. Hogenboom Recreatie Tel: 02977-45797 Fax: 41309

WELKOM IN GRONINGEN Romantisch tafelen in een eeuwenoud landhuis 2x 1/2 2x 4-gangen-diner, f. 225,-. LANDGOED EKENSTEIN Appingedam, 05960-28528.

FRIESLAND

GAASTERLAND BIEDT AAN:

een geheel gerenoveerde groepsaccommodatie voor een vriendelijke prijs. Bel met de fam. Dooper 05140-3343.

HET LUXE GROEPSVERBLIJF te HINDERLOPEN 5 vak. app. en 80 m² groepsruimte, + keukens in geheel gerenoveerde Friese Boerderij. Tel. 05142-1449.

DRENTHE

GEEN PRETPARK, luxe 5* bungalows met grote tuin, aan 'bos. Ideaal wandel- fietsgebied voor rustzoekers. Boek nu voor de kerstvakantie. 05280-65803.

BUINEN: Boerderij, FAMILIEPENSIE 'TRIENITE'. In bos. fiets- en wandelgeb. Kamers, v.v. do/wc. Ook zeer gesch. voor fam. reün. (tot 20 p.) Inl. en res. 05998-12491

Een paar dagen Drenthe ongestoord? Dan naar... Hotel 'DE HOEK' te Schoonoord. Tel. 05918-2208

OVERIJSSSEL

OOTMARSUM t.h. luxe recreatie bungalow v.v. alle comf. Prachtig gel. in Twente. Tel. 033-729491 of 622522.

Hotel-Restaurant 't WAPEN VAN OOTMARSUM' Een persoonlijke ervaring in huiselijke sfeer. Tel.: 05419-81500. Spec. arr. De folder ligt voor u klaar

"Denekamp, Bung.park BAVELDS DENNEN" T.h. 6 p. luxe bungalows, vrij gelegen op 900 m² incl. overdekt zwembad, tennisbaan, midgetgolf. Vraag vrijblijvend info: Tel: 05413-52393.

HOLTEN. T.h. in de bossen van 'mooi Holten' rustig en vrij gelegen, comf. bung. 4 en 6 pers., veel fiets- en wandelmog. Nog vrij met kerst en oud en nieuw 05483-63592

HARDENBROEK t.h. vrijstaande comf. bung's gel. in bos nabij groot recreatiegebied. Midgetgolfbaan aanwezig Bungalowpark DE RHEEZEER BELTEN. Tel: 05232-67679.

LET OP: SPECIALE AANBIEDING! Na 1-11-1993 voor f. 165,- p.w., weekend of midweek, te huur 33 vrijstaande bungalows met alle comf. incl. kabel, kleurentelevisie, rest. speeltuin enz. Vraag gratis folder. Vak.oord De Lindenberg Borkeldsweg 57, 7451 TA, Houten. KERST op aanvraag. Tel. 05483-61364.

HOTEL TUBBERGEN *** in Tubbergen Midwinterarr. met H.P. "25 % KORTING", 4 dgn / 174,50, 5 dgn / 232,50 en 8 dgn. slechts f. 399,-. Alle kamers met do/toll., klv., radio en telef. Onze kerstfolder ligt voor u klaar. Voor info en reserveringen tel. 05493-1480.

GELDERLAND

Geniet van het rijk van Nijmegen in hotel ROZENHOF*** H. landschap bij Nijmegen. Aant. arr. in herfst en winterperiode. Ook een 5-dgs kerstarr. Vr. folder 080-230359

"NATUURPARK SPARENDAAL" in Ermelo, 4/5 p. bung. t.h. p.w./midw. en wknd. Inl. en res.: 03417-52258

NUNSPEET, ***** 5 sterren winterwarme bungalows of landhuizen t.h. MIDDEN IN HET BOS, grenzend aan 27 ha. golfbaan. Vraag de folder en ontdek het. Hoogwilde is geen pretpark, wel een PRETTIG PARK. *** TEL. 03412-52379 *** FAX 03412-61719 ***

NOORD-HOLLAND

Te huur in PETTEN 5 pers. appartement, nabij strand en duinen. Info. RPH tel./fax 02269-4257 tot 19.00 uur.

PENSION OPPERDOES 3 km v.a. het IJsselmeer L/O f. 35 p.p. 02274-5082.

ZUID-HOLLAND

*** Speciaal ***

WINTERARRANGEMENT OP DUINRELL

7 overnachtingen voor de prijs van een weekend in een luxe 4-6 pers. Duinvalow incl. 2 x ontbijt en 1 x welkomst diner, gratis Tikibad en o.a. 2 gratis fietsen. Tevens korting bij Ski-School Duinrell en op attracties en musea in de omgeving. Informeer ook naar onze speciale kerstarrangementen. Tel: 01751-13314/Fax: 12339.

Dus één week Duinrell plezier, voor de prijs van een weekend! Duinrell, daar klinkt je van op.

ACTIEVE VAKANTIES

FUNTIME actieve vakanties voor jonge mensen. Volop wintersportplezier in Oostenrijk, Tsjecho en Frankrijk. Bel nu voor de nieuwe wintergids 04199-3622.

NOORD-BRABANT

BAARLE-NAASAU, VAKANTIEOORD DE STEPPE Landelijke bosrijke omgeving, 4-6 of 12 pers. vakantiehuizen f. 250,- p.w. ook kerstweek. Hoogseiz. f. 525,- p.w. Informeer ook naar onze kampeertarieven. Fam.-park eenvoudig maar volledig! Inl. (04249) 9246.

Vakantie-centrum "De Hertenwei"

Lage Mierde (N-B.) heeft nog bungalows vrij in de kerstvakantie. Voor kamperen is er een speciaal kerstarrangement. WINTERKAMPEERARR. van 1/11 tot 31/3/94 incl. gratis zwemmen in het overdekte zwembad, de toiletgebouwen zijn verwarmd. Vraag folder tel. 04259-1295.

LIMBURG

● EPEM, Zuid-limburg ● Uniek gelegen luxe vak.-appartementen, winterseiz./Kerstvak. vrij. Inl. 04455-1510

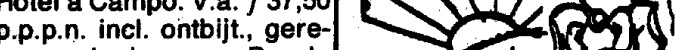
Gulpen V.V.V. Wijlre

voor een fijne vak. in 't Zuid-Limb. heuvelland, pr. gel. in Geul- en Gulpdal. Geniet van wandel- en fietsmogelijkheden. Vr. de gids. Pk. 27, 6270 AA Gulpen. (04450) 1444.

EUROTEL VENRAY ***

Gezell. Fam. Hotel in het centr. Eigen park. Div. arr. v.a. f. 160,- p.p. Vr. folder. 04780-85777 Fam. H. in 't Holt.

Komt u naar Valkenburg? Hotel & Campo. V.a. f. 37,50 p.p. incl. ontbijt, gere- noveerde kamers. Broek- hem 58. Inl. 04406-12455.

JONGERENVAKANTIES

** SNOWMASTERS **

Het meest gave skikamp voor jongeren v.a. 14 jaar in Oostenrijk en Frankrijk. Bel WTT: 050-148844 (lid SGR)

Skien in ANDORRA, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

OOSTENRIJK

DE SNEEUWSPECIALIST. Busreis incl. H.P. en skipas v.a. f. 595,-. BIZZ TRAVEL: 050-144255.

De meest complete en goedkope wintersportreizen all- in 10 dgs busreis, HP, 7 dgn skipas, 6 dgn skiles, 7 dgn skitrusting v.a. f. 805,-. Dolomite Skisafari, 10 dgs busreis, HP, 7 dgn skipas, 6 dgn skibegleiding, 7 dgn skitrusting v.a. f. 920,-. Langlaufsafari, 10 dgs busreis, HP, 3 x 1/2 dag L.L.-les, 7 dgs L.L.-uitrusting, 3 L.L. excursies v.a. f. 635,-. Groeps-korting v.a. 10 pers. Alle reizen ook per eigen auto mogelijk. Bel voor gratis gids Reisburo Joy Tours 070-3633939 lid SGR/ANVR.

In Bruck bij Zell am See, het mooiste (ski)-gebied verhuurt CARAVAN INTERCAMP Knaus caravans 5.30 m. v.a. f. 700,- p.w. op Sportcamp. Wofergut tel. 05906-2783.

Voor uw WINTER EN ZOMERVAK. schitterende vakantie woningen 2-10 pers. voor vriendenprijs. Inl. 05910-22293

WINTERSPORT

Vraag onze nieuwe winterbrochure aan 28 exclusieve bestemmingen

Sneeuw wandelen

Langlaufen

Cross country

SNP NATUURREIZEN

Bel 080 60 52 22

Skien in ANDORRA, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

Skien in OOSTENRIJK, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sun

Dringend DAMES gevraagd voor goedlopende SM- en parochie. Goede garanties. Bel wij! 045-462720.

Club BRASIL vraagt 2 leuke meisjes, garantloos, int. en/of v. v. mog. 043-251040 na 18.00 uur.

Gediplomeerd, gezellig PRI-VEHUIS te Kerkrade zoekt dringend nog een leuk meisje. Tel. 045-425100.

Partnerruil - direkt apart met vrouwen en mannen voor 'n hete sessie 06-320.330.91 (75 cpm)

Thuiscontact meisjes bij jou in de regio 06-320.330.93 (100 cpm)

Gay-Dating 06-320.330.95 (75 cpm).

Nieuw plezier voor twee, direkt babbelen met een meisje 06-9503 (75 cpm)

De leukste meiden bellen de Flirtbox 06-320.330.01 (75 cpm).

Nieuw direkt apart met de vrouw van je dromen 06-320.330.97 (100 cpm)

Sexafspraakje met 'n meisje. Vraag haar tel. nr. 06-9644 (100 cpm).

Nymf Linda Geniet van 2 karren 100cpm 06-320.320.14

Sex voor 2 06-9750

Leuker snel afsp. (100 cpm)

Beestachtig.... 1 g.p.m. 06-320.327.20

Lesbi Agressie 1 g.p.m. 06-9778

Rijpe donkere vrouwen. 1 g.p.m. 06-320.323.46

Sex, sex, sex... Wij geven u kosteloos 'n live sexgesprek! 06-9808 - 100 cpm

Nieuw!!! 33+ contact, bel met de heetste, rijpe vrouwen: 06-96.33 (100cpm)

Nieuw (!) homo-direct-apart met hele hete jongens & mannen 06-98.78 (100cpm)

Direkt apart Trio-sex. De heetste stellen zoeken jou. Bel snel. 06-340.350.73 - 75 cpm.

Direkt apart Partnerruil. Snel contact met paren die nu 'n spannende sex-relatie willen. 06-340.350.71 - 75 cpm.

De heetste box van Nederland, bel voor een lekker gesprek met Angela en Chantal 100 cpm.

06-320.328.29

Heerlijk vrouwtje geeft haar tel.nr. (100cpm) 06-9680.

Een blond tennismeisje ontkleedt door 2 plotse knullen 06-350.250.05 100 cpm.

Wim in de war De vrouw zit plots naakt op zijn schoot 06-320.323.85 1 gpm.

2 Dochende knullen pakken een getrouwde vrouw 1 gpm. 06-320.329.25

06-9586 porno! Waarzinig live Grieks-1. Anky knielt voor 2 meesters gelijk-2. Adres- en tel. van wijze meisjes-3. Naakte paren voor live-sex-4. 1 gpm.

06-9587. Hete meisjes met adres en tel. voor direct-1. Naakte blondjes voor Grieks-2. Ruwe homoseksuel-3. Lesb. in bed en in bed-4. SM bizar of Grieks-5. 1 gpm.

Hete wip? dat kan via je postcode 06-340.350.70 - 50cpm.

Supersexdating 06-350.250.52 voor snelle contacten in Limburg. Dames, meisjes, heren en paren direct bereikbaar. f 1.- p.m.

Harde Porno 06-9673 f 1.- p.m.

Lolita net 18 jr. Ik wil een sex-relatie met een man die het vaak kan. 06-320.324.97 (100 cpm)

Club Top SM. Hier kun je kiezen en doorspelen, de meesters bopaalt waar heen. 75 cpm. 06.97.91

RIJPE Greet live! Ze houdt van jonge 18 jr. jongens! 75 cpm 06.320.326.19

(50 cpm) Kijk ik heb geen slipje aan zei Tanja, toen kon Natasja zich niet langer beheersen. 06-340.350.75

GRIEKSE-LIVESEX Alleen live voor Grieks! Ik buk wel schat! 1gpm 06.95.05.

Op z'n FRANS! Live met mij, alleen Franses sex! Mond voll 1 gpm. 06.97.33

LiveSEX. Hier kunnen jonge jongens lekker met rijpe vrouwen rommelen 1 gpm. 06.98.48

Direkt sexcontact met 'n hete vrouw bij jou in de buurt. 06-350.290.37 (75 cpm).

Slippertjes meisjes zoeken sexcontact! 06-320.320.38 (100 cpm)

Zoek jij wulpe meisjes! Superkontakt 06-320.320.44 (100 cpm)

400 meisjes willen direkt kontakt! 06-320.322.11 (75 cpm)

Sex voor twee direkt kontakt met meiden en jonge vrouwtjes. 06-320.330.46 (75 cpm).

300 meiden zoeken een heet avontuurje 06-320.321.44 (100 cpm).

Direkt apart met div. leuke meiden. 06-320.322.88 (75 cpm).

06-9880 Direkt een leuk meisje aan de telefoon (100 cpm).

Direkt gratis sexcontact 06-320.320.32 (100 cpm).

Hete meisjes willen echt snel Sexcontact. Nu met tel.nr. 06-320.330.66 (75 cpm).

Zeker weten dat er ook op jou een meisje wacht! Telef. 06-320.330.67 (100 cpm)

Hete vrouwen bij jou in de buurt willen sexcontact. 06-9709 (100 cpm).

Nieuw 35-plus sexdating. Volop rijpe vrouwen zoeken snel sexcontact. 06-9618 (100 cpm)

Gratis sexcontact meer dan 400 ondeugende hete meiden. 06-320.330.45 (100 cpm)

Nu direkt een afspraakje met een leuk meisje (100 cpm) 06-320.322.33

Direkt plezier voor 2. Allemaal meisjes aan de lijn. 06-320.320.95 (100 cpm)

Direkt kletsen met een leuk meisje! 06-320.330.90 (100 cpm).

STOP met wachten. Jij wilt toch ook direkt een meisje. 06-320.320.92 (100 cpm)

Nieuw direkt een kanjer van een vrouw aan de lijn 06-9710 (100 cpm)

Homo-jongens hoor ze TEKEER gaan 06-320.330.88 (75 cpm).

Homo Waar gebeurt, echt live 06-320.327.01 (100 cpm).

Onderdanige jongens bellen met strenge meesters. S.M. voor 2 06-320.329.99 (75 cpm)

Tikkeltje ondeugend, direkt apart met een leuke vrouw!! 06-320.328.88 (100 cpm)

Homokontakt Zoek je 'n hete jongen? 06-320.330.18 (75 cpm).

Direkt apart... 06-9600

NIJEUW ongestoord kletsen met een leuk meisje. 06-320.330.16 (100 cpm)

Homo-Regio-kontakt direkt apart met een hete knul uit Limburg!! 06-320.322.75 (100 cpm)

Leuke meiden willen jou aan de lijn 06-320.330.77 (75 cpm).

Nieuw Hete meisjes uit de regio Limburg. Sexdating 06-350.23-047 (100 cpm)

Hete vrouwen die alleen thuis zijn zoeken sisskam sexcontact. 06-320.326.66 (100 cpm)

06-320.326.66 Jonge meiden kontakt voor snel Sexcontact! (100 cpm).

Direkt Apart met een meisje of jongen, voor 'n heet sexgesprek. 06-320.330.81 (75 cpm).

Bi-sex voor 2 direkt apart met een heet meisje of 'n lekkere jongen 06-320.330.87 (75 cpm)

Lekker babbelen met een meisje in een box. Bel 06-9580 (75 cpm)

Flirtbox voor Twee direkt apart met een leuke meid. Bel 06-9590 (75 cpm)

Erotel 06 Erotel dat is 't wel 320.320.20

75 ct. p. min. Bij u in de buurt zijn er ook genoeg meiden die het bed in willen! Luister voor 50 cpm 06-350.340.77

Vrouwtjes die zich overdag vervelen zoeken SEXKONTAKT!! Snel en discreet 50 cpm 06-340.320.25

(50 cpm). Hij riste zijn gulp open. "Nee, ik wil het niet met een man", riep hij. "Kom hier knul, doe je strakke broekje uit en laat je over me heen zakken." 06-340.320.32.

Homosex voor 2 (f 1.- p.m.) draai eerst 06-320 en dan Regiosex Limburg 327.55 SM voor 2. 325.10 Gaysex Limburg 325.73 Jack off privé 321.16 Darkroom 324.16 Bi-sex 323.36 Jongens-sex 18 jr. 325.19 Bondage 325.18.

Sex voor 2 Direkt contact 06-9596 Supersex 06-9716 Live Sex 06-320.325.00. Regiosex 06-320.325.92 f 1.- p.m.

Homo direkt Live sex 06-9845 Jackoff direct 06-9718. Ataprekeijl 06-9718. f 1.- p.m.

Griekse Sex Lisa draakt z. om. 100 cpm. 06-320.325.55

Perverse sex m. jonge vrouwen 06-340.340.90

Sex-dating 06-320.320.50 06-320.325.30.....100cpm

06-320*320*38 Rijpe, keurige gekde dame die live alles opneemt. Ik ben gek op jongens 18 die op z'n Russisch tussen m'n bolle billen. 75 cpm.

Attentie *** Attentie

Anja Uit GELEEN nu bij PRIVÉ YVONNE. 045-425100.

Nieuw, Nieuw, Nieuw Thannee, Anja, Sandra, Agatha

Doen iedere woensdag iets speciaals voor U! f 75,- 1/2 uur all-in! 045-425100.

Zaterdag & zondag Escortservice all-in 045-326191 v.a. 20.00 uur

Luistersex 06-340.320.20

Nieuw Nieuw Nieuw Stephanie

Verwacht u in charateis. Jong en SEXY. 045-425100

Prive en escort 045-428556.

Nette strip voor feesten of vrijgezellen-party's, ook alleen topless. Tel. 045-212113.

E.Z.N. escort met meisjes va: 18 jr., ook SM mog. telef. 045-273099.

Delight Escort Nieuw boys/girls va: 18 jr., 5 nieuwe supermeiden, ook striptease. 045-229156.

Lady Escort Charmant en discreet Telef. 045-275282.

Ricky's escort 2 dreamboys voor heren, zeer discreet en betrouwbaar. 045-427638.

J. MAN 43 jr. zit j. vrouw of echtpaar voor 'n moderne vriendschap. Dier. verzok. Pb. 613 8400 AP, Herten.

Zaterdag + zondag Bij privé Yvonne. HEEL UUR f 125,- all-in. Van 11.00-24.00, zon. van 15.00 uur geop. 045-425100

CHARME, ELEGANTIE & NIV Bij H.H.S. een vanzelfsprekendheid! * escortdames v. heren/dames * escortheren v. dames heren * escortkoppels * dinner-date's * striptease * 04750-34272, ma t/m zo v.a. 18.00

Porky's pretpark ALLE BALLE VERZAMELEN. Nieuw Sylvana, 19 jr., blond, slank, een kanjer! Verder nog 10 leuke dames aanwezig. 045-228481, za. 12.00-19.00

Patricia's escort Heerlen Nieuwe meisjes Nicole + Anita. Open v.a. 19.00-05.00. Tevens meisjes gev. Tel. 0652-980511.

De Zaterdag is bij LYDIA HEERLUK verklaard! van 2 tot 8 f 125,- Patty, Gina, Moniek en Nieuw Angela. Groenstr. 64 Ge

Isabella af 10 uur. Ook zat. en zond. 045-721759. meisje gev.

Jetaim escort 7 dames aanwezig vanaf 11.00 tot 02.00 uur. 045-224385.

Privé Ilona Tel. 045-708903.

Rondborstige dame Super D-cup. Privé van 11-23 uur. 09-32.89568606.

Jodenstraat 2 Zacht, zwol en lekker v.a. 12.00 uur. 045-254183.

Paradiso zat. en zondags v.a. 20.00 uur. 045-317032, me-vrij v.a. 14.00 uur.

Escort all-in v.a. 20.00 uur. Zat. en zondags. Tel. 045-326191

Club Privé l'Amitié Geopend van 11.00-24.00 uur. Weekenden gesloten. Kaalhelderatenweg 154, Kerkrade. Tel. 045-425666 MEISJES ALTIJD WELKOM.

Club Brax present. super live show ied. wo. en zat. v.a. 11.00-00.00. Ma. 11.00-00.00. Zat. 14.00-00.00. Het meisje altijd welkom.

f 50,- all-in Eens geweest en je terug. 045-423608

Club Enjo Industriest. 50, Kerkrade 045-428305. Ma. 11.00-00.00. Zat. 14.00-00.00. Het meisje altijd welkom.

Dream Boy Escort 04750-2500 Nieuw! Mike en Fran

Club Leva Nu zaterdag geopend 14.00 - 22.00 uur. M. trichterstr. 156, Brunssum

Privé en Escort ANGELIQUE PRIVÉ 043-630418

Club "La Bé" met Regina, Tamara, Steffi, Britta, Miriam en van 22.00-04.00 u. kent tot 05.00 u. Kerkrade, 13. Tel. 416143. All Cards Nieuw Nieuw Escort v.a. 22.00 u. 045-425100

Voor Piccolo zie verder pagina 2

75

Limburgs Dagblad

Jaar

BINGO

Vergunning voor Limburgs Dagblad Bingo is verleend door de Staatssecretaris van Justitie onder no. L.O. 930/109/134.93 d.d. 29-6-1993

Prijswinnaars ronde 8

Hoofdwijk H	Dorpstr 72	Buchten	f 500,-
Bertrand N	Beethovensingel 83	Landgraaf	f 100,-
Bruinsma B	Adelaarstr 12	Heerlen	f 750,-
Doomen A	W.Alexanderstr 21	Puth	f 500,-
Roost B	Kastanjelaan 50	Hoensbroek	f 500,-
Harings M	Vinkenstr 132	Kerkrade	f 250,-
Bosch J	Lindenlaan 82	Kerkrade	f 250,-
Hanssen W	Bovenste Caumer 11	Heerlen	f 250,-
Schins J	Borstelkrans 27	Vijlen	f 150,-
Franssen H	Martijnestr 19	Brunssum	f 150,-
Tummers A	Bloemenweg 11	Maastricht	f 100,-
Wetels H	Wilhelminastr 68	Epen	f 100,-
Vlaugels A	Commandeurstr 31	Mechelen	f 100,-
Broekhoven T	Everstr 62	Einighausen	f 100,-
Overbeem C	Den Boschstr 13	Heerlen	f 100,-
Essers M	Sandberg 18	Kerkrade	f 100,-
Dibbets A	Maasstr 27 a	Obbicht	f 100,-
Smeets N	Begoniestr 14	Bochtolz	f 100,-
Bruithorst H	Gruitstr 11	Heerlen	f 100,-
Bosch S	v Gronsveldstr 83	Kerkrade	f 100,-
Blomene H	Vleekstr 7	Klimmen	f 100,-
Harners H	Julianalaan 44	Munstergeleen	f 100,-

Buchtens echtpaar wint voor de tweede keer hoofdprijs

'Gewoon kwestie van aanstrepen'

● De routiniers Els en Hubert krijgen voor de tweede keer vijftienduizend gulden van hoofdpr- en promotie Karel van Knippenberg.

Foto: PETER ROOZEN

BUCHTEN - Els en Hubert Hoofwijk in Buchten zijn wel bijzondere bidders. Waaronder dat wel zult u zich terecht afvragen. Wel, afgelopen donderdag hebben zij voor de tweede keer de hoofdprijs in het bingo. Drie jaar geleden kregen zij ook vijftienduizend gulden. Het enige verschil is dat zij toen in de zevende ronde winnaar werden en nu in de achtste. Daarom zijn Els en Hubert echte bidders.

Je zou de beiden eigenlijk als routiniers kunnen beschouwen. Twee keer de hoofdprijs winnen in drie jaar! Wie doet hen dat na. Misschien een speciaal geheim? "Nee", lachte Hubert geamuseerd. "Gewoon de cijfers aanstrepen die in de krant verschijnen."

Het werd dus een gezellige en opgewekte boel donderdag in huize Hoofwijk. Koffie en vlaai stonden pontificaal gereed op de huiskamer. Maar ondanks de vreugde was Els zo clever om langs haar neus weg te vragen hoe het nou met die superprijs zat in de extra speurronde van volgende week.

Superprijs
Nou, dat is eenvoudig. Alle bingo-

spelers die in de afgelopen weken kaarten gekocht hebben ontvangen daarbij een strip die recht geeft op deelname in de EXTRA ronde. Acht weken lang manoeuvreerde HANS KRASOVEC de superprijs, een glanzende Peugeot 306 XN op een trailer, behendig door het verkeer naar alle hoofdprijswinnaars. En volgende week zal hij dat voor het laatst doen. Want dan wordt bekend aan wie deze auto feestelijk geschonken wordt. Dus komen de dagen goed de gepubliceerde nummers in de gaten houden.

U weet waarschijnlijk wel dat het Limburgs Dagblad dit jaar het 75-jarig bestaan viert. Daarom heeft de bingoleiding besloten om volgende week alle deelnemers, die weliswaar een volle kaart hebben maar in rangorde lager zitten dan de uiteindelijk prijswinnaar, een troostprijs te geven. Wel even op tijd melden.

Duizend
We zouden het bijna vergeten. Natuurlijk was er deze week ook een winnaar van de tweede prijs. Dat bleek Nelly Bertrand in Landgraaf te zijn. Volslagen verrast en trillend van nervositeit nam ze de vijftienduizend gulden in ontvangst. Tot groot plezier van haar knul Chantal en Tom.

Hetgeen Chantal guldig dankt merken dat haar moeder acht uur 's morgens een... geroookt had. "Dat doet ze nooit." Tom, zeker niet minder aan zijn zuster, had anderzins aan zijn hoofd. Hij moet verzwommen voor zijn A-licentie. Dat is voor hem minstens langrijk als de duizend gulden zijn moeder.

Extra jubileumronde

Volgende week spelen wij de extra jubileumronde met 100.000 punten. De winnaar krijgt een Peugeot 306 XN. Krijgt u van Krasovec een kaartje voor de volgende week? Het is een leuke manier om de volgende week een leuke prijs te winnen. De winnaar krijgt een Peugeot 306 XN. Krijgt u van Krasovec een kaartje voor de volgende week? Het is een leuke manier om de volgende week een leuke prijs te winnen.

Veel succes!

Van onze verslaggever

HEERLEN - Het aantal bezoekers van het Heerlense Thermenmuseum is in 1992 met 1450 gedaald. Met name het groepsbezoek onder Heerlenaren en niet-Limburgers is fors teruggelopen. Dit staat in het jaarverslag 1992 van het Thermenmuseum.

In het Thermenmuseum zijn de mensen te zien van een Romeins badhuis, terwijl in steeds wisselende exposities historische onderwerpen worden uitgediept. Bezoeken in 1991 nog 26.000 mensen dit museum, het jaar daarop waren er dat 24.550.

Opvallend is dat het groepsbezoek aan het museum uit onze

Minder bezoekers in Thermenmuseum

provincie gestegen is, terwijl groepen uit de rest van het land en het buitenland Heerlen minder bezochten dan in 1991. Ook blijkt uit het verslag dat oudere bezoekers van boven de 65 jaar nog steeds verstek laten gaan. Zij maken maar zeven procent van het totaal uit.

Uit onderzoek is verder gebleken dat het museum hoog gewaardeerd wordt. Aan 54 bezo-

kers werd een vragenlijst voorgelegd die gemiddeld het rapportcijfer 8 opleverde. Met ruim 24.000 bezoekers per jaar scoort het Heerlense museum niet slecht ten opzichte van gerenommeerde archeologische musea zoals het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden en het Alard Pierson Museum in Amsterdam. Daar werden in 1991 respectievelijk 87.649 en 49.530 bezoekers genoteerd.

Voor de teruggang in het bezoekersaantal heeft de directie van het museum geen verklaring. Een oorzaak zou kunnen zijn dat de landelijke terugloop van het aantal verkochte museumjaar-kaarten ook zijn weerslag heeft gevonden in het bezoek aan het Thermenmuseum.

In 1988 werden landelijk 280.000 jaar kaarten aan de man gebracht. In 1992 liep dat cijfer terug naar 120.000 stuks.

Ook het ontbreken van een fulltime medewerker en een ontoereikend budget voor public relations ervaart het museum als een nadeel. De taken op dit vlak worden nu verdeeld over de conservator en de educatief medewerker van het Thermenmuseum.

Beek: gemeenten moeten delen in 'lasten'

Technoport Europe 'Euregionale zaak'

Van onze verslaggever

BEEK - De gemeente Beek wil dat andere gemeenten, provincie, Kamers van Koophandel en het Lioff mee gaan helpen om het bedrijventerrein Technoport Europe vol te krijgen. Technoport is van Euregionaal belang, stelt burgemeester A. van Goethem. „Straks delen we de lasten, dan nu ook de lasten delen,” meent hij in al zijn optimisme over de kans van slagen van het park.

Zijn gemeente vreest dat wanneer binnen drie jaar geen besluit is genomen over de aanleg van de Oost-westbaan, de gemeente met het bedrijventerrein Technoport Europe een miljoenenverlies loopt. Dat staat in het concept-plan Strategische Visie Beek 2000, een plan waarin B en W van Beek hun beleidsvisie tot het jaar 2000 uiteenzetten. Overigens heeft het Beekse gemeentebestuur tot dusver altijd beweerd dat Technoport Europe zonder Oostwestbaan kon bestaan, maar lijkt daar in het conceptplan op terug te komen.

Samen met de investeringsbank Lioff en de provincie probeert Beek de status van Technoport Europe op te krikken. „Bestuurlijke samenwerking op Zuidlimburgse schaal ten aanzien van dit probleem is urgent,” schrijven B en W in de concept-nota. Met name Heerlen en Maastricht zouden zich nauwelijks let gelegen laten liggen aan de problematiek rond de luchthaven.

Dit jaar geen fraudezaken meer bij rechtbank

MAASTRICHT - De strafkamer van de rechtbank in Maastricht zal dit jaar geen corruptiezaken meer tegen bestuurders of ambtenaren behandelen. Het zittingsrooster voor de komende maanden zit mudvol, zo is meegedeeld.

Het rapport van Ministerie in Maastricht staat niet afkerig tegen een langere adempauze ondanks het feit dat de onderzoeken tegen onder andere een topambtenaar van de provincie en een handvol wethouders uit de regio vrijwel 'panklaar' zijn. Aan de zaak tegen burgemeester Riem van Brunssum wordt nog gewerkt. Fraude-officier mr. J. van Atteveld heeft al in zijn requisitoir in de zaak tegen de van het aannemen van smeergelden verdachte burgemeester Vossen van Gulpen duidelijk gemaakt dat het vonnis van de rechtbank maatgevend zal zijn voor de verder modus operandi in omkoopzaken. De rechtbank doet over deze zaak op 9 november uitspraak.

Enkele dagen later zal het hof in Den Bosch laten weten of justitie in de 'Baars-affaire' veel te laks is geweest in haar vervolging van ambtenaar Piet Dohmen en wethouder Craenen en daarom het Openbaar Ministerie niet ontvankelijk in vervolging moet worden verklaard. Justitie in Maastricht heeft al eerder de kritiek van de hand gewezen en gewezen op te weinig mankracht.

Van Voorst 'mist' net schietpartij

HEERLEN - Enkele uren nadat gouverneur Van Voorst tot Voorst een rondritje maakte door de Heerlense wijk Vreideheide vond daar een schietpartij plaats, waar het Limburgs Dagblad elders op deze pagina over bericht. Vlak voordat Van Voorst het station in Heerlen bezocht, kon de politie daar ternauwernood een overval op een bejaarde vrouw verhinderen.

Van Voorst was in Heerlen om meer inzicht te krijgen in de problemen die de politie ondervindt bij de handhaving van de openbare orde. Twee schrijnende praktijkgevallen liep de gouverneur maar net mis.

Van Voorst bezocht diverse Heerlense wijken waar politiemensen van het 'operationeel niveau' hun werk verrichtten. Ook deed hij het Heerlense station en de veel besproken voetgangerstunnels aan. In de politiestop bij de tunnels werd hij door een surveillant van de politie op de hoogte gebracht van een 'bijna overval' door drie drugsgebruikers op een oude dame. „Door onze aanwezigheid hier kwam het niet zover,” merkte de politiemann op.

Bankoverval in Heerlen mislukt

HEERLEN - Bij een mislukte gewapende bankoverval in Heerlen is gistermiddag een klant licht gewond geraakt. De bank in de wijk Meezenbroek werd twee weken geleden ook al overvallen. Een gemaskerde man betrad rond 13.20 uur de SNS-bank aan de Groen van Prinstererstraat. Hij zette een pistool op het hoofd van een 44-jarige klant en eiste geld van het personeel. De klant begon echter met hem te vechten en viel met zijn gezicht tegen de toegangsdeur. De dader viel zonder buit te ontkomen in een grijze Renault 19. Ondanks een buurtonderzoek werd de dader niet gevonden. De auto van de overval werd in de Gebrs. de Wittstraat gevonden. De wagen was op 6 oktober in Sittard gestolen. De overval werd een zogeheten 'oude-wijven'-camavalismasker.

Zorgen over bruinkoolwinning

SITTARD - De grootschalige bruinkoolwinning in Duitsland zorgt voor de verdroging van het Meinweggebied bij Herkenbosch. Dat zeggen het Waterschap Roer en Overmaas en het Zuiveringschap Limburg in reactie op het rapport van het onderzoeks bureau Kiwa. In dat rapport stelt Kiwa dat de verdroging van het natuur- en recreatiegebied is ontstaan door verandering van de begroeiing. In het midden van deze eeuw veranderen de heidevelden in plant- en bosvegetatie, die voor meer verdamping zorgen. Dat er een relatie is tussen de bruinkoolwinning in Duitsland en verdroging van de grond in het Meinweggebied is volgens hen niet bewezen. De begeleidingscommissie verdroging Meinweg is het niet eens met deze conclusie.

Staking openbaar vervoer in België

HASSELT - Ellenlange files en een betoging waaraan zo'n 50.000 mensen deelnamen, hebben Brussel gisteren het uitzicht van een belegerde stad gegeven. Tot staking en betoging was opgeroepen door de socialistische overheidsvakbond. De staking trof met name openbaar vervoer. In Belgisch-Limburg was vooral in het zuiden het busverkeer gestoord. In Hasselt waren het voornamelijk studenten van de provinciale hogescholen die actie voerden. Zij zorgden voor miljoenen frank schade aan het provinciehuis. De studenten blokkeerden ook de verkeersknooppunten en zorgden op die manier voor een extra chaos in het toch al verstoorde vervoer.

Amusementshal in Maasmechelen

MAASMECHELEN - Belgisch-Limburg heeft zijn eerste amusementshal waar gokken toegestaan is. De inzet varieert van 5 tot 250 frank (te vergelijken met een kwartje en ongeveer vijftien gulden). Jongeren vanaf 16 jaar hebben toegang. Het gemeentebestuur van Maasmechelen heeft lange tijd een vergunning geweigerd, maar Gedeputeerde Staten oordeelden anders.

Kritiek Brunssum NV Afvalverwerking

BRUNSSUM - De gecombineerde commissie ruimte en techniek en financiën in Brunssum stelt voorwaarde aan de oprichting van de NV Afvalverwerking Oostelijk Zuidlimburg. Als de raad van Brunssum dinsdag tijdens een extra raadsvergadering tegen zou stemmen gaat de oprichting van de NV Afvalverwerking niet door. Die NV regelt de exploitatie van het nieuwe stort in Landgraaf. De commissie vreest dat Brunssum geconfronteerd zal worden met extra kosten voor de nazorg van het oude stort in Landgraaf. De commissie vindt dat de kosten voor de nazorg betaald moeten worden uit de exploitatie van het nieuwe stort. Volgens wethouder Toon Pierik heeft de raad echter weinig kaas. Pierik wil voorafgaande aan de raadsdinsdag nog een extra commissie beleggen om de zaak nader toe te lichten.

Onderzoek brand Beek uitgesteld

BEEK - De politie is nog steeds niet begonnen met het technisch onderzoek naar de brand die maandagavond in Beek een drukkerij en een fotoontwikkelcentrale in de as legde. Volgens een politiewoordvoerder is het instortingsgevaar zo groot dat de technisch onderzoekers begin volgende week samen met de slopers het pand voor het eerst zullen betreden. De politie zegt geen haast te hebben omdat het pand verzegeld is. **o/z**

Besluit AVL Sturing roept gemengde reacties op Uniform afvaltarief gemeenten 89 gulden

Van onze verslaggever

HEERLEN - De raad van commissarissen van AVL Sturing heeft gisteren unaniem besloten dat alle Limburgse gemeenten vanaf 1 januari afval van 89 gulden per ton afval aan AVL Sturing moeten gaan betalen. AVL Sturing wordt volgend jaar verantwoordelijk voor de afvalstromen in Limburg en in die hoedanigheid uniform tarieven vaststellen. Het besluit van de raad is bindend.

De bedrag van 89 gulden per ton afval betekent voor veel gemeenten een verduubeling van het huidige tarief. Consequentie hiervan is dat bewoners hogere reinigingskosten moeten gaan betalen. Sturing moet het geld niet alleen nodig te hebben voor de storkosten maar ook voor het composteren van het afval, fruit- en tuinafval (gft) en transportkosten.

De middelen is al gemengd geraakt op het gisteren genomen besluit. De gemeenten in de Westelijke Mijnstreek willen het huidige tarief handhaven en pas in 1995 veranderen omdat de verwerking van gft afval in september volgend jaar openneel wordt. Jan Nelissen, wethouder in Geleen en een van de commissarissen van Sturing, maakt dit gisteren ook kenbaar maar merkt toch in met het tarief van 89 gulden.

De gemeentebestuur van Schinnen verweert in beroep te gaan tegen het 'overval', zoals raadslid Wilma Maas (PvdA) het noemt. Zij heeft andere gemeenten opgeroepen uit een gevoel van solidariteit in verzet te komen tegen dit afvaltarief. Er zijn namelijk gemeenten die hierdoor per 1 januari 1994 hogere kosten komen te staan, terwijl er ook (en met name in Noord-Limburg) gemeenten zijn die profiteren van een all-in tarief, omdat zij straks niet meer worden opgescheept met grote afstanden die moeten worden afgelegd naar de afvalplaatsen in Zuid-Limburg.

De gemeente Schinnen verwijt Sturing op het laatste nippertje met een prijsverhoging te komen. „AVL staat en regeert één minuut voor de raad,” aldus raadslid Adriaans, die bijzonder kwaad maakt over het feit dat particulieren nu al moeten gaan betalen voor voorzieningen die er nog niet zijn, zoals computerinstallaties. „Maar de bewoners zijn slechts kleine aannemers. AVL Sturing heeft het voor de zegen,” schampt Adriaans.

Gemeester Loefen zegt op zijn beurt grote moeite te hebben met de samenstelling van de Raad van commissarissen van Sturing. Die raadt behalve uit een onafhankelijke deskundige (voormalig directeur J. Geerards van DSM) uit vijf gemeenteraadsleden van Limburgse gemeenten en streekgewest en vertegenwoordigers van de provincie. Vooral de zwaarwegende mening van de provincie in de besluitvorming roept bij veel gemeenteraadsleden, waaronder Schinnen, grote twijfels op.

mocht nu besloten worden bij Baars een huiszoeking te gaan doen, dan kunnen wij de hele provincie openbreken

punaise

Afgevoerd

De politie neemt de twee Duitsers mee voor verhoor.

Foto: DRIES LINNSEN

Van onze verslaggever

HEERLEN - Twee Duitsers zijn gistermiddag in Heerlen in hun auto beschoten, maar ontsnapt met veel geluk aan verwondingen. De politie arresteerde drie van de vier daders, allen afkomstig uit Heerlen.

Rond 12.50 uur togen de twee mannen, 24 en 32 jaar, uit Bonn in een gehuurde auto naar de Nachtegaalstraat in de wijk Vreideheide. Daar wilden ze geluidsapparatuur verkopen. Maar ze

Duitsers beschoten in Heerlense wijk

werden door vier mannen van 21 tot 25 jaar bedreigd met een pistool en moesten 1500 Mark afgeven.

Er ontstond een vechtpartij, waarna een van de Duitsers naar

zijn auto rende. Zijn maat bleef achter en liep rake klappen op. Zijn vriend haalde hem op en ze reden naar de Navolaan, waar ze drie van de mannen weer tegenkwamen. Een van die mannen schoot de ruit van de auto kapot.

De politie hield de drie Heerlenaren aan. Buurtbewoners vonden het pistool en gaven het aan de politie.

Volgens omwonenden is het betreffende huis berucht. Koeriers zouden vandaaruit met een scooter drugs naar het station brengen. „Dat schieten, ach daar letten we niet meer op, dat gebeurt bijna dagelijks,” zegt een omwonende. „We hebben al diverse keren naar Burgemeester en Wethouders geschreven, maar het heeft niet geholpen.”

Oud-wethouder breidt bedrijf illegaal uit

DOOR HAN BRINKMAN

SUSTEREN - Het Susterse textielbedrijf Storco breidt de vestiging uit zonder daarvoor een vergunning te hebben. De gemeente heeft verbaal laten opmaken tegen het bedrijf, dat in handen is van oud-wethouder G. Storken. Nadat de gemeente hem vergeefs sommeerde de bouw stil te leggen, gedooft justitie dat Storken doorgaat met de uitbreiding. De bouwvergunning zou over enkele weken afgegeven worden.

Storken maakt zich juist op voor een terugkeer in de lokale politiek. Hij leverde in 1987 zijn wethouderszetel in wegens drukke werkzaamheden in zijn bedrijven, en ging in België wonen. Kort geleden liet Storken weten dat hij in 1994 weer wil meedoen aan de verkiezingen. Hij komt weer in Susteren wonen

en wil opnieuw wethouder worden. „We staan met de mond vol tanden,” zo reageerde gemeentesecretaris E. Montforts gisteren op het besluit van justitie om niet in te grijpen. Volgens Montforts heeft de gemeente er alles aan gedaan om de zaken volgens de voorschriften af te wikkelen. „We hebben de politie gevraagd om proces-verbaal op te maken, maar Storken ging gewoon door. Daarna hebben we een brief gestuurd naar de officier van justitie.”

Montforts vervolgt: „We houden de procedures zeer nadrukkelijk in de gaten. Als overheid moeten we dat ook. Of het nu gaat om de bouw van een carport of een kippenhok.” Justitie grijpt niet in omdat de gemeente in principe geen bezwaar heeft tegen de uitbreiding van Storkens bedrijf. Ook vindt justitie de overtreding niet zwaar genoeg om op te treden.

John Geelen toch op lijst GroenLinks

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - Het bestuur en de fractie van GroenLinks in Maastricht hebben in tegenstelling tot de kandidatencommissie het Maastrichtse raadslid John Geelen op de ontwerp-kandidatenlijst geplaatst. De naam van het raadslid staat wel op een onverkiesbare plaats. De reden om John Geelen niet op de lijst te plaatsen voor de komende gemeenteraadsverkiezingen was voor de commissie tweeledig. Enerzijds zou hij niet op de gewenste wijze samenwerken binnen de tweemansfractie die GroenLinks inneemt in de Maastrichtse gemeenteraad; anderzijds zouden er geruchten

bestaan over belangenverstrengeling tussen de activiteiten van het architectenbureau van Geelen en diens raadslidmaatschap.

Voor het bestuur en fractiegemeente Maya de Bruijn kunnen geruchten niet onderzocht worden en mag daarom dit argument niet meespelen wat de kandidatuur van Geelen betreft. Reden waarom het bestuur van GroenLinks hem alsnog op de lijst heeft geplaatst en hem voor de partij wil behouden.

John Geelen heeft kennis genomen van de gang van zaken maar trekt er voortsatnog geen consequenties uit. Hij wacht de ledenvergadering van GroenLinks van 5 november af. Hij is blij dat de geruchten door de partij zijn ontzenuwd en dat hij alsnog op de lijst staat. Geelen: „De leden moeten nu maar uitmaken wat er verder moet gebeuren. In feite is elke plaats verkiesbaar. Ik wacht dus maar af wat de leden en de kiezers zullen doen.”

(ADVERTENTIE)

OPEN DAGEN BIJ GEHLEN

ZATERDAG 30 EN ZONDAG 31 OKT. van 10.00-17.00 uur

In onze moderne showroom tonen wij u werkelijk alles op het gebied van:

- ROLLUIKEN
- PARTICULIERE GARAGEPOORTEN
- BINNEN-EN BUITENZONWERING
- VOUW- EN PANEELWANDEN
- 'Unifix'
- INDUSTRIEPOORTEN 'Nassau'
- HEKWERKEN 'Alura'

Gehlen biedt u: snelle levering, vakkundige montage en prima service!

Gehlen

Sittard, Fischerpad 9A (Handelscentrum Bergerweg) telefoon 046-510050

h. Coops
zijn jarenlange inzet
in kinderen veel kracht
verlies te dragen.
bestuur Heeren
al, voorzitter
den Dift. secretaris

Van onze verslaggever

ERLEN/AMSTER-
M - De kans dat er met
HIV-virus besmet bloed
Duitsland aan Neder-
landse ziekenhuizen is ge-
durd, is nihil. Dat zegt
dr. E. Ruitenbergh, di-
recteur van het Centraal
Laboratorium Bloedtrans-
fusiedienst in Amsterdam.

innen de EG is de uit-
ter van onbewerkt plas-
en rode cellen verbo-
n. Er wordt zeer streng
toegezien dat de wette-
regeling wordt nage-
d. In Nederland hoeft
dus niemand zorgen
maken," aldus Ruiten-
bergh.

oral de Nederlandse
vereniging van Hemofilie-

'Ziekenhuizen in Nederland gebruiken nooit Duits bloed'

patiënten is verontrust
door het Duitse bloed-
schandaal. Ten onrechte,
zegt Ruitenbergh. Het Cen-
traal Laboratorium Bloed-
transfusiedienst, waarbij
alle bloedbanken in Ne-
derland zijn aangesloten,
doet geen zaken met
Duitsland.

Wel geeft Ruitenbergh toe
dat het speciale bloedstol-
lingsmiddel factor 8 dat
aan hemofiliëpatiënten
wordt toegediend deels uit
het buitenland wordt
geïmporteerd. Het gaat om

20.000 à 30.000 liter per jaar
op een totaal van 480.000
liter. „Dat bloed kregen we
eerst van het Rode Kruis
in België, maar daar kon-
den ze het op een gegeven
moment niet meer missen.
Nu wordt het bloed dat we
te kort komen, geleverd
door het Rode Kruis in
Finland," zegt Ruitenbergh.

Het gaat bovendien om
bloed dat wordt afgestaan
door vrijwilligers. En dat is
volgens Ruitenbergh het
grote verschil met Duits-
land waar donoren op

commerciële basis worden
geworven. Gespecialiseer-
de bedrijven betalen onge-
veer zeventig mark voor
een halve liter bloed. Uit
puur winstbejag nemen
sommige van deze firma's
het niet altijd even nauw
met de controle. Zoals nu
UB Plasma in Koblenz dat
een nieuw Duits bloed-
schandaal veroorzaakte
door de mogelijke levering
van besmet bloed aan 53
ziekenhuizen.

Volgens Ruitenbergh be-
staat er geen enkel gevaar

dat ook Nederland zal wor-
den opgeschrikt door een
bloedschandaal. „Donoren
worden van tevoren uit-
voerig getest en het bloed
wordt nauwgezet gecon-
troleerd. Ik durf gerust te
stellen dat we in Neder-
land een perfecte beveilig-
ing kennen."

Ruitenbergh ontkent overi-
gens dat er in dit land een
acuut tekort aan donoren
bestaat. „We beschikken
over een stabiel bestand
van ongeveer 40.000 dono-
ren. Maar er vallen natuur-
lijk steeds mensen af
omdat ze ouder worden of
een ziekte krijgen. De wer-
vingscampagnes zijn dan
ook vooral bedoeld om
voor nieuwe aanwas te zor-
gen. Beslist niet omdat er
veel te weinig donoren
zijn," aldus Ruitenbergh.

Kritiek van ROVL op de gemeentelijke planologie

'Weinig oog voor veilig verkeer'

Van onze verslaggever

ROERMOND - Limburgse
gemeenten moeten bij het ontwerpen
en inrichten van nieuwe woonwijken,
bedrijfssterreinen en schoollo-
katies veel meer rekening houden
met de verkeersveiligheid. Ze moe-
ten zelfs niet schromen om bestaan-
de wijken, die erg onveilig zijn,
opnieuw in te richten. Dat is de me-
ning van het Regionaal Orgaan Ver-
keersveiligheid in Limburg
(ROVL), dat gisteren in De Oranje-
rie in Roermond een thema-dag aan
dit onderwerp wijdde.

Volgens het ROVL blijkt in de
praktijk dat in de provincie Lim-
burg onvoldoende rekening wordt
gehouden met de veiligheid en ver-
keersleefbaarheid. Gedeputeerde
van verkeer ir. Lodewijks, tevens
voorzitter van het ROVL, illustreer-
de dat met recente cijfers. „Het eer-
ste half jaar van 1993 waren in
Limburg nog 13.303 ongevallen met
1799 slachtoffers te betreuren. Dat
is weliswaar 217 verkeersongeluk-
ken minder ten opzichte van het
eerste half jaar van 1992. Maar wel
54 slachtoffers meer."

De provincie hecht grote waarde
aan een samenhangend verkeersbe-
leid. Het is mogelijk de veiligheid
via de ruimtelijke ordening te ver-
beten indien daar in de planning
rekening mee wordt gehouden. „Dit
betekent aandacht en aanpak van

verkeersonveiligheid bij de bron;
dat wil zeggen dat van meet af aan
bij de tot standkoming van (ge-
meentelijke) bestemmingsplannen
de consequenties voor de verkeers-
veiligheid en leefbaarheid in een
breder verband moeten worden af-
gewogen. Vaak wordt pas in het
laatste stadium van de plannen aan-
dacht geschonken aan het verkeer.
Ingrijpende wijzigingen zijn dan
niet meer mogelijk. Wat nog rest is
symptoombestrijding," aldus het
ROVL, waarin de provincie partici-
peert.

De organisatie constateert dat door
de verstedelijking de automobiliteit
in Limburg sterk is toegenomen.
Daarbij komt het probleem dat de
provincie ruimtelijk grotendeels is
ingericht. „De marges om grote ver-
beteringen aan te brengen zijn
klein. Een kleine winst kan nog
worden geboekt bij het ontwerp
van nieuwe lokaties en bij de herin-
richting van bestaande gebieden,
bijvoorbeeld in het kader van de
stads- en dorpsvernieuwing," zei
ing. A. Orgelst, beleidsmedewerker
voor de provincie en projectleider bij
het ROVL. Het ROVL heeft daarom
een leidraad, een soort technische
handleiding om het verkeersaspect
bij stads- en dorpsontwikkeling niet
uit het oog te verliezen, opgesteld
voor gemeentelijke bestuurders,
stedebouwkundigen en adviesbu-
reaus.

Identiek project in Belgisch-Limburg

Museum in Kerkrade wacht zware dobber

DOOR LAURENS SCHELLEN

KRADE/GENK - De uitdrukkelijke garantie van Gede-
rde Staten dat het prestigieuze museum voor Industrie
menleving in Kerkrade in de verre omtrek geen enkele
rententie heeft te duchten, lijkt nu al achterhaald. Even
de grens, op ruim veertig kilometer van Kerkrade, zijn in
sch-Limburg concrete plannen in ontwikkeling voor de
van een soortgelijk museum in Genk. Het wordt geves-
de historische mijnegebouwen van Winterslag, die daar-
ingrijpend worden gerenoveerd.

bben ambtelijke woordvoer-
an het provinciebestuur in
sh-Limburg gisteren beves-
De plannen voor een groot
industrialiemuseum in Genk
middels al op tafel gelegd
de Vlaamse minister Johan
us van monumentenzaken.
de bouw van de Kerkrade
anger wordt gerekend op for-
ciële steun van de Vlaamse
eg, in het kader van het her-
teringsbeleid na de recente
uitingen in Belgisch-Lim-
Bovendien wordt het project,
dat in Kerkrade, kansrijk ge-
por Europese subsidies.

ortieuze plannen voor een in-

Concurrent voor PTT Telecom

Vervolg van pagina 1

LEN - Daarmee krijgt PTT
na een geduchte concu-
en ook veel sneller dan was
t. Bovendien was eerst de
chting dat de concurrentie
u beperken tot lokaal ver-
zakelijk gebruik. De plan-
nu uit van een net dat,
dat van de PTT, bijna elk
Nederland kan bereiken.

AN Amro er instapt, is niet zo
en ook voortrekker van een
net voor mobiele communi-
voor het zogenoemde GSM-
net dat vooral de auto-tele-
een hoger (digitaal) plan-
nen, is ook een 'gewoon' net
waaraan enkele honderden
stations moeten worden ge-
n. Voor de bank, die hier een
um onder leiding van ING
nover zich vindt, was dus
maar een alles omvattend te-
niet zo groot meer.

van NS wordt nu gebruikt
interne data- en spraakver-
om bijvoorbeeld seinen en
besturen. Het is een ultra-
snelnet waarvan de ca-
diel licht moet worden on-
n. We hebben het net, we
erest geld op verdienen,"
Volgens Mega-woordvoer-
Balveren staan de plannen
tweede telefoonnet los van
oging om de kabelmaats-
CAI Limburg over te ne-

(ADVERTENTIE)

Meubelgroothandel

Reulen bu

TOEGANG VOOR IEDEREEN

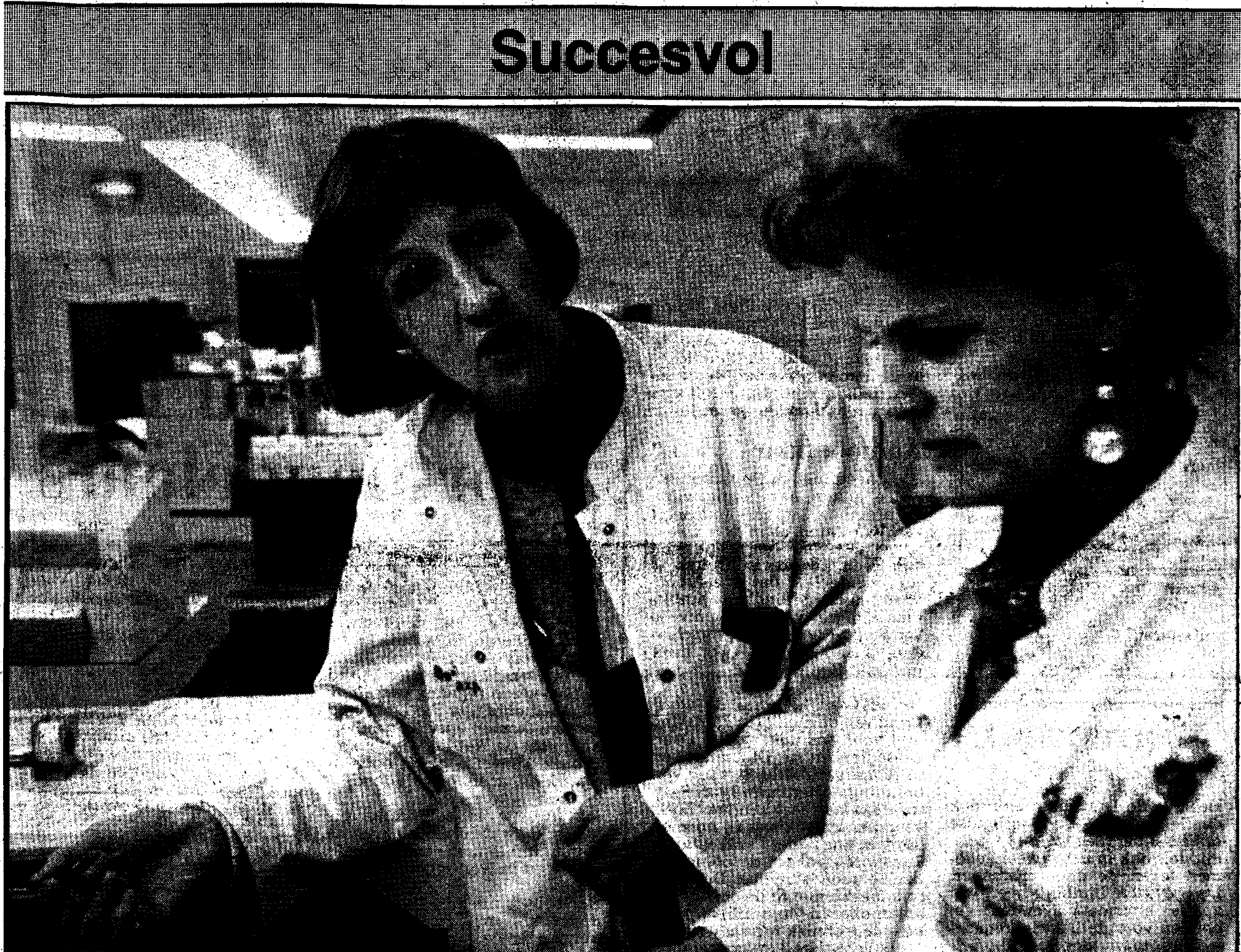
Zeer grote collectie bankstel-
len, kasten, eethoeken,
Lazy-Boy fauteuils en vloer-
bedekking etc. etc.

INRUIL MOGELIJK
5000 m² verkoopruimte

maandag 13-18 uur
donderdag koopavond

40 VERSCHILLENDE
SLAAPKAMERS

Heerenweg 251, Heerlen
Tel. (045) 216123
Langs grote weg
Heerlen-Brunssum

• Marja van Diejen (rechts) bekijkt samen met analiste Elies Schreinemacher de resultaten van een laboratoriumonderzoek.

Van Diejen eerste vrouwelijke hoogleraar klinische chemie

Van onze verslaggeverster

MAASTRICHT - Eigenlijk was
de studie scheikunde in Leiden
de tweede keus van Marja van
Diejen-Visser. Dat ze er uitein-
delijk goed aan deed de studie af
te ronden, blijkt uit het feit dat
Van Diejen donderdag 4 novem-
ber in Maastricht wordt ginstal-
leerd als de eerste vrouwelijke
hoogleraar klinische chemie in
Nederland. De 39-jarige Van
Diejen leidt sinds 1 september
het klinisch chemisch laborato-
rium van het Academisch Zie-
kenhuis Maastricht. Voor die tijd
was ze elf jaar werkzaam als kli-
nisch chemicus bij het De We-
verziekenhuis in Heerlen. Van
de 286 klinisch chemici in Ne-
derland zijn er elf vrouw.

De combinatie management en
wetenschappelijk onderzoek
maakt de nieuwe functie bijzon-
der aantrekkelijk voor de in Mar-
graten woonachtige Van Diejen.
„Na mijn studie ben ik eerst een
tijd alleen met chemie bezig ge-
weest. Pas toen ik een promotie-
plaats kreeg in Maastricht ben ik
me gaan verdiepen in medische
aspecten," vertelt Marja van
Diejen.

Zij hoopt als hoogleraar studen-
ten de waarde te kunnen leren
die gegeven moet worden aan het
laboratoriumonderzoek.

„Iedere arts, of het nu een huis-
arts is of een cardioloog, vraagt
dagelijks laboratoriumonder-
zoek aan en moet die uitslag

goed interpreteren. Dat lijkt sim-
pel, maar is het niet. Je kunt je
afvragen hoe betrouwbaar het
cijfer is dat uit een onderzoek
naar voren komt. En wat je er
mee moet doen. Dat geldt voor
bijna alle metingen," verduide-
lijkt Van Diejen.

Infarctgrootte

In 1981 promoveerde Marja van
Diejen op een onderzoek naar
het kwantificeren van de infarct-
grootte aan de hand van bloe-
denzymen. Een van de onderzoe-
ken die ze wil verrichten gaat
over het eerder kunnen vaststel-
len van een acuut hartinfarct. Dit
onderzoek lijkt een logisch ge-
volg van haar promotie-onder-
zoek, maar berust eerder op een

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

toeval. „De laatste jaren kunnen
eiwitten in het bloed worden be-
paald, waardoor het in een vroeg
stadium mogelijk is de diagnose
acuut hartinfarct te stellen. De
tijd die daarvoor nodig is, zou-
den we graag willen verkorten." Na-
ast het bepalen van de eiwit-
ten in het bloed, is ook de veran-
dering van het ECG en de pijn in
de borst van de patiënt bepalend
voor de diagnose acuut hartin-
farct.

Het geringe aantal vrouwelijke
klinische chemici wijt Van Die-
jen aan de studie die hiervoor
nodig is: scheikunde. Die studie
lijkt nog weinig vrouwen te
boeien. Toch heeft Van Diejen
door de jaren heen het een en
ander op het laboratorium zien
veranderen. Van de veertig vrou-
welijke analisten in 1983 hadden
er vier kinderen en werkten een
even groot aantal parttime. Tien
jaar later hebben analisten van
de 36 vrouwelijke zeventien kin-
deren, werkten er zes fulltime en
elf parttime. Dat stemt haar in
ieder geval positief.

Lex Magielsen museumdirecteur

KERKRADE - Lex Magielsen
wordt de directeur van het nieuwe
museum voor Industrie en Samen-
leving in Kerkrade. Gisteren is hij
voorgesteld aan het personeel van
het te bouwen museum. De 45-jari-
ge Magielsen heeft gewerkt bij het
Nederlandse Christelijke Werk-
geversverbond, de Limburgse
Werkgeversvereniging, Industrie-
bank Liof en het CDA.

De meeste bekendheid verwierf hij
als voorzitter van de Limburgse
CDA-afdeling, een functie die hij
volgend jaar neerlegt. De bouw van
het museum bij het NS-station in
Kerkrade start volgend jaar.

(ADVERTENTIE)

SNUFFEL MARKT

RODAHAL KERKRADE

De gezelligste ontmoetings-
plaats van Nederland
ZATERDAG 30 OKT.
9.00 - 17.00 uur
ZONDAG 31 OKT.
10.00 - 17.00 uur

KRAAMVERHUUR 06-749212

INFO LIJN
01640
35916

Slapte op kantorenmarkt speelt bouwers parten

Vervolg van pagina 1

MAASTRICHT - Céramique, een
project van achthonderd miljoen
gulden, heeft al vanaf de start (vijf
jaar geleden) te kampen met tegen-
slagen. Juridische procedures en
een stapte kantorenmarkt leidden
tot een jaar vertraging. En de ver-
antwoordelijke regio-manager van
het ABP werd begin dit jaar wegens
soemelen ontslagen. Tegenvallers
waren er ook bij het werven van be-
woners en gebruikers. Het casino,
de nieuwe rechtbank en het kantoor
voor gemeente-ambtenaren gingen

allemaal aan de neus van Cérami-
que voorbij.

Vijf jaar geleden werd nog uitge-
gaan van de komst van een aantal
grote kantoren met aansprekende
namen. Door de verslechterde eco-
nomie zijn de verwachtingen in mid-
dels heel wat gematigder. Als de
belangstelling voor de kantoren uit-
looft, zou een deel van de plannen
kunnen worden omgezet in woning-
bouw. Maar dat zou een gevoelig
verlies betekenen voor het ABP.
Het pensioenfonds kan de investe-
ringen van honderden miljoenen
veel moeilijker terugverdienen met
woningen dan met kantoren.

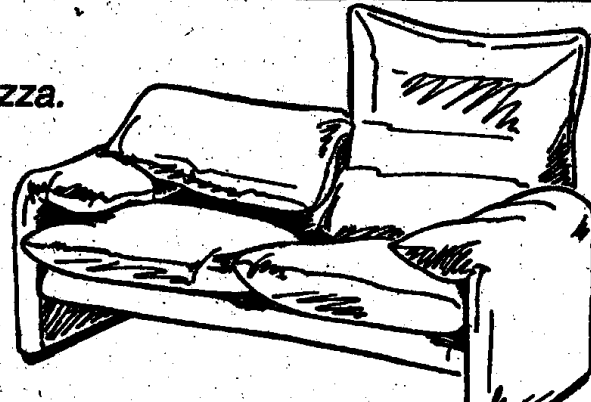
(ADVERTENTIE)

ogni giorno ha
bisogno di bellezza.

geen dag
zonder
schoonheid.

binnenhuis design
voor persoonlijk wonen

geleen, rijksweg-centrum 2-2a, telefoon 046-749212

binnenhuis-
design
brengt u toon-
aangevende
modellen van
vermaarde
Italiaanse
meubel-
ontwerpers.
welkom in
onze
showroom.

Grensbewoners wijzen Limburg op risico van afvalverbranden

DOOR EGBERT HANSSEN

HEINSBERG - Stortplaatsen, atoomcentrales, afvalverbranders. Als je naar de kaart van West-Europa kijkt dan blijkt dat de meeste landen activiteiten waar risico's aan kleven vaak langs de landsgrenzen concentreren. Uit het zicht en ver weg van bevolkingscentra. In een verenigd Europa wordt dat natuurlijk een beetje moeilijker te verdedigen, alhoewel er nog geen aanwijzingen zijn dat het beleid verandert.

Kijk maar naar de geplande afvalverbranders in Duitsland; vlakbij het Noordlimburgse Bergen komt er eentje, bij Lintfort nabij Venlo één, in Siersdorf bij Aken ook één. Zie ook de geplande vuilstorten; eveneens op een steenworp afstand van Bergen, Roermond, Venlo en Landgraaf. Het mag dan niet verwonderlijk zijn dat de Duitse grensbewoners met argusogen de geplande bouw van de afvalverbrander in Maasbracht bekijken. Voor hun het zoveelste bewijs dat de smerigste schoorsteenpijpen liefst zo dicht mogelijk aan de grens worden gebouwd. „We hebben samen met de Limburgers de pech dat we de troep van twee zijden krijgen,” zegt oudleraar theologie en geschiedkundige Gerhard Peek.

Als Duitse grensbewoner heeft hij Limburg als een van de eerste gewaarschuwd voor de kwalijke uitstoot van de afvalverbrander in Maasbracht. Verbranden in plaats van storten betekent minder ruimtebeslag in ons dichtbevolkt land, zo redeneert de overheid. De maatstaf 'ruimte' prevaleert dus boven de maatstaf volksgezondheid. Voor de volksgezondheid is er immers geen vuilte aan de lucht, aldus het provinciebestuur van Limburg.

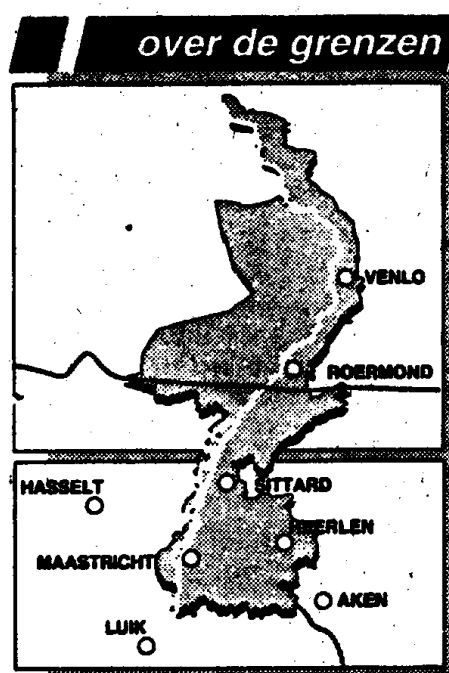
„Het is puur een idee dat mensen hebben. Als iets verbrandt, dat het dan weg is. Maar dat is niet zo,” zegt Peek die sinds kort één dag per week belangeloos bij de Milieufederatie Limburg in Bemelen werkt. „Als je een zaak op een schoorsteen houdt, wegen de opgevangen rook en de verbrandingsresten niet zo veel als het oorspronkelijke materiaal wat je verbrandt. Afvalverbranden is dus helemaal geen oplossing. Je verdeelt het afval alleen over een veel groter gebied. We gebruiken de lucht als stort.”

Handtekeningen

Tienduizend handtekeningen tegen de Limburgse afvalverbrander van Duitse grensbewoners werden afgelopen woensdagavond overhandigd aan het bestuur van de Kreis Heinsberg. De vergelijking met de tot nu toe zesduizend handtekeningen tegen de afvaloven uit het Middenlimburgse geven aan hoezeer de kwestie de Duitsers op de maag ligt. Deze week heeft ook het gemeentebestuur van Wassenberg, net over de grens bij Roermond, fel geprotesteerd tegen de Limburgse afvalverbrander. Het Duitse grensstadje komt onder de rook van de mammoetverbrander te liggen terwijl de stad net zit te wachten op erkenning als luchtkuuroord.

● Het bestuur van de Kreis Heinsberg kreeg woensdagavond tienduizend handtekeningen tegen de Limburgse vuilverbrander overhandigd. Foto: JEROEN KUIJT

Behalve de Duitsers roeren ook de Belgen zich. De Maaslandse Milieu-actiegroep (MAMA) is inmiddels ook in het geweer gekomen tegen de afvalverbrander. De provincie Limburg heeft wel aparte informatie-avonden gehouden voor de Duitse grensbewoners, maar niet voor de Belgen.

Zal het provinciebestuur van Limburg zich iets aantrekken van het protest uit het buitenland? Drs. Huub Bemelmans van de Limburgse Milieufederatie vreest van niet. „Niet terecht overigens”, zegt hij. „Want de Duitsers hebben voor ons toch heel erg veel fundamentele kritiek aangedragen. Zij waren het die ons op het spoor hebben gezet. Wij wisten niets van de risico's voor de volksgezondheid, afgezien van de dioxine natuurlijk. De Duitsers hebben ons er bijvoorbeeld op geattendeerd

dat grote onbekendheid heerst met wat er eigenlijk allemaal uit de schoorsteen komt. Van tachtig procent van de stoffen die uit de pijp komen kennen we de samenstelling niet. Dat heeft ons toch aan het denken gezet.”

Aantoonbaar

„Ook heeft men in Duitsland een geheel andere benaderingswijze. De provincie Limburg redeneert van: we zitten al in een zwaar vervuilde gebied, een beetje erbij kan geen kwaad. In Duitsland zegt men echter dat er aantoonbaar meer gezondheidsproblemen zijn. Het acceptabele niveau van luchtvervuiling is overschreden, dus daar mag niks meer bij,” zegt Bemelmans.

Hij vervolgt: „Vooral de weerstand van de medici in Duitsland was voor ons ook nieuw. Daarnaast hebben de Duitsers alternatieven aangedragen voor verbranding. Alternatieven die wij indertijd nog niet kenden. Zoals vergisten en ook wat zij noemen 'Hydrierung', het kraken van kunststof-afval tot de oorspronkelijke grondstof olie. De Duitsers maakten al in de oorlog van kolen olie. In Zuid-Afrika paste men de techniek toe vanwege de olieboycot. Het is een techniek die al zestig jaar bestaat. We moeten dus niet net doen alsof we met kunststofafval niks kunnen doen.”

„En als de Novem zegt dat in Nederland geen ervaring bestaat met vergisting, constateer je in feite dat Nederland wat dit soort technieken betreft hopeloos achter loopt op het buitenland. Overigens moet gezegd worden dat de Duitsers, die zich druk maken over de Limburgse afvalverbrander zich ook druk maken over de talloze afvalverbranders die men in hun eigen land nog wil bouwen,” aldus Bemelmans.

Justitie: 'Probleem bestaat niet'

Hulp blijft uit voor pendelaars

Van onze verslaggever

HEERLEN - Pendelaars in de Nederlandse-Duitse grensstreek hoeven niet op door de overheid gesubsidieerde rechtshulp te rekenen. Het ministerie van Justitie in Den Haag is niet bereid daarvoor een regeling te treffen. Nederlanders die in Duitsland werken komen niet in aanmerking voor de Wet Rechtsbijstand On- en Minvermogen, noch in Duitsland, noch in Nederland.

De kwestie is aanhangig gemaakt door de Duitse advocaat Horst Herbart, die in Kerkrade woont en in Kohlscheid kantoor houdt. Het betreft zaken waarover Nederlanders in eigen land niet kunnen procederen. Meestal zaken die met de werksituatie of het verkrijgen van uitkeringen te maken hebben. In Duitsland hoeven de pendelaars evenmin op hulp te rekenen. De zogenoemde 'Beratungshilfe' is niet bestemd voor buitenlanders. Bovendien is die hulp niet van toepassing op zaken op het terrein van arbeid, belasting en sociale zaken.

De meeste pendelaars met juridische problemen melden zich bij de praktijk van Herbart, omdat hij in dergelijke zaken is gespecialiseerd. Aangezien de jurist nergens een vergoeding wist te krijgen, heeft de advocaat de

kwestie aangekaart bij het ministerie van Justitie in Den Haag. „Samen met de Raad voor Rechtshulp in Den Bosch, die onze zaak steunt, heb ik op het ministerie een gesprek gehad met de heer Boerlage van het directoraat voor rechtshulp. Hij beweerde dat het probleem niet bestaat. Het gaat naar zijn mening om incidentele gevallen en hij kan daarvoor de minister niet lastig vallen. Maar ik weet zeker dat het om honderden gevallen gaat. Voor mij is het lopende bandwerk,” aldus Herbart.

EC

De Duits-Nederlandse advocaat is eveneens naar de EG in Brussel gestapt, omdat hij vindt dat het een Europees probleem is. Ook daar ving hij bot. „De EG kan pas iets doen als het door een lidstaat wordt aangekaart. En dan komt je weer in Den Haag terecht.”

De jurist heeft inmiddels ook bij de Duitse regering in Bonn aangeklopt, maar daar kreeg hij te horen dat hij in Den Haag moest zijn. „Je zit als het ware in een cirkel. Het is echter schandalig dat de pendelaars de mogelijkheid wordt ontnomen om voor hun eigen rechten op te komen,” Horst Herbart adviseert Nederlandse pendelaars met juridische problemen nu om naar de Nationale Ombudsman te stappen.

Daarin schuilt ook een mentaliteitsverandering,” meent Vranken.

De overheid heeft ter compensatie geld beschikbaar gesteld voor het aanstellen van extra arts-assistenten. Hoe hoog dat bedrag is, is nog niet duidelijk. Onzeker is ook om hoeveel plaatsen dat zou gaan en voor welke specialismen de artsen moeten worden opgeleid.

De nieuwe wet kost de arts-assistent geld. Zo bestaan er volgens de nieuwe regels geen overuren meer, die dus ook niet meer kunnen worden betaald. Gemaakte overuren moeten gecompenseerd worden.

Maar naast dat geld speelt ook de kwaliteit van de opleiding een rol. Inmiddels heeft de Nederlandse Vereniging van Heelkunde, gesteund door de gynaecologen en cardiologen, de vrees uitgesproken dat de kwaliteit van de opleiding in gevaar zou kunnen komen door het terugdringen van de werktijden. Zestig uur zegt de vereniging per week nodig te hebben voor de opleiding van chirurgen. Krijgt ze uiteindelijk gelijk dan kan Jean Vranken opnieuw beginnen.

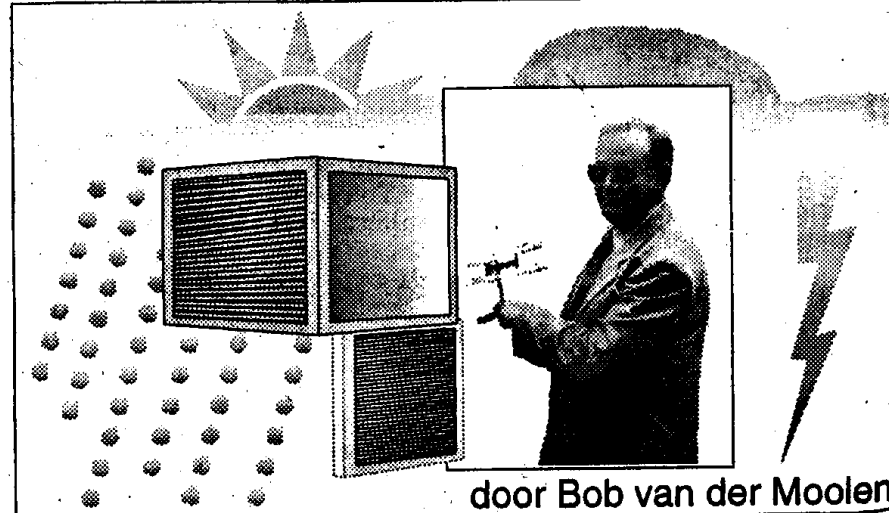
Postcodeloterij geeft geld voor vluchtelingen

MARGRATEN - De Nationale Postcode Loterij heeft een bedrag van 60.500 gulden beschikbaar gesteld aan de stichting Wereldwijd in Eckelrade (Margraten). Het geld is bedoeld voor opleidingen voor asielzoekers, die de stichting organiseert.

Asielzoekers van het ACZ in Spaubeek, Noodopvang Valkenburg en TOC Brunssum komen regelmatig naar Eckelrade voor opleidingen. Ook zelfstandig wonende vluchtelingen uit praktisch alle grote steden in Zuid-Limburg gaan er regelmatig naar toe voor allerhande cursussen. Het gaat daarbij meestal om kortlopende technische en administratieve beroepsopleidingen waarmee de vluchtelingen niet alleen hier in Nederland maar eventueel ook in het land van herkomst hun voordeel mee kunnen doen.

De bijdrage van de postcodeloterij zal vooral gebruikt worden voor de aanschaf van een bus waarmee de asielzoekers en vluchtelingen van en naar het gebouw in Eckelrade gebracht kunnen worden.

limburgs weerhoekje

door Bob van der Moolen

Droog maar fris herfstweer

Na een onafgebroken afwezigheid van een week kwam de zon derdag helemaal tevoorschijn. Door het sombere en grauwe weer bleven de maxima overdag ver onder normaal en kwamen zelfs niet boven de tien gradengrens uit. Donderdag bereikte het kwik een stand van 11,4 graden, maar doordat ook de nacht onbewolkt bleef en de wind nagenoeg wegviel kwam het in Limburg op uitbrebeschaal tot vorst aan de grond. Ondanks uitbundige zonneschijn was het gistermiddag niet warmer dan 9,9 graden als gevolg van een sterke oostenwind.

In het komend weekeinde staat hogedruk garant voor droog en frs herfstweer. Een onzekere faktor is de bewolking; omdat er vochtiger lucht wordt aangevoerd stijgen de mistkansen. De oktoberzon is niet meer zo krachtig, zodat de mogelijkheid blijft bestaan van mist en/of laaghangende bewolking aanwezig blijven, waardoor overdag zeker niet warmer wordt dan acht à tien graden. Voor oktober is dit overigens een vrij normale waarde. Waar het helder blijft zal het aan de grond weer tot lichte vorst komen.

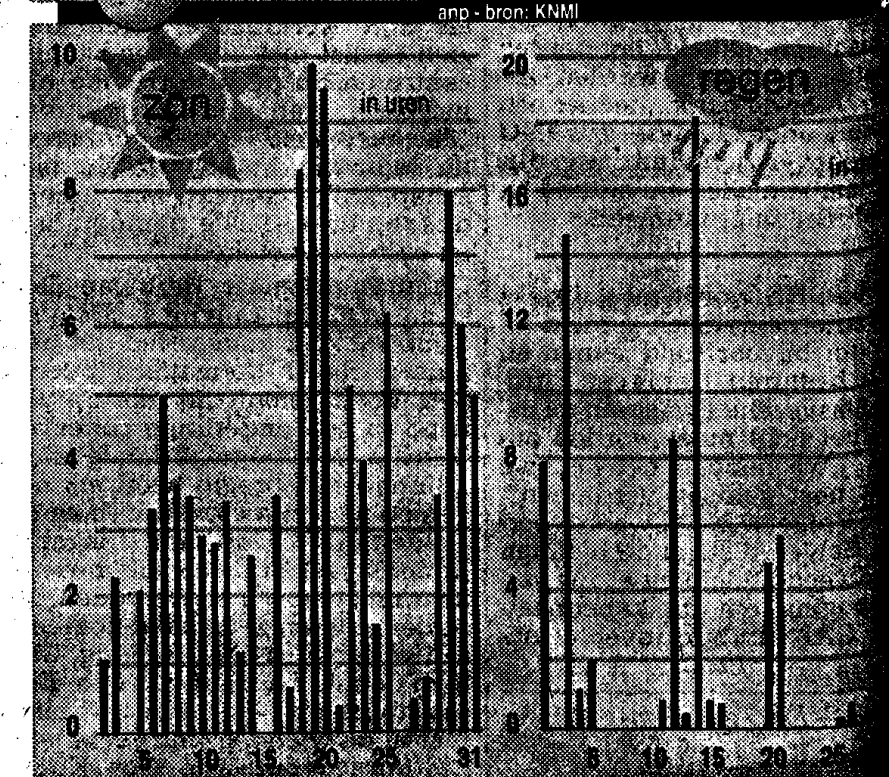
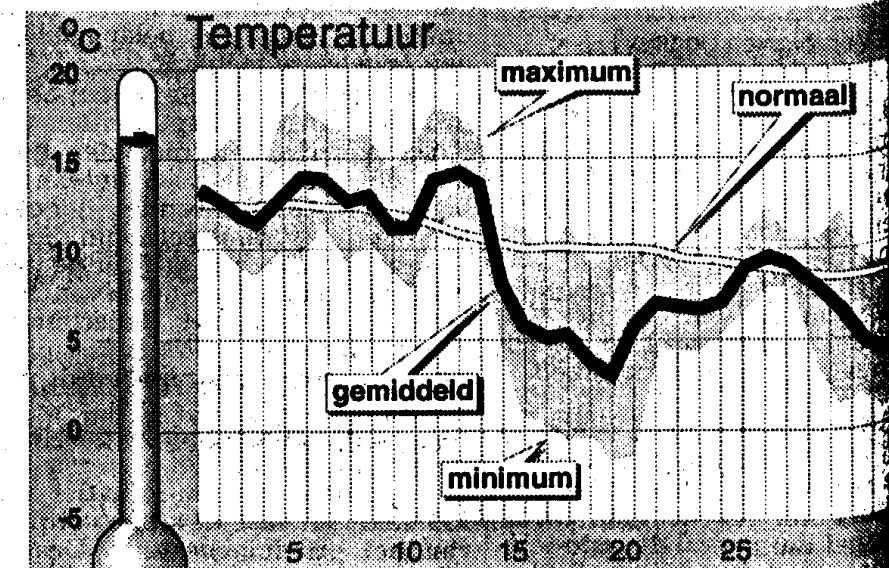
Oktober: somber, koud en nat

Hoewel oktober eerst morgenavond ten einde is, kan nu reeds de balans worden opgemaakt. In de tweede herfstmaand is het weer het algemeen toch tegengesteld. Verdeeld over drie termijnen van tien dagen, was het in de eerste periode het warmst, de tweede veel te nat en de derde was, ondanks de laatste zonnige dagen, toch erg somber. Op maar liefst negen dagen, waarvan zes op rij, bleef zon geheel verscholen en daar stonden drie wolkenloze dagen tegenover. En omdat de zon weinig kans werd geboden, kwam in Limburg, op één enkele plaats na, geen warme dag voor (waarbij het kwik tot twintig graden dient te stijgen). Mede daardoor is oktober in Limburg de derde opeenvolgende maand die te koud is uitgevallen. Dit keer lag het niet zozeer aan de minima - deze waren vrijwel normaal - maar wel aan de te lage maxima overdag, die er de oorzaak van was dat de gemiddelde etmaaltemperatuur ruim een graad onder normaal is gebleven.

Oktober was ook te nat, gemiddeld viel in Limburg tussen de 75 en 90 millimeter en dat is ruim twintig procent boven de normale hoeveelheid. Opvallend is daarbij het grote aantal regendagen, namelijk 23. De natste dag was 14 oktober toen op veel plaatsen in onze provincie de regenneters met 35 tot 50 millimeter gevuld werden. De warmste dag was 11 oktober, toen het in Limbricht als enige plaats in Limburg, nog net twintig graden werd. De koudste dag werd 10 oktober toen het kwik al bij 6,6 graden bleef steken. De warmste nacht werd daarentegen maar even twee maal zo warm in de nacht van 12 oktober werd het namelijk niet kouder dan 10 graden. Al met al een tegenvallende maand, maar die toch niet koud en nat werd als oktober vorig jaar, zoals onder meer uit onderstaand overzicht naar voren komt.

Oktober in cijfers	1988	1989	1990	1991	1992	1993	normaal
Gem. maximum-temp.	15,1	16,6	17,1	14,5	11,5	12,9	14,5
Gem. minimum-temp.	8,1	9,2	8,5	6,8	5,1	6,6	6,8
Gem. etmaal-temp.	11,1	12,4	12,3	9,9	7,8	9,3	10,5
Warme dagen	2	6	8	3	0	0	3
Vorstdagen	2	0	2	0	3	0	1
Neerslag in mm	52	59	38	30	83	75	54

Weerspreuk: 'Blinkt oktober in zonnegoud, winter volgt dan snel en koud'

● Ook volgens de landelijke weercijfers was oktober koud, zo blijkt uit deze gegevens van het KNMI.

(ADVERTENTIE)

Autocentrum Sanders b.v.
Akerstraat 128, Brunssum, tel. 045-25164

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - Het invoeren van de 48-urige werkweek voor arts-assistenten verloopt stroef, dan de bedenkers van deze Algemene Maatregel van Bestuur (AMVB) dachten. De arts-assistenten vinden dat een kortere werkweek, hoe tegenstrijdig het ook mag klinken, in sommige gevallen maatschappelijk zwaarder op hen drukt dan een werkweek van gemiddeld 55 uur, zoals die op dit moment geldt.

„In de huidige situatie heeft een arts-assistent eenmaal per zes weken weekenddienst. Volgens het nieuwe rooster is dat tweemaal per zes weken, omdat ze geen diensten meer mogen draaien die op vrijdagavond beginnen en op maandagochtend ophouden,” geeft Jean Vranken als voorbeeld.

Vranken is belast met de roostercoördinatie van ruim 34 arts-assistenten, werkzaam op de afdelingen urologie, oogheelkunde en interne geneeskunde van het Academisch Ziekenhuis Maastricht. Deze drie afdelingen komen het eerst in aanmerking voor de nieuwe roosters. De nieuwe

Invoeren rooster arts-assistenten verloopt stroef

AMVB is op 1 februari van dit jaar van kracht geworden nadat acht jaar lang was gepraat over een kortere werkweek voor arts-assistenten. De nieuwe maatregel geldt voor tweeduizend arts-assistenten in heel Nederland.

Den Haag vindt namelijk dat de kans op fout medisch handelen groter is naarmate arts-assistenten meer werken. Achterveertig uur per week is volgens de beleidsmakers een redelijk alternatief.

Rooster

Jean Vranken verwacht dat binnen niet al te lange tijd de nieuwe roosters op de drie afdelingen die meedoen aan het

proefproject worden ingevoerd. Met een beetje goede wil kan het nieuwe rooster voor de in totaal 175 arts-assistenten in het AZM gaan gelden voor 1 juni 1994. Over drie jaar volgt dan de eerste evaluatie met de Sociaal Economische Raad.

„Je hoort eerst wat gemor van de arts-assistenten, maar uiteindelijk willen ze er toch over praten,” legt hij uit. De werkschema's van de afdelingen gaan nu nog uit van een werkweek van tien uur voor een arts-assistent. In het nieuwe rooster wordt dat negen uur. „Het is geen kwestie van een arts-assistent aan de afdeling toevoegen, maar meer een zaak van je tijd efficiënt verdelen.

De 22-jarige Jeroen Visscher uit Venlo was een van de negen Nederlandse VN-militairen die afgelopen maandag in Bosnië gewond raakten toen zij met hun transport terecht kwamen in een vuurgevecht. Samen met Arjan Zweeris (23) uit Uitgeest, Edwin Merkestein (21) uit Delft en Rob Deelen (29) uit Ermelo keerde hij dinsdag voor medische behandeling terug naar Nederland. Visscher kwam gisteravond thuis en deed eerder op de dag in het Centraal Militair Hospitaal in Utrecht, met de drie anderen, zijn verhaal.

in het nieuws

DOOR BERT HESSELINK

RECHT - Ze hadden het andoek al klaar en het zou een feest worden bij terugkeer het kamp in Busovaca. Het immers voor deze groep het te transport voor de terug naar Nederland op dinsdag 29 november. Nog één keer Busovaca-Metkovic-Busovaca, en dan naar huis. Het moest iets speels worden, die laatste keer. Het spandoek met de tekst 'Kijk doet T4 het. Oftewel: met T4 er plezier' is nog wel gek, maar niet voor het oorlogsmatige doel.

erbazingwekkend laconiek ver- Jeroen Visscher wat er andagochtend met het Neder- lische konvooi van twee perso- auto's, zeven tientonnen en ambulance gebeurde. "We en om acht uur 's morgens de route was vrijgegeven de Engelsen en we vertrok- zonder bescherming. We gen wel schotenwisselin- maar dat gebeurde wel va- Na een half uur zaten we ns middenin een vuurge- Via de portofoon hoorden dat de sergeant was geraakt. niet veel later voelde ik een scheut in mijn rechterbeen. vuur kwam van alle kanten. een bleef gelukkig doorrij- want je kunt het beste maar el mogelijk wegrijden. Dat et veiligst. Pas na een paar meter zijn we gestopt en de Britse militairen voorttreffe- opgevangen. Zij brachten naar Vitez, waar wij zijn be- deld."

een Visscher reed in het een laatste voertuig. Achter hem en alleen nog Edwin Merke- en de ambulance. Visscher to zo laconiek over het inci- dat hij nog maar nauwelijks te beseffen hoeveel geluk heeft gehad. Hij reed bijvoor- zonder helm. "Ik had de niet opgezet, want de route goed verkend. We reden in rustig gebied en de route bekend, want die reden we door de dertigste of veertigste

keer." Tijdens de schietpartij kroop hij zo veel mogelijk weg achter het stuur en reed plank- gas verder. Pas later bleek dat de kogels door het dak van zijn voertuig in zijn stoel waren geslagen.

Van de wond in zijn rechterkuit heeft Visscher weinig last. "Ik dacht altijd dat je zou vergaan van de pijn als je geraakt zou worden door een kogel, maar ik heb nooit pijn gehad. Ik zei te- gen mijn bijrijder 'volgens mij ben ik geraakt, maar het kan ook een schampschot zijn'. Toen we een paar kilometer verderop stopten heb ik snel gekeken en zag ik dat er twee gaatjes in mijn been zaten."

De ouders van Jeroen werden maandagmorgen al tussen half elf en elf uur door het ministerie van Defensie van het incident op de hoogte gebracht. "We schrok- ken natuurlijk verschrikkelijk," zegt vader Visscher. "Het was zijn laatste grote rit en als er dan zo iets gebeurt gaat je dat niet in de kouwe kleren zitten. We heb- ben het nieuws over ons heen laten komen en familie en vrien- den gebeld. Maar alle onzeker- heid was pas weg toen Jeroen 's middags zelf belde. Dan pas ben je echt gerustgesteld, want dan heb je hem zelf gesproken." Va- der Visscher prijst het ministerie voor de wijze waarop het de fa- milie begeleidt. "Er is een zeer grote openheid en dat geeft een fijn gevoel. Defensie staat dag en nacht voor ons klaar, als dat no- dig is."

Van de vier militairen is sergeant Deelen het ernstigst gewond. Zijn bovenarm is door een kogel verbrijzeld en hem wachten nog veel operaties. Edwin Merke- stein raakte gewond aan een arm. Hij kan niet als Visscher spoedig het ziekenhuis verlaten en hoeft ook niet meer terug naar Bosnië, omdat zij hun zes maanden er bijna op hadden zit- ten. Arjan Zweeris kreeg een kogel door zijn neus. Hij was twee maanden in Bosnië en gaat het liefst zo snel mogelijk weer terug. "Ik hoop dat ik binnen

'Na een half uur kwam het vuur van alle kanten'

De laatste rit werd VN'ers bijna fataal

● Jeroen Visscher in een van de gangen van het Centraal Militair Hospitaal in Utrecht, gekleed in het t-shirt van zijn peloton met het opschrift Bulls Platoon. "Ik moet dinsdag op Schiphol zijn om de rest van het peloton te zien."

Foto: MARNIX SCHMIDT

drie weken genezen ben, anders mag ik niet meer terug." Het vertelt staat in ieder geval dinsdag op Schiphol om het terugkerende peloton te begroeten. "Zelfs al zou het voor mij medisch onverantwoord zijn, ik moet op Schiphol staan," zegt Jeroen Visscher.

Over de opvang door het mini- sterie van Defensie zijn de militai-

ren bijzonder te spreken. Een legerje psychologen en aalmoe- zeniers verleende meteen na het incident geestelijke bijstand. Je- roen Visscher denkt dat hij voor- toeg nog zonder die hulp kan. "Maar dat zeg ik nu. Misschien komt met oud en nieuw alles wel weer naar boven, als ik de kna- len van het vuurwerk hoor."

Of het konvooi bij toeval terecht

is gekomen in de beschietingen bij het Bosnische dorpje Novo Travnik of dat het doelbewust is beschoten, is nog niet duidelijk.

Het Unoprof-onderzoek naar de toedracht van het incident duurt naar verwachting nog tien da- gen.

De kritiek van de Acom, de CNV-bond voor militairen, dat

de militairen in Bosnië niet goed genoeg zouden worden be- schermd, wordt door het vertal van de hand gewezen. "De ver- wondingen (ledematen en ge- zicht) wijzen erop dat we goed beschermd waren," zegt Merke- stein, die pas later zag dat zijn kogelwonderde vest midden op zijn borst een kogel had afge- ketst. De wond aan zijn arm ver- bond hij met het spandoek.

Strijders voor Strijthagen andermaal bij Raad van State

'Hongerige haai wil spartelende vissen'

stemmingsplan, bouwvergunning. Het bestemmingsplan voor 203 va- kantiebungalows in het fraaie groengebied rond het eeuwenoude kasteel Strijthagen moet nog goed- gekeurd worden door de Kroon. Ook die deelt de zorgen over de kwetsbare natuur van de tegenstan- ders van het miljoenenproject en neemt ruimschoots de tijd voor be- langangenafwegingen.

Meyers weet dat en heeft zijn plan- nen daarom al diverse keren aan- gepast, zo ook vandaag. Een heuse landschapsarchitect is eraan te pas gekomen om zo veel mogelijk be- zwaren te ondervangen. Was er bij het begin van de strijd zo'n elf jaar geleden sprake van 750 huizen, na 450 en 251 zijn het er nu nog 'maar' 203. De afstand van de bungalows tot kwetsbare delen in het natuurgebied zoals de beek is vergroot, geplande visvijvers gaan

niet door. Ook heeft Meyers een groenbuffer opgenomen in het pro- ject om de vakantiehuisjes af te scheiden van de rest van Strijtha- gen.

De tegenstanders zijn niet onder de indruk van zijn ideeën. Het rapport van het adviesbureau voor milieu- zaken CSO, is geen stuiver waard, volgens advocaat Paul Baur. "Het rapport stelt Strijthagen zo negatief mogelijk voor, terwijl de invloed van het bungalowpark op het na- tuurgebied zo positief mogelijk omschreven wordt. Het is volstrekt duidelijk wiens brood men eet," zei hij tegen Polak.

De bouwvergunning voor het luxe recreatie-oord in Landgraafs groene long is vorig jaar november ge- schorst na een (soortgelijke) zitting in het Haagse, maar Landgraaf en Meyers willen nu opheffing van dat

bouwverbod. Uitstel kost tijd en tijd is geld voor een belegger. De gemeente op haar beurt is bang voor verlies van belangrijke sub- sidies, bijvoorbeeld uit de pot Euro- pees Fonds Regionale Ontwikke- ling.

Front

De vier man sterke Landgraafse de- legatie onder leiding van wethouder Dre Boumans probeerde donderdag ook een front te vormen met belegger Meyers.

Een front tenminste voor buiten- wacht. Landgraaf heeft lange tijd geen vin verroerd, maar insiders weten het allang: ook de gemeente probeert tegen de stroom op te zwemmen om aan de haai te ontko- men. En de voorzienigheid werkt mee: als de tegenstanders gelijk

krigen en de bouw verboden blijft, is Landgraaf (contractueel) van de belegger af. Maar dat wordt in het gemeentehuis slechts gefluisterd.

Want de overeenkomst met Meyers heeft al eens op de heiling gestaan, toen de raad in maart van dit jaar een motie aannam tegen het park van Meyers. Tijdens onenigheid over de ontbindingsbepaling in de overeenkomst met de Simpelvelde- naar leerde Landgraaf het andere gezicht van Meyers kennen: de me- dogenloze zakenman die zich niet wil onderwerpen aan de willekeur van de partijpolitiek van sommige raadsleden, zoals hij het zelf zegt. De haai die zijn prooi achterna gaat en niet afhaakt. Dus is het voor Landgraaf zwemmen of verzuipen.

Meyers wil Strijthagen. Maar of hij echt wil bouwen wordt (in de wan- delgangen) steeds sterker betwij- feld. Geld, daar gaat het om beweren intimi. Tijdens de behandeling van de zaak door oud-burgemeester van Amsterdam W. Polak, licht Meyers (misschien ongewild) zelf een tipje van de sluier op. De vraag van Polak naar de urgentie van alle plannen, kan niet anders worden opgevat als een directe handreiking aan het adres van de belegger. Ter- wijl zijn in 'krijt-streep' pak ges- tekken advocaat zich haast om voor- zingen als een tennisbaan en een zwembad met sauna te kwalificeren als minder spoedeisend, stapte Meyers naar voren om Polak te ver- tellen dat 'alles urgent is'. Meyers wil geen moot van de vis, hij wil hem helemaal.

vice te laten verrichten ten behoeve van af te vloeien personen. In principe komt het er op neer dat de ar- beidsbureaus dan fungeren als een soort outplacementbureau. Dit jaar zijn op die wijze tweehonderd wer- knemers van bijvoorbeeld NedCar en het ABP geplaatst. Vorig jaar ging het om slechts honderd mensen (van die groep behoorden er tachtig tot elders te plaatsen douaniers) die via deze bemiddeling elders aan werk werden geholpen.

In het Regionaal Meerjaren Beleids- plan heeft de arbeidsvoorziening vastgelegd niet alleen een hoger 're- sultaat' in de zin van meer plaatsin- gen, te willen bereiken, maar ook de tussenkomst van de bureaus voor de arbeidsbemiddeling vervuld. Dat succes zou mede te danken zijn aan scholings- en bemiddelingsafspe- king met de horeca en samenwer- king met de Limburgse Organisatie voor Zelfstandige Ondernemers (LOZO).

De arbeidsvoorziening noemt het opvallend dat steeds meer bedrij- ven een beroep doen op de bureaus om tegen betaling herplaatsingsser-

Arbeidsbureaus doen meer aan outplacement

Van onze redactie economie

MAASTRICHT - Het regionaal be- stuur voor de arbeidsvoorziening Zuid-Limburg in Maastricht wil de komende jaren kennis krijgen van een hoger percentage vacatures dan momenteel het geval is. De arbeids- voorziening stelt zich ten doel in 1998 uiteindelijk 62 procent van alle vacatures in haar bestand te heb- ben, terwijl dat percentage nu nog op slechts 36 procent ligt. Om dit doel te bereiken zal de arbeidsvoor- ziening Zuid-Limburg meer zaken doen met zogenoemde vacature- scanners. Dat zijn wervers die be- drijven en instellingen telefonisch benaderen met de bedoeling de va- caturemelding te krijgen.

Dat is gisteren bekend gemaakt door drs. W. Jansen, regionaal di-

Gouverneur looft Duitse bejaardenzorg

Van onze verslaggever

GREVENBROICH - Neder- landse instellingen voor oude- renzorg kunnen volgens com- missaris van de koningin van Limburg, baron B. van Voorst tot Voorst, veel leren van hun Duitse tegenhangers. In Duits- land worden lichtere en zwaardere vormen van zorg aangeboden door één organisatie, terwijl de Nederlandse ouderenzorg nog veelal wordt gekenmerkt door 'hokjesgeest', waardoor de over- gang van de ene vorm van zorg naar de andere weinig vloeiend verloopt.

Van Voorst tot Voorst was een van de sprekers tijdens een for- um over gerontopsychiatrische patiënten. Het forum is de eerste van een serie activiteiten die voortvloeien uit een grensover- schrijdend project, waaraan be- halve de provincie Limburg ook de Duitse Kreise Viersen en Neuss en de stad Krefeld mee- doen. Het project vindt meer plaats in het kader van het Euro- peese jaar van de ouderen en is vooral bedoeld voor vertegen- woordigers van verpleeg- en be- jaardenhuizen.

De provincie Limburg streeft er- naar ouderenzorg eenvoudiger en doorzichtiger te maken. Be- jaarden willen niet van het kastje naar de muur gestuurd worden, aldus Van Voorst tot Voorst. "Het interesseert hen niet welke organisatie zorg verleent, maar wel dat er zorg op maat wordt gegeven." Van Voorst tot Voorst toonde zich dan ook een groot voorstander van het wegvallen van schotten tussen de verschil- lende voorzieningen voor oude- renzorg.

Voor psychogeriatrische patiën- ten komen in elk geval meer ver- pleegplaatsen, beloofde de commissaris van de koningin.

Tot het jaar 2000 komen er circa 380 bedden bij. In het streven tot het wegnemen van schotten zul- len de verpleegvoorzieningen zo veel mogelijk worden gereali- seerd in combinatie met bejaar- denoorden, vertelde Van Voorst tot Voorst.

DOOR MONIQUE PARREN

HAAG/LANDGRAAF - schuddende voorstanders, kijkende tegenstanders en een minzaam glimla- Hans Meyers. Met een 'big' van de wandelgangen onder- alweer een bezoek aan de Raad van State in Nederlands parle- ment hoofdstad Den Haag.

Raad van State-gebouw zijn werkers nog steeds niet he- gewend aan de buslading ers, die er in slaagt on- alle, besognes, onderling uit te blijven. Een pseudo- lijkheid, maar buiten de al hoor je niet vechten grond te rollen, is het motto strijdende partijen. Want dat doen ze nog steeds: de wereldse belegger Meyers en de Landgraaf aan één aan de andere kant IVN, behoud Strijthagen, Natuur- menten, Vogelwacht- en Mi- ratie Limburg, Stichting Limburgs Landschap en precis- oners van Landgraaf en om-

mogelijke gevecht van enke- visjes tegen een hongerige maar spartelen dat die vissen

gelen naar Strijthagen laat in enkele zinnen vatten. worden: bungalowpark, be-

(ADVERTENTIE)

DE LAATSTE WEEK

Wegens gezondheidsredenen

TOTALE OPHEFFING

van de gehele collectie
BOUGIE PERZISCHE TAPIJEN
met enorme kortingen

Bougie
Specialisten in authentieke
Oosterse tapijten en kelims

ORANJE NASSAUSTRAT 19 - HEERLEN - TEL. 045-713650

In november wordt onze zaak voortgezet door:

F.M. JANSSEN B.V.
Import Perzische Tapijten te Utrecht

bioscopen

● HEERLEN

Royal: The firm, dag. beh. zat. 14.17 en 20.30 uur, za. 14.18.45 en 22.15 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur. Rive- li: Jurassic park, do. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur. Max: Sliver, do. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur. De ongelovelijke reis, do. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur. The fugitive, dag. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur. The house of the spirits, dag. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur. The vanishing, dag. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur. Cliffhanger, dag. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur. In the line of fire, dag. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur. Bambi, dag. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur.

● KERKRADE

Wijngrachttheater: Glengarry Glen Ross, wo. 20 uur.

● SCHAESBERG

Autokino: Jurassic park, do. 20.30 uur, vr. en za. 20.30 uur, za. 20.30 uur, ma. 20.30 uur, wo. 20.30 uur.

● MAASTRICHT

Mabi: Jurassic park, dag. 18.30 en 21.15 uur, za. 18.30 en 21.15 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur. De ongelovelijke reis, za. 18.30 en 21.15 uur. In the line of fire, dag. 18.30 en 21.15 uur, za. 18.30 en 21.15 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur. The house of the spirits, dag. 20.30 uur, za. 20.30 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur. Ciné-K: The piano, dag. 21.15 uur, za. 21.15 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur. Cinema-Palace: The firm, dag. 20.15 uur, za. 20.15 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur. Jurassic park, dag. 17.30 en 20.45 uur, za. 20.30 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur. The fugitive, dag. 17.45 en 21.15 uur. Indecent proposal, dag. 17.30 uur, Bambi, za. 20.30 en 21.15 uur. Tina: what's love got to do with it, za. 11 uur. Lumière: In the soup, dag. 20.30 uur, za. 20.30 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur. Gas, food and lodging, do. 14.30 uur, za. 14.30 uur. Trois couleurs: bleu, ma. 14.30 uur.

● GELEEN

Roxy: Jurassic park, dag. 20.30 uur, za. 20.30 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur. The fugitive, dag. 20.30 uur.

● SITTARD

Forum: Jurassic park, dag. 20.30 uur, za. 20.30 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur. The firm, dag. 20.30 uur.

● ECHT

Royal-MicroRoyal: Jurassic park, dag. 20.30 uur, za. 20.30 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur. Bambi, do. 14.30 uur, za. 14.30 uur.

● ROERMOND

Royal: Jurassic park, za. 20.30 en 21.15 uur, vr. en za. 18.30 en 21.15 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur, ma. 14.30 uur, wo. 14.30 uur, za. 14.30 uur. Bambi, za. 20.30 en 21.15 uur.

exposities

● HEERLEN

Stadsgalerij, Ruchdhuysplein 19. Scenarij van Sachin Kinschita. Tm 14/11. Open d. 14.30 uur, za. 14.30 uur.

● KERKRADE

Raadhuis. Expositie van Piet Moonen. Van 5/11 t/m 3/12, open ma. 14.30-17.30 uur.

● BRUNSSUM

D'r Britke Oave, Lindeplein 5a. Schilderijen van Lex Timmermans. Tot 3/11, open ma. 14.30-17.30 uur, za. 14.30-17.30 uur, za. 14.30-17.30 uur.

● SCHINVELD

Galerie Van Wunnik, Eindstraat 58. Schilderijen van Irene Soons en Jos van Wunnik. Van 7/11 t/m 28/11, open 14-18 uur.

● NUTH

Galerie Tsant, Rozenstraat 49 Vae- sda. Schilderijen van Trees Ruijs en beelden van Anne Martens. Do en zo 14-17 uur.

● LANDGRAAF

Galerie Gaudi, Hereweg 63. Werk van Genna van den Broek, Lennie van Vugt en Ton Lamper. Tm 21/11, open vr. 16.30-20.30 uur, za. 14.30-17.30 uur, za. 14.30-17.30 uur. Galerie Ipmal, Kerkberg 2. Egypt Paintings van Pierre Devreux. Van 7/11 t/m 9/11, open vr. 17.30-20.30 uur, za. 14-17 uur.

● BEEK

Gemeentehuis. Beek-Zutendaal, kunst uit beide Limburgs. Tm 12/11, open ma. 14.30-17.30 uur, za. 14.30-17.30 uur, za. 14.30-17.30 uur. Galerie Artex, Prins Mauritslaan 105. Keramiek van Nel Cuipers-Brinkman en schilderijen van Ria Klumper-de Vos.

● STEIN

Terkerk, Grote Straat Urmond. Kunstmanifestatie Overmunt IV. Tm 31/10.

in de theaters

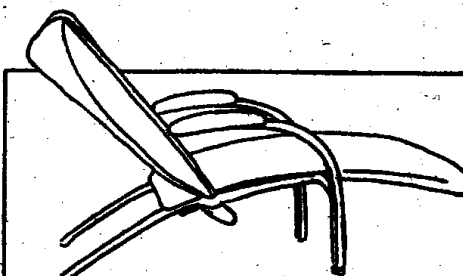
● HEERLEN

dl. 31/1: show: The Blues brothers met A tribute to the blues brothers wo. 31/1: dans: The group met Bristle

● KERKRADE

za. 30/10: muziek: Kameropera van War- schau met Don Pasquale van Gaetano Donizetti zo. 31/10: muziek: Britten quartet met Serie stijkers uit het westen

(ADVERTENTIE)

stoffs modern wonen

Gelsenstraat 64a,
Heerlen.

Zilver voor E. Heijnen

HEERLEN - Loco-burgemeester Hub Savelsbergh van Heerlen heeft gisteren de ermedaille in zilver, behorend bij de Orde van Oranje Nassau, uitgereikt aan Eugène Heijnen. De 77-jarige Heijnen is al sinds 1943, dus nu vijftig jaar, lid van woningvereniging Heerlerheide. Vanaf 1983 is hij lid van de ledenraad. Heijnen is als opzichter werkzaam geweest bij collega-corporatie Samenwerking-Glück Auf.

• E. Heijnen.

'Eygelshoven niet stiefkind van Kerkrade'

KERKRADE - „Eygelshoven wordt niet als het stiefkind van Kerkrade behandeld. Dat moet na elf jaar eindelijk eens van tafel.” Met die woorden reageerde wethouder André Coumans deze week op de aantijging van Burgerbelangen dat Eygelshoven zwaar wordt getroffen in milieu-opzicht.

In het verleden heeft de BB-fractie al eens gezegd dat Ey-

gelshoven sinds de gemeentelijke herindeling het vuilnisvat van Kerkrade is. Burgerbelangen doet onder andere op de vervuilde terreinen van de Hermangroef, het Lauraterrein en steenfabriek Nieuvelsteen.

„U doet aan geschiedvervalsing,” zei Coumans tegen BB'er Louis Vranken. „Alle zaken die u noemt, waren voor de herindeling in Eygelshoven al beslist of zelfs al aanwezig.”

Coumans ziet de vervuilde gebieden dan ook als een bruidsschat, die Kerkrade bij de herindeling heeft moeten incasseren.

Begroting Onderbanken unaniem aangenomen

Muziek en sport moeten inleveren

Van onze correspondent

ONDERBANKEN - De muziek- en sportverenigingen in Onderbanken moeten vanaf 1995 flink inleveren. En de onroerende zaakbelasting gaat woninghuurders- en eigenaren in 1994 zes procent meer kosten.

Dat is het resultaat van de behandeling van de begroting, die voor het eerst in de twaalfjarige geschiedenis van Onderbanken door de gehele raad werd aangenomen.

De coalitie van Kleine Onderbanken en CDA legt de welzijnssector een totale bezuiniging op van 120.000 gulden. Het muziekonderwijs, de instrumentale en vocale verenigingen, binnensport, voetbalclubs, de ruitersclub en de hengel-sportvereniging moeten bijna 80.000 gulden inleveren.

Ook bij regionale instellingen zoals het streekgewest, het maatschappelijk werk, de schoollogopedie, de GGD en de onderwijsbegeleidingsdienst wordt 40.000 gulden gekort.

Voor het straattheater en het cultuurfonds trekt Onderbanken komend jaar geen geld meer uit.

De oppositiefracties van Democratische Onderbanken, PvdA en lijst Goossens hebben zich tot het laatste tegen de bezuinigingen verzet en stemden tegen dit begrotingsonderdeel. Onderbanken komt volgend jaar met een tekort van 1,1 miljoen.

De gemeenterekening over 1992 laat een tekort van 250.000 gulden zien. Over 1993 verwacht burgemeester Meijers een negatief saldo van drie ton.

Volgens Meijers moet Onderbanken er alles aan doen om de status van artikel-12 gemeente te voorkomen. „Maar als er niet flink wordt bezuinigd, sterven we daar wel op af. In dat geval zou de gemeente onder curatele van het rijk komen te staan.”

Kwestie Strijthagen op lokale televisie

LANDGRAAF - Omroep Landgraaf besteedt maandag om 19.00 uur aandacht aan de The European Round Table. Het kasteel Strijthagen is in handen van Ron Rote, die zegt namens deze stichting te opereren. Omroep Landgraaf zet daar z'n vraagtekens bij.

De politieke partijen L.A. 2000 en PvdA krijgen zendtijd, terwijl de actie Landgraaf/Mozambique nader belicht wordt. Als slot volgt het jongerenprogramma Local Call. De uitzending wordt herhaald op dinsdag, woensdag en donderdag, steeds om 19.00 uur.

Enquête bij 55-plussers

HEERLEN - Drie woningverenigingen houden volgende week een enquête onder 550 55-plussers in de Heerlense wijken Schaesbergerveld, Meezenbroek, Palemig en Schandelen. De corporaties willen weten hoe de bewoners tegen hun eigen woning en woonomgeving aankijken. De wensen zullen worden opgenomen in het toekomstige ouderbeleid van de drie woningverenigingen, te weten Glück-Auf, De Volkswoning en De Voorzorg. De enquêteurs komen donderdag en vrijdag aan de deur.

Kerkrade zet zich in voor Derde Wereld

KERKRADE - Kerkrade is van plan een project in de Derde Wereld te adopteren. Het college reageerde deze week positief op de oproep van Els Tans van de PvdA bij de algemene beschouwingen. Tans' voorstel wordt nader onderzocht en uitgewerkt door de Kerkrade werkgroep Ontwikkelingssamenwerking.

Afgelopen maandag verwees Tans ook naar de oorlog in Bosnië. Naar aanleiding daarvan gaf burgemeester Jan Mans gisteren de boodschap van de burgemeester van Sarajevo door aan de gemeenteraad en de Kerkrade bevolking. „Ongeveer 400.000 mensen smeken om hulp. Er is geen eten meer, geen gas en elektriciteit. Als er geen hulp komt overleven wij deze winter niet. Help ons,” aldus Mans, namens zijn Bosnische ambtsgeenoot.

An Emotional Fish in Spuugh

VAALS - De Ierse band An Emotional Fish, in 1991 nog succesvol op Pinkpop in Landgraaf, doet vanavond het Vaalse jongerencentrum Spuugh aan. Het uit Dublin afkomstige viertal speelt gitaarrock. Het optreden begint om half twaalf. De toegangsprijs bedraagt 17 gulden 50.

in gesprek

Savelsbergh

Naar aanleiding van de recente artikelen over wethouder Hub Savelsbergh wil hij graag het volgende stellen: het is niet zo dat hij gefrustreerd verdwijnt als CDA-raadslid vanwege het (dis)functioneren van de fractie. Natuurlijk, ik heb met sommige dingen ook grote moeite, en ik deel ook een aantal bezwaren die door collega Werner Janssen werden genoemd. Maar ze waren voor mij niet de directe aanleiding om ermee op te houden. Ik waardeer Hub Savelsbergh om zijn visie en deskundigheid en hij heeft het altijd gewaardeerd om met mij te bevachten. In een aantal opzichten heeft hij mij ook nadrukkelijk gesteund. Alleen is volgens mij de invloed van Savelsbergh op de samenstelling van de CDA-verkiezingslijst te groot.

HEERLEN Juliette Tacken

Speelgoed

• Het is alweer ruim vier maanden geleden dat in Wellen en Benzenrade een wedstrijd klootschieten plaatsvond. De organisatie had beloofd dat de opbrengst van het voor Heerlen nieuwe sportfeest zou gaan naar een goed doel. De overhandiging van de opbrengst heeft plaatsgevonden. Namens het Wickraderheem, de jeugdafdeling van Welterhof, mochten de Wickrader-managers Ria Boschaart en Jan Schievel 2100 gulden in ontvangst nemen. Van dat geld wordt speelgoed gekocht. Een goede zaak, die volgend jaar op 2 juli zeker een vervolg krijgt. Want dan houdt de klootschietvereniging Wellen-Kunrade weer een 'klootsjeetmets'.

Juliana

• Juliana Bedankt! Dat zal de Stichting Baanlozencentrum in Heerlen deze dagen luidekeels zingen. De stichting heeft van het Juliana Welzijn Fonds een bijdrage van vijftienduizend gulden gekregen voor de aanschaf van kantoor- en audiovisuele apparatuur en beveiligingsapparatuur gekregen. Het fonds keert jaarlijks circa twintig miljoen uit aan projecten op het gebied van maatschappelijk welzijn. Nogmaals, Julianaaaaa bedankt!

Ruzie

• Burenruzie. In het dichtbevolkte Nederland is dat een veelvoorkomend verschijnsel. De aanleidingen voor de geschillen zijn zeer divers en de oplossingen vaak zeer creatief. Waar gebeurt: een met zijn buurman getrouwde burger schildert een dikke, witte streep om de gedeelde oprijt in tweeën te verdelen. Maar als de buurman merkt dat de streep niet precies in het midden, maar op zijn terrein is getrokken, zijn de poppen nog veel erger aan het dansen. En burenruzie nummer 3.147.010 is weer verergerd.

Inpakken

• 'Inpakken en wegwezen' luidt een geveugeld woord dat - als we ons niet vergissen - ook door de heren van Farce Majeur vaker gebruikt werd. Soms wordt er in winkels iets te enthousiast ingepakt. Onlangs was het weer eens raak. We kochten een aardigheidje voor iemand. „Is het een cadeautje?,” vroeg de winkelfrouw. Dat was inderdaad het geval. „Dan zal ik het mooi inpakken.” Dat 'mooi inpakken' duurde nogal even. Vreemd, want het gekochte voorwerp zat in een mooi vierkant doosje. Zoiets zou toch vlotjes te regelen moeten zijn. Maar toen het meisje terugkwam, bleek dat ze er niet alleen een cadeaupapierje om had gedaan, maar ook nog eens doorzichtige folie, samengebonden met een mooie strik van fleurige krullinten.

Toilet

• En dan nog iets uit de winkel. Je hebt vaak nog zo'n gezellige onderwetse drogist. Daar wilde een student wat papier kopen. En zo vroeg hij het ook. De drogist vond het woord 'papier' klaarblijkelijk beneden zijn stand en sprak dan ook van 'toilet-papier' terwijl de transactie plaatsvond. Na het papier wilde de jongen ook nog zeep hebben. „Toiletzeep?” vroeg de drogist en stak zijn neus in de lucht. „Nee,” zei de jongen, „die is voor het gezicht.”

Gemeente stelt 575.000 gulden beschikbaar In Heerlen wordt het spijbelen aangepakt

Van onze verslaggever

HEERLEN - Het schoolverzuim en het voortijdig verlaten van scholen worden in Heerlen flink aangepakt. De gemeente en twaalf instellingen hebben hun krachten gebundeld.

voornaamste projecten van de stichting zijn absentieregistratie, leerbegeleiding en het verbeteren van de samenwerking van instanties in de jeugdhulpverlening, onderwijs, de gezondheidszorg, politie en justitie. Er komt ook een opvang van leerlingen één dag en één nacht.

vijf scholen van het voortgezet onderwijs worden alle gevallen van verzuim bijgehouden. Andere scholen gaan schoolbegeleidingsteam samen en vormen samen het leerlingbegeleidingsteam. Ook komt in Heerlen een coördinatie-meldpunt, waar een betere opvang en begeleiding mogelijk is. Naast de centrale opvang komt in het Vormingsinstituut aan de Putgraaf de opvang van verzuimkinderen.

teren werd een convenant gesloten tussen de stuurgroep Sociale Nieuweling Heerlen en de twaalf instellingen. Daarvoor werd de stichting Adeona, die de activiteiten gaat voeren, in het leven geroepen.

houder Hub Savelsbergh zei dat Heerlen nog nooit zo veel instanties samen hun krachten hebben gebundeld om deze problematiek aanpak in te drukken. Op jaarbasis wordt de gemeente voor de stichting een bedrag van 575.000 gulden beschikbaar.

nam van de stichting Adeona is de leid van de Griekse godin die kinderen beschermde zowel op naar school als omgekeerd. De overeenkomst geldt tot augustus 1994.

Verdraden stolen

HEERLEN - Uit een woning aan de Overstraat in Nuth zijn donderdagmiddag sieraden en een bedrag gestolen. De inbraak plaats op het moment dat de bewoonster afwezig was. De politie kwam de woning binnen en het openbreken van de keuken.

Valse biljetten in 100 DM

HEERLEN - De politie waarschuwt voor biljetten van honderd Duitse mark die de laatste tijd in Heerlen en Brunssum aangetroffen zijn. De valse biljetten hebben geen fluorescerende strepen, die gewoonlijk bij een violet licht zijn te onderscheiden. Ook voelt het papier „droog” aan. Donderdag is een tankstation in Schinveld bekend met een vals 100 DM-biljet. De pompouder bemerkte de valse biljet pas, toen hij het inwisselen bij de bank.

Verlaafde na diefstal aangehouden

HEERLEN - Een 28-jarige verlaafde uit het Duitse Heerlen is gistermorgen in de tunnel in Heerlen aangehouden voor een autodiefstal. Politiepatrouille hield hem aan en vroeg naar zijn pas. Toen hij dat wilde tonen, een map met autopapieren en zijn binnenzak. De papieren bleken bij een Mercedes die de politie ochtend in Gangelt was gestolen. De man bekende de diefstal en heeft ondervraagd om te ruilen tegen drugs. De verdachte stond nog in de Willemstraat.

Brunssumse organisator

• Het gezicht van de Parade Jo Cuijpers aan de vooravond van de vorige Parade in Brunssum.

Ogen van de wereld op Folkloriade gericht

DOOR JAN HENSELS

BRUNSSUM - De vreugde over de toewijzing van het eerste Wereld Folklore Festival aan Brunssum maakt inmiddels plaats voor enige nuchterheid. Normaal begint het Parade Comité een jaar van tevoren op volle toeren te draaien. Nu begint de organisatie twee jaar eerder. De komst van de Olympische Spelen op folklorgebied brengt toch wel iets meer met zich mee dan een normale Parade. Bij de echte Olympische Spelen begint men tenslotte ook ruim van tevoren met de bouw van stadions.

Voor mister Parade Jo Cuijpers is de enorme klus die Brunssum te wachten staat nachttans geen reden tot paniek. Cuijpers: „Ik realiseer me wel dat het niet niks is voor een plaats van 30.000 inwoners. Als je ziet dat een miljoenenstad als Tokyo zich kandidaat heeft gesteld voor de organisatie van het tweede Wereld Folklore Festival in het jaar 2000, dan besef je wel dat Brunssum een begrip is in de folklowereld, maar ook dat er organisatorisch veel van ons gevergd zal worden.”

De komst van de 'Folkloriade' naar Brunssum ziet Cuijpers als

'een uitdaging die tevens een enorme uitstraling voor de gemeente en zelfs de hele provincie zal hebben'.

Televisie

Hardop filosofeert hij over hoe het allemaal uit kan zien in de Folkloriadestad van 1996: wel zeker tien buitenlandse televisie-

klare-organisatie. Cioff ook meer van Brunssum. De succesvol verlopen tiende Parade vorig jaar bestond grotendeels uit kleurrijke dansvoorstellingen. Naast dans valt er nu te denken aan muziek, kookkunst, exposities en educatieve projecten.

Cioff verlangt meer diepgang van een Folkloriade. Cuijpers:

ontmoeting op zaterdag

ploegen, twee maal zoveel deelnemende landen dan de dertig die er tijdens de tiende Parade waren, veel meer hoogwaardigheidsbekleders uit alle windstreken, veel meer publiek.

Kortom, er zullen veel meer ogen op Brunssum gericht zijn dan tijdens een gebruikelijke Parade. Cuijpers: „Nu het iets is als Olympische Spelen willen de verschillende landen zo goed mogelijk voor de dag komen. De hele wereld kijkt naar ons. Van de representatie zal meer van ons verwacht worden. Ambassadeurs en burgemeesters uit alle landen zullen hier hun opwachting maken.”

Inhoudelijk verwacht de overkoepelende internationale fol-

„Er komen criteria waaraan zo'n evenement aan moet voldoen. Er is bijvoorbeeld discussie te verwachten over de authenticiteit van de groepen.”

Het Parade Comité heeft nadrukkelijk oog voor de wens van het publiek. Cuijpers: „Het moet ook betaalbaar blijven. De commerciële kun je niet helemaal uit het oog verliezen.” Binnen Cioff zijn er volgens hem sommigen die wat dat betreft een meer puristische houding hebben. „Het toelaten van cameraploegen tot een voorstelling ligt soms al moeilijk.”

Het Parade Comité is daar echter niet vies van. Los van de publiek kan de tv heel wat geld in het laatje brengen. Fondswerving staat hoog in het vaandel. Moge-

Loslopend hert doodgeschoten

LANDGRAAF - Een loslopend damhert dat woensdagavond rond tien uur aan de Groenstergracht in Landgraaf voor de nodige opschudding zorgde, werd doodgeschoten om verdere problemen te voorkomen. De eigenaar van het dier kon niet worden opgespoord. De politie

heeft eerst een hertenkenner ontboden om het dier in veiligheid te brengen. Toen dit niet lukte besloten de agenten om het dier af te schieten. De kans was groot dat het hert de auto weg zou oversteken en de gevolgen daarvan zouden volgens de politie niet te overzien zijn. De Boer, beheerder van het dierenhuis Mijntreek in Heerlen, heeft het dodelijke schot gelost. Hierna werd meteen een noodslachting uitgevoerd.

Gemeentelijke kantine in Brikke Oave

BRUNSSUM - Hongerige ambtenaren van de gemeente Brunssum hoeven vanaf maandag hun boterham niet meer achter het bureau op te eten. In gemeenschapshuis D'r Brikke Oave tegenover het gemeentehuis is vanaf 1 november een tijdelijke kantine ingericht.

Tot 1 februari van het volgend jaar kunnen de ambtenaren daar dagelijks tussen 12 en 14 uur terecht. De expositieruimte annex kantine van het gemeenschapshuis doet zolang dienst als gemeentelijke kantine. Daarna zal de gemeente over een geheel eigen kantine beschikken.

Bij een controle door de Inspecteur van de Arbeid kwam aan het licht dat er een aparte lunchruimte moest komen in het gemeentehuis.

Limburgs Dagblad

REGIONALE EDITIE
Gef. editie: Wim Driessens
KANTOREN
Heerlen
Hoofdkantoor: In de Cramer 12
0411 15 1000
0411 15 1001
0411 15 1002
0411 15 1003
Kerkrade
Rayonkantoor: Markt 42
0411 15 1004
0411 15 1005
0411 15 1006
0411 15 1007
Brunssum
Rayonkantoor: Rumpenstraat 1
0411 15 1008
0411 15 1009
0411 15 1010
0411 15 1011
Servicepunten
VV Heerlen: 0411 15 1012
VV Kerkrade: 0411 15 1013
VV Brunssum: 0411 15 1014
VV Landgraaf: 0411 15 1015

In plaats van kaarten

Dankbaar voor hetgeen zij voor ons heeft betekend, maar ook bedroefd om het scheiden, denken wij u mede dat, voorzien van het h. sacrament der zieken, is overleden onze lieve en zorgzame moeder, schoonmoeder, groot- en overgrootmoeder

Maria Beugels

* 9 juni 1912 † 27 oktober 1993
weduwe van

Peter Toussaint

Heerlen: Alex en Tiny
Jo en Annie
Heerlen: Toos en Jo
Oberhausen: Jan en Eva
Hoensbroek: Nico en Ingrid
Eersel: Jen en Ine
en al haar klein- en achterkleinkinderen
Familie Beugels
Familie Toussaint

Heerlen, 27 oktober 1993
Verpleegkliniek Heerlen, paviljoen 4
Corr.adres: Vergiliusstraat 25, 6417 XA Heerlen

Op verzoek van de overledene vindt de uitvaartdienst, gevolgd door de crematieplechtigheid, in besloten familiekring plaats.

Een speciaal woord van dank aan alle medewerkers van de Verpleegkliniek Heerlen, paviljoen 4, voor de heftvolle verzorging van moeder tijdens haar laatste levensmaanden.

Met verslagenheid vernamen wij dat op 26 oktober 1993 ons gewaardeerde clublid

Herbert Rohs

plotseling is overleden.

Zijn opgewektheid, vriendschap en behulpzaamheid zullen door ons worden gemist. We wensen mevr. Rohs veel sterkte.

Je oldtimervrienden
van de I.V.A.C.

Dankbetuiging

Wij bedanken u voor het medeleven door ons ondervonden na het overlijden en bij de begrafenis van onze lieve zoon en broer

Tommy Pantus

Uw aanwezigheid, de brieven en bloemen waren voor ons een grote steun en troost.

Math, Anke, Edwin en Stefan Pantus

De plechtige zeswekdienst zal worden gehouden op zaterdag 13 november om 18.00 uur in de H. Geestkerk te Brunssum-Noord, Florence Nightingalestraat 2.

† Pierre Hents, 78 jaar, weduwnaar van Maria Moenen, levensgezel van Netta Godding, St. Teunisstraat 4a, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op maandag 1 november om 10.30 uur in de parochiekerk van St. Matthias te Maastricht.

In plaats van kaarten

Hartelijk dank aan ieder die enig blijk van medeleven heeft betoond bij het overlijden van mijn man, onze vader en opa

Barend van den Esschert

A.H. van den Esschert-de Vries
kinderen en kleinkinderen

Hoensbroek, Emmastraat 112

† Corrie Maka, 41 jaar, levensgezellin van Huub Keerssemeeckers, Kroesruwe 23, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op maandag 1 november om 11.00 uur in de parochiekerk van de Vier Evangelisten te Malberg-Maastricht.

† Johannes Pex, 99 jaar, echtgenoot van Anna Catharina Aussems, Mockstraat 53, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op zaterdag 30 oktober om 11.00 uur in de parochiekerk van St. Antonius van Padua te Scham-Maastricht.

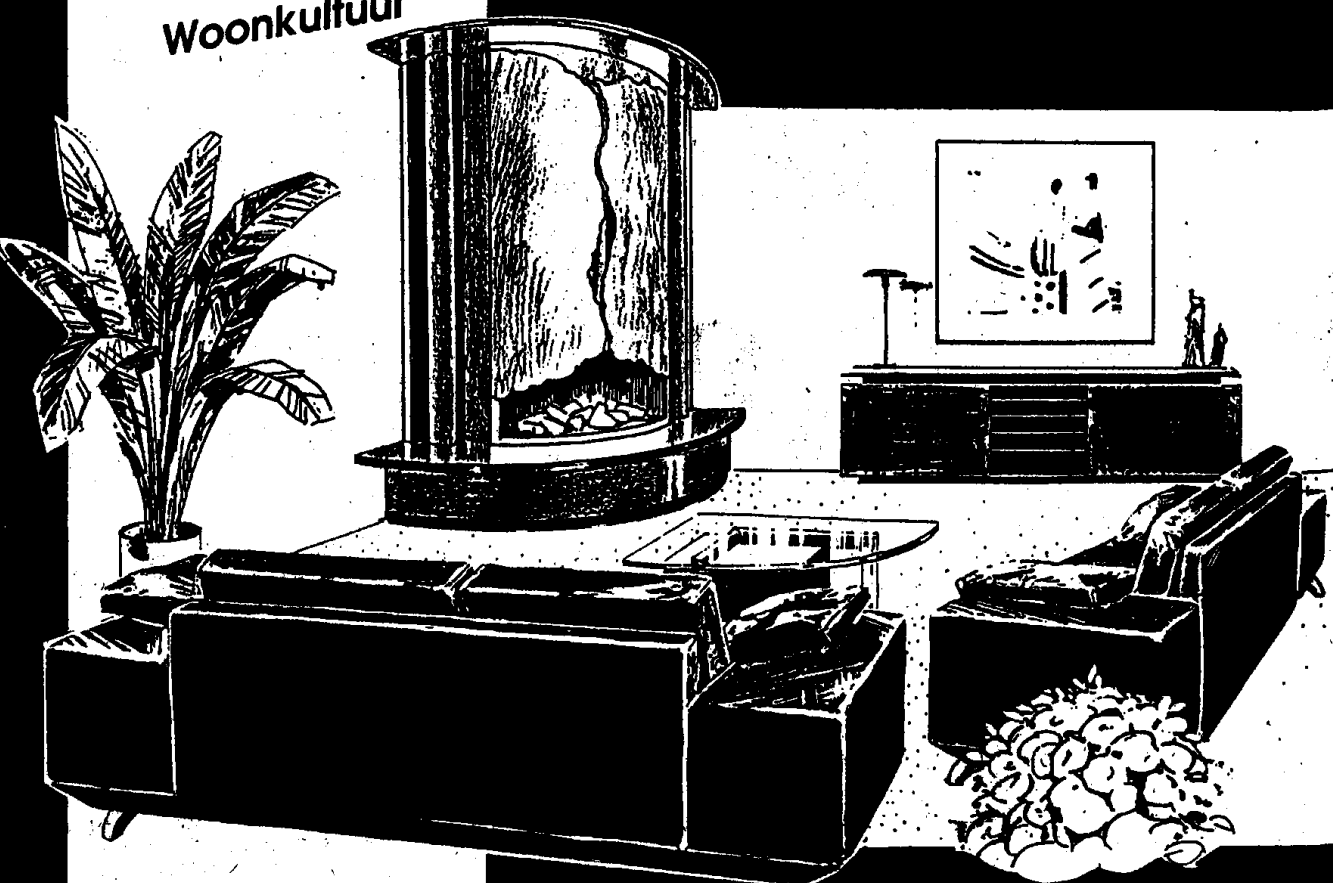
† Nico Gilissen, 73 jaar, echtgenoot van Agnes Freens, Frans van de Laarplein 6, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op dinsdag 2 november om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Anna te Maastricht.

† Annie Uiterwijk, 82 jaar, weduwe van Roeland Bronkhorst. Corr.adres: Zeepziedersdreef 46, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op maandag 1 november om 10.30 uur in het crematorium, te Heerlen.

† Anna Robeers, 77 jaar, echtgenote van Sjeng Franssen, Verpleegkliniek Klevarie, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op maandag 1 november om 14.00 uur in de parochiekerk van Christus Hemelvaart te Pottenberg-Maastricht.

Oktober
Woonmaand
bij
Wooncultuur

TIJD VOOR EEN GOED GESPREK OVER MEUBELEN

Iedere
zondag
open
van
10 uur
tot 18 uur.

Het is behaaglijk bij onze open haard. Uw fauteuil staat klaar, de chateaufleur du Pape is gechambréerd. Geen wind of regen die ons storen als wij samen peilen naar een visie op wonen. Als wij uw wensen confronteren met onze ideeën. Als uw smaak en ons advies uitgroeien tot de ultieme keuze. We nemen de tijd. We hebben de collectie. We zorgen voor de begeleiding. Wedden dat we drinken op de goede afloop?

wooncultuur

Dorpsstraat 2-4, 3690 Zutendaal. Telefoon: 089/61 11 36
Telefoon vanuit Nederland: 09-3289 61 11 36
Iedere dag open van 10 tot 18 uur, woensdag gesloten.

Levering franco aan huis zonder grenskosten.

Voor het opgeven van familieberichten voor de krant van maandag, bestaat gelegenheid op zondagmiddag tussen 15.00 en 16.00 uur op ons hoofdkantoor, of telefonisch uitsluitend op 045-739886.

Limburgs Dagblad

in de Cramer 37, Heerlen.

Met ingang van
1 november 1993 is

Prof. dr. J.J. Manni, K.N.O.-arts

benoemd tot hoofd van de afdeling Keel-, Neus-, en Oorheelkunde. Tevens zijn als K.N.O.-arts binnen de staf werkzaam: Dr. J.M.H. van der Beek, Drs. J.P. Berg, Drs. G.C.M. Vreeburg, Drs. A. van Wijk-Warnaar

Gabor laat de vogels schieten.

Jaarlijks knallen jagers in Nederland meer dan 50.000 ganzen neer. Gelukkig komt er een nieuwe wet die deze barbaarse hobby kan verbieden. Maar staatssecretaris Gabor laat deze enkele kans schieten. Terwijl in een enquête meer dan 90% van alle Nederlanders zich uitsprekt tegen de jacht op trekvogels. U kunt dat ook doen door vandaag nog de bon op te sturen. Want de Tweede Kamer kan wel voor een wettelijk jachtverbod stemmen.

Wij zien ze liever vliegen.

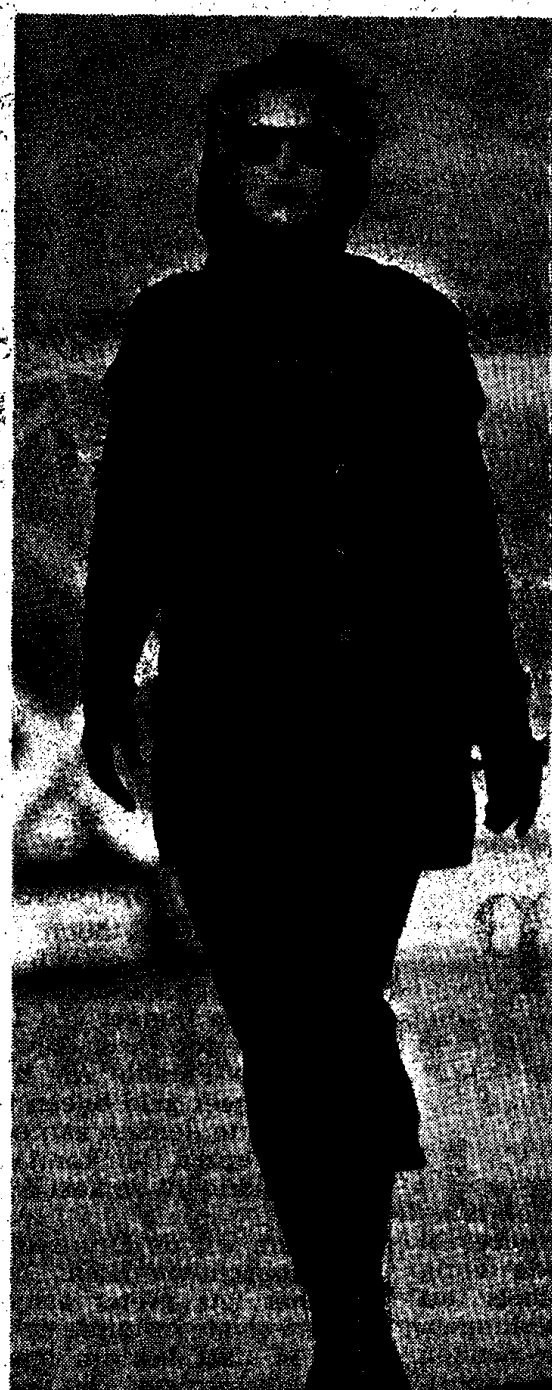
Röthches

Modehaus

Am 2.11.93

Jeden wir Sie herzlichst ein, zu unserer

Non-Stop
Modenschau
Feuer & Eis
von 10 bis 18 Uhr

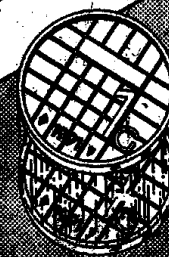
Genießen Sie das gesunde Verhältnis zur Mode, bei heißer Stimmung und kaltem Buffet, denn kleine Feiern erhalten die Freundschaft.

5100 Aachen - Hartmannstraße 39
Telefon 09 49 241-32091

EIN STIL FÜR ALLE GRÖSSEN

Hoe zorgt een fabrikant ervoor dat zijn detaillisten optimaal gebruik maken van zijn ondersteuningsmogelijkheden bij adverteren in de krant?

De Colson
020-62 43 11
en informatie
over het
blijft van
Colson

Verhoog
de werking
van uw
reclamebudget

SCHOON WATER BROODNODIG

De smerige feiten:

Jaarlijks sterven 4 miljoen kinderen onder de vijf jaar aan diarree-besmetting. Bijna 80% van alle ziekten in ontwikkelingslanden wordt veroorzaakt door besmet water. Miljoenen mensen in Afrika en India hebben door watergebrek een ergernislastige bestaan.

Het kan anders.

Met één waterpomp of eenvoudige waterleiding ter plekke kan men vele levens redden. SIMAVI maakt daarom jaarlijks vele (drink)waterprojecten mogelijk. Uw hulp is echter onmisbaar.

Stuur ons werk, vraag de informatie. Iedereen heeft recht op schoon water. Over SIMAVI-projecten watergebruik in de wereld. Ook heel veel (on)mogelijkheden over "ons" water.

Stuur mij de info en het Wereld Water-boekje.

Naam: _____ m/v

Adres: _____

Postcode: _____

Plaats: _____

Zenden naar: SIMAVI, Antwoordnummer 1925, 2000 WC Haarlem

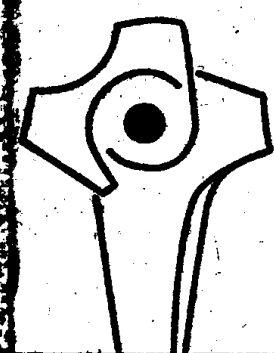

VOOR MEDISCHE HULP IN ONTWIKKELINGSLANDEN
Spruiterbosstraat 6, 2012 LK Haarlem

giro 300100

DE UNIVERSELE BV

UITVAART- EN CREMATIEVERZORGING

045 - 212926

AGENDA Provinciale Staten

vergadering 5 november 1993

Provinciale Staten van Limburg vergaderen op vrijdag 5 november 1993 om 10.00 uur in de Statenzaal van het Gouvernement, Limburglaan 10 te Maastricht. De vergadering is openbaar; iedereen kan de beraadslagingen dus vanaf de publieke tribune volgen.

Op de agenda van deze vergadering staan o.m. de volgende onderwerpen:

Besluiting van het lid van Provinciale Staten mevrouw C.P.T. Dijkstra-Jansen.

Voorstel voor de oprichting van het provinciaal instituut Symbiose.

Ontwerp Provinciale klachtenverordening jeugdhulpverlening.

Vaststelling van de onderbestedingen Ontwikkelingsfonds Limburg.

De volledige agenda is voor bezoekers van de statenvergadering ter plekke beschikbaar. Deze agenda ligt overigens met alle bijbehorende stukken ter inzage in de bibliotheek van het Gouvernement.

Provincie Limburg

Doctorandus Hond?

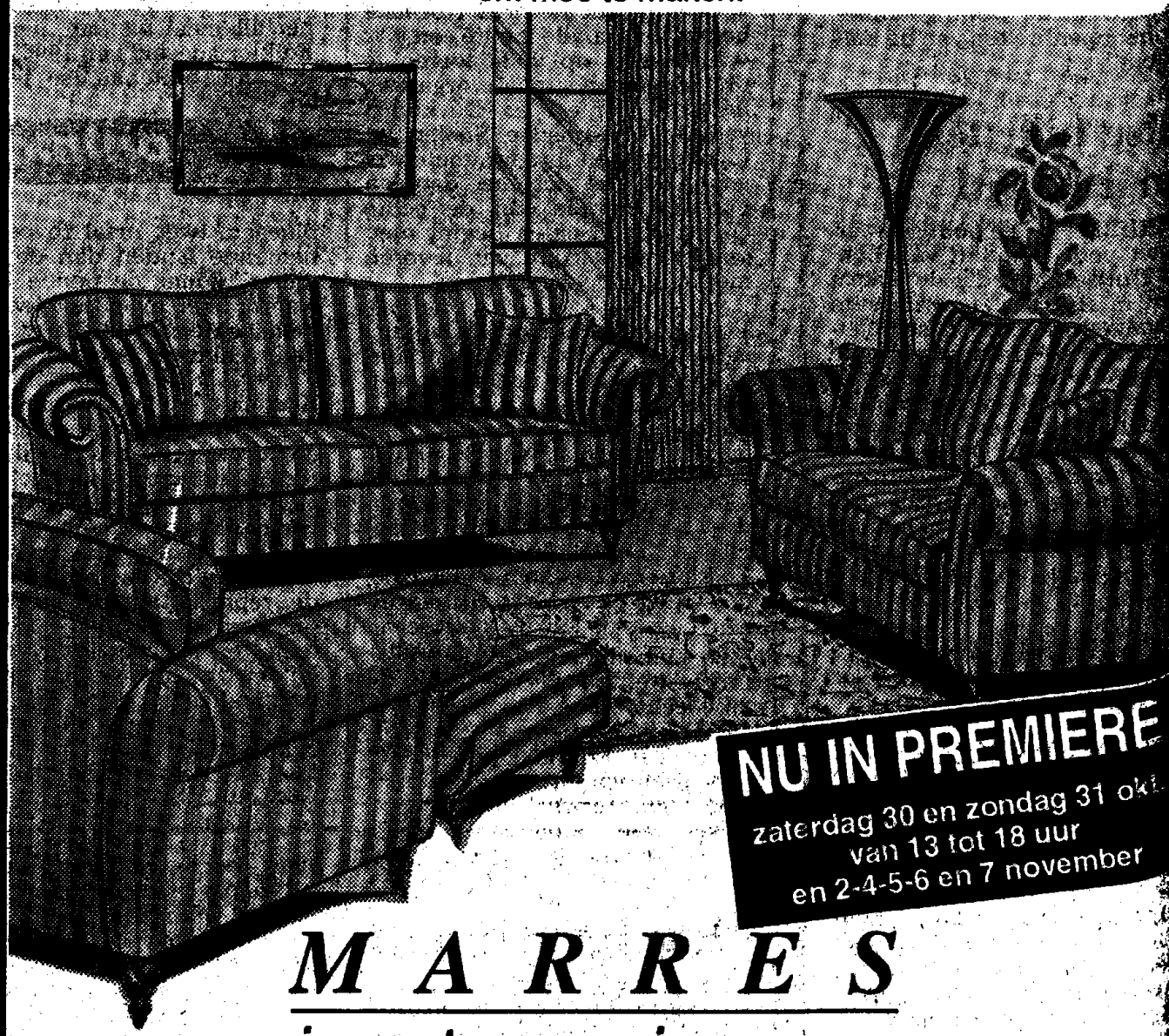
Steun de studiefinanciering van deze hond bij het Koninklijk Nederlands Geleidehonden Fonds. Word donateur en stort minimaal f 10,- op gironummer 27 54 00, onder vermelding van 'nieuwe vriend'. Dan kan deze binnenkort 'cum laude' afstuderen.

Koninklijk Nederlands Geleidehonden Fonds.
Antwoordnummer 570, 1180 WB Amstelveen.

De woonbeurs in engels zitcomfort Natuurlijk bij Marres

Beleef het mee bij Marres Interieur. De sfeer, kwaliteit en inspiratie tijdens het woonfeest. Een gigantisch spektakel met de laatste woonideeën, welke nu speciaal op opzienbarende wijze aan u tentoongesteld worden. November is de maand van het engels zitcomfort. Al met al beslist meer dan de moeite waard om mee te maken.

NU IN PREMIERE
zaterdag 30 en zondag 31 okt.
van 13 tot 18 uur
en 2-4-5-6 en 7 november

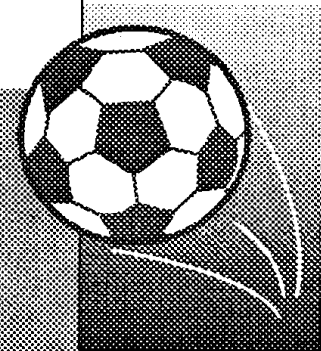
MARRES
interieur

Tongersesteenweg 37
3620 Lanaken (België)
Tel. 09-32.89.714120

ZONDAGS OPEN

Openingstijden
ma.-vr. 09.00 - 18.00 uur
za.-zo. 13.00 - 18.00 uur
woensdag gesloten

Flitsende beginfase opnieuw voldoende voor volle buit

Roda overrompelt ook Utrecht

DOOR IVO OP DEN CAMP

KERKRADE - Roda JC lijkt op Kaalheide een patent te hebben op vroege doelpunten. Ook tegen het zwakke FC Utrecht was een flitsende opening, met twee treffers, voldoende voor de volle buit. Dat in de slotfase Peter Hofstede en Max Huijberts de eindstand op 4-0 bepaalden, was met name aardig voor Roda's centrums. Zijn twee doelpunten brachten hem in de topscorerslijst met tien treffers op de tweede plaats achter Ajacied Litmanen. De Kerkradenaren zijn daarmee de papier gemakkelijke reeks tegen FC Utrecht, RKC, Cambuur en VVV voortvarend begonnen. Resultaat is de herovering van de vierde plaats in de eredivisie ten koste van PSV.

Spits Derksen naar MVV

KERKRADE - Roda JC heeft roen licht gegeven voor het verkeer van de spits Dirk-Jan Derksen. Derksen zal binnenkort op huurbasis aan de slag gaan bij buur MVV. De aanvaller, die dit seizoen werd overgenomen van Den Bosch, heeft bij Roda JC geen basisplaats weten te dwingen.

Sjeng Schalken in Mastersfinale

COVILHA - In het Masters toernooi van het Portugese Satellite circuit in Covilha heeft Sjeng Schalken de finale bereikt. In de halve eindstrijd had hij amper problemen met de Portugese Vasco Goncalves die voor het Masters toernooi twee plaatsen hoger op de circuitranglijst stond dan de Limburger. Schalken won met 6-2, 6-1.

In de finale ontmoet de Nederlandse kampioen de Fin Tuomas Ketola. Het is na het tweede toernooi de tweede keer dat Schalken de finale van het enkelspel in dit circuit weet te bereiken. Met de laatste overwinning heeft Schalken weer zeven extra ATP-punten verdiend. Hij zal nu gaan stijgen naar een plaats in de top 40 van de 470.

In het dubbelspel heeft Schalken samen met Huib Troost voor de derde van de vier toernooien de eindstrijd bereikt. In de halve finale versloeg het Nederlandse duo de Cubaans/Spaanse combinatie Armand Perez en Jorge Martinez met 6-0, 6-2. In de finale ontmoeten ze hun landgenoten Eddie Scholl en Bas van der Luer. In het dubbelspel is Schalken al zeker van 31 ATP-punten.

Voor Frauke Joosten is de nummer achtentien van Nederland nog een uitdaging te groot. In het Parel toernooi in Emmen verloor de Hornse met 6-3, 6-3 van Sandra van de Aa.

Weer wielrenner overleden

KORTMARK - De Belgische wielwereld is opnieuw opgeschrikt door een sterfgeval. Donderdag overleed de veldrijder Cammino Baelen aan de gevolgen van een hersenbloeding. De 32-jarige amateur was woensdag tijdens de training met Vlaamse collega's ingestort. De Belg werd na het ongeval in comateuze toestand naar het ziekenhuis overgebracht. De coureur werd in 1990 derde op de wereldtitelwedstrijd veldrijden voor militairen. Het is het tweede sterfgeval in de Belgische wielwereld in korte tijd. Twee weken geleden overleed Geert de Vlaeminck aan een hartstilstand.

Volleybalsters op WK-koers

SZOLNOK - De volleybalsters van Letland vormen de laatste kans voor het Nederlands team op weg naar de wereldtitelwedstrijd in 1994. Oranje won in Szolnok het tweede kwalificatietoernooi met 3-0 verslagen, waardoor het treffen met Letland moet beslissen welk team volgend jaar in oktober naar Brazilië mag reizen.

De laatste jaren wisselden Roda JC en FC Utrecht in Kerkrade winst en verlies broederlijk af. Na de reeks 1-0, 1-2, 2-0 en 1-3 lag een overwinning van de thuisclub puur cijfermatig gezien voor de hand. Ook de positie op de ranglijst sprak dit keer in het voordeel van Roda JC. Onder de Utrechtse Dom rommelt het dit seizoen al van meet af aan. Het vroegtijdig ontslag van trainer Ab Fafie en een bestuur dat voltallig de pijp aan Maarten heeft gegeven bevorderen niet de rust binnen de selectie.

Of de nieuwe oefenmeester Leo van Veen de op een dwaalspoor geraakte ploeg weer op de rails krijgt is nog maar de vraag. In de aanloop naar het duel tegen Roda JC heeft de man die 390 keer het shirt van FC Utrecht droeg, in elk geval zijn huiswerk slecht gedaan. Anders had hij moeten weten dat Roda JC er op eigen bodem op uit is de opponent al in de beginfase te overrompelen als een bokser die in de eerste ronde een k.o.-slag wil uitdelen.

Roda JC - FC Utrecht 4-0 (2-0). 3. Hofstede 1-0, 7. Van Galen 2-0, 81. Hofstede 3-0, 88. Huijberts 4-0. Scheidsrechter: Blom. Toeschouwers: 5.500.

Roda JC: Waterreus; Senden (85, Ila-lauw), Nascimento, Luijpers en Trost; Van der Luer, Van Hoogdale en Van Galen (72, Vanderbroek); Babangida, Hofstede en Huijberts.

FC Utrecht: Van Ede; Van der Net, De Kock, Oosterhuis en Van der Meer; De Jong, Roest, Bijl en Van Dieën; Van der Ark en Smolarek (72, Kelders).

De gasten kozen voor een veel te gezagig begin, waardoor Roda de beide punten op een presenteerblaadje kreeg aangereikt. De Kerkradenaren maakten gretig gebruik van het cadeautje. Al na 140 seconden lag de eerste bal achter Van Ede in de touwen. Een hoekschop van Eric van der Luer werd door de complete Utrechtse achterhoede verkeerd beoordeeld, waarna Peter Hofstede simpel kon intikken.

Amper vier minuten later stond opnieuw Van der Luer, de man die dit seizoen steeds nadrukkelijker uitgroeit tot Roda's spelbepaler, aan de basis van een geslaagde actie. Dit keer profiteerde Barry van Galen, die de loopzuivere voorzet fraai inkopte: 2-0.

Blufpoker

Het spelletje blufpoker van trainer Huub Stevens had opnieuw zijn vruchten afgeworpen. De lef om Roda JC met vier spitsen te laten spelen werd beloofd. En het publiek kreeg andermaal waar voor zijn geld. Dit keer had de score zelfs al in een vroeg stadium tot recordhoogte kunnen oplopen, maar Van Hoogdale, Nascimento en Trost hadden pech bij de afronding. De Utrechtse dadendrang bleef voor rust beperkt tot een plaagstootje van Smolarek, waar Waterreus echter een afdoende antwoord op had.

Tijani Babangida, beter op dreef dan vorige week tegen PSV maar nog ver verwijderd van zijn topvorm, had kort na de pauze zijn zelfvertrouwen flink kunnen opvijzelen. Na een door hemzelf ingeleide aanval kwam de Nigeriaan oog in oog met Van Ede, maar de kleine aanvaller schoot de bal millimeters langs de verkeerde kant van de paal.

Net als eerder tegen Vitesse, Go Ahead Eagles en Volendam leek de 5500 koppige aanhang genoeg te moeten nemen met een productie van twee treffers. Dit keer had de slotfase echter nog iets aardigs in petto. Hofstede reageerde attent op een door Van Ede niet goed gepareerde inzet van invaller Vanderbroek (3-0), terwijl Huijberts op aangeven van Babangida Roda's doelsaldo verder op mocht schroeven.

Stevens was na afloop vooral content over de wijze waarop zijn ploeg herstelt van een nederlaag. Drie keer op rij verloren de Kerkradenaren op vreemde bodem; even vaak herstelde de ploeg zich voor eigen publiek. „Een teken dat het goed zit met het zelfvertrouwen,” vond Stevens, die gelukkig zal zijn, dat zijn ploeg volgende week weer een thuisduel (RKC) op het programma heeft staan.

● Peter Hofstede laat al na drie minuten de openingstreffer voor Roda JC aantekenen.

Foto: DRIES LINSEN

Fortuna zonder Szalma en Boessen tegen Haarlem

MVV op zoek naar lek in Kuip

MAASTRICHT - Wat MVV morgen in Rotterdam boven het hoofd hangt, heeft coach Sef Vergoossen afgelopen woensdag met eigen ogen kunnen waarnemen in Venlo.

Een stug Feyenoord, dat amper fouten maakt en altijd een kansje krijgt om te scoren. „Ik geloof dat ze in de Kuip nog geen treffer hebben moe-

ten incasseren,” geeft Vergoossen de kracht van de landskampioen aan. „Het linke van die ploeg is het feit dat er niets weggegeven wordt. Oerdegelijk en zonder risico.”

VVV koos voor een tactiek, die MVV niet beheerst. Alles voor de pot en dan de lange haal naar voren

is een spel waarbij de Maastricht-enaren zeker niet zullen welvaren. „Nee, we zullen het anders moeten opknappen.” En Vergoossen denkt daarbij zeker aan het voetballend vermogen van Lanckohr en Visser.

Zeker niet van de partij zijn Mark Verhoeven (geschorst), Twan

Scheepers en Erik Maes (geblesseerd). De liesblessure van Scheepers zal zeker nog enkele weken vergen. Terwijl in het spoedige herstel van Erik Maes van de week een terugslag te noteren viel. De middenvelder had weer last van zijn geblesseerd kniegewricht.

Schorsing

Moest Fortunatrainer Dekker het door schorsingen vorige week in Emmen zonder de verdedigers René Maessen en Paul Janssen stellen, navond tegen Haarlem zijn Willy Boessen en Josef Szalma niet beschikbaar. Beide verdedigers kregen in het duel met Emmen (3-1 verlies) een rode kaart en respectievelijk twee en een wedstrijd schorsing aan de broek. Omzettingen dus voor de veelgeplaagde trainer.

„Ik wil zo min mogelijk schuiven met de spelers,” aldus Dekker. „Alleen Paul Janssen zal vanaf het middenveld naar de achterhoede verhuizen. Over de vraag wie de positie van Willy Boessen in zal nemen moet ik nog even nadenken.”

De ploeg die de afgelopen weken toch een gestage stijgende lijn laat zien, wil ik zo veel mogelijk laten staan. De wedstrijd in Emmen tel ik dan niet mee, want daar werden we bedonderd door de scheidsrechter.”

Daarmee spreekt Dekker zijn vrouwen uit in de ploeg die de afgelopen weken speelde. Dat die gewijzigd wordt, ligt dus alleen aan de schorsingen voor Boessen en Szalma en wellicht aan de terugkeer van de Noor Kenneth Nysáther. „Kenneth zit weer bij de selectie na een knieblessure, maar ik zal hem niet meteen inzetten,” aldus Dekker, die nog niet kan beschikken over de geblesseerden René Hofman en Roy van de Heuvel. De voorhoede met Taihutu, Pernot en Anton Janssen krijgt weer een kans om een score naar te zetten. „De vooruitgang die ik steeds op de training zie, wil ik nu wel eens terugzien op het veld.”

● Roberto Lanckohr, een van de MVV-troeven.

PEKING - De spectaculaire wereldrecords van Chinese loopsters op de 1500, 3000 en 10.000 meter zijn officieel erkend door de internationale amateur-atletiekfederatie. Volgens het Chinese persbureau Xinhua is dat gebeurd in een brief van de IAAF aan de nationale bond.

De records kwamen in september tot stand tijdens de nationale atletiekkampioenschappen in Peking.

Door de erkenning gaat de IAAF akkoord met de tijdwaarneming en het dopingonderzoek. De betrokken

Records Chinese atletes erkend

atletes bleken vrij van verboden middelen. Met haar tijd van 29.31,78 verpulverde Junxia Wang op 8 september het onaanstaarbaar lijkende wereldrecord van Ingrid Kristiansen uit 1986 met liefst 42 seconden. Junxia Qu liep 3.50,46 op de 1500 meter, ruim

twee seconden sneller dan de Russin Kazankina in 1980. In feite boekstaafde de IAAF vijf wereldrecords, want op de 3000 meter werd de beste prestatie drie keer geleverd in twee dagen. Het oude record van Kazankina werd eerst overtroffen door Linli Zhang, vervolgens tot

twee keer toe door Junxia Wang, tot 8.06,11.

De Chinese atletes worden getraind door Junren Ma. Basis van hun succes is keiharde arbeid. Dagelijks lopen ze in verschillende sessies ongeveer de lengte van een marathon.

Morgen zijn ze favoriet voor de wereldbeker marathon. Het Chinese team bestaat uit Wang, Qu en Zhang, aangevuld met Liangrong Shang en Liyan Ma. De trainer heeft aangekondigd dat Junxia Wang sneller dan 2 uur en 23 minuten zal lopen.

Programma betaald voetbal

eredivisie

Roda JC-FC Utrecht 4-0

Vandaag 19.30 uur:
NAC-Ajax
Morgen 14.30 uur:
Cambuur-PSV
Groningen-Heerenveen
Volendam-Willem II
Feyenoord-MVV
FC Twente-Sparta
RKC-GA Eagles

Feyenoord	11	9	2	0	20	21	-	6
Ajax	11	8	2	1	18	24	-	6
Vitesse	12	8	1	3	17	25	-	10
Roda JC	12	7	2	3	16	23	-	15
PSV	11	6	3	2	15	18	-	8
NAC	11	6	1	4	13	22	-	12
FC Twente	11	6	1	4	13	22	-	13
Heerenveen	11	5	2	4	12	10	-	16
Willem II	10	5	1	4	11	15	-	11
GA Eagles	11	4	2	5	10	16	-	14
VVV	11	4	2	5	10	13	-	21
Sparta	11	2	5	4	9	10	-	15
MVV	11	2	4	5	8	16	-	19
FC Utrecht	12	3	2	7	8	15	-	29
Groningen	11	3	1	7	7	11	-	23
Volendam	11	2	2	7	6	13	-	22
RKC	11	1	3	7	5	11	-	24
Cambuur	11	0	2	9	2	6	-	25

eerste divisie

FC Zwolle-Veendam 2-1

Vandaag 19.30 uur:
Helmond Sport-Heracles
Eindhoven-Emmen
Fortuna Sittard-Haarlem
20.00 uur
AZ-RBC
Graafschap-Excelsior
TOP-Dordrecht '90
Telstar-NEC
Morgen 14.30 uur:
FC Den Bosch-ADO Den Haag

Dordrecht '90	11	9	2	0	20	25	-	11
ADO Den Haag	11	6	2	3	14	30	-	26
AZ	11	6	1	4	13	21	-	12
FC Zwolle	12	5	3	4	13	19	-	20
Heracles	11	5	2	4	12	23	-	12
Emmen	10	5	1	4	11	20	-	17
Helmond Sport	10	3	5	2	11	10	-	10
NEC	11	4	3	4	11	11	-	9
Excelsior	10	4	2	4	10	18	-	17
Den Bosch	10	3	4	3	10	15	-	16
Telstar	11	3	4	4	10	17	-	13
Graafschap	11	3	4	4	10	9	-	14
Eindhoven	11	2	6	3	10	9	-	17
TOP	11	3	3	5	9	13	-	20
Haarlem	11	3	3	5	9	17	-	26
Fortuna Sittard	10	3	2	5	8	9	-	13
RBC	11	3	1	7	7	17	-	26
Veendam	11	1	4	6	10	14	-	14
Dordrecht '90	11	0	2	9	2	6	-	25

buitenland

DUITSLAND
Dortmund-Mönchengladbach 3-0
Dynamo Dresden-Freiburg 1-2

Vandaag 15.30 uur:
VfB Stuttgart-Schalke '04
Bayer Leverkusen-Werder Bremen
Wattenscheid-Eintracht Frankfurt
Bayern München-Kaiserslautern
MSV Duisburg-FC Nürnberg
Leipzig-Karlsruher SC
Hamburger SV-FC Köln

BELGIË
AA Gent-Standard Luik 0-0
Antwerp FC-Germinal Ekeren 1-1

Vandaag 20.00 uur:
Club Luik-SK Beveren
RC Genk-RWD Molenbeek
Seraing-KV Mechelen
Cercle Brugge-Charleroi
Anderlecht-Lierse SK
Morgen 15.00 uur:
Waregem-Club Brugge
KV Oostende-SK Lommel

fortuna-haarlem

Vandaag 20.00 uur
Scheidsrechter H. van Dijk
Fortuna Sittard (selectie): Hesp, Van Zwam, Maessen, Samuel, Vergoossen, P. Janssen, Barmantloo, Usta, Mordang, Deckers, De Jong, Taihutu, Losada, Nysáther, A. Janssen, Pernot.
Haarlem (selectie): Verzijlberg, Zaoudi, Mulders, Crujff, Stroes, De Waal, Meijering, Van Ekeres, Lee, Daman, Patrick van Dam, Poomri, Weijers.

feyenoord-mvv

Morgen 14.30 uur
Scheidsrechter Van Vliet
Feyenoord (selectie): De Goey, Refos, De Wolf, Fraser, Heus, Bosz, Gorre, Scholten, Witschge, Taument, Gunnlaugsson, Obiku, Blinker.
MVV (selectie): Van Grinsven, Heffels, Joordens, Beerens, Benneker, Thal, Van As, Libregts, Lanckohr, Delahaye, Linders, Reijnders, Hofman, Roelofs, Visser, Hartgerink, van Knaaren.

Meyers en Filmclub bekeren verder

GELEEN - Meyers en Filmclub hebben zich ook geplaatst voor de derde ronde van de Nederlandse zaalvoetbalbeker. Meyers won overtuigend van divisiegenoot Van Asselt uit Dieren: 5-1. Tweede divisionist BW Filmclub verraste in Eindhoven het een klasse hoger spelende Tongelreep. De Maastrichtenaren werkten in de laatste vijf minuten achterstand weg om vervolgens te winnen met strafschoppen. Hoofdklasser Hercules uit Montfort verloor met 2-0 van eredivisionist De Beverboys.

Goethals claimt 300.000 gulden

HEERLEN - Raymond Goethals, tot vorig seizoen oefenmeester van Olympique Marseille, spant een rechtszaak aan tegen zijn voormalige werkgever. Hij eist van Olympique-voorzitter Bernard Tapie, maar liefst 300.000 gulden achterstallig loon. Raymond Goethals was eerder trainer van het Belgisch nationaal elftal, hij is ook oefenmeester geweest van Standard Luik.

amateurs

Redactie: op zaterdag
Arno Römgers

amateurs op zondag

Hoofdklasse C Deurne-SVN Halsteren-Panningen EHC-BVV SV Meerssen-Venray Longa-Wilhelmina'08 WVO-Venray Geldrop/AEK-TSC	Derde klasse B Minor-Bekerveld Obbicht-SVM Heerlen-Abdissenbosch Heerlen Sp.-Hoensbroek Groene Ster-Vaersrade VKC-Heksenberg	Vierde klasse C KVC Oranje-Hopel FC Gracht-Centrum B. KEV-Coriovallum RKSVB-SVK RKTSV-SCKR Laura-Heilust
Eerste klasse F Miranda-Lindenheuvel Standaard-Schuttersveld Waubach-Eijsden RKONS-FC Vinkenslag RKVCL-Chevremont Limburgia-Roermond	Derde klasse C FC Oda-Roosteren Meeffeldia-Susteren Megalos-Haalen Quick'08-RKSVO Brevendia-Sittard Buchten-DESM	Vierde klasse D Helios23-RKDFC Marade-Kluis NEC'92-Advo Passart-Sanderbont Schinveld-Voerendaal Amstenrade-DVO
Tweede klasse A GSV'28-Born Heer-MKC SCG-Kolonia RKBSV-Polaris Almania-RKVVL De Ster-Haslou	Derde klasse D RKDEV-MVC'19 Sparta'18-SV Meerlo Meterik-KVC SVEB-Reuver Tgdieja-Montagnards Venlos B.-SC Irene	Vierde klasse E OVCS-Holtum RKAVC-PSV'35 RKSVW-SVH'39 Susterse Boys-Armada Thorn-Stevensweert Juliana K-SVE
Tweede klasse B Riel'31-VVV'03 FCV-Blerick Egchel-Someren Belfeldia-Wittenhorst RKMSV-EVV LHB/MC-Veritas	Vierde klasse A SC Caberg-De Heeg SC WVV'29-Rapid SV Hulsberg-Walram Maastr. Boys-Leonidas Willem I-Schimmert Oranje Boys-RKHSV	Vierde klasse F KOC-Eindse Boys Moesel-RKVB SV Nuhem-SVVH Leveoy-RKESV Swift'36-EMS Victoria-Crescentia
Derde klasse A Heidebloem-Amicitas IJS-SVU SVME-Berg'28 Simpelveld-Scharn Zwart Wit'19-Caesar Bunde-Mheerder Boys	Vierde klasse B SV Sienaken-Keer Vilen-Sportclub'25 Vilt-Lemirai RKASV-Wit Groen VC Banholtia-SV Nijswiller RKVVM-FC Gulpen	Vierde klasse G HBSV-VOS Koningslust-Venlo Helden-GFC'33 Grashoek-Swalmen RKSVN-Baarlo Bevo-Bieslo

Broeksittardse spits breekt dit jaar definitief door

Ruud Hendriks goud waard voor Almania

Van onze correspondent
MAARTEN DE KEVER

SITTARD - Een gewone, onopvallende jongen, dat is hij. Ruud Hendriks, 28 jaar oud en spits bij Almania. Met een rare carrière. Want hoewel hij al vijf jaar bij de selectie van het eerste elftal van de Broeksittardenaars zit, staat hij pas dit seizoen vast in de basis. En met succes. In de eerste zes wedstrijden scoorde hij acht van de elf Almania-doelpunten. En dat is al één doelpunt meer dan vorig seizoen, na 22 wedstrijden.

„Toen heb ik wel niet elke wedstrijd gespeeld”, voert Ruud Hendriks als excuus aan. „Ik ben geblesseerd geweest. En Harrie Dreuning stond naast mij in de spits. Die pikte natuurlijk ook zijn doelpunten mee. Nu ben ik de enige echte spits. Ik begin op rechts en naarmate de wedstrijd vordert, zie ik wel waar ik uitkom. Dat dit zo goed gaat is wel te verklaren. We spelen nu in principe al drie jaar met het zelfde elftal. De patronen die tijdens een training worden uitgeprobeerd komen op het veld steeds beter naar voren. Ik hoop er dit seizoen nog minstens zeven in te trappen. Dan heb ik er vijftien. Dan ben ik tevreden.”

„Nee, dat is te weinig,” snel roept trainer Hans Engbersen zijn pupil tot de orde. „Je moet er minstens zestien maken, dat hadden we afgesproken, die ene kan heel belangrijk zijn.”

Engbersen

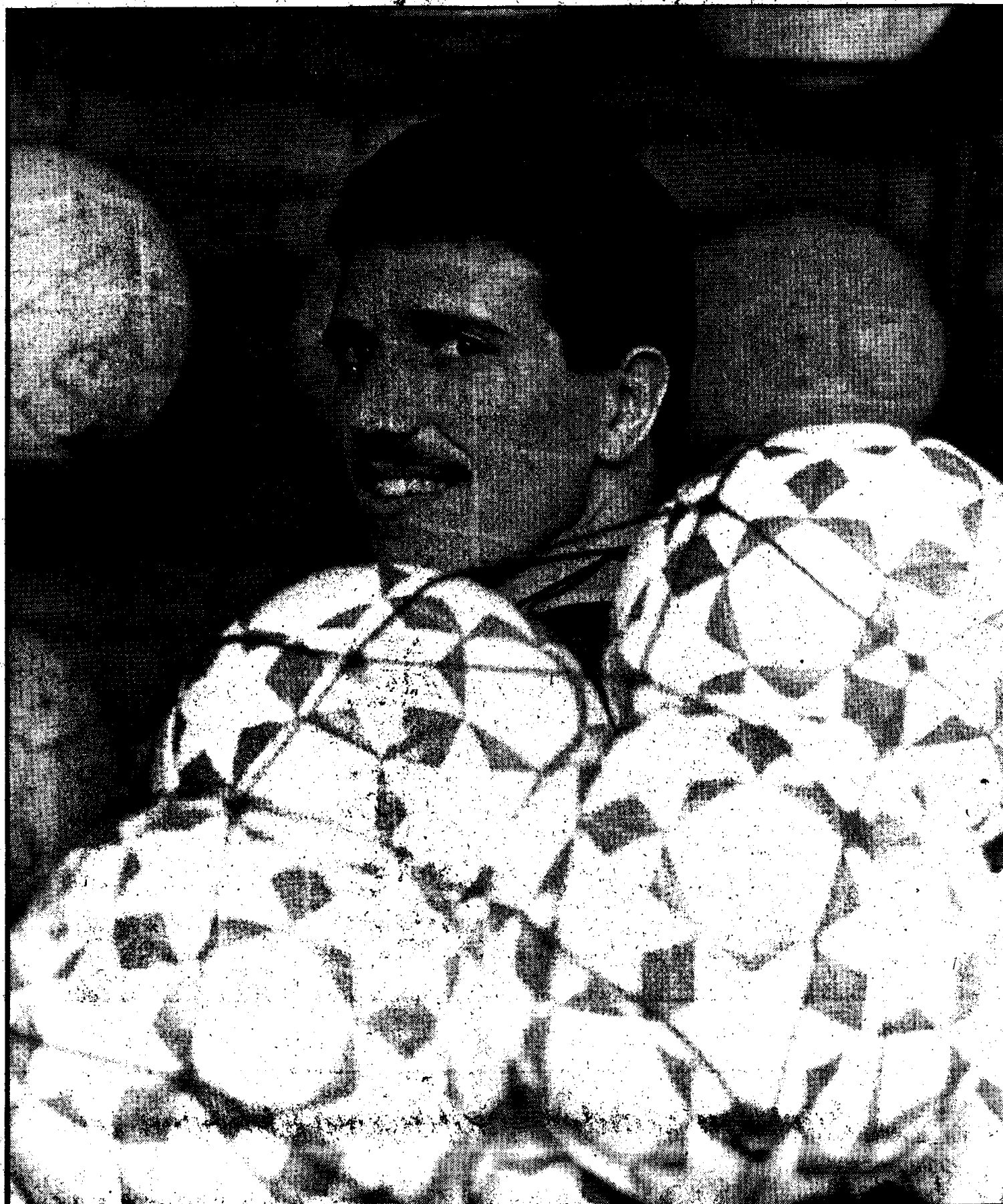
Maar Engbersen heeft verder niet te klagen over zijn spits. „Hij is in drie jaar dat ik hier train veel slimmer geworden. Hij luistert goed en gebruikt zijn lichaam beter. Voordat het zover was heb ik wel vaak met hem daarover gesproken. Omdat ik zelf spitspeler ben geweest ken ik nog wel een paar trucs waarvoor je je als spits beter kunt waarmaken. Als ik het daar dan over gehad heb dan zie ik dat tijdens de wedstrijden terug. En, wat heel belangrijk is, hij heeft de goede mentaliteit. Ik zou haast zeggen die oude mentaliteit. Je komt tegenwoordig zoveel jongens tegen die goed kun-

Mentaliteit

nen voetballen, maar dat tikkeltje extra missen. Nou, dat heeft Ruud wel,” aldus de voormalige Fortuna-spits.

Over die mentaliteit kunnen zijn collega's op het werk ook meepraten. Ruud Hendriks werkt bij DSM in de continuïteit. Toch is hij vrijwel elke training en elke wedstrijd present. „Als ik op zondag moet werken heb ik normaal gesproken verlof. Dan ruil ik, of vangen mijn collega's mijn werk op. Dat houdt wel in dat ik vrijwel elke nachtdienst in het weekeinde moet werken. Nu ik zoveel gescoord heb, weten mijn collega's in ieder geval waarom ik er op zondag bijna nooit ben.”

Morgen mag Hendriks weer de wei op. Om 14.00 uur al. Op verzoek van de pastoor van Broeksittard. Want de jaarlijkse Allerheiligenviering op het naast het voetbalveld gelegen kerkhof mag niet gestoord worden door het gevecht van voetballers. En als of de duivel er mee speelt, heeft Almania ook dit jaar weer een thuiswedstrijd tijdens deze viering. Tegenstander is RKVVL, de trotse koploper in 2A. „We moeten gewoon winnen,” meent Hendriks. „Anders wordt de achterstand te groot. We hebben in de eerste twee wedstrijden niet goed gespeeld en dat verklaart het verschil van drie punten. Na GSV'28 zijn we ons bewust geworden, dat we voor elkaar moeten blijven knokken, negentig minuten lang. We zijn als collectief het sterkst.”

● Rob Derks, even bijkomen in de kleedkamer van Limburgia.
Foto: FRANS RADE

Rob Derks: 'Limburgia blijft altijd voetballen'

Bescheiden koploper

Van onze correspondent
WILLY WINGEN

BRUNSSUM - Aan de vooravond van deze competitie raadpleegden alle trainers van de eerste klasse F het Orakel, ten einde een voorspelling te wagen over de afloop van deze voetbaljaargang. Liefst negen van hen zagen in Limburgia, vooral op basis van het voorbije seizoen, een grote kanshebber voor de titel. En warempel, in de eerste de beste wedstrijd veegde Limburgia plaatsgenoot Schuttersveld van de grasmat, waarmee de toon leek gezet. Ook in de volgende duels speelde Limburgia vrij constant, al werden de spectaculaire uitslagen wel wat minder. De constante vorm van de Limburgianen vind je logischerwijs dan ook terug in de top van de LD-klassementen.

Rob Derks, Roger Craemer en Ben Koetsier nemen op dit moment respectievelijk de eerste, tweede en gedeelde derde plaats in het LD-speelklassement voor hun rekening, terwijl Limburgia zelf het LD-clubklassement, dat vorig seizoen gewonnen werd, ook nu weer aanvoert. Ook het afgelopen jaar speelde rechtstreeks veldverder Rob Derks (24) al vrij constant, al was hij niet de enige van zijn ploeg. Zo was de tandem Derks-Craemer dan ook goed voor menig doelpuntje.

Derks - van de jeugd van RKBSV naar Fortuna Sittard, waar hij als veertienjarige begon en daarna bijna twee seizoenen Caesar - keerde aan het begin van de voetbaljaargang '92/93 in Brunssum terug, maar nu wel bij Limburgia. Met de komst van trainer Math Schaepekens leek de voormalige profclub aan de kwakkeljaren definitief een einde te willen maken.

Het ging onder Schaepekens crescendo. De titel ging echter naar Deurne, maar in de nacompetitie stepten de Brunssummers er het beslissingsduel tegen de Baronië uit. Jammer voor Limburgia, maar de Bredase ploeg keerde terug in de hoofdklasse. Rob Derks: „Natuurlijk wil je het hoogste bereiken. Als je op die drempel staat, moet je niet aarzelen om het te doen. Maar het belangrijkste is, dat we vorig seizoen een prima jaar hebben gehad. Gedeelte steer, goede kamerschap.”

Het ligt er dus op dat de ingeslagen weg ook de goede is. Rob Derks, bescheiden als hij is, relativiseert echter. Hij weet ook wel, dat er dit seizoen van alle kanten op de Limburgianen wordt gelet. Het verwacht-

tingspatroon ten opzichte van vorig seizoen is door de buitenwacht aardig opgeschroefd en velen in Brunssum zien Limburgia volgend seizoen weer in de hoofdklasse spelen. Volgens Derks is de ploeg met de komst van onder andere Ronald Pieters en Sander Bos sterker geworden. Toch is er een manco, getuige de thuisnederlaag tegen koploper Waubach.

„Een ongelukkige nederlaag. We zijn iedere keer de voetballende ploeg, creëren de kansen en dwingen wat af, maar falen nog wel eens in de afwerking. We blijken het moeilijk te doen tegen ploegen, die met name achterin vrij behoudend spelen,” aldus Derks. „Maar de kracht van dit Limburgia is, dat we altijd blijven voetballen. We blijven erin geloven; we raken niet in paniek. Maar laten we nu eerst maar eens proberen Waubach bij te blijven.”

De voetballer Derks is blij met zijn positie aan de kop van het LD-speelklassement. Een plaats die hij uiteraard zo lang mogelijk wil houden. De reacties van zijn omgeving hierover vindt hij leuk. Dat streeft hem. Maar hij heeft moeite om over zichzelf te praten. Hij stelt dan ook onomwonden, dat hij die prestaties niet alleen kan leveren. Die koppositie is niet alleen mijn verdienste. Ik wil nadrukkelijk stellen, dat je met een team voetbalt. Daar horen elf spelers bij, maar ook een aantal reserves, de trainer, de leider, de verzorger en zelfs de grensrechter. Als een elftal goed draait, is het voor een individu ook een stuk makkelijker, zeker als je goede voetballers om je heen hebt, om goed te presteren.”

Van onze correspondent
PIERRE FRAMBACH

MAASTRICHT - Het gaat het Maastrichtse RKVVL momenteel in de tweede klasse A naar den vrede. Na zes wedstrijden is het nog steeds ongeslagen. Zelfs hebben de Maastrichtenaars al een klein gat naar de achtervolgers geslagen. Meest opvallend is echter, dat de VVL-verdediging dit seizoen pas een keer is gepasseerd. Het minst van alle teams in Zuid II. Als sluitpost fungeert bij RKVVL Pascal Thewissen (30).

Pascal is een betrouwbare keeper. Hij heeft de laatste jaren zijn waarde onder de doellat meer dan bewezen. Thewissen: „Men kijkt nu zo'n beetje naar die ene treffer. Maar in de beide voorgaande seizoenen kreeg ik er respectievelijk 16 en 15 om de oren. Dus vind ik het niet zo toevallig,

Pascal Thewissen Limburgs minst gepasseerde doelman

Bij RKVVL lukt momenteel alles

dat er nu maar een keer tegen ons is gescoord.”

Rob Schols

Die ene treffer zit Thewissen overigens erg hoog. Het was de GSV'er Ed Demandt die hem via een strafschop versloeg. Toch was Thewissen om alle lofzettingen te oogsten. Hij zegt resoluut dat de prestatie een zaak van het collectief is. Hij roemt zijn verdedigers en geeft hoog op over het middenveld onder aanvoering van Rob Schols, die hij de beste speler in de tweede klasse noemt.

Pascal: „Maar bij de goede resultaten die wij momenteel behalen, hebben onze aanvallers een grote inbreng. Het scorend vermogen is dit seizoen enorm verbeterd. Twee jaar geleden scoorden we tien treffers in 22 duels. Verleden jaar twintig en nu al reeds dertien in zes duels. Vroeger scoorden wij uit tien kansen één keer. Nu maken we uit diezelfde tien kansen vijf doelpunten. In feite is er bij VVL niet zoveel veranderd in de laatste jaren, maar het lukt nu gewoon beter.”

Pascal Thewissen speelt al vanaf zijn achtste jaar bij VVL. Hij

zweert ook bij zijn club. Toch verruilde hij in 1987 RKVVL voor een contract bij MVV. Het werd niet zijn leukste jaar. Thewissen: „Ik was een jaar reserve achter Nico Hanssen. Het tweede jaar zou ik in het MVV-doel staan, maar een week voor de aanvang kwam Eric de Haan. Dat was een enorme teleurstelling, maar ik ben toch gebleven. Er waren bovendien wat problemen met trainer Körver. Die had liever zijn zoon Chris aangetrokken. Ik kijk absoluut niet in wrok om, want ik zou die periode voor geen geld hebben willen missen.”

De RKVVL-doelman kijkt weer uit naar nieuwe hoogten. Hij: „Als wij zo blijven spelen dan zie ik het wel zitten. Wij len geen mooi voetbal, maar gaan altijd uit van de nul. We hebben daar nu eenmaal een ploeg voor. Trainer Henk Kroix heeft het voor de aanvang van de competitie gezegd: Ik wil dit jaar voor een prijs gaan! Wij geloven daar zelf heilig in. Alles zit ons dit jaar, tot nu toe, mee. Behalve een ding: we hebben nog helemaal geen sporen. Wie wil er nou niet in een spread bedje springen?”

René Scheffer: 'Op maandag ben ik kreupel'

Mister Meerssen vertoont sleet

Van onze correspondent
HENK SPORKEN

MEERSSEN - Het is nauwelijks nog nieuws. SV Meerssen is gedurende de laatste jaren een van de meest toonaangevende verenigingen in het Limburgse amateurvoetbal. Zo niet de meest toonaangevende! Ga maar na. In 1989 promoveerden de geelzwarten naar de hoofdklasse C en eindigden als debutant op de vijfde plaats. Vervolgens werd drie keer een tweede stek behaald. Ook dit seizoen loopt het weer netjes. Met 11 punten uit 7 duels staat de equipe van trainer Wim Vroesch wederom op de tweede plek geposteerd.

Waarom zijn die successen te danken? „Volgens mij vooral aan het feit, dat we al jaren met vrijwel dezelfde jongens spelen. We kennen elkaar van haver tot gort. Bovendien zijn liefst elf van de selectie spelers geboren en getogen in Meerssen,” antwoordt aanvoerder René Scheffers.

Tevreden

En Scheffers kan het weten. Hij behoort immers echt tot de inventaris van Meerssen. De 29-jarige mandekker (‘Je mag ook voorstopper schrijven’), werd op zijn zesde lid van de club, doorliep alle jeugdklassen en speelt sedert 11 seizoenen onafgebroken in de hoofdmacht. Waarom is hij steeds bij Meerssen gebleven? Een vraag waarop een antwoord volgt dat de spreker typeert. „Omdat ik tevreden ben met wat ik hier ervaren heb en nog steeds ervaar. Wat wil ik nog meer! Een leuke groep, goede trainers en al vijf jaar op het hoogste niveau spelen. Ik zou gek zijn als ik me in een nieuw avontuur zou storten.”

Scheffers is de man die steeds relatieve en de nodige zelfkritiek heeft. Dat laatste wordt duidelijk wanneer hij gevraagd wordt een mening over zijn ei-

gen kwaliteiten op sportief gebied te formuleren. „Oei, dat is moeilijk,” start hij aarzelen, waarna hij van wal steekt. „Ben een speler met een beperkte techniek, vooral wat trappen betreft. Een pass over meer dan de meter geef ik zelden. Niet omdat ik het niet zou willen, maar omdat ik het niet kan. Verder zit veel te weinig souplesse in mijn spel. Ik moet het hebben van een instelling. Noem mij maar een karaktervoetballer. Ik sta nu voor niks in de mandekking. Ik ben anders ben ik niet of nauwelijks te gebruiken.”

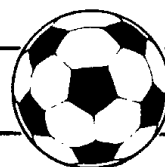
MVV-interesse

Negatieve geluiden dus. Zijn ook positieve zaken te melden? „Ja hoor, ik ben sterk in de lucht en kan me vastbijten in een tegenstander,” merkt hij prompt met respect voor eigen kunnen op. Kwaliteiten heeft hij wel genoeg. Anders had MVV niet drie jaar geleden getracht hem te strikken. Een contract lag klaar, maar Scheffers weigerde. Hij eerst enkele proefwedstrijden spelen. En dus ging het feest nu door.

„Achteraf heb ik daar nooit even van wakker gelegen. Ik denk namelijk dat het een mislukking zou zijn geworden. Ik mis de hardheid die je in het betaalde voetbal nodig hebt. Ik wil dat ook niet hebben. Wanneer ik namelijk zie hoe ze elkaar bijvoelbeelden in de strijd tussen Porto en Feyenoord bespelen, word ik haast misselijk van ellende. Nu laat mij maar fijn bij de amateurs meelopen.”

Hoelang denkt Scheffers nog de hoofdklassenniveau mee te kunnen? „Ik hoop nog twee tot drie seizoenen. Maar ik twijfel wel of dat lukt. De laatste jaren heb ik namelijk enorm blessurevoelig. Vooral van mijn knieën en rug heb ik veel last. Op maandag is het een hopeloze race. Dan loop ik op school (Scheffers is leraar wiskunde en natuurkunde, H.S.) half kreupel rond. In de loop van de week herstelt het dan gelukkig weer allemaal. Hoe lang ik het echter met mijn manier van spelen nog kan volwerken, durf ik niet te voorspellen.”

Amerika-gangers beloond met vorstelijke premie

Zuid-Korea wil WK 2002

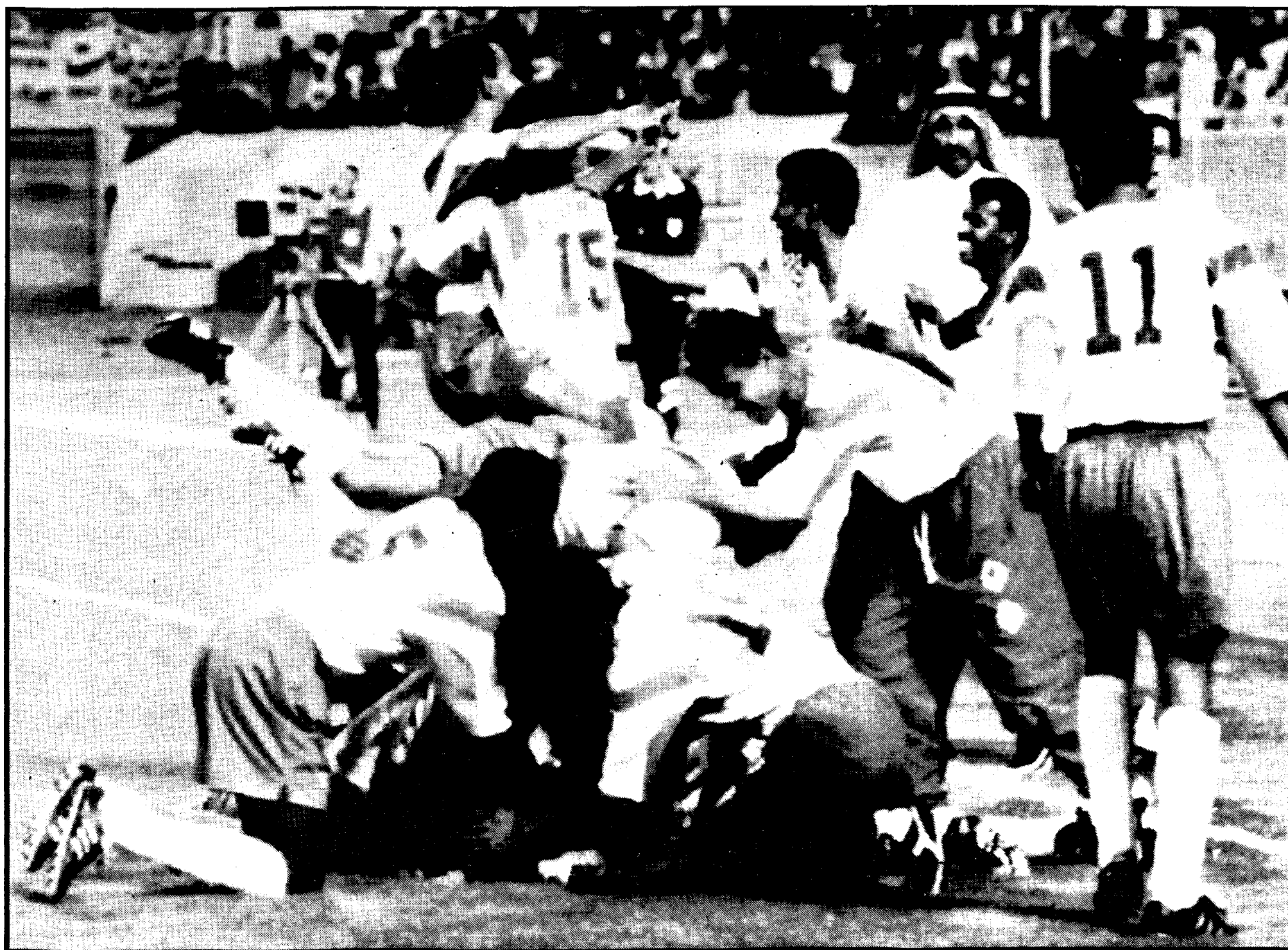
DOHA - De Zuidkoreaanse voetballers krijgen een premie van 75.000 gulden de man na de kwalificatie voor de wereldtitelstrijd voetbal in de Verenigde Staten. Het Aziatische land wil bovendien de eindronde van de wereldtitelstrijd voetbal in 2002 met de burens uit Noord-Korea organiseren. De Zuidkoreaanse bondsvoorzitter Chung Mong-Joo verklaarde dat hij binnenkort met officials uit het buitenland om de tafel wil gaan zitten om te praten over een mogelijke gezamenlijke kandidaatstelling. Japan heeft zich ook al uitgesproken voor het herbergen van het WK voetbal in 2002.

Donderdag en vrijdag waren dagen van euforie in Saoedi-Arabië en Zuid-Korea, de landen die zich tijdens het Aziatische eindtoernooi in Doha, Qatar, plaatsten voor Amerika. In Japan, dat in de laatste seconden van het duel met Irak werd uitgeschakeld, heerste diepe verslagenheid. Commentatoren die hun verslag spannend maakten met het aftellen van de minuten die Japan scheidden van het WK, vielen op eens stil.

De eerder bekritiseerde Zuidkoreaanse coach Kim Ho hoorde op het veld, per draagbare telefoon, van het fatale puntverlies van Japan. Het team van de Nederlandse trainer Hans Ooft speelde 2-2 tegen Irak.

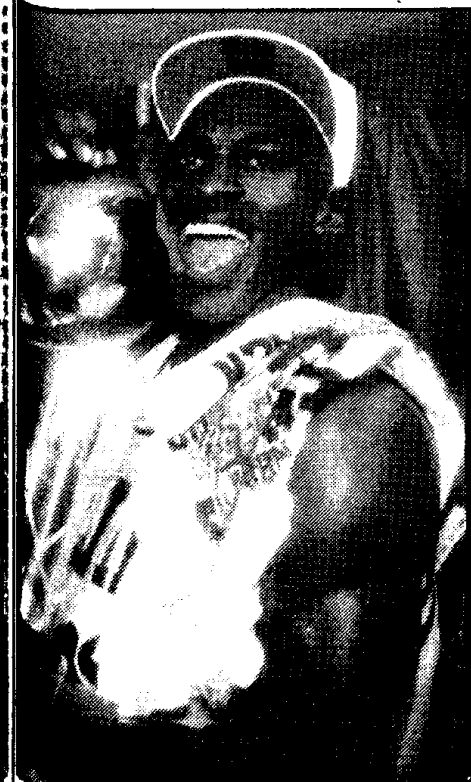
President Kim Young-sam van Zuid-Korea was een van de eersten die de ploeg feliciteerde na de 3-0 zege op rivaal Noord-Korea. Bij de Iraakse ambassade in Seoel kwamen tientallen telefoontjes binnen van voetbalfans die Irak wilden bedanken voor het reddende doelpunt. Voor de organisatie in de Verenigde Staten was het een opluchting dat Irak en Noord-Korea het eindtoernooi niet haalden. De regering had al laten weten dat de uitreiking van visa aan inwoners van de drie landen problemen had kunnen opleveren. De verhouding van de Verenigde Staten met genoemde staten is verre van goed.

Trainer Mohamed Al-Khrashi van Saoedi-Arabië en zijn spelers kunnen na terugkeer in Riyad op een grootse ontvangst door koning Fahd rekenen. Ruim 20.000 meegerisde fans hadden na afloop van het met 4-3 gewonnen duel met Irak hun aanhankelijkheid aan de koning getoond door met diens portret te zwaaien. Opmerking van de Arabische trainer na de gelukkige afloop: „Ik sloeg mijn ogen op naar de hemel, om Allah te bedanken.“

● Feest bij Saoedi-Arabië. Zij kunnen op een grootse ontvangst door koning Fahd rekenen.

Foto: AP

Michael Jordan.

Jordan slaapt voortaan uit

CHICAGO - Hij brengt zijn twee kinderen af en toe naar school, speelt een enkele keer golf, beantwoordt redelijk wat fainmail maar slaapt het liefst lang uit. De dagindeling van een werkloze? Nee, van miljonaar Michael Jordan. De voormalige basketballer van de Chicago Bulls zei in de talkshow van Oprah Winfrey zich zeer 'happy' te voelen in zijn nieuwe situatie. Jordan besloot onlangs tot verrassing met basketbal te stoppen.

„Wat doe je tegenwoordig“, vroeg de first lady van de Amerikaanse showbusiness aan de gestopte mega-ster. „Niets“, luidde het ampele antwoord. Jordan, 30 jaar, hielp de Chicago Bulls drie jaar op rij aan de titel in de NBA. Een ongekende successenreeks.

De Amerikaan, jaarlijks goed voor een bedrag van 54 miljoen gulden door allerlei commerciële activiteiten, mist zijn sportleven niet. „Als ik 's ochtends wakker word, voel ik me van een grote angst bevrijd. Ik kan doen wat ik wil en wanneer ik het wil“, verklaarde de vroege vutur.

Jordan sprak openhartig over zijn gebeurtenissen in zijn leven. Hij kreeg tranen in zijn ogen bij de vragen over zijn reactie op de dood op zijn vader James, hij ging diep in op zijn gokverslaving en reageerde enthousiast toen zijn wem-manie aan de orde kwam.

Een mogelijke rentree in de Amerikaanse basketbalwereld sloot hij niet uit, wel ontzenuwde Jordan de geruchten dat hij mogelijk in Europa competitie zou gaan spelen. De vedette-in-ruste ontdekte tevens een loopbaan als bevoegde golfster te ambiëren. Over zijn plotselinge stap terug: „Ik raakte nerveus, de tegenstanders gaven me minder ruimte, ik moest anders gaan spelen, meer jumpshots maken. Ik had er gewoon genoeg van.“

sport op tv

VANDAAG
12.50-13.50 BRT 1: twintig jaar sport, overzicht '53-'73.
14.00-17.57 Dvd 1: tennis vrouwen Essen, ski wereldbeker reuzenslalom mannen Sölden.
14.20-14.50 Dvd 2: Sport-Spiegel: reportage expedities naar Groenland.
16.00-17.00 Dvd 3: Sport 3 Extra.
17.00-17.26 Dvd 3: Sport in Westen.
17.30-18.40 RTL 5: Bundesliga voetbal.
18.30-18.48 Ned 2: Sportjournaal.
19.10-19.45 Dvd 1: Sportschau.
21.55-23.15 Dvd 2: Aktuelle Sport-Studio.
22.15-22.50 Ned 3: Studio Sport.
23.35-23.15 BRT 1: Sport op zaterdag.

MORGEN
06.50-12.00 BRT 2: atletiek, wereldbeker marathon in Spanje.
12.30-13.00 Ned 2: TV Sport.
12.30-13.00 BRT 1: Sportmiddag.
14.00-17.00 Dvd 1: tennis vrouwen Essen, ski wereldbeker reuzenslalom mannen Sölden, concours-hippique Stuttgart.
17.05-17.30 RTL 5: terugblik historie WK voetbal.
17.15-17.44 Ned 2: De Heilige Koe: automotorsportmagazine.
17.20-18.00 Dvd 2: voetbal tweede Bundesliga, ski wereldbeker reuzenslalom Sölden.
18.10-18.40 Dvd 1: Sportschau.
18.15-18.40 RTL 5: buitenslalom voetbal, o.a. Engelse competitie.
18.45-19.10 RTL Television: Sport.
18.45-20.15 Ned 3: Studio Sport.
19.45-20.15 BRT 1: Sportweekend.
19.50-19.58 Dvd 1: Sportschau-Telegram.
20.00-22.50 Ned 2: Voetbal Italië en Spanje.
22.00-22.10 Dvd 2: Sport am Sonntag.

(ADVERTENTIE)

IJsstadion Glanerbrook Geleen
Zondag 31 oktober om 18.00 uur

MEETPOINT
Eaters
contra
ASSEN

Limburgs Dagblad
DE KRANT VAN LIMBURG

sport kort

● **VOETBAL** - De tuchtkommissie van de KNVB heeft Ton Lokhoff, aanvoerder van NAC, voor vier wedstrijden geschorst, waarvan twee voorwaardelijk. Lokhoff werd tegen Willem II door scheidsrechter Van der Ende uit het veld gestuurd na een trappende beweging.

Dertigers domineren klassieke handbalderby

Geleen tegen Sittard ofwel Jacobs-Schuurs

GELEEN - De wedstrijd Hirschmann/V&L - VGZ/Sittardia, vanavond in de Geleense sporthal Glanerbrook (19.30 uur), is de zoveelste in het historische rijtje waarvan de exacte omvang wellicht nooit meer zal kunnen worden vastgesteld. De klassieke ontmoeting die als geen ander Nederlands handbalduel tot de verbeelding spreekt, zal opnieuw voor opgewonden tafelen zorgen en per traditie niet de beste sport opleveren. De laatste jaren wordt de derby tussen beide kemphanen steeds nadrukkelijker gedomineerd door de dertigers in beide teams.

Schuurs (272 interlands) van Sittardia en Wil Jacobs van V&L (150 caps, maar sedert afgelopen zomer op eigen verzoek ex-international) zullen die beheersende rol samen met spelers als Gino Smits (V&L) en Patrick Van Olphen (Sittardia) ongetwijfeld ook deze keer voor hun rekening nemen.

Gezicht

Lambert Schuurs (31) vindt dat geen goede zaak voor het handbal. „Er was sprake van een goede lichting die lang is doorgestaan en nog steeds het gezicht van de sport bepaalt. Ik denk dat er weer zo'n jaar-

Recordinternational

Lambert

● Omstrengeling. Wil Jacobs (rechts) en Lambert Schuurs.

Foto: PETER ROOZEN

gang zit aan te komen. Bij V&L, bij ons en ook bij de nationale ploeg lopen nu jonge mensen rond met toekomst, maar of het echte toppers worden, is moeilijk te voorspellen. Dat is van te veel, ook externe factoren afhankelijk.

Zelf herinnert Schuurs zich de krachtmetingen met V&L uit de beginjaren van zijn carrière nog goed. „Ik was een jonkie, keek met verbazing hoe ook de ervaren spelers veel meer gespannen waren dan voor een andere wedstrijd. Eigenlijk is dat nog zo.“

Schuurs verwacht een pittige wedstrijd. „Kijk maar naar de laatste wedstrijd van het vorig seizoen. We wonnen toen, maar de strijd was hevig. Ik vind dat wel de leukste wedstrijden. De dominante rol van de ouderen valt niet te ontkennen, maar ik ook jongere spelers als bijvoorbeeld Sanders bij V&L zullen zich willen manifesteren.“

Zware Europese klus voor Blauw Wit

BEEK - Opmerkelijke samenwerking tussen de drie Limburgse handbalclubs. Terwijl V&L en Sittardia hun ontmoeting vervroegden (19.30 uur), schoof Revival/Blauw Wit zijn Europacupontmoeting met het Franse US Ivry zover mogelijk naar achteren (21.00 uur). De echte liefhebber zal zodoende vanavond met een snelle spurt van Glanerbrook Geleen naar sporthal De Haamen in Beek getuige kunnen zijn van zowel regionaal als internationaal handbal.

Blauw Wit, de enige overgebleven Nederlandse club op Euro-

pees niveau, staat voor een zware klus. Het Franse handbal is in minder dan tien jaar het niveau waarop ook Nederland acteerde, totaal ontgroeid. Brons in Barcelona en zilver tijdens het laatste WK zijn daarvan de bewijzen.

Anders

Jaren terug leefde de derby tussen Geleen en Sittard al dagen van tevoren. Dat is nu anders. „Vroeger bleef een ploeg vijf, zes jaar in een welhaast dezelfde samenstelling spelen“, aldus Jacobs. „De supporters kenden iedereen. De laatste jaren zijn de spelerswisselingen ongekend.“

Het publiek weet volgens Jacobs af en toe niet meer wie nog waar speelt en laat het dan vervolgens bij zo'n derby afweten. De betrokkenheid bij een team wordt dan vanzelfsprekend minder.

Het clubhandbal verschilt zo mogelijk nog duidelijker. Franse clubs versterkten zich de laatste jaren met prominente buitenlandse. Zo ook Ivry dat met Koudinov en Kovalev twee Russen van formaat aan trok. Toch is keeper Jean-Luc Thiebaud (135 interlands) waarschijnlijk hun bekendste speler.

De handbaldames van het Roermondse Dames spelen morgen om 15.10 uur het competitieduel in en tegen Aalsmeer. De dames van V&L treden vandaag om 21.00 uur in Glanerbrook aan tegen Quintus.

„Een duel op het scherpst van de snede. Als we de vorm van vorige week tegen Chevremont benaderen, zijn we niet kansloos.“

Miranda, dat thuisspeelt tegen Lindenheuvel, staat nog onderaan, maar trainer Henk Verhezen ziet lichtpunten. „We raken langzaam compleet en komen in ons ritme. We moeten alleen eindelijk eens gaan scoren. Drie doelpunten in zes wedstrijden is belabberd.“

Ook RKONS verkeert in een benarde positie. Mick Vliegen: „Zolang ik trainer ben van RKONS, hebben we thuis nog niet verloren en dat gebeurt zondag tegen FC Vinkenslag ook niet.“

IJshockeyer jaar geschorst

NIJMEGEN - De tuchtkommissie van de Nederlandse ijshockeybond heeft Frank Schaafsma (Nijmegen) voor een jaar geschorst. Schaafsma kan nog in hoger beroep gaan tegen de straf die loopt tot 1 november 1994. Clubgenoot Kip Noble werd vrijgesproken. De twee spelers waren de voornaamste vechtersbazen tijdens het Europacuptoernooi in Esbjerg. De wedstrijd tegen de Deense thuisclub liep volledig uit de hand. Schaafsma werd bestraft wegens het schoppen met de schaats naar de tegenstander.

Voorzitter stelt elftal samen

MADRID - Voorzitter Jesus Gil van Atletico Madrid is van plan zelf de opstelling te formen voor de wedstrijd van dit week-einde tegen Barcelona. „Ik weet precies hoe we tegen Barcelona moeten spelen“, aldus de praeses, die trainer Jair Pereira onlangs ontsloeg en een psycholoog inhuurde. Assistent Cachero Heredia mag als coach op de bank zitten totdat een nieuwe trainer is aangetrokken. Gil heeft in zijn zesjarige bewind vijftien trainers weggestuurd. Atletico is het seizoen matig gestart en staat na acht duels op de tiende plaats.

Oud-keeper als trainer

BEEK - Amateurvoetbalclub GSV '28 zal geen nieuwe trainer aanstellen in plaats van Ed Smeets met wie vorige week het contract voortijdig werd verbroken. Oud-keeper Leon Vos van de tweedeklasser uit Grootgenhout zal met onmiddellijke ingang training en coaching behartigen. Het bestuur dicht hem voldoende capaciteiten toe om het karwei tot het einde van dit seizoen te klaren.

Raymond Hendrix bokst NK-finale

TERBORG - Naast Jean Verhaegen en Paul Reiter zal vanavond nog een derde Limburger bij het NK-boksen in Terborg zijn opwachting maken. In een vooruitgeschoven finalepartij in het weltergewicht junioren komt Raymond Hendrix van BC de Amateur uit Munstergeleen in de ring tegen de plaatselijke favoriet Il Bay.

Bekerwinst Rapid VC

MAASTRICHT - De volleybalsters van Rapid VC hebben zich geplaatst voor de tweede ronde van het NSW bekertoernooi. De Maastrichtse ploeg versloeg met opvallend gemak het een divisie hoger spelende Longa'59 uit Lichtenvoorde: 3-0 (15-10, 15-2, 15-6). De dames van Gevers/VCL zijn uitgeschakeld. Ondanks de 2-3 (1-15, 15-11, 4-15, 15-13, 8-15) nederlaag gaf de Landgraafcombinatie het favoriete WERE Di op uitstekende wijze partij.

sport kort

● **TAEKWONDO** - Negende-danhouder Seo geeft vandaag een centrale training tijdens een aspirantendag in de Maastrichtse sporthal Daalhof.

● **JUDO** - Vijfendertig clubs uit binnen- en buitenland doen vandaag mee aan een toernooi in sporthal De Treffer in Maasbree.

● **KRACHTSPORT** - De Koninklijke Nederlandse Krachtsport Bond (KNKB) zoekt met spoed een voorzitter, penningmeester en een voorzitter voor het sectorbestuur gewichtheffen. Als geen kandidaten opdagen, is dat de doodsteek van de bond in de huidige vorm.

lucky ten

Uitslag van gisteren 2. 4-13-28-31
33-44-45-47-50 53-57-65-66-67
68-71-75-76-79 (onder voorbehoud)

sport in cijfers

TENNIS
Stockholm Mannen, 3 miljoen gulden. Kwartfinales: Ivanisevic - Boetsch 6-3 6-1, Washington - Svensson 4-6 6-3 6-4, Stich - Edberg 1-6 6-2 6-4.
Essen vrouwen Kwartfinales: Medvedeva - Reinach 6-0 6-3, Sanchez Vicario - Pierce 2-6 6-4 6-1, Appelmans - Maleeva-Fragniere 2-6 6-1 7-5, Martinez - Maleeva 6-2 6-2. Dubbelspel, kwartfinale: Sanchez Vicario/Sukova - Bakum/Carlsson 6-1 6-2.
Santiago mannen tweede ronde: Yzaga - Markus 7-6 7-6, Furlan - El Aynaoui 6-4 6-3, Filippini - Corretja 7-6 7-6.

GOLF
San Francisco. Tour-kampioenschap (finale Amerikaanse PGA-seizoen). Stand na eerste ronde: 1. Gallagher 63, 2. Simpson, Favin, Frost 68, 5. Henke, Fehr, Calcavecchia, Mize, Kite en Allen 69.

AUTOSPORT
Peking, Rally Hongkong-Peking. Eindstand: 1. Vatani/Berglund (Subaru) 5:13:40, 2. McRae/Ringer (Subaru) 5:13:59, 3. Bourne/Sirombe (Subaru) 5:16:59, 4. Shinokawa (Mitsubishi) 5:33:32, 5. Nishiyama (Nissan) 5:59:55.

VOLLEYBAL
Szolnok Kwalificatie WK vrouwen. Nederland - Hongarije 3-0 (15-5 15-7 15-3), Letland - Polen 3-1 (6-15 15-13 15-8 15-5).

Van onze correspondent
HENK SPORKEN

HEERLEN - De wedstrijden Longa-Wilhelmina '08 en Meerssen-Venray zijn morgen de topduels in de hoofdklasse van het amateurvoetbal. In beide gevallen is de beslissing omtrent de eerste periodetitel aan de orde. Wint de Meerssese equipe van Wim Vrosch („Moeilijk, want Venray is een compact spelend genoeg“) en verspeelt rivaal Wilhelmina een punt tegen Longa, dan komt de titel terecht bij Meerssen dat een beter doelsaldo heeft.

EHC kan de opmars (zeven punten uit de laatste vier duels) op eigen veld tegen BVV voortzetten. Volgens manager Karel Bauling is dat goed mogelijk, „want bij honderd procent inzet hoeven onze spelers voor niemand bang te zijn.“

Meerssen rekent op misstap Wilhelmina

In de eerste klasse moeten voor het kampioenschap van de eerste periode nog twee duels worden gespeeld. Koploper Waubach dat

een paar keer in de fout ging, heeft nog slechts één punt voorsprong op Limburgia. Waubach-trainer Rob Hutting: „Wij zullen daarom in de thuiswedstrijd tegen Eijssden de draad weer oppakken.“

Collega Math Schaepekens van Limburgia spreekt van een zware thuiswedstrijd tegen Roermond.

Ondanks successen voelt Belgisch sprintkanon zich verongelijkt

WELLEN – Een onschuldig dorpje tussen Tongeren en Sint-Truiden. Wellen. Ooit rovershol van de Bokkerijders. Sinds een einde kwam aan de rooftochten van deze achttiende-eeuwse bende, verdween dit 'gat' in de anonimiteit. Niet voor lang meer, want sinds kort is een internationaal bekende sportman teruggekeerd op het oude nest: Wilfried Nelissen. Amper drieëntwintig jaar, wielrenner van beroep. Met nu al een respectabele erelijst. Vooral afgelopen seizoen bij elkaar getrap. Winst in de Omloop Het Volk, ritzege, gele- en groene trui in de Tour de France en liefst drie etappe-overwinningen in de Ronde van Nederland, zijn de hoogtepunten. Als sprintkanon van Histor/Novemail, de ploeg Post. Je zou voor minder dolblij zijn.

Succes gaat echter vaak hand-in-hand met tegenspoed. Wilfried Nelissen weet er alles van sinds hij begin mei betrap werd op gebruik van verboden spul in de Grote Scheldeprijs. Een affaire, die nog steeds aansleept. Nelissen krijgt aanstaande woensdag te horen of de Vlaamse Gemeenschap hem een extra straf oplegt.

Tot overmaat van ramp werd zijn naam door het slijk gehaald toen hij - ten onrechte - in verband werd gebracht met het dopingschandaal in de Ridderronde van Maastricht. Daarom heeft hij wegens laster een rechtszaak tegen een journalist en diens krant aangespannen. Hij eist rectificatie en een schadevergoeding van tien miljoen frank. Wilfried Nelissen heeft dus een verhaal.

Daarom trokken we deze week naar het voormalige Bokkerijders-domein. Snel bleek, dat Nelissen evenals de roversbende van weleer 'gelijkheid, vrijheid en broederschap' hoog in het vaandel heeft staan. Zijn relax.

Hij heeft me helemaal niets verteld van een afspraak. Als ik het niet opschrijf, vergeet hij het gewoon. Is al vaker gebeurd," probeert de hoogzwangere - over twee weken wordt mevrouw Nelissen voor het eerst moeder - wederhelft van België's nieuwste sprintkanon het verpakken van haar man goed te praten.

Veel babbelen over koetjes en kalpjes, vergeefse telefoontjes. Bijna anderhalf uur later verschijnt de heer des huizes plots ten tonele. In de Jeep van Anja. „Sorry, ik was het helemaal vergeten,” zegt hij oprecht. „Tijdens het seizoen heb je als renner al zoveel aan je kop. In de winter vergeet je dan wel eens iets.”

Wilfried Nelissen. Type ruwe bolster, blanke pit. Guitige, kortgeknipte kop op breedgeschouderd lijf. Krachtssporter, zou je eerder denken. Maar hij moet het vooral van de benen hebben. Wilfried Nelissen wordt voor de resterende jaren negentig bestempeld als de nieuwe (sprinters)schrik van het peloton.

Een door de natuur gezegend machtspurter, omschrijven onze zuiderburen deze nieuwe Flan-drien. Het type sportman, dat de Belgen in hun hart sluiten. Op-leiding als bankwerker en electricien. Weinig culturele achtergrond. Vooral enthousiast en goederlijk in de omgang. „Velen kunnen vaak niet begrijpen, dat ik zo gewoon ben. Ik tracht altijd zo vriendelijk mogelijk te zijn.”

Hij is begenadigd met een flinke dosis talent. Iemand die van koersen bepaald geen computer-gestuurde wetenschap maakt. Wilfried Nelissen maakt het cyclisme gemakkelijk. Gewoon simpel sprinten. Voor niets en niemand bang. Om het snelst. Resultaat: tien overwinningen in 1993. Qua eerste plaatsen bij de toptien in de wereld. „Terwijl ik in feite twaalf koersen gewonnen heb,” bestrijdt hij de betrou-

Wilfried Nelissen, de nieuwste Bokkerijder

● Na afloop van het seizoen verruult wielrenner Wilfried Nelissen zijn racefiets voor het jachtgeweer. Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

baarheid van de onlangs vrijgegeven internationale zegelijst. „Ze hebben mijn eerste plaatsen in het criterium van Berlijn en de tijdrit in Sint-Truiden niet meegeteld.”

Vorig jaar stond hij nog in de schaduw van zijn toenmalige ploegmakker Olaf Ludwig. Toen de Duitse snelheidsduivel naar Telekom verhuisde, kwam Wilfried Nelissen er als sprinter alleen voor te staan. Niettemin vervulde hij de zware opdracht met succes. „De manier waarop ik een sprint vaak afmaak, dwingt respect bij mijn ploegmakkers af. Ze weten, dat ik me in het gedrang van de laatste kilometers niet laat wegduwen en me altijd voor de volle honderd procent geef.”

Raspaardje Nelissen kijkt nu al uit naar het nieuwe seizoen. „Ik

hoop dan mijn eerste grote klus-sieker te winnen. Moet kunnen. Ik zal nog enkele jaren verbeteren. Een renner is op zijn best tussen zijn zes- en achtentwintigste. Wat de ploeg betreft, sta ik er voor volgend jaar nog beter voor. De Wolf, De Vries, Louviot en Jonker zijn allemaal in het teken van mijn kwaliteiten aange-trokken. Het zijn geen sprinters of afwerkers. Wel rouleurs, man-nen die hard kunnen fietsen. Is in mijn voordeel.”

Ondanks het succes - zowel sportief als financieel - waarvan de meeste leeftijdgenoten alleen maar kunnen dromen, voelt Wilfried Nelissen zich verongelijkt en benadeeld. Dat blijkt in ieder geval uit de ondertoon van zijn relax. „Ik sta nu als nummer achtien op de wereldranglijst. Eigenlijk behoort ik de vijftiende plaats in te nemen. De zaak in

Schoten heeft me vijftientacht punten gekost. Ik raakte er vijftien vanwege mijn tweede plaats achter Cipollini kwijt en vijftig volgens de regels van de UCI. Bovendien legde de bond me een voorwaardelijke schorsing van drie maanden op en diende ik een boete te betalen van drie-duizend Zwitserse frank. Ik ben dus al genoeg gestraft.”

Wilfried Nelissen raakt daarmee het tere punt. Doping in de Grote Scheldeprijs, een semiklassieker. „Ik was tevoren ziek geweest. Had medicamenten genomen. Spurtte voor de overwinning. Wist dus dat ik naar de controle moest. Je sprint toch zeker niet mee als je iets gepakt zou hebben? Zo dom is nie-mand.”

Nelissen leverde zijn plasje in.

Twee weken later valt een brief van de Belgische Wielrijders Bond in de bus. De onheilstijding. Positief. „Ik kreeg een serieuze klap op mijn kop. Kon er met niemand over praten. Alleen met mijn vrouw en de ploegleider. Dankzij hen ben ik er ook bovenop gekomen. Maar dat was pas twee maanden later. Zo lang heb ik ermee rond moeten lopen. Ik was helemaal naar de kloten. Bang voor het moment, dat het zou uitlekken. Dat het gebeuren ging, wist ik. Maar zelf ga je het niet aan de grote klok hangen. Tot op een goeie dag een journa-list belde. Hij was erachter geko-men. Ik heb meteen toegegeven. Een hele opluchting.”

Nelissen was gerustgesteld en bereidde zich voor op zijn Tour-debuut. „Mooier kon ik het niet wens. Ritzege, drie dagen gele-trui en een keer of zes in het

groen. Met de hele ploeg hebben we voor dit succes geknokt. Toen we aan de bergen kwamen, was ik helemaal op. Leeggere-den. Op weg naar Isola 2000 stap-te ik af. Natuurlijk had ik liever Parijs gehaald. Maar mijn eerste Tour was geslaagd.”

Zijn wensen werden in 1993 alle-maal vervuld. Nelissen: „Ik wist tevoren, dat ik nog niet rijp zou zijn voor het winnen van een echte klassieker zoals de Ronde van Vlaanderen of Parijs-Rou-baix. Een keer goed meedoen, dat zag ik wel zitten. Gebeurde ook. In Parijs-Roubaix. Ik had een superdag en werd tiende, meen ik. In Gent-Wevelgem zat ik in de eindsprint ingesloten. Toch een achtste prijs. Alleen het naseizoen viel tegen. Ik was een paar keer ziek geweest. Mijn conditie bleek te zeer aangetast. Na Parijs-Brussel heb ik nog één kermiskoers gereden.”

Sindsdien heeft Wilfried Nelis-sen niet meer naar zijn racefiets omgekeken. Hij verhuisde van Alken naar zijn geboortedorp Wellen. Wilfried glijdt onderuit op de rose zitbank. De ruime woonkamer is ingericht met mo-dern en antiek. De granieten vloer blinkt als een spiegel. Links en rechts staan gewonnen trofeeën te pronken. Een levende grote foto van Wilfried in de maillot jaune, geflankeerd door vrouwje Anja, siert een van de muren.

„In ons nieuwe huis heb ik niet veel uitgericht, hoewel er nog het een en ander dient afge-werkt te worden. Lang staan ik niet goed voor een coureur. Ik moet rusten. Ik heb nu ook tijd voor mijn hobby's. Jagen vooral. Ik voel me happy in de natuur. Binnenkort start ik de voorberei-dingen op het nieuwe seizoen. Met krachttraining en hardlo-pen. Daarna stap ik op de cross-fiets. Ik ga een tiental veldritten rijden.”

Vooraleer het zo ver is, heeft Wil-fried Nelissen nog andere besog-nen aan het hoofd. Over twee we-ken wordt hij vader; aanstaande woensdag volgt de uitspaar in zijn dopingzaak. „De Vlaamse Gemeenschap vindt de door de BWF conform de UCI-reglemen-ten opgelegde straf niet voldoende en wil me effectief schorsen. Een verbod om minimaal drie maanden en maximaal twee jaar in België te koersen, kan dat be-tekenen. Volgens mijn advocaat kunnen ze me niet meer straffen. Hij beroept zich op gemaakte procedurfouten. Ik heb er volste vertrouwen in, dat ik va-l af volgende week van deze hele affaire verlost ben. Dan pas kan ik met een gerust gemoed naar het nieuwe seizoen gaan toewer-ken.”

„Nogmaals sorry, dat ik de af-spraak vergeten had,” herhaalt de fietsende Bokkerijder voor ons afscheid zijn verontschuldiging. Wilfried Nelissen ten voeten uit.

Tjeu Seeverens en Sef Vergoossen opleiders met jeugdig elan

MAASTRICHT – De deur gaat open. „Oh, sorry. Zijn jullie nog bezig? Sef, wil jij het licht uitmaken en afsluiten?” Praten met Sef Vergoossen en Tjeu Seeverens over voetbal, jeugd en MVV is een onderwerp, waarbij de factor tijd een zeer ondergeschikte rol speelt. Als er maar voldoende koffie is. Zelfs de telefoon staat zich herhaaldelijk vreselijk druk te maken. En als Vergoossen de haak van het toestel neemt en voorzitter Karl Dittich belooft meteen terug te bellen, is de realiteit ineens in alle hevigheid aanwezig. „Wat? Ga je al naar bed? Hoe laat is het dan? Oh, ja... Zal ik José maar even bellen dat het wat later wordt.” Vervolgens wordt echtgenote Vergoossen ingelicht over het uitgelopen gesprek. José ligt er allang niet meer wakker van. Ze moet haar echtgenoot delen met diens liefde. En dat gaat al jaren goed.

Op 'min-100' begonnen Tjeu See-verens en Sef Vergoossen drie jaar geleden met het jeugdbeleid bij MVV. Helemaal niets was er. Erger nog. De club had van de Limburgse betaald voetbalorga-nisaties de slechtste naam op het gebied van opleidingen en jeugd. Voor Karl Dittich, in het dage-lijks leven lid van het college van bestuur van de Rijksuniversiteit Limburg en Sef Vergoossen, als geboren opleider, een onverteer-bare zaak. Tjeu Seeverens, onderwijzer en jeugdvoetbalfanaat, werd bij PSV losgeweekt en als hoofd jeugdopleiding bij MVV de man die de opleidingen en al-le dat er mee samenhangt ge-stalte moest geven. Een werk-paard dat het tempo van Ver-goossen wist bij te houden.

Een buil konden beiden amper vallen, want als je op 'min-100' begint, is alles dat je start beter. Maar voor de hoge eisen van het MVV-duo was de sprong van min naar plus in no time gerealiseerd. Grootschalige projecten, imagebuilding, p.r. en professionele aanpak. MVV trok de regio in en deed dat dermate perfect, dat respons niet uit kon blijven.

naamde SNS-project. Een oplei-ding, bedoeld voor jeugdleiders. Met de Limburgse profclubs werd een samenwerkingsverband aangegaan en momenteel werken we een voetbalprogram-ma voor scholen uit en leggen we in samenwerking met Ajax, de laatste hand aan een studie-video. Simpele voetbaloefenin-gen voor alle jeugd.”

Tjeu Seeverens is moeilijk te stoppen en amper bij te benen als hij zijn energie los laat op zijn favoriete hobby. Voetballend Zuid-Limburg wordt op een aan-gename manier geconfronteerd met MVV en het kan niet al te lang meer duren voordat de grootse aanpak zijn vruchten af zal werpen. De opzet is simpel. Traceer zoveel mogelijk jeugdig talent in de regio en houdt via trainingen en wedstrijds con-tact met het talent en de ama-teurclub. „Vroeger,” aldus Sef Vergoossen, „werd zo'n knaapje ingelijfd en mocht dan met ande-re geselecteerde talentjes weke-lijks met 12-0 of zo winnen van leeftijdgenootjes bij een ama-teurclubje. Geen lol aan voor de kinderen. Bovendien staken ze er niets van op. Nu laten we die kinderen in hun vertrouwde om-giving en roepen ze op om ze te laten spelen tegen talentjes van andere betaalde clubs. De weer-stand is veel groter; het leerpro-ces gaat daardoor stukken snel-ler.”

Met VVV heeft MVV het Euro-patoernoot opgezet. Een compe-titie waarin de jeugdelftallen van Nederlandse, Duitse en Belgi-sche profclubs tegen elkaar uit-komen. De samenwerking met Roda JC beweegt zich meer op

Het perspectief van MVV

● Het opleiden van jeugdvoetballers. Het stokpaardje van de MVV-trainers Tjeu Seeverens (links) en Sef Vergoossen. Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

het p.r.-vlak en in kostenbespa-rende activiteiten als gezamen-lijk vervoer naar toernooien of wedstrijden in het land. Fortuna Sittard trekt zijn eigen (jeugd) plan. „Moeten ze zelf weten,” vindt Sef Vergoossen. „Fortuna heeft jarenlang een vooraan-staande positie in de opleiding ingenomen. Die club denkt een monopoliepositie in te nemen en wil de beste spelers binnenha-len. Ik vind dat niet zo slim, want de beste speler van van-daag, kan over twee jaar de zwakste in de groep zijn. Speler-

tjes die bij ons in de opleiding komen, hebben nog acht jaar voor de boeg. Jaren waarin heel veel gebeurt. Waarin zo'n kind alles kan meemaken. Meestal is de beste van nu dat over acht jaar niet meer. Je moet jeugdbe-leid ruimer zien. Rustig werken en niet moeilijk doen.”

MVV huldigt het vrijheid-blij-heid principe. Het resultaat moet altijd ondergeschikt zijn aan de opleiding. De wedstrijd is bij de jeugd middel en geen doel. Het is een van de activiteiten in een

week. Vandaar ook dat de staf er ook geen moment wakker van ligt als een jeugdelftal afge-droogd wordt. „Dat heeft alles te maken met onze aanpak,” zegt Vergoossen. „Onze jeugd speelt altijd onder extreme weerstand. Niet alleen tegen andere selectie-jeugd, maar vooral ook tegen spelertjes, die vaak een jaar ouder zijn. Het fysieke verschil is op die leeftijd enorm groot.” De opzet is simpel. Een fors ar-se-naal tienjarigen zorgt voor een permanente aanvoer. Vanaf de C-jeugd werkt MVV met over-

lapping in leeftijd, waardoor nooit hele elftallen per leeftijds-categorie overgaan, maar steeds een paar spelers.

„Over twee à drie jaar moeten we vruchten beginnen te plukken,” becijfert Tjeu Seeverens. „Tot halverwege de B-klasse hebben we alles op de rails staan. Als de doorstroming en de aanvoer van onderaf zo doorgaat, dan is over drie jaar de hele operatie vol-tooid.”

Dan speelt MVV van kleinste jeugdelftal tot en met de hoofd-macht het 3-4-3-systeem à la

Ajax. Als daarnaast dan ook nog het nieuwe trainingscomplex en het jeugdonderkomen gereaaliseerd zijn, zit het pionierswerk erop en moeten de resultaten zichtbaar worden. Zeker als de KNVB enkele plannen om voetbal ook voor de middelbare schooljeugd weer aantrekkelijk te maken, overneemt.

Seeverens licht toe: „De interese in voetbal bij de A-jeugd (11 tot 18 jaar, red.) loopt sterk terug. Studie en bijklussen in het weekeinde zetten het oude stramien van de wedstrijd op zaterdagmiddag onder druk. Vandaag dat ik heb voorgesteld de speel-dagen variabel te maken. Bij voorbeeld dat een x-aantal wedstrijden voor een bepaalde da-tum afgewerkt moet zijn. De da-toe waarop gespeeld wordt is dan niet zo belangrijk en je kunt re-kening houden met de veranderende interessesfeer van de jeugdel-voetballers.”

Het algemene voetbalbelang spreekt uit de benadering van de MVV-tweeenheid. „Zonder het betaald voetbal was de amateur-tak naar misschien wel een ho-peloos niveau weggezakt,” stelt Sef Vergoossen. „Toen ik als trainer begon werkte het betaald voetbal veelal met stichtingen. Twee elftallen zonder jeugd. Bij de amateurs ontbrak de draag-t. Het straatvoetbal behoorde tot het verleden en andere intere-ses brachten het voetbal steeds verder in de verdrukking. Een kentering kwam er toen de be-taalde clubs jeugdelftallen op-gingen leiden. Volgens mij heeft dat wezenlijk tot de redding van het amateurvoetbal bijgedragen. Wij hebben onze taak en onze verantwoordelijkheid. Betaalde clubs moeten meer doen in de p.r.-sfeer dan het weggeven van een bal of een shirtje. Het verzorgen van opleiding, het uitnodigen van clubs, het aanleveren van fenstof en het wegwijzen maken met spelregels; kortom een be-taald voetbalorganisatie moet zorgen voor binding in een be-paalde regio. Je hebt een functie die je verplicht tot een breed spectrum van activiteiten.”

En uit die verwevenheid met de regio zal MVV op haar beurt eigen toekomst moeten ver-stellen. Vanaf de basis, want al-tijd dat in de Geusselt met al-gemak van de wereld een ver-beur voor een nieuwe aanwinst kon worden getrokken, is defini-tief voorbij. De winst moet nu komen uit het jeugdbeleid. Het wordt hard gewerkt aan de basis.

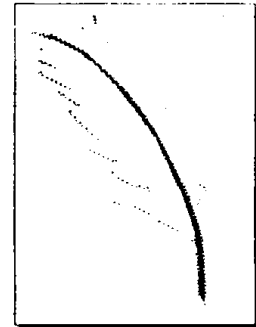
door

FRED SOCHACKI

„Inmiddels hebben zo'n 700 verenigingen in het land ons eerste opleidingsproject overgenomen. In de regio zijn we vervolgens aan de slag gegaan met het zoge-

'Er op uit trekken? Ik ga wel naar Center Parcs'

Ooit móest je wel in een woonwagen wonen om je beroep uit te oefenen. Maar zigeuners en woonwagenbewoners oefenen al lang geen beroepen meer uit waarvoor ze voortdurend moeten rondtrekken. Ook woningnood is geen reden meer om voor een woonwagen te kiezen, want zo hoog is die nood niet meer. Die conclusie trekt oud-parlementariër dr. David van Ooijen in zijn promotie-onderzoek naar het Nederlandse woonwagenbeleid van de laatste honderd jaar. In de praktijk zijn de meeste woonwagens al nauwelijks meer te bewegen, laat staan te trekken. Wielen en trekhaak hebben hoogstens nog een symbolische functie, of ontbreken gewoon. Van Ooijens onderzoek kan grote gevolgen hebben voor de 25.000 inwoners van Nederland die in een 'woonwagen' wonen. Omdat ze willen 'reizen' heeft de overheid voor speciale regelingen en voorzieningen gezorgd. Moeten die in stand blijven als niemand meer reist? Het reizigersideaal in conflict met de veranderende realiteit.

Reizende woonwagenbewoner verdwijnt

● De speciale woningen in Berg aan de Maas hebben, met wat fantasie, nog wel iets weg van een woonwagen. Maar dan wel twee onder één kap.

Foto: PETER ROOZEN

het overheidsbeleid veranderen, vindt Van Ooijen. In Berg aan de Maas zijn de eerste tekenen daarvan al te zien. Zes zigeunergezinnen wonen er in stenen huizen. Aan de ene kant het Julianakanaal, aan de andere drie zijden nieuwbouwwoningen. „De gemeente Stein wilde op deze manier zigeuners meer integreren in de maatschappij,” zegt P. Krekels van de Woningvereniging Urmond, die de woningen beheert.

Een van de bewoners is Arthur Lafertin (32). Hij lijkt een wandelende bevestiging van het door onderzoeker Van Ooijen geschetste beeld. Lafertin ruidde zijn caravan in Elsloo een jaar geleden in voor een gemetselde woning in Berg aan de Maas en heeft het niet zo begrepen op speciale voorzieningen voor zigeuners, zoals speciale scholen voor zigeunkinderen. „Mijn kinderen gaan naar een gewone school. Daar leren ze meer dan op een speciale zigeunerschool. Daar zit er veel te weinig druk achter en het niveau is te laag. Ik heb daardoor zelf maar twee jaar school gehad. Ik weet natuurlijk nog niet hoe goed mijn kinderen het blijven doen op school, maar ze krijgen in ieder geval de kans.”

Of hij het reizen mist? „Mijn vader heeft hier achter nog een caravan staan, een paar andere bewoners ook. Hij trekt er elk jaar nog maandenlang op uit. Ik heb mijn caravan verkocht. Als ik weg wil, pak ik de auto wel. Gaan we met het hele gezin naar CenterParcs of zo.”

Het reizen is tegenwoordig beperkt tot de schoolvakanties, in ieder geval voor de gezinnen met schoolgaande kinderen. Volgens de wo-

● De zigeuners zijn redelijk tevreden emt hun gemetselde woningen, maar als de reislust kriebelt, staan de caravans nog steeds gereed.

Foto: PETER ROOZEN

ningvereniging zijn de meeste bewoners redelijk tevreden met hun gemetselde huizen. Krekels: „Voor een echte evaluatie is het nog te vroeg, maar de gemeente heeft nu al een plan voor zo'n zelfde project in Elsloo, voor vier zigeunergezinnen.”

Met de hele familie bij elkaar, dat was ook voor Lafertins jongere broer Boelaert (30) de reden om zijn caravan in Elsloo op te geven. In tegenstelling tot Arthur heeft hij echter spijt als haren op zijn hoofd. „Onze zusters zaten in Born en dit was de enige mogelijkheid om bij elkaar te gaan wonen. Maar ik heb me weer ingeschreven voor een standplaats in Elsloo, in een caravan.”

Niet het opgeven ideaal, maar de gemetselde praktijk hebben Boelaert van gedachten doen veranderen. In een huis zonder wielen en

trekhaak kan hij wel leven. „Maar niet in een huis waarin je vergaat van de tocht en met scheuren in de muren.”

Boelaert Lafertin drukt op de gesloten buitendeur, die direct in de woonkamer uitkomt. De deur

door

RIK
VAN DRUTEN

wijkt millimeters. „Zie je, hij sluit niet goed. Als de wind erop staat, kan je wel blijven stoken.” Terwijl hij al zoveel kosten moest maken bij de verhuizing. „Het meubilair uit de caravan paste hier niet, dat moesten we kopen. Plus de vloer-

den, wil hij van problemen met de buurt niet horen. „Misschien willen die mensen om heel andere redenen weg. Toen de zigeunerfamilies er al woonden, zijn er premie-A-woningen gebouwd en die zijn allemaal verkocht.”

Arthur Lafertin is met de gekozen lokatie dik tevreden. „Hier zitten we meteen aan het Julianakanaal, er is ruimte om ons heen. Als de gemeente Stein deze huizen middenin de wijk had gebouwd, waren we hier nooit naartoe gegaan.” En over verhuizende burens: „Tja, we leven wat anders dan de meeste mensen. Veel meer buiten, op straat. Daar zoeken we contact en gezelligheid. Sommige mensen houden daar zeker niet zo van.” Zijn broer Boelaert vindt het echter nog veel te benauwd. „We hebben wel het uitzicht op het kanaal, maar we zijn verder van alle kanten ingesloten. Nee, zo gauw ik de kans krijg ga ik weer naar een caravan. Het liefst zou ik het hele jaar door rondtrekken. Maar ja, je mag met je wagen nergens meer staan.”

Arthur Lafertin bekijkt het nog praktischer. Hij vreest, geheel in overeenstemming met de bevindingen van onderzoeker Van Ooijen, dat de traditionele kampjes met caravans uiteindelijk gedomd zijn te verdwijnen. „Het reizen verdwijnt. Steeds meer jonge zigeuners willen dat hun kinderen een goede schoolopleiding krijgen en dat is onmogelijk als je een groot deel van het jaar onderweg bent.” Van Ooijen wijst op de daarmee samenhangende achterstand van woonwagenbewoners en zigeuners ten opzichte van de gemiddelde Nederlander: „Ten minste negentig procent is afhankelijk van een uitkering, omdat de basis voor het voldoende verwerven van inkomsten uit arbeid ontbreekt.” Of, in de meer alledaagse bewoordingen van Boelaert Lafertin: „Ik kom nergens aan de slag, solliciteren heb ik maar opgegeven. Dus kort de Sociale Dienst me ook nog eens op mijn uitkering.”

Zulke achterstanden moeten verdwijnen, bepleit Van Ooijen, met

behulp van gepaste overheidsmaatregelen: beter onderwijs, even strenge eisen aan 'woonwagens' als aan gewone woningen en niet bezuinigen op welzijnswerk voor woonwagenbewoners. Maar dat zal uiteraard alleen kunnen, indien woonwagenbewoners zelf bereid zijn daaraan mee te werken,” besluit hij zijn boek.

Dat zou weleens kunnen tegenvalen, reageert Chris de Jong van het Landelijk Platform Woonwagenbewoners en Zigeuners (LPWZ). De belangenorganisatie verwijt Van Ooijen dat zijn uitgangspunt niet deugt. „Hoe komt het dat er steeds minder getrokken wordt?” vraagt De Jong, om zelf meteen het antwoord te geven: „Doordat de technische eisen die de overheid aan de wagens stelt zo zwaar zijn, dat je ze niet meer achter een auto kunt hangen. Maar desondanks ervaren de bewoners hun behuizing nog steeds als een wagen.” Eerst de woonwagenbewoners het reizen praktisch onmogelijk maken en dan concluderen dat de behoefte aan een echt mobiele behuizing steeds kleiner wordt, is geen eerlijke behandeling, vindt het LPWZ. „Maar voor gemeenten is dit onderzoek een prachtige reden om geen nieuwe standplaatsen voor woonwagens meer aan te leggen,” vreest De Jong.

„Als de overheid Van Ooijens aanbeveling overneemt om aan woonwagens dezelfde eisen te stellen als aan een woning, is dat de doodsteek voor de woonwagen.” En waarom zou het wonen in een woonwagen eigenlijk moeten verdwijnen? De Jong: „Natuurlijk moet de overheid ervoor zorgen dat haar onderdanen fatsoenlijk wonen. Maar woonwagens zijn toch niet gevaarlijk, de volksgezondheid wordt toch niet bedreigd?” „Bij veel woonwagenbewoners en zigeuners bestaat de trekbehoefte nog wel degelijk, alleen wordt het ze steeds moeilijker gemaakt. Van Ooijen is een beetje in de oude welzijnswerkersfout vervallen: met de beste bedoelingen allerlei dingen bedenken, maar vergeten om met de mensen zelf te praten.”

Tevreden

De woningvereniging is na een jaar best tevreden met het project. „Het is nog te vroeg om het echt geslaagd te kunnen noemen, maar voorlopig zijn we heel positief,” zegt Krekels. Hoewel een paar buurtbewoners in de directe omgeving van de nieuwe huizen hun woning te koop hebben aangebo-

David van Ooijen (53) is niet de eerste de beste. Vijftien jaar was hij Tweede-Kamerlid voor de Partij van de Arbeid en zes jaar lid van de Eerste Kamer. Van Ooijen was voorzitter van het Landelijk Woonwagewerk, de inmiddels wegbezuinigde organisatie van het woonwagewelzijnswerk, en voorzitter van de vaste Kamercommissie voor het minderhedenbeleid. Tegenwoordig is hij provinciaal overste in Gelderland van de Orde der Dominicanen.

Als politicus was Van Ooijen een fel voorvechter van voorzieningen die het woonwagenbewoners en zigeuners mogelijk moesten maken een 'reizend' bestaan te leiden. Als wetenschapper is hij bekeerd: de overheid kan haar geld beter steken in zaken die de maatschappelijke achterstand van woonwagenbewoners wegwerken. En daarmee een eind maken aan de uitzonderingspositie, aan het zwerfven, of 'reizen', zoals de woonwagenbewoners het zelf noemen. Geen leuke boodschap, weet Van Ooijen, die dan ook schrijft: 'Ook al ben ik ervan overtuigd dat woonwagenbewoners niet al mijn opvattingen spontaan zullen onderschrijven, heb ik mij steeds afgevraagd waarmee hun belangen uiteindelijk het best zijn gediend.' Van Ooijens onderzoek kreeg de titel *Je moet weg, hier komen mensen wonen mee*. De uitspraak werd zeven jaar geleden opgetekend uit de mond van een ambtenaar die woonwagenbewoners kwam vertellen dat op de plaats waar hun wagens stonden, woningen zouden worden gebouwd.

Maar Van Ooijens onderzoek was niet gericht op discriminatie, hoe wel die de zaak er niet eenvoudiger op maakt. De moderne woonwagenbewoner - Van Ooijen bedoelt daarmee zowel zigeuners als 'burgers' - trekken niet meer, stelt hij vast: 'Een 'woonwagen' is een bouwswel geworden van zodanige omvang dat het alleen in onderdelen en tegen hoge kosten kan worden verplaatst.'

Wat de bewoners van woonwagens van de rest van de bevolking onderscheidde, hun mobiliteit, bestaat niet meer. En dus moet ook

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Bouwvereniging St. Jozef is een woningcorporatie die ca. 8000 woningen beheert in Roermond en in een aantal omliggende gemeenten. Bij de organisatie werken ruim 130 medewerkers, die thans de verandering naar een zakelijke onderneming ingezet hebben.

**BOUWVERENIGING
ST. JOZEF
ROERMOND**

Met het vertrek van een van onze uitvoerders, ontstaat op korte termijn een vacature voor

uitvoerder onderhoudsdienst (m/v)

De uitvoerder ressorteert rechtstreeks onder de bedrijfsleider.

Uw voornaamste taken:

- het dagelijks, op basis van resultaatgericht management, leiding geven aan ca. 20 uitvoerende vaklieden van de onderhoudsdienst;
- het plannen, coördineren en begeleiden van de onderhoudswerkzaamheden (klachten, mutaties) op basis van de in de beheersplannen overeengekomen condities;
- het toetsen van de kwaliteit van de door de eigen dienst en derden uitgevoerde werken;
- het onderhouden van een goede communicatie.

Uw profiel:

- MTS bouwkunde met aantoonbare kennis van technische installaties;
- leidinggevende ervaring opgedaan in overeenkomstige functie;
- goede mondelinge en schriftelijke uitdrukingsvaardigheid;
- stressbestendig en een teamgerichte instelling;
- leeftijd ca. 35 jaar.

Wij bieden:

- salarisschaling conform de CAO, afhankelijk van opleiding en ervaring;
- opname in het pensioenfonds voor de woningcorporaties;
- 8% vakantietoelage en overige arbeidsvoorwaarden conform de CAO.

Een medisch onderzoek maakt deel uit van de selectieprocedure.

Schriftelijke reacties binnen een week na het verschijnen van deze advertentie richten aan de directie van bouwvereniging St. Jozef, postbus 400, 6040 AK Roermond.

Nadere informatie over de functie kan worden verkregen bij de heer J. Hochstenbach, bedrijfsleider, en bij mevrouw A. Sour, medewerkster personeel en organisatie, tel. 04750-86333.

Ervaren HTS-ingenieurs voor boeiende functies bij innovatief rubber recyclingsbedrijf

Vredestein Rubber Recycling in Maastricht, één van de zeven Business Units van Vredestein, heeft een jaaromzet van circa 30 miljoen gulden en telt circa 90 medewerkers. Het bedrijf, in Europa het grootste en meest vooraanstaande recyclingsbedrijf van rubberartikelen, heeft een tweeledige functie: enerzijds het toeleveren van grondstoffen aan de rubberindustrie, anderzijds het leveren van een bijdrage aan het sluiten van de rubber-grondstofkringloop. De belangrijkste producten zijn butylregeneraat en natuurrubberregeneraat. Produkt- en marktontwikkeling nemen in de bedrijfsvoering een belangrijke plaats in.

Ter versterking van onze organisatie zoeken wij een HTS-ingenieur Wtb en een HTS-ingenieur CT voor de volgende functies:

UW PROFIEL

Voor deze verantwoordelijke functie gaat onze voorkeur uit naar een HTS-ingenieur Werktuigbouwkunde met kennis van chemie en bedrijfskundig inzicht. U beschikt over minimaal 5 jaar leidinggevende productie-ervaring, opgedaan in de procesindustrie, waarin u zich een energiek en daadkrachtig manager hebt getoond, die anderen kan motiveren en stimuleren. U bent in staat veranderingsprocessen te initiëren en te begeleiden en werkt doel- en kwaliteitsgericht. Uw leeftijd ligt tussen de 30 en 40 jaar en u woont in Maastricht of directe omgeving.

SALES MANAGER

UW FUNCTIE

U bent in deze veelzijdige commerciële functie verantwoordelijk voor de bewerking van de Europese markt. Samen met uw klanten stelt u de technische eisen op die u vervolgens

TECHNICAL MANAGER

UW FUNCTIE

U geeft leiding aan de afdelingen Productie, Technische Dienst en Logistiek, met in totaal 60 medewerkers en bent verantwoordelijk voor het productie-resultaat, de kostprijs-samenstelling, terreinen en gebouwen en het beheer van de voorraden. U zorgt ervoor dat er zo efficiënt mogelijk geproduceerd wordt en ontwikkelt daartoe kostenbesparende en/of efficiency-verhogende werkmethoden, technieken of machines. Verdere taken zijn het afstemmen van techniek/productie op de behoeften van klanten en het ontwikkelen van nieuwe recycling-kringen in samenwerking met marketing, proces-techniek en ontwikkeling. U rapporteert aan de Business Unit Manager en bent lid van het Managements team.

doorspeelt naar de diverse afdelingen binnen het bedrijf. U maakt daarbij de vertaalslag van techniek naar commercie en zorgt voor een optimale afstemming tussen productie en logistiek. Het ontsluiten van nieuwe markten is eveneens een belangrijke taak, waarbij u nauw samenwerkt met business development. Ook bent u betrokken bij de produktontwikkeling. U rapporteert aan de Marketing Manager en bent lid van het Salesteam.

UW PROFIEL

U hebt een HTS-opleiding Chemische Technologie, aangevuld met een marketingopleiding en ten minste 3 jaar ervaring met de verkoop van technische producten, bij voorkeur opgedaan in de procesindustrie. U beschikt over een gedegen commerciële instelling, legt en onderhoudt gemakkelijk contacten en u bent resultaatgericht. Bovendien vindt u het prettig om projectmatig te werken. Uw beheersing van de moderne talen (Engels, Frans, Duits) is goed en uw leeftijd ligt tussen de 25 en 30 jaar. U bent bereid veelvuldig te reizen en woont in Maastricht of directe omgeving.

INFORMATIE

Voor meer informatie over één van deze functies kunt u contact opnemen met de heer R. Mesters, adviseur Personeel & Organisatie, telefoon 043-290340 of de heer R. Burtel, Business Unit Manager, telefoon 043-290301.

SOLICITATIE

Uw schriftelijke sollicitatie kunt u - binnen twee weken en met vermelding van de functie waar uw voorkeur naar uitgaat - richten aan Vredestein Rubber Recycling, t.a.v. de heer R. Mesters, Postbus 437, 6200 AK Maastricht.

Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

Een verrassende baan bij Vredestein

Je zoekt in Oostelijk Zuid-Limburg toekomst in de gezondheidszorg?

De Limburgse gezondheidszorg is een werkgever met veelzijdig en professioneel werk. De instellingen kennen veel mogelijkheden voor veel verschillende toekomstmogelijkheden. Om meer inzicht te krijgen in functies, die in de gezondheidszorg worden vervuld, vindt morgen, zondag 31 oktober in tal van Limburgse instellingen een Open Dag plaats.

Een ideaal moment voor jonge mensen die zich nu al oriënteren voor hun beroepskeuze van straks. Als je toekomst zoekt in de Gezondheidszorg in ons verzorgingsgebied Oostelijk Zuid-Limburg ben je van harte welkom op de open dag op ziekenhuislocatie De Wever in Heerlen en in Verpleeghuis Schuttershof in Brunssum.

• Op Ziekenhuislocatie De Wever presenteren de Stichting G.O.Z.L. en de Centrale School voor de Gezondheidszorg de Wildenbroeck een samen tijdens een gezamenlijke Open Dag in de torenhal.

Er wordt met behulp van stand- en video's lessen onder medische specialisten over de beroepen en opleidingen tot verpleegkundige, ziekenverzorger, operatie-assistent, longfunctie-assistent, radiologisch assistent en klinisch neuro-fysiologisch assistent te zien. Mensen stellen tot de rest van de avond af 17.00 uur. Gesloten wordt 1 uur vroeger om 16 uur. (Er zijn geen rondleidingen door het ziekenhuis).

• Verpleeghuis Schuttershof aan de Rijksweg in Brunssum biedt haar deuren tussen 11.00 uur en 17.00 uur. Hier kan het publiek wel een blik achter de schermen werpen in de gloednieuwe ruimten van de paramedische afdelingen en dagbesteding in het solitair.

In de Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg participeren Ziekenhuis De Wever & Gregorius (met twee locaties te Heerlen en Brunssum), Verpleeghuis Schuttershof, Verzorgingshuis Aan de Bleek en Verzorgingshuis Bronnenhof. Hiermee is de Stichting één van de grootste werkgevers in de regio.

De Limburgse Gezondheidszorg kent vele gezichten

**Tot morgen
op onze open dag!**

Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg

Locatie De Wever
Verpleeghuis Schuttershof

Heerlen
Brunssum

H. Dumantstraat 5
Kochstraat 2

De Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg biedt ziekenhuiszorg en ouderenzorg in haar verzorgingsgebied. Van de stichting maken deel uit Ziekenhuis De Wever & Gregorius, Verpleeghuis Schuttershof en de

verzorgingshuizen Aan de Bleek en Bronnenhof. Het verpleeghuis beschikt over 99 bedden voor somatische bewoners, 125 bedden voor psychogeriatrische bewoners en 24 plaatsen voor dagbehandeling.

Binnen de afdeling Ergotherapie van Verpleeghuis Schuttershof ontstaat een parttime vacature (50%) voor een

ergotherapeut

Functie-informatie

De functie bestaat uit de navolgende taken: onderzoeken, behandelen en begeleiden van patiënten/bewoners (ADL, functie, huishoud-, NPF- en pistoeltraining); Geven van adviezen aan behandelaars, personeel, patiënten/bewoners en familieleden alsmede externe instanties omtrent voorzieningen in de woon-, werk- en leefomgeving van de patiënt; Bijdrage leveren aan het beleid voor de afdeling ergotherapie binnen de kaders van het instellingsbeleid.

Functie-eisen

Voor deze functie zoeken wij kandidaten, met:

- diploma HBO-ergotherapie, liefst aangevuld met relevante cursussen;
- ervaring, bij voorkeur in een verpleeghuis;
- aantoonbare affiniteit met verpleeghuisbewoners;
- in bezit van rijbewijs en eigen auto.

Arbidsvoorwaarden

Arbidsvoorwaarden conform CAO-Ziekenhuiswezen. Salaris overeenkomstig FWC-functiegroep 45. (min. f 2.907 en max. f 4.446 bruto per maand).

Inlichtingen

Inlichtingen worden verstrekt door mevr. M. van Dun-Brunnsma, eerste ergotherapeut, tel. (045) 279 737 of door dhr. J. Stevens, hoofd Fysiotherapie, tel. (045) 279 717. Schriftelijke sollicitaties vóór 15 november richten aan Dienst P & O. Vermeld in de linkerbovenhoek van uw brief PG-93133L.

Stichting Gezondheidszorg
Oostelijk Zuid-Limburg

Verpleeghuis Schuttershof

Postbus 255, 6440 AG Brunssum, (045) 279 999

'Katholieke Leven in Beeld' is de naam van een stichting, die zich bezighoudt met het verzamelen en beschrijven van beeldmateriaal, dat een inkijk in het katholiek leven geeft. Ofschoon de stichting reeds in 1990 is opgericht, treedt zij eerst op 4 november naar buiten. Bij die presentatie spreken Ton Baeten, abt van de Norbertijnenabdij van Heeswijk, Kees Fens, hoogleraar Nederlandse letterkunde aan de Katholieke Universiteit van Nijmegen en Herman Pijfers, de gewezen directeur van een uitgeverij als voorzitter van het stichtingsbestuur, over de waarde van de foto als informatiebron. Ter adstructie exposeert de fotograaf Robin Lutz in de aula van de Katholieke Universiteit Nijmegen foto's uit het boek en de tv-serie 'Abdijen in de Lage Landen'. Een voorbeschouwing.

● Bisschop Bekkers, zoals velen zich hem zullen herinneren; omringd door kinderen, onder het toezicht van zijn moeder. Het is een van de zeventienhonderd foto's die een fan in Hattem 'naliet'.

● Kruisheer Willem Sangers, zoon van een molenaar in Ohé en Laak, die zich in Maaseik het lot van woonwagenbewoners aantrok. Met zijn stelling dat grote woonwagenkampen funest voor de bewoners zijn, kwam hij in aanvaring met de toenmalige minister van Sociale Zaken, dr. Marga Klompé. De bewindsvrouw moest bakzeil halen. Inmiddels zijn alle grote kampen in kleine kampen opgedeeld.

'Katholiek Leven in Beeld'

DOOR JAN VAN LIESHOUT

„Ofschoon Limburg het meest katholieke deel van Nederland is, is het in onze fotocollectie het minst vertegenwoordigd.” Tot die vaststelling komt in Nijmegen André Maes (55), beelddocumentalist van de in 1990 opgerichte Stichting 'Katholiek Leven in Beeld' (Klib). Het Klib is een dochter van het aan de Katholieke Universiteit Nijmegen gelieerde Katholiek Documentatiecentrum (KDC), dat volgend jaar een kwart eeuw bestaat.

Van 1970 tot 1990 was Maes bibliothecaris van het KDC. Als een strandjutter verzamelde hij ook overige relikten uit het Rijkse Roomsche Leven. Want meestal hadden reflectanten meer in de aanbieding dan alleen boeken.

Maes: „Vaak weten erven geen blif met een nalatenschap. Kunnen jullie er iets mee doen?” is de vraag die veelvuldig wordt gesteld. Ik pas dan de truc met de twee dozen toe. Adviseer de mensen om twee dozen te nemen; om in de ene alles te deponeren waarvan zij denken dat voor het KDC belangrijk is en in de andere datgene, wat volgens hen weg kan. Vervolgens raad ik hen aan om de etiketten te verwisselen. Want onder datgene, waarvan wordt verondersteld dat het weg kan, zit vaak het kostbaarste materiaal.”

„Frappant was dat er niet alleen vraag naar boeken was, maar ook naar foto's. Die signalen zetten ons aan het denken. En zo is het gekomen dat in 1990 een nieuwe stichting is opgericht die zich uitsluitend bezighoudt met het verzamelen en beschrijven van beeldmateriaal.”

Inmiddels zijn 45.000 foto's op beeldplaat vastgelegd, waarvan 35.000 beschreven. Daarmee occupeerde zich zuster Gijberta van den Oudenrijn van de zusters franciscanessen van Veghel. Ofschoon ze tachtig is, zit in haar schoonschrift nog geen sleet.

Hoe up to date de collectie is, blijkt uit de reportage die het Klib van de wijding van de nieuwe bisschop van Roermond liet maken. Maes ziet overeenkomsten tussen mgr. Wiertz en mgr. Bekkers, oud-bisschop van Den Bosch. Binnen een halve minuut heeft hij de foto's op een scherm. Bekkers met zijn moeder, Bekkers met kinderen. In totaal bevat de collectie Bekkers zeventienhonderd opnames. Ze zijn van een fan uit Hattem.

Hoezeer Limburg is ondervertegenwoordigd, blijkt bij het intoeten van het steekwoord 'Limburg'. Daaronder staan slechts 68 foto's vermeld. Het betreft voornamelijk beelden van bedevaarten en processies.

In zijn nopjes is Maes met de foto's die hij van Maria Raemakers, de huishoudster van wijlen pastoor

● Volgens een oude traditie op St.-Pieter kreeg de eerste dopeling na Pasen een kroontje. Op 19 juni 1966 doopte de pastoor van de parochie van de Allerheiligste Verlosser en H. Petrus, Antoine Theunissen (links op de foto), twee baby's met een 'Paaskroontje'.

Foto: KLIB, NIJMEGEN

● Als enige nonnen in Nederland runden Zusters van Onze Lieve Vrouw in Tegelen een jongenspensionaat. Overige internaten voor jongens werden door mannen bestierd.

Antoine Theunissen van St.-Pieter, kreeg. Op één ervan staan twee dopelingen met een 'Paaskroontje'. Volgens een oude traditie op St.-Pieter kreeg de eerste dopeling na Pasen een kroontje op. Waar gebeurt dat nog?

Van een van de foto's, waarop de Kruisprocessie op de St.-Pietersberg in beeld is gebracht, was Maes zo gecharmeerd dat hij een prentbriefkaart van liet maken.

Schitterende foto's bevatten ook de albums die orden, congregaties en sociëteiten voor het Oriëntatiecentrum voor Kerkelijke Roepingen in Tilburg samenstelden.

Vanaf 1965 zou dit centrum kandidaat kloosterlingen voorlichten. Reeds in 1972 werd het opgeheven. Leken hadden taken in de gezondheidszorg en in het onderwijs overgenomen. Congregaties, die daartoe zijn opgericht, branden als nachtkaarsen op. Hun taak is volbracht.

Meer dan 13.000 dia's en 400 videobanden kreeg het Klib van het Missionair Centrum in Heerlen.

Maes: „Dit centrum werd in 1977 opgericht; richtte zich niet alleen op het traditionele missiewerk, maar ook op het ontwikkelings-

werk; op de voedselproblematiek en op de wapenwedloop. Omdat een ander niet meer actueel was, werd bij een verhuizing met enige schroom gevraagd of wij er iets mee konden doen.”

„Behalve foto's van kerkelijk leven, klooster- en missieleven interesseren ons ook beelden van de katholieke jeugdbeweging en katholieke standsorganisaties; van het politieke en sociale leven. Een aansprekende aanzet zijn de foto's uit de archieven van Katholieke Arbeidersbeweging (KAB) en Katholieke Volkspartij (KVP), die op het KDC zijn gedeponeerd.”

● Beelden van de Kruisprocessie op de St.-Pietersberg in Maastricht. Met deze processie, op de maandag, dinsdag en woensdag vóór O.L. Hemelvaart, werd Gods zegen over de vruchten van de aarde afgesmeekt. De opname dateert van 1954. Links het huisje van de laatste grotbewoonster van Nederland, Greetje Blanckers.

Foto: Fotopersbureau 'Het Zuiden'

● Beelden van een bewaarschool van de Arme Dienstvaagden van Jezus Christus in Geleen. Het was een van de vele congregaties die in de vorige eeuw ten behoeve van het onderwijs en de gezondheidszorg werden opgericht. Behalve in Geleen, waar het provinciaal, postulaat en novicaat waren gevestigd, had de congregatie huizen in Amstenrade en Vaals.

„Recent kregen we plusminus vijftien glasnegatieven van opnames die Fotopersbureau 'Gelderland' tussen 1945 en 1965 van de belangrijkste gebeurtenissen op de Katholieke Universiteit van Nijmegen heeft gemaakt. Het gemeentearchief van Nijmegen gaf ze ons, omdat wij beter zijn gedocumenteerd om ze te beschrijven.”

Tot 'de parels' van het Klib behoren de foto's van Martien Coppens en Louis van Paridon, fotografen van naam.

„Toch hebben wij niet minder inte-

resse in foto's van particulieren. Ook houden we ons aanbevelen voor fotoalbums. Daarin staan foto's die je niet tegenkomt in een archief als dat van uitgeverij 'De Spaarnestad', dat drie miljoen foto's bevat. Het waren foto's door en voor de pers, die geen toegang tot de kloostertuin of het kinderbad had.”

Om de vijf w's - wie? wat? waar? wanneer? waarom? - hoeven schenkers zich niet te bekommeren. Vanwege de puzzels die Maes reeds oploste, noemen medewerkers hem reeds 'André van de vijf weenen'.

ander-

Zijds

Commissaris

DOOR PETER STIEKEMA

'De commissaris vertelt'. 'De commissaris kan me nog meer vertellen'. De eerste twee aangehaalde zinnen waren, voor zover ik mij herinner, titels van kinderboeken, waarin een commissaris een jongetje van zijn heldendaden op de hoogte bracht. Ook de huidige lichting politie-commissarissen schuwt de dikke duim - en als gevolg daarvan de publiciteit - niet. Nu is het weer de Amsterdamse commissaris Nordholt die als een ongeleid projectiel de toelichting niet bijster goede naam van de politiek verder aan flarden schiet. Hij zorgde voor een woeste storm in een - achteraf - klein glaasje water door te beweren dat de onderwereld bezig is om in het politieke centrum Den Haag de macht te grijpen en zich daar van de nodige ingangen te voorzien.

Het is bepaald niet de eerste keer dat Nordholt zo van zich doet spreken. Eerst baarde hij opzien - en een muis - door te roepen dat er alleen al in Amsterdam 30.000 criminele illegalen rondlopen en dat er in de Bijlmer tienduizend Ghanezen illegaal verblijven, waarvan er, als ik het aantal schadeclaims goed heb ingeschat, een dikke duizend in die flat woonden waar dat EL Al-toestel op viel. In een later stadium zei Nordholt dat vrijwel alle Antilliaanse, Marokkaanse, Surinaamse en Turkse jongeren misdadigers zijn en dat de Antillen hun criminele jongeren hier georganiseerd dumpen. Burgemeester Van Thijn, zijn baas, stond erbij, keek ernaar en stelde zich pal achter zijn commissaris op, zonder hem in het openbaar te schrobberen omdat hij zijn politieke boekje ver te buiten ging. Opvallend is wel dat de ruimte, waarin Nordholts uitspraken zich bewegen, uiterst miniem is en dat deze zelden met harde bewijzen worden gestaafd.

Een goed voorbeeld doet kennelijk goed volgen, want waarom zou anders commissaris Wiarda van Utrecht de knuppel bijna letterlijk in het hoenderhok hebben gegooid door winkeliers en andere neringdoenden aan te raden diezelfde knuppel als stok achter de deur te gebruiken om er een winkeldief mee van zich af te slaan; terwijl burgemeester Peper van Rotterdam - ingefluisterd door zijn hoofdcommissaris? - olie op het vuur gooit door te beweren dat op één bepaald adres in zijn havenstad honderden Turken zouden wonen. Wie maakt hier nu eigenlijk wie gek?

Wat me nog het meest verbaast, is de verbijstering, die ontstond na de recente uitspraken van Nordholt. Voor wie het nog niet weet: in dit schattige landje gebeurt meer dan wij voor mogelijk houden. Vaststaat dat professioneel geleide criminele verbanden op alle fronten in de maatschappij actief zijn. Zo kan elke partij best maffia-achtige mollen herbergen, want geen enkele partij is heilig. Bovendien: politici zijn niet wezenlijk anders dan alle andere mensen in dit land, hooguit nog wat eeuwigdurende geldzuchtiger of machtsgeiler. Politici sjoemelen minstens evenveel als andere beroepsbeoefenaars en zijn net zo bereid hun ziel aan de duivel te verkopen als ze denken er beter van te worden. De vele 'affaires' in bij voorbeeld Limburg zijn daar het bewijs van.

Met name op het terrein van de milieuwetgeving en afvalverwijdering slaat de maffia hier al behoorlijk toe. Dat politici daar weet van moeten hebben is duidelijk voor wie zich de beruchte gifzaak in Alphen aan de Rijn herinnert, of het drama in het Waalse Melley, waar criminele Nederlandse afvalvervoerders samen met anderen en met medeweten van ambtenaren en politici voor een schuimende gifhoop hebben gezorgd. Dat is op zich niets nieuws. Politici zijn te koop. Dat zijn ze in Italië, in België, in Limburg, en in Den Haag.

Trouwens, wie garandeert ons dat al die commissarissen stiekem, in het geheim, in het geniep, niet lid zijn van het een of andere maffia-achtige complot om ons land in een politiestaat te transformeren? Van hun bazen, de burgemeesters, hoeven ze in ieder geval geen oppositie te verwachten. Die commissarissen kunnen me nog meer vertellen!

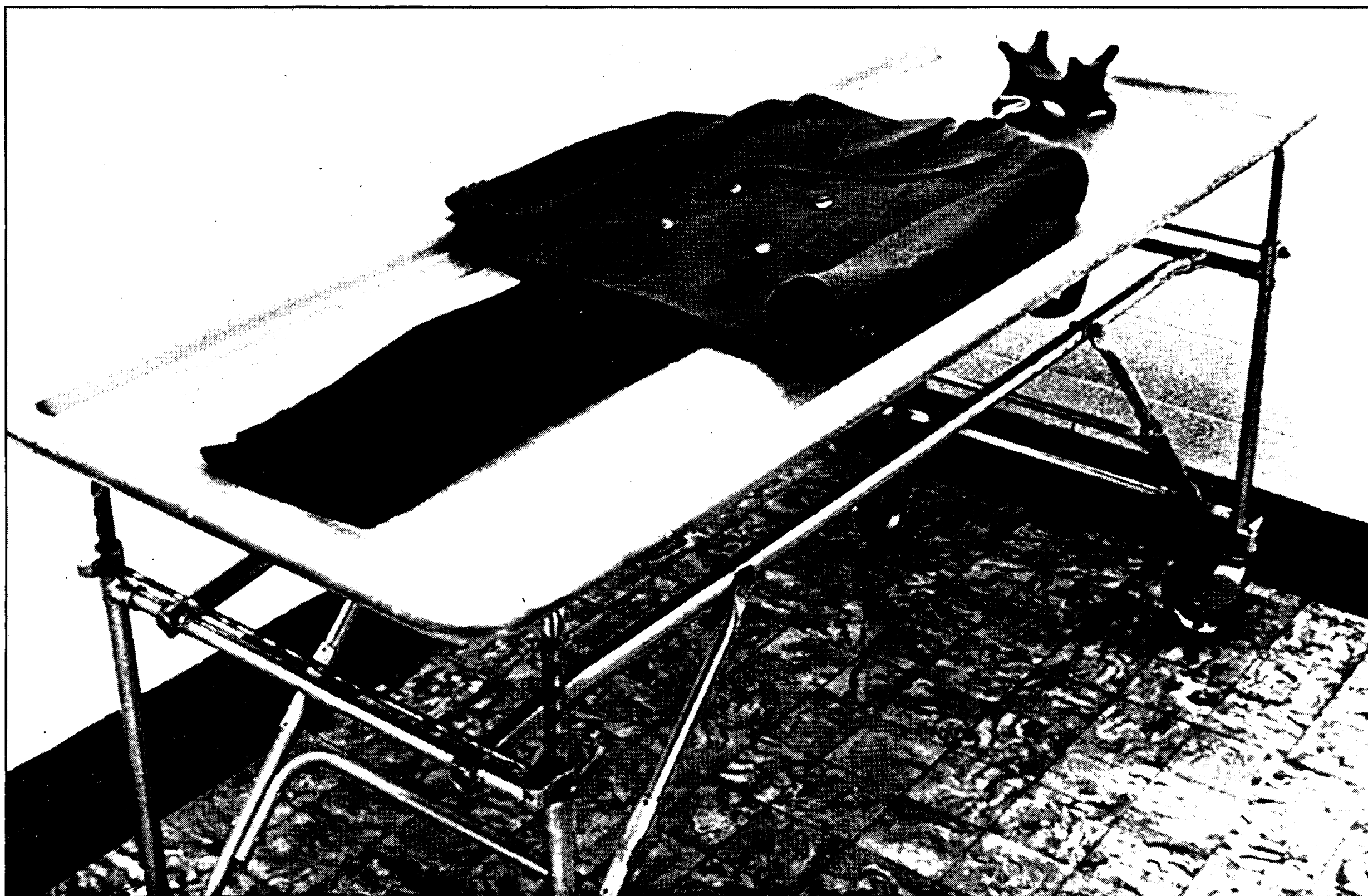

De dood en al haar geheimen herbergt de nodige tradities. Dat geldt ook voor het wassen en kleden van overledenen. Zowel de kolenboer als de burgemeester verdween vroeger in dezelfde lijkwade in de kist.

Tegenwoordig is het assortiment onuitputtelijk. In principe kan elke wens van de nabestaanden of overledene-in-spe worden ingewilligd. Het opmaken van overledenen is emotioneel zwaar werk, waar niet iedereen tegen opgewassen is.

● Het kostuum nam de plaats van het doodshemd in: met weemoed afscheid genomen.
Foto: GPD

STANDPLAATS:

Parijs
Hans Gertsen

Gasten

„En dan willen ze allemaal ook nog mee-eten...“ Soms schieten me wat flarden uit een legendarische conference van wijlen Wim Sonneveld te binnen. Sonneveld beklagde zich in die conference – als ik me goed herinner – over het feit dat zijn deur wordt platgelopen door vrijers van zijn dochter. Vrijers die, zoals het hoort, geen van allen de goedkeuring van vaderlief kunnen wegdragen. Vrijers die, mede door toedoen van vader die hen vakkundig de poten onder hun stoel vandaan zaagde, de een na de ander het veld moesten ruimen. Maar niet nadat ze een forse aanslag op Sonneveld's drankvoorraad en provisiekast gedaan hadden.

Nu heb ik (gelukkig?) geen huwbare dochters, dus van de aanloop van vrijers heb ik geen last. Ik woon daarentegen in Parijs en beschik bovendien over een logeerkamer. Een combinatie die, zo kan ik u uit ervaring verzekeren, eveneens garant staat voor heel wat aanloop. Een weekendje Parijs en dan nog gratis logeren ook; voor veel Hollanders is het een onweerstaanbare combinatie.

Aanvankelijk vond ik het wel gezellig om regelmatig vrienden of kennissen uit het verre vaderland over de vloer te hebben en af en toe eens uitgebreid voor ze te koken. Een beetje bijkletsen in je moederstaal onder het genot van een goed glas wijn of cognac. Maar na ruim twee jaar in de Franse hoofdstad te hebben doorgebracht, is de lol van al die logeerpartijen er wel een beetje af, zo moet ik toegeven.

Ik heb mijn steeds wisselende gasten inmiddels tot vervelens toe meegetroond naar Montmartre, naar de Eiffeltoren, naar rommelmarkten, musea, leuke kleine restaurantjes waar je goed eet voor een redelijke prijs, naar concerten, kroegen en cabarets. Ik heb ze mijn drankvoorraad geheel belangeloos ter beschikking gesteld evenals mijn koelkast. Van mijn gastvrijheid is, om het nog voorzichtig uit te drukken, ruim gebruik gemaakt. Maar nu is de maat vol.

Ik heb mezelf voorgenomen om met onmiddellijke ingang zeer assertief te worden en voortaan zonder schroom 'nee' te verkopen aan alle aspirant-logés die niet tot mijn zeer naaste familie- of vriendenkring behoren. Vage kennissen, vrienden van vrienden of van heel vroeger en neven van nichten komen er vanaf heden niet meer in. Ik heb namelijk een opmerkelijk patroon ontdekt in het gedrag van mijn bezoekers: Hoe vager de kennissen, hoe vaker ze langs willen komen en hoe langer ze willen blijven.

Echt goede vrienden hebben altijd enige schroom om te komen. „Schikt het echt wel, heb je wel tijd,“ vragen die nadrukkelijk. Goede vrienden moet je haast overreden om te komen. En als ze na veel aarzelen hun schroom overwinnen, komen ze altijd keurig een weekendje. Een beetje kennis daarentegen belt op met de mededeling 'dat het tijd wordt dat we elkaar weer eens zien' en dat hij – of zij – volgende week 'een paar dagjes' (Lees: 'een dag of tien') wil komen. Met vriend danwel vriendin en liefst ook nog met een vage kennis in het kielzog. En met de vraag of ze nog iets typisch Nederlands (hagelslag, pindakaas, jonge jenever danwel rookworst) voor me mee moeten nemen.

Het is natuurlijk allemaal aardig bedoeld, maar ik vind het nu even welletjes. Ik kan nog drie jaar vooruit met alle meegebrachte pakken hagelslag, potten pindakaas en rookworsten. Alleen de voorraad jonge jenever laat te wensen over, omdat de meeste kennissen de gewoonte hebben de door henzelf meegebrachte drank ter plaatse te nuttigen. Ik zou zo nog wel even door kunnen gaan, maar ik moet nu snel boodschappen gaan doen. Ik krijg vanavond namelijk logés.

De laatste eer van top tot teen

DOOR RENATE VERHOOFSTAD

ruimte is wit en steriel. Stapel-afdroogdoeken, washandjes, schand, vette watten en natuur- de kleren van de overledene Groene streepjurk met blauwe knopen. Compleet met onder- en pantykousjes. In de hoek van de kamer is plaatsgemaakt voor een aluminium tafel, voorzien van afvoergootjes. Speciaal ontworpen voor het afleggen (het wassen en aankleden) van overlede-

De Beus en J. Koeman – niet in wit gekleed – nemen mevrouw voorzichtig ter hand en wassen van top tot teen. Werken met overledenen is niet verplicht. „Voorzichtig wordt het hoofd van de dame opgelicht. Zelfs haar rug wordt nog een poetsbeurt. „Dit was een propere dame,“ aldus één van de mannen. „We krijgen er wel een binnen die van boven tot onder de poep zitten, of besmet met zijn met bloed.“

De verzorging volgt de aanpak-procedure. Het vergt een speciale techniek een dode goed te kleden. Als laatste wordt mevrouw in haar kist gelegd en afgevoerd naar de gekoelde kist.

De Beus en Koeman zijn verantwoordelijk voor de laatste verzorging. Ze maakten respectievelijk zeven en zeven jaar geleden de overleden Koeman was voorheen eigenaar van een sigarenwinkel in Hilversum, maar na een vijftiental jaren was het moeilijk het bedrijf boven water te houden. Hij werd voor het beroep van uitvaart-organisator en heeft er sindsdien een moment spijt van gehad. „Het doen over ons nogal wat indiaan-halen de ronde. Zo zouden sommigen botten breken om het

Ze worden ervan beschuldigd tientallen kleuters tot brandstichting aan te hebben gezet. Tegelijkertijd staan ze op nummer 67 van Hollywoods Top-100 van Machtigste Mensen van het afgelopen jaar. Niet slecht voor twee cartoonfiguren. Beavis en Butt-head, de sterren van de gelijknamige MTV-show, zijn de succesvolste figuren van een nieuwe generatie Amerikaanse tekenfilms die zonder moeite Bart Simpson overtreft in stompzinnigheid en empathie. Het censuurdebat is in de Verenigde Staten alweer geopend.

aankleden van een stijf lichaam te vergemakkelijken en juwelen verduisteren. Dat zijn heilige stukken! Die trouwring blijft dus gewoon om,“ aldus Koeman. „Mensen onderschatten vaak dat we ons werk met liefde uitvoeren.“ Collega en vaste partner, E. de Beus, was voorheen reproductiefotograaf. Hij maakte drie jaar geleden de overstap naar de uitvaartbranche. Dat was een bewuste keuze. „Ik voelde me altijd al tot dit vak aangetrokken, maar ik had me als broekie al bij de familie aangezien komen. Nu ik wat ouder ben, voel ik me meer op mijn gemak als ik een overledene thuis op moet halen.“

Traditie

Het verzorgen en kleden van doden is een eeuwenoude traditie. Vroeger werd gedacht dat de kwade geesten buiten het lichaam gunstig gestemd moesten worden. Door een goede verzorging werd het lichaam onherkenbaar gemaakt om zo de laatste tocht op aarde zo goed mogelijk te volbrengen. J. Kok, conservator van een nog op te richten uitvaartmuseum, heeft zich verdiept in de geschiedenis van het uitvaartwezen. Hij schreef twee boeken over het wassen en kleden van mensen na hun overlijden: 'Geschiedenis van de laatste eer in Nederland' en 'Erfenis onzer voorouders'. „Tegenwoordig geloven we niet meer in boze geesten, maar in Afrika en Zuid-Amerika komen dit soort rituelen nog veelvuldig voor.“ Uit zeer oude Germaanse heldengedichten, in Noorwegen gevonden, blijkt dat overledenen in die tijd het doodshemd als rouwkleding droegen. Mensen wilden door het dragen van dit pyjama-achtige kledingstuk de kwade geesten tevreden stemmen. „De aankleding

en bedekking van een stoffelijk overschot hoorde daarbij,“ vertelt J. Kok.

De uitvaartdeskundige maakt behoorlijk wat stappen terug in de tijd, als hij uitkomt bij de neanderthalers. Zelfs van de voorloper van de homo sapiens (de thans op aarde levende mens) is bekend dat ze in het bezit van een bosje bloemen begraven werden. Volksheiden werden in de Middeleeuwen zonder kist, op de schouders van de bevolking, naar hun laatste rustplaats gedragen. De dappere strijders werden bedekt onder een pelt, vergelijkbaar met een bontjas. Daar komt de latere term 'baarkleed' vandaan. Onder deze spreukachtige deken worden mensen vandaag de dag nog wel opgebaard.

Doodshemd was vroeger balsam voor kwade geesten

In die tijd was het ook niet ongevoel om mensen naakt te begraven. Dit alles in verband met de vele epidemieën. Ten gevolge van de pestuitbraak stierven grote groepen mensen. Het kostte teveel tijd en geld om iedereen in kleding op te baren.

Al vanaf het begin van de dertiende eeuw is dus het bestaan van het doodshemd, ook wel lijkwade genoemd, bekend. Dit kledingstuk heeft door de loop der eeuwen heen een flinke traditie met zich mee getrokken. Kok legt uit: „Het doodshemd werd vroeger door veel mensen zelf gemaakt. Na het trouwen maakte de toekomstige

bruid als eerste werk een hemd, vervaardigd van een zeer fijn soort linnen.“

Het doodshemd was een merkwaardig leven beschoren. Tijdens de huwelijksnacht werd het kleed ingewijd om vervolgens tot het moment van sterven weer in de kast te verdwijnen. „Vaak strikten mensen een zwart bandje om het witte hemd en werden de initialen van de overledene op het kledingstuk geborduurd. Nooit de achternaam. Stel je voor dat met het begraven van de familienaam het nageslacht gedoemd zou zijn tot uitsterven,“ zegt Kok. Deze laatste gedachte vond veelvuldig aftrek in boerenkringen. De stadsbevolking hield er weer totaal andere gewoonten op na. Maakt veel plattelandsmensen in de achttiende eeuw de rouwkleding nog

zelf, in de grote stad raakte dat meer en meer in de versukkeling ten gevolge van de in opkomst zijnde rouwinkels. Deze detaillisten verhuurden rouwkleding aan de nabestaanden en namen ook het doodshemd op in het assortiment.

Industrialisatie

De industrialisatie aan het begin van deze eeuw zorgde voor behoorlijk wat veranderingen op uitvaartgebied. De confectie-industrie raakte in opmars en verdroef het oude ambacht naar de achtergrond. Toch waren er op dat moment nog zeker honderd verschil-

lende lijkwade-modellen op de markt, die op wat kleine details na weinig van elkaar afweken. Het grootste onderscheid zijn twee fors uitgevallen splitten in het mannenmodel. Dit voor het geval dat iemand na het sterven een plasje moest doen. „Dames konden dan eenvoudig door de knieën zakken om vervolgens het hemd op te lichten, maar bij mannen lag dat complexer. De heren-lijkwade had daarom ten behoeve van 'de kleine boodschap' een opklapbaar gedeelte. Deze zogenaamde klapbroeken maken in het Overijsselse Staphorst nog regelmatig hun opwachting,“ licht Kok toe.

Na 1900 vond de definitieve omme-zwaai plaats. De kinderen van de overleden keuterboer lieten het hemd voor wat het was en kleedden grootvader voortaan op herkenbare wijze. De lijkwade wordt sinds de oorlog alleen nog gebruikt voor mensen van onbekende afkomst en drenkelingen. Kok denkt weemoedig terug aan de glorie dagen van het aloude doodshemd. „Traditie is een schone zaak, maar je kunt de tijd niet stil zetten. Bovendien heeft het kledingstuk zijn oorspronkelijke functie en waarde verloren.“

Team

Koeman en De Beus van Coöperatieve begrafenisonderneming Den Hull in Hilversum, vormen een hecht team. Ze werken altijd samen en dat is volgens Koeman wel nodig ook. „We maken verschrikkelijke dingen mee.“ Auto-ongelukken maar ook kindersterfte en zelfmoord. De Beus: „Je wordt dag in dag uit met de dood geconfronteerd en tegelijkertijd met de betrekkelijkheid van het leven.“ Een collega van Koeman en De Beus werkte zeven jaar bij dezelfde onderneming. Op een dag hield

hij het voor gezien. „Die heeft er toch heel wat door zijn handen zien gaan. Maar hij kon er op een gegeven moment niet meer tegen,“ zegt Koeman. Vanaf het moment van sterven tot aan de begrafenis ligt het lot van de overledene in Den Hull in handen van Koeman en De Beus. In een hygiënische kamer, de aflegkamer, wordt de overledene gewassen en vervolgens aangekleed. „We vragen altijd naar ondergoed. En niet te vergeten naar de pantykousjes voor de dames, want dat willen de mensen nog wel eens vergeten,“ zegt Koeman. De Beus en Koeman streven ernaar, een overledene zo herkenbaar mogelijk te verzorgen. „Hoe meneer of mevrouw wordt opgebaard, bepaalt de familie zelf en niet de begrafenisondernemer. We krijgen vaak de eigen make-upspullen mee.“

In Amerika is dat anders. Ook mensen die nooit make-up gebruiken, krijgen daar soms een rood kleurtje op de lippen. „Ach, je kent Amerikanen. Die zijn gewoon wat meer op glitter en glamour,“ zegt Koeman.

De twee Hilversummers zijn van een sterfgeval soms danig onder de indruk. Een collega verloor zijn dochterje en heeft het kind toen zelf afgelegd. „Dat is pas echt knap,“ vindt Koeman. „Ik vraag me af wat mijn reactie zal zijn als er iets met mijn naaste familie gebeurt. Het blijft mensenwerk. Een overlijden brengt veel verdriet met zich mee. Toch wordt er in de aflegkamer ook wel eens gelachen. Koeman: „We verzorgden eens een hele dikke dame, waar zelfs de kist voor was aangepast. Van de familie ontvingen we toen een minuscule klein onderbroekje. Dan staan we natuurlijk wel zachtjes te grinniken.“

Beavis en Butt-head en de censuur

DOOR ALMAR LATOUR

MTV America kwam de afgelopen weken zo vaak onder vuur dank zij de tekenfilmserie Beavis en Butt-head dat de leiding van de onderneming overwoog de serie van het scherm te halen. De klachten waren dan ook niet mis. Op verschillende plaatsen in de Verenigde Staten werden huizen door jeugdige vandalen afgebrand nadat ze, volgens hun ouders, MTV's populairste show Beavis en Butt-head hadden gekeken. Het meest tragische voorval speelde zich af in Ohio, waar een tweejarig meisje omkwam nadat haar broertje van vijf de stacaravan van zijn ouders in brand stak, na het zien van de show.

Beavis en Butt-head werden nog net gered doordat de aantijgingen van de woedende ouders werden ontkracht door het bericht dat hun kind al talloze malen brand had gesticht, voordat Beavis en Butt-head zelfs maar bestonden. Niettemin besloot MTV deze week dat de show met onmiddellijke ingang op een later tijdstip zal worden uitgezonden. Bovendien zei een woordvoerder van het kabelstation dat de scripts van de show gewijzigd zullen worden. Dat is wellicht verstandig van MTV, maar de reactie komt wel laat: afgelopen zomer, tijdens de inmiddels beruchte 'kat'-uitzending stelde Butt-head zijn vriend Beavis de vraag wat er zou gebeuren met de kat van Stuart (hun buurjongen) als je een rotje in z'n kont zou stoppen. Vijf dagen later werd er in Californië een kat gevonden die door een rotje was opgeblazen. Er kwamen toen al protesten uit diverse hoeken, maar MTV bleef de serie onveranderd uitzenden. Beavis en Butt-head zijn beslist geen lieverdjes. De twee ge-

tekende pubers worden geobsedeerd door vuur en doen niets dan kwaad. Ze laten scheten, geselen dieren, pesten meisjes, ontvoeren weerloze kleuters en snuiven stiekem verfvuurder. Ieder zinneloos optreden van het duo wordt gevolgd door hun geniepig lachje ('heh-heh, heh-heh'). Het blad Newsweek doopte Butt-head tot 'een kleine puist' en 'het einde van de neerwaartse spiraal van de blanke man'. En veel lager kan het ook niet. Beavis en Butt-head reflecteren het uitzichtloze bestaan zoals dat ervaren wordt door een groot deel van hun jonge kijkerspubliek in het door de recensies getroffen Amerika. Het lachen om de ongelukken van de twee mislukte tekenfiguren is voor hen een compensatie. Natuurlijk is er een hele winkel met artikelen rond het duo verkrijgbaar. En dan zijn er nog de illegale, zogenaamde 'bootleg'-producten. Dat zijn meestal T-shirts met een opdruk van de twee mislukkelingen in nog obscenere situaties dan de toch al schunnige scènes van de officiële serie. De figuren werden ontworpen door Mike Judge, tijdens een festival van 'sick and twisted' cartoons vorig jaar. MTV ontdekte het duo en gaf Judge een kans na een aantal zeer succesvolle 'tryouts'. Beavis en Butt-head staan niet alleen in hun tegendraadse bestaan. Ted Turners Nickelodeon begon vorig jaar op zondagmorgen met het uitzenden van de avonturen van Ren en Stimpy. Al snel werd het duo – hoe kan het ook anders – ontdekt door MTV. Sinds MTV Ren en Stimpy op zaterdagavond vertoont heeft ook die show een groep van trouwe fans. In tegenstelling tot Beavis en Butt-head zijn Ren en Stimpy geen mensen, maar dieren. Ren is een irritante chihuahua die met bloeddoorlopen ogen en een Spaans accent halfwaarheden verkoopt aan zijn boezemvriend Stimpy, een goedlachse en dikke hond. Het duo is zo mogelijk nog afsto-

telijker dan Judges creaties: ze laten scheten in bad, sparen hun snot en eten kattenpoep. Omdat er maar een beperkt aantal afleveringen van Ren en Stimpy bestaat, worden op MTV constant herhalingen van de show vertoond. Het gevolg is dat veel fans hele dialogen van het tweetal kunnen citeren. En de fans die daar niet toe in staat zijn vervallen nemen in ieder geval de lijfspreuk 'Happy, happy, joy, joy' in hun vocabulaire op. De beroemdste afleveringen van Ren en Stimpy zijn inmiddels overal in Amerika op videoband verkrijgbaar. Evenals bij Beavis en Butt-head bestaat het Ren-en-Stimpy-publiek voornamelijk uit jongeren tussen de 16 en 24 jaar. Maar dank zij de uitzendtijden zijn of waren de programma's ook eenvoudig beschikbaar voor een ander, jonger publiek dat de schertsen van de duo's nadoet in plaats van bespot. De populaire pers haakte er op in startte voor de zoveelste keer het debat over wie wat wel of niet mag zien op tv en in de bioscoop. Na een paar dagen ging ook de serieuzere pers overstag. Het debat werd nog verscherpt dank zij een scène uit de film The Program waarin een voltallig voetbalteam in het midden van een druk bereden autoweg gaat liggen om te bewijzen dat het 'cool' is. Het gevolg was dat daarna door heel Amerika tieners werden aangereden. Hoewel zelfs de politiek in Washington D.C. zich momenteel over de problematiek buigt zal het censuurdebat wel weer met een sissers aflopen. Net als in de jaren dertig doet Hollywood aan Dus verschijnen Beavis en Butt-head nu om tien uur 's avonds. Dus is de scène uit The Program uit de film geknipt. Toch kunnen MTV en Nickelodeon tevreden zijn: Beavis, Ren, Stimpy of Butt-head hadden zelfs in hun stoutste dromen en wilde afleveringen niet zo'n publiciteitsstunt op eigen krachten kunnen krijgen.

**BENT U ER
OOK ZO ÉÉN DIE
DE BUURT OP
DE HOOGTE HOUDT**

E'ERST DENKEN, DAN DOEN

Publikatie aangeboden door dit blad in samenwerking met de Stichting Ideale Reclame

DUITSLAND

EGGEBERGIRGE/SAUERLAND T.h. bungalows v.a. 2 1/2 m 7 p. in rustig park. Ned. beheer. Wandeling excursiegebied ca. 250 km v.a. Arnhem. Spec. kortverm. mei of sept. Incl. auto. C. Hage 05753-2088.

Bad Bentheim
net over de grens!

Gaststeervol als dicht!

HOTEL AM BERGHANG

Schitterend op de tuichellend gelegen familiehotel. De royale kamers en suites alle met douche of ligbad, toilet, badruimte, mini-bar en telefoon, het binnens-bad 20° C en het restaurant, de bar, lounge en het restaurant (met meestelijke kook) garanderen u een zorgeloos verblijf.

Er geven heerlijk tussenuit!

Herfst-arrangement
(4 nachten) DM 319,- p.p.

Nieuw, verzorgd, ontbijtbuffet en dagelijks variërende keuzes.

Namen: ons Happy-Weekend (2 nachten) DM 184,- p.p. of Luxe-Mini-Weekend (3 nachten) DM 249,- p.p.

Uw gewensd op:

Tina en Dieter Tönnies

Hotel Am Berghang, Postfach D-48445 Bad Bentheim
Gertje Inghelbrecht
Tel 05-45-5922-1
fax 05-45-5922-2

WINTERSPORT

SKIËN Frankrijk, Oostenrijk, Tsjechië en v.a. / 34 bus, app., skipas. GoGo Tours: 010-4142599 ANVR

DE FRANCE ALPEN; app. in chalets en boerderijtjes.
Vert & Blacq 08819-77793.

SPANJE

FREELINE (ANVR/SGR) voor de betere najaarszonbusreizen: Salou, Calpe, Benidorm (mits u elders vrijdag gaat onze Blueliner. Gratis topgroep. Bel: 04970-16461 of 16465.

SOLMAR TOURS bureis Benidorm comfortabel gunstig gelegen appartementen vertrek 26 nov. / 385,-, 27 dgn. / 499,-, 3 dec. 10 dgn. / 235,-, 10 13 dgn. / 255,-. In jan. 10 dgn. v.a. / 265,-. Toeslag royal class, v.o.p.-garantie, / 5,- adm.kosten. Onze reizen volp. v.a. / 325,-. 17 dgs. kerstreis volp. / 965,-. Bel voor gratis folder 040-460580.

DENEMARKEN

VOORDELIG - RECHTSTREEKS RESERVEREN BIJ D.F.B.
ONBEWIST OF DENEMARKEN SPECIALIST

VRAAG HET INFORMATIE

- * Keuze uit 25.000 VAKANTIEWONINGEN
- * Meer dan 100 HOTELS
- * U kunt nu reeds reserveren voor 1990

DANSK FERIEHUS BUREAU
Hofstadweg 99 - 9681 AC MIDT
Telefoon 05875-1416

TSJECHIË / SLOWAKIË

PRAAG 8 dgn. bus, prima hotel LO / 350,-. Bus / 200,-. Vliegretour / 385,-. Verhuur vak-woning MEVO REIZEN Hotel 05725-1547.

PRAAG pension B.o.B
L/O v.a. / 30,- 02290-35762

INDONESIË

"Het Schone Streven" naar Indonesië (3 x p.
23 dgn Java/Bali / 2800,- of 30 dgn Sumatra/Java
/ 2300,- + volpension en exc. + reticket KLM-
lin: 006-137706/05220-55028/078-174654/077-51

AZIE

Avontuurlijke rondreis Indonesië 23-34 dgn. v.a.
Rondreis India/Nepal 27 dgn. v.a. / 2.795,-
Rondreis Zuid-India 27 dgn. / 2.585,-. Rondreis
27 dgn. / 2.495,- incl. vliegreis, hotels, vervoer
vertrekdata. Folder? DJOSER 071-128400 Lid

AFRIKA

Avontuurlijke rondreis Kenia 24 dagen. / 3400,-
Inclusief vliegreis, safari etc. Diverse vertrekdata.
Folder? Djoser 071-128400 Lid SGR.

EGYPTE

Avontuurlijke rondreis EGYPTE 15-22 dgn. v.a.
incl. vliegreis, hotels, vervoer etc. Div. vert.
Kenia 15 dgn. vertrek 24-12 en 26-12. Alle Egi-
pten nu / 100,- korting! Folder? DJOSER 071-128400

CRUISES

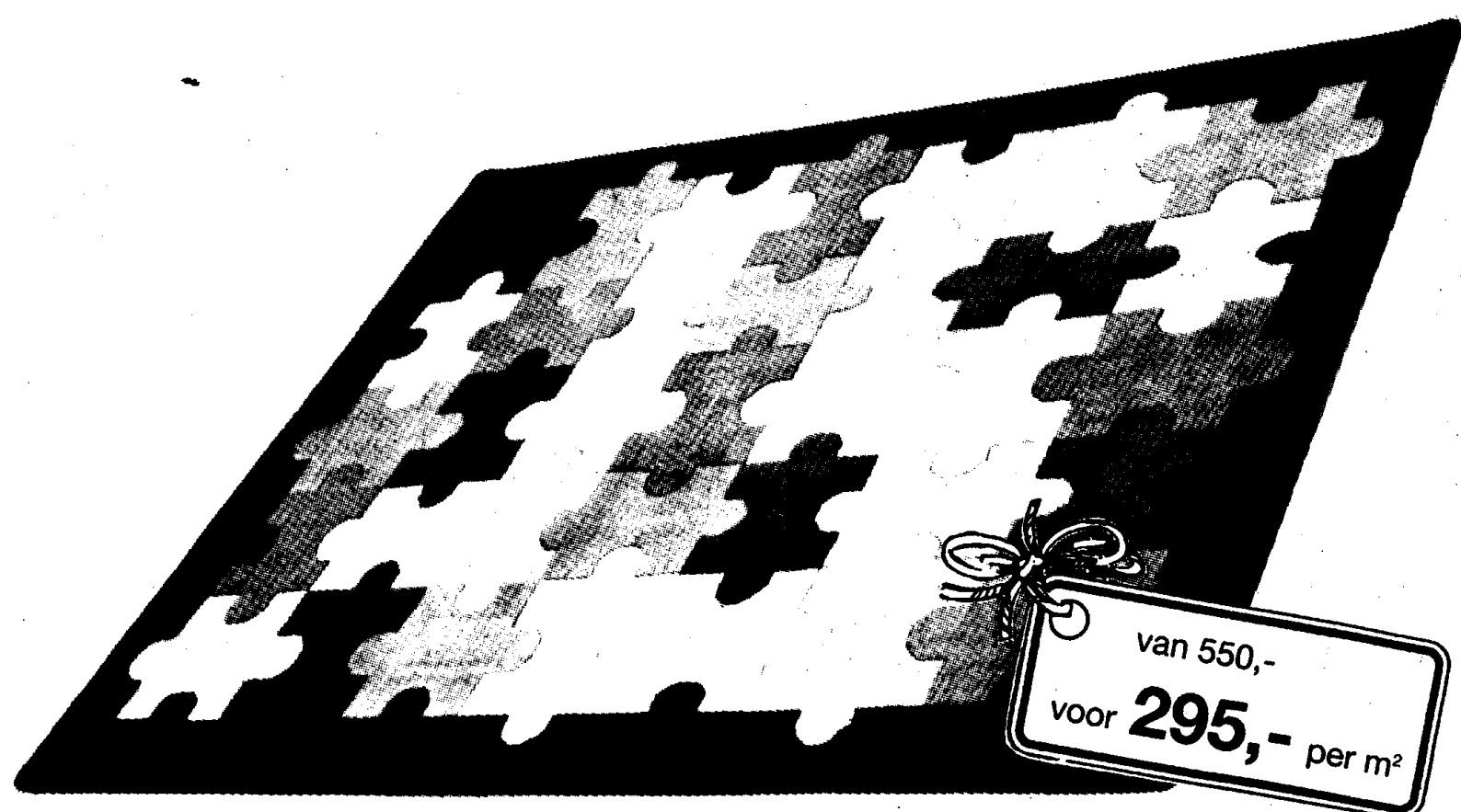
**** **MS. ASTRA** ****
vaart v. 22 dec. 16 apr. haar bekende
DROOMCRUISES
8 dgn. inkl. volpension en vlucht naar de
CANARISCHE EILANDEN,
MADEIRA en MAROKKO
V.A. f 1090
voor info en folder, ook za/zo: 043-251690
****EUROCRUISES****

Mag Kulowany bij u over de vloer komen

Maak kennis met onze quilts: moderne tapijten in verrassende designs en kleurstellingen. Op traditionele wijze geknoopt van generatie op generatie. Een juweel van een tapijt dat graag bij u over de vloer wil komen en zich schikt in elk interieur.

Wij kunnen exclusief tijdens deze woonmaand enkele prachtexemplaren aanbieden tegen een vriendenprijs. Maak kennis met deze quilts in een van onze showrooms en ontdek het zelf.

Kulowany: in harmonie met elk interieur

U bent bij ons welkom van dinsdag tot en met vrijdag tussen 09.00 en 18.00 uur, op donderdag tot 21.00 uur en op zaterdag van 09.00 tot 17.00 uur.

interieurarchitectuur
KULOWANY

Kouvenderstraat 172 - Hoensbroek - Tel. 045-21 23 70 - Fax 045-221965
Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag 09.00-18.00 uur, donderdag tot 21.00 uur, zaterdag 09.00-17.00 uur

VANDAAG GRANT & FORSYTH openen Van Leest Heerlen

GIGANTISCH OPENINGSSPEKTAKEL

Vanaf nu kunnen echte muzikliefhebbers hun hart ophalen bij de CD-speciaalzaak van Heerlen: Van Leest. Meer dan 10.000 kwaliteits-CD's in alle genres staan overzichtelijk voor u klaar; pop, jazz, klassiek, noemt u maar op. Mocht uw keuze er desondanks niet bij zijn, dan hebt u nu het adres voor elke bestelling en een prima advies. Niet alleen voor CD's, ook voor video, CD-i, DCC en MiniDisc.

Volop redenen om eens flink uit te pakken:

Vanaf negen uur: honderden spektakulaire aanbiedingen

Maak kennis met het uitgebreide Van Leest-assortiment en profiteer van de speciale openingsaanbiedingen.

Vanaf twaalf uur: Gratis CD's en platenbonnen

Speel mee met "Het Geheim van de Plaat" en win volop CD's en platenbonnen.

Half drie: Grant & Forsyth

Grant & Forsyth openen officieel de CD-speciaalzaak van Heerlen en signeren hun allernieuwste CD "More Country Love Songs".

Kom dus vandaag naar Van Leest
in de Saroleastraat in Heerlen!

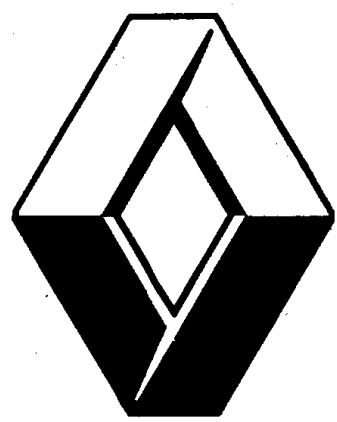
Ook bij
Van Leest

Philips
CD-i

DIGITAL
DCC
COMPACT CASSETTE

22 OKT. t/m 1 NOV. 1993

RENAULT

Bij aankoop nieuwe Renault:
● 30.000 km gratis onderhoud
● 3 jaar fabrieksgarantie
● 300 l brandstof

AUTOSHOW

Bij aankoop Top-occasion:
● 30.000 km gratis onderhoud
● 12 mnd. Top-occasion garantie
● 300 liter brandstof

Autobedrijf Kerres

Breukerweg 196A Heerlen, Tel. 045-230999
Dom. Mijnstraat 25 Kerkrade, Tel. 045-452424

vanLeest
COMPACT DISCS
Heerlen, Saroleastraat 56
Tel. 045-743500

Vestigingen in: Amersfoort, Arnhem, Breda, Dordrecht, Eindhoven, Haarlem, Heerlen, Leiden, Leidschendam, Middelburg, Nijmegen, Roermond, Sittard en Tilburg.

Nooit echt lol gehad

De definitieve breuk met 'Rooie Reus' Dirk de Vroome volgde nadat Dirk op zijn sterfbed het sacrament der stervenden had geaccepteerd. Altijd geschopt tegen kerk & staat en je op de drempel van de dood laten inpakken door een priester? Sjeff Theunissen gruwde er nog van. Hij wil De Vroome geen trap na geven maar hij kan het niet rijmen met de opvattingen en principes die Dirk zijn hele leven trouw was gebleven. Ook toen Dirk op zijn ziekbed lag weg te knijpen zocht Sjeff Theunissen hem herhaaldelijk op in Weert. 'Maar toen die priester langs was geweest was ineens het contact weg. De band verbroken. Ik weet niet hoe ik dat moet uitleggen. Er was niets meer tussen ons.'

door

PETER
HAMANS

● Sjeff Theunissen: Anarchisme is alles eerlijk delen. Waarom snappen mensen dat niet?

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

ook niet. Het onrecht wordt als maar groter. Laten we maar hopen dat iedereen anarchist wordt en dat alle mensen gelukkig worden." Lange tijd dacht Theunissen dat hij de enige op de wereld was die er dergelijke rechtvaardigheidsprincipes op nahield. Totdat hij toevallig in aanraking kwam met het determinisme. Die leer houdt in dat alles wat gebeurt oorzakelijk bepaald is. Met andere woorden: alles ligt vast, er bestaat geen vrijheid van wil. Het is het enige positieve wat Sjeff in zijn leven heeft ontdekt. "Er zijn slechts weinigen die dit begrijpen. Maar mij werden toen de ogen geopend," zegt hij met een stralend gezicht. "Laten we niet te snel oordelen over iemand die een moord heeft gepleegd. Dat gaat buiten hem om en heeft alles te maken met het determinisme." Dus was Theunissen voor hetzelfde geld als miljonair door het leven gegaan. "Ja, inderdaad. Maar ik heb geluk gehad..."

De relatie met zijn vrouw Mia is op z'n zachtst gezegd niet al te best. "We zijn elkaars tegenpolen. Zij is materialistisch, ik niet." En dat gaat toch samen? Zijn ogen schieten vuur. "Nee!" Het huwelijk houdt weliswaar al 36 jaar stand maar het zijn de vier kinderen die het cement vormen in deze bouwval. Het gevecht tegen het onrecht gaat ook binnenshuis door. Vroeger had Theunissen aan 25 gulden zakgeld per week genoeg. Toen hij in de gaten kreeg dat de rest van het geld opging aan materiële zaken schreefde hij zijn eis op. "Ik dacht, verrek toch. Ik wil 500 gulden per maand. Toen was er herrie in huis. Maar ik heb gewonnen." Het geld dat hij overhoudt stuurt Sjeff naar Kees Koning, de vredesactivist die met een bijl straaljagers te lijf gaat.

Onaangepast en nooit begrepen - dus veel teleurstellingen gehad? "Natuurlijk, maar de teleurstellingen maakten me sterker. Anarchisme is alles eerlijk delen. Waarom snappen mensen dat niet? Het is heel simpel. Worden als kinderen die alles weggeven. Een kind dat nog niks weet, dat nog niet door deze maatschappij is bedorven, dat is toch het mooiste wat er is." Hij schuifelt naar de kast en duikt uit een vol citaten een uitspraak van Albert Einstein op. *Ik moet wijf woorden.* Theunissen zegt eigenlijk nooit te hebben begrepen waarom hij geen respons kreeg op zijn pacifistisch gedachtegoed. Zijn andere mensen dan zo dom? "Nee, andere mensen zijn niet dom. Ik ben dom. Ik ben de dwaas."

Theunissen woont in de Maastrichtse wijk Limmel. Van de tafel in zijn woonkamer bekijkt en analyseert hij de stand in de wereld. Hij heeft een gloeiende hekel aan mensen in luxe en zich laten bedienen van de materiële geneugten des levens. Sjeff kijkt geen televisie en maakt geen gebruik van de telefoon. Met vrienden en kennissen communiceert hij per brief. Leeft van pap en viergraad brood. Hij is een anarchist, heeft deze grondhouding zijn hele lang gepropageerd. Terwijl de Vroome de schijnwereld op zich wist gericht streed Theunissen op de achtergrond niet minder hartstochtelijk tegen het onrecht in Maastricht en de rest van de wereld. "Ik was de oudste die kon altijd op mij rekenen." Hij sloep op kerstavonden met de Heerlense vredesactivist Cobi Molenaar voor de deuren van Afcant in Brunssum. Toen de Amerikanen in Vietnam landden wist Sjeff het niet dat wordt dus echt helemaal. Vanuit Limmel demonstreerde hij tegen deze imperialistische oorlog door brieven te sturen naar willekeurige mensen in de Verenigde Staten. Namen haalde hij uit een Amerikaans telefoonboek. Theunissen steunde Nederlandse toewijgeraars en zocht ze op in heel Verspreide tijdschriften honderden pamfletten Maastricht om dienstverleners een hart onder de riem te slaan. Hij vroeg aan de toenmalige bisschop Johannes Gijzen om de hongersnood in de wereld het beste kon helpen. Bidden beste, schreef de bisschop terug.

Wanneer van een herseninfarct hebben hem kwetsbaar gemaakt. Vaak zoekt Sjeff naar de reden maar hij kan ze niet vinden. "Wie gaon ich diech dat zegge," verzucht hij dan. Sjeff in zijn hoofd is een zwart gat als Sjeff niet kan zeggen wat hij wil zeggen heft hij verontschuldigen de handen omhoog. De spanning die het actieve leven met zich meebrengt. Het leven van het onrecht in de wereld en door slechte wereld is goed voor je gezondheid. Theunissen, altijd onaangepast en nooit begrepen. Hij bezocht te huilen als het Lof van Onaangepastheid van Mili-

kowski ter sprake komt. 'De onaangepaste werd beschouwd als de ordeverstoorder, al was hij in werkelijkheid slechts degene die uitriep dat de orde verstoord was, dat alle orde tijdelijk is.' De anarchist in Theunissen huilt, hij die meent dat vooruitgang alleen mogelijk is door onaangepast gedrag.

Theunissen volgde zijn vader op in de smederij, maar werd kapotgeconcurreerd door de grote bedrijven, terwijl de pastoor juist had gezegd dat het echte gevaar uit de communistische hoek zou komen. Toen al voelde Sjeff dat er iets niet in de haak was en dat het zijn plicht werd om te strijden tegen het monster van het onrecht, waar ter wereld dat ook opstond. Theunissen gaf mede het Limburgsch Nieuws ('Subjektief dorpsblad voor Maastricht en omstreken') en het pamflet *Nondedjuu* uit, richtte de werkgroep Ideële Reclame op, behoorde tot een groep NVV'ers die zich verzette tegen de fusie met het NKV tot FNV maar kreeg en wilde nooit ergens echt aansluiting. "In Maastricht was ik altijd alleen. De Maastrichtenaar is oppervlakkig en plat. Strijden tegen onrecht doet hij niet." Anarchisten streven de totale afschaffing van de staat na en verwerpen elk autoriteitsprincipe. Maar ze doen het bovenal alleen. Dus sjokte Sjeff langs brievenbussen en schreef ingezonden stukken naar de kranten. En als de redactie de brieven weigerde te plaatsen schakelde Sjeff zijn zus in die zijn brieven ondertekende waardoor ze uiteindelijk wel werden gepubliceerd. Hij tackelde wethouders en burgemeesters en stelde de 'leugenachtigheid' van kerk & kapitaal aan de kaak. Toen Zuid-Afrika nog *not done* was, kwam dank zij Theunissen aan het licht dat de toenmalige gouverneur Sjeng Kremers commissaris was van het verpakingsbedrijf Van Leen dat belangen had in Zuid-Afrika. "Zo extreem en principieel als hij waren er slechts weinigen," vertelt de voormalige totaalweigeraar Michel Niesten uit Geleen, die zegt ten tijde van zijn detentie veel morele steun te hebben gehad van Theunissen.

Hij weet niet meer wanneer hij geboren is. '1926'. Maar dan kan hij nu toch geen 70 jaar zijn? "Oh, het zal wel 1923 zijn geweest." Dan, een beetje geër-

gerd: "Ach, ik weet het ook niet meer." Sjeff Theunissen heeft nooit verjaardagen bijgehouden. Anarchisten doen dat niet. "Ik heb nooit feest gevierd, want ik was altijd bezig met het bestrijden van het onrecht. Ik wil leven voor de mensen. Dan hoef je geen verjaardagen te vieren." Was Sjeff gelovig dan had hij zijn

levenswijze ongetwijfeld gebaseerd op het Johannes-evangelie: je opofferen voor anderen. Maar hij weigert te geloven. "De kerk is *Schweineri*." Theunissen geeft toe dat dit leven hem niet al te veel plezier heeft gebracht. Nooit echt lol gehad. Maar heeft zo'n leven dan wel zin? Aha, daar gaat de rechter-

wijsvinger omhoog, en hij declameert met rechte rug de dichter Adriaan Roland Holst: "Ik zal de halm niet meer zien, noch binden ooit de volle schoven, doch doe mij in de oogst geloven, waarvoor ik dien..." Het graf-schrift boven zijn leven is al klaar. Straks, als Sjeff Theunissen er niet meer is, zullen vol-

gende generaties de vruchten plukken van zijn onverzettelijke inborst.

Hij zegt er wel eens moedeloos van te worden. Want wat levert dat vechten voor een betere wereld nu eigenlijk op? Meer oorlogen, meer honger, meer doden, meer rampspoed. "Ik begrijp het

GROTE MANNEN, KLEINE JONGENS

"Vraag je haar wel eens om hulp? Zeg je wel eens: 'ik kan het op 't ogenblik allemaal niet zo goed aan, of ik zit hier of daar mee, zou je me willen helpen?'" Hij kijkt me aan met een blik alsof-ie echt niet weet wat hij met de vraag aan moet, waarop zij degene is die het eerst spreekt. "Dat heeft hij mij nog nooit gevraagd," zegt ze. Als hij bevestigt dat het best eens zo zou kunnen zijn, vraagt hij hem: "leg eens uit, waarom doe je dat nooit?" Hij reageert schouderophalend, zo van: dat weet ik niet en zegt dan ten slotte: "dat past zeker niet zo bij mij."

door

RENÉ
DIEKSTRA

Mijn ervaring is inmiddels dat het vragen om hulp en emotionele steun blijkbaar bij heel veel mannen 'niet past' en dat dit een oud, vaak al een heel oud patroon bij hen is. Volgens sommige psychologen liggen de wortels ervan in wat wel het separatie-individuele proces wordt genoemd. In dat proces gaat het erom dat jongens zich psychologisch van hun moeder losmaken en zich gaan identificeren met en binden aan hun vader. Ieder kind begint het leven in een soort van eenheid met de moeder. Dat eerste levensstadium is een soort van strijd tussen vertrouwen en wantrouwen. Vertrouwen verwijst naar het gevoel van het kind dat de wereld een veilige, stabiele, betrouwbare plaats is. Dat gevoel van veiligheid van de wereld wordt aan het kind overgebracht door de moeder, het is de boodschap die als het ware aan moeder's borst wordt opgesteld. In onze vroege kinderjaren ervaren we de wereld als 'moeder': zacht, warm, behulpzaam. Lange tijd is er heel weinig onderscheid tussen ons zelf en moeder.

Toch betekent voor jongens het ontwikkelen van een mannelijke (seksuele) identiteit, dat ze zich van moeder moeten losmaken, haar moeten opgeven en zich met vader moeten identificeren. Dat is ongeveer wat Freud en zijn volgelingen bedoelden met 'de oplossing van het Oedipus-complex': de zoon accepteert dat hij zich niet aan zijn moeder kan blijven vastklampen en begint zich naar zijn vader te richten.

Maar moeder 'opgeven' is voor jongens in een aantal opzichten moeilijk. Op de eerste plaats zijn gezin en opvoeding in onze samenleving zo georganiseerd dat verzorging in de vroege kinderjaren een vrouwelijke activiteit is: als we het hebben over degenen die ons koesteren of voor ons zorgen, dan denken we meestal

op de allereerste plaats aan vrouwen. Zelfs als degenen die ons verzorgen mannen zijn, zoals bijvoorbeeld verpleegkundigen wanneer we in een ziekenhuis liggen, dan krijgen ze voor ons gevoel al gauw een vrouwelijk tintje. 'Moederen' staat voor intiem, lichamelijke omgang en zorgen, terwijl 'vadersen' veel onduidelijker, veel ongedefinieerder is. We kennen onze vaders van een afstand: ze knippen warm zijn maar ze zijn gewoonlijk meer 'gedistantieerd'.

Het jongetje kan een intens gevoel van verlies en van angst voor verlaten, voor alleen zijn, ervaren als hij ontdekt dat hij als man verschillend is van vrouwen. Vaak worstelt hij dan met het zich wel of niet (verder) aan moeder hechten: 'kan ik zonder moeder bestaan, of als verschillend van haar?' Al in de vroegere kinderjaren is er een wederzijds proces van losmaking en terugtrekking tussen moeder en zoon: moeders verwachten dat hun zoons meer onafhankelijk en minder 'aanklamperig' worden, terwijl tegelijkertijd het jongetje heftig zijn primitieve idee van wat het wil zeggen een man te zijn, wil uitdragen.

Voor veel jongens en mannen is de enige manier om zich te ontdoen van wat vrouwelijk lijkt: denigreren doen of belachelijk maken. (Hieruit komt de mannelijke neiging voort om denigrerend over vrouwen te doen of over zulke 'vrouwelijke' kanten van henzelf of andere mannen als hun behoefte aan afhankelijkheid en steun. Denk bijvoorbeeld aan het spottende manteken-man: 'Och, kan je dat zelf niet kereltje, moeten we mamme even voor je roepen? Mamme... Mamme...') Ze moeten hun wensen om langer verzorgd, gekoesterd te worden of heel dicht bij hun moeder te kunnen zijn, verdringen en verbergen (zelfs voor zichzelf).

Toch worstelt de jongen ook met het probleem om te gaan met die behoeften van hemzelf waarin hij op zijn moeder lijkt of waarin hij van haar afhankelijk is. Die behoeften zijn onder andere de behoefte vastgehouden te worden, getroost en verzorgd te worden, maar het gaat ook vaak om meer speelse, fantasierijke dingen. Veel mannen die ik in de loop der tijd gesproken heb, herinneren zich hun moeder als degene die het leuk vond om voor verrassingen in huis te zorgen (bijvoorbeeld een cadeau voor een van de gezinsleden) of dingen mooi te maken en te versieren of om je apart of uitdagend aan te kleden.

Waar ik naar toe wil is dat veel mannen niet echt de gelegenheid hebben als jongetjes het verdriet over het verlies van moeder te verwerken, hun wensen om vrouw of vrouwelijk te zijn een goede plaats te leren geven, en met hun moeder en andere vrouwen openlijk te communiceren over hun behoefte aan verdere zorg en steun. Terwijl alleen op die manier het proces van zich losmaken en onderscheiden van vrouwen 'slaagt' Alleen op die manier wordt losmaken geen distantiëren en onderscheiden geen afzetten of afsluiten voort. Van vroeg af aan ervaren mannen vrouwen als degenen die hen bevredigen, koesteren en verzorgen, zonder de gelegenheid te hebben om al opgroeiende te leren hoe zichzelf te 'bevredigen', zichzelf te koesteren en 'kompleet' te voelen ongeacht de aanwezigheid van vrouwen.

De meeste jongens ervaren het ouderlijk huis als leeg en raken uit hun 'gewone doen' wanneer moeder er een of meer dagen niet is, terwijl datzelfde gevoel er niet of nauwelijks is bij afwezigheid van vader. De meeste mannen leren, helaas, niet om verzorgd en ge-

koesterd te worden en intimiteit en nabijheid te krijgen van mannen - beginnend met de eerste man in hun leven, hun vader, en eindigend met hen zelf.

Het eindresultaat van de worsteling van het jongetje met separatie-individuele is dat hij als man rondloopt met een diep gevoel van kwetsbaarheid, afhankelijkheid en leegheid. In zekere zin zitten veel mannen nog steeds vast aan of mokken ze over de tijd dat naar moeder gaan voor de gewenste koestering, genegenheid of hulp niet (meer) ging, maar ze ook niet naar vader wilden of konden gaan met de verwarring, de boosheid of het verdriet dat ze voelden. Het is nog steeds zo dat als ik mannen, ook jonge mannen, in de collegezaal vraag of ze zich hun vader herinneren als iemand waar ze voor emotionele steun en koestering naar toe konden en eventueel nog kunnen, vrijwel niemand zijn hand opsteekt.

Als je probeert om mannen in contact te brengen met die 'oude' pijn, dan reageren ze tweelachtig: met boosheid en schaamte, vaak zoals zeggend als dat het nou ook niet meer hoeft, dat ze zichzelf wel kunnen redden. Maar ook met nieuwsgierigheid en een zeker verlangen om de oude 'emotionele' wond te genezen. Daarvoor is noodzakelijk dat ze ophouden met van vrouwen te verlangen dat die hen geven wat ze willen zonder dat zij, de mannen, de verantwoordelijkheid hoeven nemen om er openlijk om te vragen en openlijk te erkennen wat het voor hen betekent. Nog al te vaak proberen mannen hun vrouwen op een manipulatieve of bedekte manier voor het karretje van hun eigen emotionele of zorg-behoefte te spannen. Kortom: veel grote mannen blijven waarlijk kleine jongens.

McDonald's draait om het plekje van de ketchup

DOOR GEERT DEKKER

Bijna perfect is 'ie nu, de hamburger. „Maar ik was gisteren in een zaak waar ik 12 minuten moest wachten op m'n Big Mac,” zegt Jan Sybesma, directeur van McDonald's Nederland. En dat kan natuurlijk niet. Het was dan wel dezelfde hamburger als altijd die hij uiteindelijk voorgeschoteld kreeg, maar de smaak was anders. Door het wachten.

Sybesma: „Hoe lekker ik m'n eten vind, heeft te maken met alles wat er in de omgeving van dat eten gebeurt.” Dus moet de ketchup altijd precies op hetzelfde plekje liggen: het plekje waarvan gebleken is dat de ketchup daar het 'lekkerste' ligt.

Jan Sybesma houdt er mee op. Ruim twintig jaar lang gaf hij leiding aan de Nederlandse organisatie van McDonald's. Na de eerste rampjaren – de Nederlander bleef de McDonald's eenvoudigweg niet – volgde een explosieve groei. Tussen 1987 en 1993 nam het aantal restaurants toe van 38 tot 89, het aantal werknemers van 3600 tot ruim 7000.

Om het succes te verklaren haalt Sybesma eerst het cliché 'kwaliteit' van stal. „Vijftien jaar geleden waren de frietjes veel slechter. En we konden niet het hele jaar door aan ijsbergsla komen.” Daarna: „Het gaat vooral om constante kwaliteit. Variatie in smaak kunnen we niet gebruiken: de hamburger, de broodjes, de sriroep op het ijs, de koffie, het moet altijd en overal hetzelfde smaken.”

Dus moeten de toeleveranciers zich strikt aan de receptuur houden en moet het McDonald's-personeel minstens zo streng worden opgeleid om 'precies zoals het hoort' het een en ander klaar te maken en te serveren. Dat luistert nauw, heel nauw. „Ik sprak laatst een van onze restauranthouders. Die zei dat hij kon proeven wie van zijn personeelsleden de koffie ge-

zet had. Terwijl precies vastligt hoe dat moet gebeuren, kan hij de verschillen proeven. Ik geloof hem.”

Geen horecaman

Sybesma zegt er lang over gedaan te hebben voordat hij het belang van die uniformiteit doorhad. Het duurde ook een tijdje voordat hij begreep dat de Nederlanders niks moesten hebben van de stijve Amerikaanse inrichting van de restaurants, vol plastic en bankjes. „Nederlanders willen ook stoelen, liefst houten stoelen, dan kunnen ze 'gezellig' aanschuiven,” weet de scheidende directeur nu. Zelf een heus restaurant exploiteren lijkt hem niks: „Ik ben geen horecaman, al weet ik wel precies hoe het moet.”

Tijdens de slechte jaren heeft hij 'een of twee keer' gedacht dat de Amerikaanse moedermaatschappij hem eruit zou gooien. „Als er in de top van het bedrijf nieuwe mensen bijkwamen, werden die vaak eerst op reis gestuurd om de niet-Amerikaanse bedrijven te leren kennen. Dergelijke lieden, ze worden daar 'company seagulls' genoemd, kwamen dan ook hier kijken hoe het allemaal liep. En het liep in die tijd voor geen meter, dus was het wel eens spannend of hun rapportages gevolgen zouden hebben.”

Maar Sybesma mocht blijven en het verlies uit de beginjaren, dat op een gegeven moment tot 17 miljoen gulden was opgelopen, werd langzaam maar zeker goedge-maakt. „Het jaar waarin we ons eerste miljoen winst maakten, kan ik me nog goed herinneren. Dat was me wat. Daarna deden we er nog zes jaar over om alle verliezen weg te werken.”

Verslaafd

Maar tegenwoordig is er dus geen vuilte aan de lucht voor McDonald's in Nederland. Jeugdig Nederland is verslaafd aan alles wat er in de inlooprestaurants te krijgen is en de meegesleepte ouders

● Jan Sybesma: Eetcultuur, wat is dat?

Foto: GPD

vinden het ten einde raad bestelde bakje sla 'waarachtig nog lekker ook'. Gevolg: een stad zonder een McDonald's is geen echte stad.

Hoe komt dat nou? Hoe is McDonald's van het imago van 'die klefte Amerikaanse eetschuur' afgekomen?

In eerste instantie blijft Sybesma bij zijn verklaring dat kwaliteitsverbetering de oorzaak is. McDonald's is schoon, gezellig en snel. Is de Nederlandse eetcultuur dan niet veranderd, dat tegenwoordig zelfs de gegoede burgerij zich bij McDonald's kan vertonen? „Eetcultuur, wat is dat?” reageert de directeur. Het zegt hem weinig, of het moest het feit zijn dat de groeiende behoefte aan gemak McDonald's ten goede komt. Eten met je handen; de calvinisten die zich daar druk om maken, sterven uit. Gemakkelijk is het ook als je met je gezin in een half uur kunt eten, voor niet al te veel geld en met niet al te veel zorgen over het vetgehalte van de maaltijd. McDonald's werkt hard aan het idee dat

een hamburger met frietjes niet al te ongezonder hoeft te zijn. Sybesma: „Wat dat betreft zijn we natuurlijk ook een marketingsucces.”

Anti-research

Door dat succes kijken dus veel stadsbestuurders reikhalzend uit naar het moment waarop de keten het oog op hun binnenstad laat vallen. Ze hoeven niet te wanhopig, want over zeven jaar zijn ze allemaal geholpen. Er ligt een gedetailleerd plan klaar dat voorziet in 200 Nederlandse McDonald's-restaurants in het jaar 2000. Het plan is gebaseerd op een massaal marktonderzoek: zestigduizend klanten werden ondervraagd over de reis die zij naar de betreffende eetgelegenheden hadden moeten ondernemen. „Zo hebben we ontdekt in welke gebieden, plaatsen en wijken we het beste nieuwe vestigingen kunnen openen,” aldus Sybesma, die met de opdracht voor het marktonderzoek brak met een gewoonte die hij zelf 'anti-research' noemt.

„Ze dachten hier dat ik gek geworden was, want ik heb daar nooit iets van moeten hebben, van die onderzoeken. Als we moesten beslissen over een lokatie, keken we altijd of er een Hema in de buurt zat. Die zullen wel goed onderzoek gedaan hebben, dacht ik dan, daar kan ik makkelijk bij gaan zitten.”

Huisnummer

Maar nu staat – geheel verantwoord – bijna tot op de straat en het huisnummer vast, waar de nieuwe McDonald's' zullen verrijzen. Aan lieden die de exploitatie van de restaurants ter hand willen nemen, geen gebrek. McDonald's werkt, met veel succes, met zogeheten franchisers: zelfstandige ondernemers die het merk van McDonald's onder bepaalde voorwaarden huren. „Die zijn op papier allemaal miljonair,” zegt Sybesma, zelf ook niet onbemiddeld. „Een gemiddeld restaurant heeft een omzet van 4,5 miljoen gulden. De verkoopprijs ligt op 35 tot 40 procent van de

omzet. Alleen: niemand wil verkopen. De meeste van onze franchisers willen er liever nog een zaak bij.”

Hun kansen daarop zijn echter niet groot, want om het bedrijf 'jong' te houden wil Sybesma regelmatig vers bloed door de gelederen laten stromen. Bovendien wil McDonald's Nederland het aantal zaken in eigen beheer uitbreiden. Nu zijn dat er 11 van de 89. Van de 200 restaurants over zeven jaar moeten er 40 direct onder de eigen bv vallen.

Sybesma is er dan niet meer bij. „Ik ben nu 58. Nou ben ik niet zo'n type dat rouwadvententies uitspelt, maar veel vrienden en kennissen van mij zijn doodgegaan toen ze zo oud waren als ik nu. Dan staat er dat ze zich altijd tot hun uiterste hebben ingezet voor hun bedrijf, en dat ze gemist zullen worden, maar na veertien dagen is iedereen hen vergeten. Dat wil ik dus niet. Ik kan het me nu veroorloven om er mee op te houden, dus doe ik het.”

Het banenplan van Sybesma

McDonald's-directeur Jan Sybesma denkt niet alleen na over hamburgers. „Ik woon hier, ik werk hier, ik maak me bezorgd over de dingen die ik om me heen zie,” zegt hij, „en wat ik vooral zie is werkloosheid.” Sybesma heeft een plan dat 160.000 banen moet opleveren. Het is zo simpel dat het argwaan wekt, maar premier Lubbers heeft er kennis van genomen en hij vond het creatief.

De basis van Sybesma's idee is werken in deeltijd. De maximale werktijd in de horeca, de dienstensector en de gezondheidszorg zou 32 uur moeten zijn. Iedereen krijgt maximaal vier weken vakantied. Verlaag vervolgens het minimum uurloon met een gulden, zodat het in deeltijd werken de werkgevers niks extra kost, en verlaag de belastingen op het loon met 50 procent, zodat de werknemer niet in koopkracht achteruit gaat. Het gemiste belastinggeld wordt gecompenseerd, omdat de staat aan 160.000 mensen geen uitkering meer hoeft te geven. Die 160.000 is 20 procent van de 800.000 banen in de genoemde sectoren.

Dit voorjaar sprak de scheidende directeur 'toevallig' met zijn raad van commissarissen over het idee. „Neelie Kroes vond het een heel interessant plan,” vertelt hij, „ze zei dat Ruud Lubbers daar het fijne van moest weten. Tien minuten na het einde van de vergadering belde ze vanuit de auto dat de afspraak gemaakt was. Of ik in het Torentje wilde verschijnen.”

Lubbers was positief over het plan, maar minister De Vries van sociale zaken schijnt er niet veel voor te voelen. En van dat ministerie is wel toestemming nodig, zou McDonald's zelf willen experimenteren met het plan.

Sybesma wil nu dat politieke partijen het plan in hun verkiezingsprogramma opnemen. Zelf wil hij niet de politiek in, ook al is hij nu gevraagd voor een 'denktank' die voor de PvdA moet gaan nadenken over sociaal-economische vraagstukken. „Nou ja, denktank. Ik kan m'n ideeën en kwartiertje kwijt hoor.”

Van Kenia's beroemde meren des doods

DOOR FRANS VAN DEN HOUDT

De roze gloed die het hele meer omzoomt is al van mijlver zichtbaar. Als je eenmaal op de oevers bent, zijn het de penetrante geur, de kalkwitte plakken poep die aan je schoenen blijven kleven en de gedempte kakafonie van geluiden die uit de watermassa opstijgt, die de aandacht trekken. Aan de rand van het water wordt het schouwspel echter pas echt indrukwekkend, als de paar miljoen flamingo's en pelikanevissen zichtbaar worden die het Nakurumeer z'n wereldfaam geven.

Maar achter alle pracht en praal gaan groeiende problemen schuil. Het bestaan van deze immense vogelpopulatie is minder zorgeloos dan het zich bij de eerste aanblik laat aanzien. Een paar weken geleden stierven hier in korte tijd een paar duizend flamingo's. In het noordelijkere eveneens zoute Baringomeer werden in diezelfde periode maar liefst 4000 vogeltjes geboren. Gezien het ecologische en toeristische belang van de meren – ieder jaar lopen hier honderdduizenden met dollars wapperende toeristen rond – brak een lichtelijke paniek uit bij de betrokken autoriteiten.

„We hebben iedereen opgetrommeld voor hulp en laten niets aan het toeval over,” verzekerde Dr. R. Koch van de Kenia Wildlife Service. „We hebben een aantal dode vogels naar laboratoria in Kenia en het buitenland gestuurd. De rest wordt verbrand om verspreiding van de infectie te voorkomen.” Diezelfde Dr. Koch meldde een week later dat een bloedinfectie veroorzaakt door een bacterie (pseudomonas aeruginosa) verantwoordelijk was voor de vogelsterfte. Andere oorzaken waren volgens hem de droogte en de veranderingen in zuur- en zoutgraad van het meer. „Het is vooral een natuurlijk probleem,” aldus de deskundige.

Rioolwater

Dat laatste weerhield milieu-activisten in Kenia er echter niet van opnieuw hard aan de bel te trekken, wetende dat het meer niet alleen miljoenen vogels huisvest maar tevens als open riool dient

voor Nakuru-stad. Zij wijzen in verband met de vogelsterfte daarom terecht op de onophoudelijke stroom vaak giftig rioolwater, die vanuit de stad en omgeving iedere dag in het meer verdwijnt. „Als de overheid niks doet aan deze ongecontroleerde stroom van afvalwater, dan staat de toekomst van de flora, fauna en het toerisme op het spel,” aldus Philip Gitahi van de Rift Valley Wild Club. Een waarschuwing die wordt onderschreven door Nico Visser, op de Nederlandse ambassade in Nairobi verantwoordelijk voor landbouw en natuurbeheer in Kenia. „Het is een tijdbom. Nakuru is een niet erg groot en ondiep meer. Er groeien geen planten en het beschikt dus niet over een zelfreinigend vermogen. Er zitten alleen algen in, het voedsel voor de flamingo's. Als die door verontreiniging afsterven – van het rioolwater van de stad wordt maar twintig procent gezuiverd, de rest stroomt zo het meer in – dan ben je mooi in de aap geloged.”

Het Wereldnatuurfonds heeft nu besloten om water- en afvoerputten aan te leggen voor het overvloedige regenwater dat gedurende de regentijd veel straatvuil, waaronder olieresten, uit de stad naar het meer brengt. Nederland heeft voor dit project financiële steun toegezegd. Met het oog op de verontreiniging door rioolwater stelt Visser voor op korte termijn speciale vloeivelden aan te leggen. „Gebruik daar in godsnaam dan maar een stuk van het park voor, wat altijd nog beter is dan dat alle flamingo's straks afsterven of naar elders vertrekken.”

Zorgelijk

Nakuru is niet het enige natuurgebied in Kenia's Rift Valley dat door oprukkende mensenmassa's en hun giftige afval wordt bedreigd. Het 60 kilometer verderop gelegen en al even unieke Naivashameer maakt even zorgelijke tijden door. Grote boosdoeners hier zijn de vele tuinbouwbedrijven die water van het meer betrekken voor besproeiing en wier schadelijke bestrijdingsmiddelen in hoge concentraties in het meer terechtkomen.

„Het leven in en de waarde van het Naivashameer hangen helemaal af

● De miljoenen flamingo's in het Nakurumeer worden bedreigd door milieuproblemen.

Foto: GPD

van hoe verstandig de gebruikers van het meer in de toekomst omgaan met giftige chemicaliën,” waarschuwt John Kibata van Kenia's Landbouw Onderzoeks Instituut (Kari). „Daarom moet worden bijgehouden in welke mate het water en de omgeving worden verontreinigd, zodat onmiddellijk kan worden ingegrepen als de veiligheidsnormen worden overschreden.”

Gelukkig steken de verantwoorde-

lijke boeren in dit geval niet hun kop in het zand, maar in data om de milieuproblemen een halt te kunnen toeroepen. De vereniging van overbewoners besloot onlangs iemand aan te stellen die alle gegevens over het meer moet verzamelen waar een beheersplan op kan worden gebaseerd. Nederland overweegt ook in dit geval financiële hulp. Staatssecretaris Gabor van Landbouw komt in december naar Kenia om het aspect van de bestrijdingsmiddelen nader te bestuderen.

Visser: „Wij hebben wel degelijk een bepaalde verantwoordelijkheid hiervoor, want veel van de

tuinbouwproducten van Naivasha (vooral snijbloemen) gaan naar Nederland. En we kunnen de Nederlandse tuinders natuurlijk niet allerlei mooie milieu-eisen stellen en ondertussen producten betrekken van Keniaanse boeren die zich daar niet aan hoeven houden. We willen vooral de mogelijkheden bekijken van biologische bestrijding, in open kassen misschien. Met wat kleine ingrepen moet dat mogelijk zijn.”

Waterhyacint

Veelzijdig zijn ook de problemen waar het Victoriameer in het uiter-

ste westen van Kenia door wordt geplaagd. Dit op een na grootste binnenmeer ter wereld, gelegen in drie Oost-Afrikaanse landen en wereldberoemd door het feit dat hier de Nijl ontspringt, is ernstig vervuild en dreigt te verstikken onder een oprukkende waterplant. Vooral die laatste boosdoener, de waterhyacint, heeft duizenden kleine vissers in Kenia, Oeganda en Tanzania al in hun bestaan getroffen.

„Wij zijn voor ons inkomen totaal aangewezen op het meer, maar we kunnen nu nauwelijks nog vissen,” klaagt een visser. „De waterhyacint overwoekert de hele kust-

strook, zodat we er met onze bootjes in vast komen zitten terwijl we er ook onze netten niet meer uit kunnen krijgen. Het smooit de vissen, terwijl ook alles wat onder zit door gebrek aan zuurstof afsterft. En de vissen kunnen geen eitjes meer leggen. Onze vangsten zijn met zestig procent afgenomen, wat een ramp is.” De destructieve hyacint komt oorspronkelijk uit de Amazone en nu mand weet hoe de plant in het Victoriameer terecht is gekomen. Wat de vissers en autoriteiten echter meer bezighoudt, is hoe er vanaf te komen. Hoewel de deskundigen menen dat de laatste nimmer meer lukt, worden inmiddels de eerste pogingen ondernomen. In Oeganda is de lokale gemeenschap begonnen het water uit het water te trekken. Vanwege het gevaar van zich hier verschuimende slangen hebben ze van de overheid handschoenen en laarzen gekregen.

De Oeganeese autoriteiten hebben bovendien een speciale kever geïmporteerd uit het West-Afrikaanse Benin. Die kan zich invreten in de plant, die daardoor afsterft. De kevertjes verblijven nu in een proeftuin om eitjes te leggen. Worden ze uiteindelijk in het meer uitgezet dan duurt het zeker nog twee jaar voordat ze effectief zijn. Tanzania's directeur Waterwerken Samuel Mkuchu, waarschuwt bovendien voor de toenemende verontreiniging van het Victoriameer dat weliswaar enorm groot is en dus wel een stootje kan hebben maar niet immuun is. „Grote schulden zijn fabrieken in Mwanza, Musoma en Bukoba die ongezuiverd afvalwater in het meer lozen. Datzelfde meer wordt voor de drinkwatervoorziening van de steden gebruikt. Dit heeft onlangs al tot een epidemie geleid.”

Volgens de Tanzaniaan zijn er wettelijke maatregelen genomen om de waterkwaliteit te waarborgen, maar de uitvoering ervan is moeilijk. En als er eens een dader voor het gerecht wordt gesleept, komt hij er met een zeer kleine boete vanaf. „Het is duidelijk,” waarschuwt Mkuchu, „dat als die trent zich onverminderd voortzet, er binnenkort geweg terug meer is.”

'Rommelmakten afstropen is een sport geworden'

Sfeervol wonen tussen andermans afdankertjes

De zithoek, vol meubels en accessoires 'met een verhaal'.

Foto: DRIEPOOT

Voor iemand met een ruim budget is het geen probleem om een huis mooi in te richten. Op naar showrooms en meubelpleinen en uitzoeken maar. En als je er niet uitkomt, haal je er desnoods een binnenhuisarchitect bij. Maar het is ook mogelijk om een huis in te richten zonder één showroom te bezoeken. Met afdankertjes van anderen en koopjes op de rommelmarkt creëerde onze fotografe Christa Halbesma een heel persoonlijk interieur. Rustgevend en warm, met voorwerpen die elk een eigen verhaal hebben.

DOOR MARIËTTE STUIJTS

Je dit tafeltje? Bij een plaat konvrij glas afkomstig uit een bankruw heb ik een ijzeren onderstel maken. Zo heb ik een aparte kole die nauwelijks iets gekost." Af en toe een voorwerp eruit end om iets over te vertellen, ot Christa door haar huis. Voor verhalen behorend bij meubels accessoiressen zouden we dagen t zijn.

heeft haar huis ingericht met 'afertjes'. Maar dat is er beslist aan af te zien. Een kast die door der bij het grof vuil is neergeogst - na een kleine opknappet - in het huis van Christa onderende blikken.

moet dat soort dingen wel zien," at de fotografe. "Sommige en zijn zo enthousiast over wat emaal op rommelmarkten weg, dat ze een keertje met me willen. En dan vinden zij hele niets, omdat ze er geen oog hebben."

huis zelf is daar een goed vooran. Een groot vooroorlogs in de buurt van het station in en. Van buiten nauwelijks een de blik waard, van binnen een asing. Het is ongelooflijk ruim sfeervol. Met hoge plafonds, wervse gangen en trappen en ers als balzalen.

Verwaarloosd

geen jaar geleden was het huis zwaar verwaarloosde opslagte. Net zoals op rommelmarkken de huidige eigenaren de vele lagen stof, oude verf en ool heen. Ze kochten het pand e bijna niemand iets in zag en aan het werk.

er twee lagen hardboard bleek rachtig hoog, bewerkte plafond ill te gaan. Van onder de vloer eking verscheen, na dagenlang e knieën lijn afkrabben, een e houten vloer.

lonkere schouw die de woonkaert, kwam niet onder lagen vandaan. Die dagen Christa en partner tijdens hun huizen in een ander pand, dat net

voor hun neus werd verkocht. „Ik hoorde dat de nieuwe eigenaar het voor kamerverhuur ging gebruiken. Toen heb ik gevraagd wat hij met die schouw deed, want wat moet je in een studentenkamer met zo'n ding. Ik mocht hem zo meenemen."

Soortgelijke verhalen gelden voor heel veel voorwerpen in het huis. De vitrinekast is een afdankertje van Vroom en Dreesman, een glazen servieskast was in een vorig leven scheikundekast op een school. De bank is een krijtje dat opnieuw werd bekleed.

Op dezelfde manier kwam Christa aan een prachtig hakblok, dat in haar keuken prijkt. Gevraagd aan en gekregen van een slager die zijn zaak opdoekte. In de keuken heeft Christa voor haar doen wel aardig geïnvesteerd. De tegeltjes kocht ze bij een antiquair, de houten keukenkastjes heeft ze zelf ontworpen

en laten maken. Maar de tafel, stoelen en een commode heeft ze, net als alle voorraadbusen, theepotten en bakblikken, op haar gebruikelijke manier vergaard.

Hobby

„Het is een sport voor me geworden om leuke dingen op te duiken," verklaart ze haar verzamelwoede. „Een hobby, want echt nodig hebben we eigenlijk niks meer." Nog steeds bezoekt ze geregeld rommelmarkten. „Vooral op de kleine, niet-commerciële is nog wel eens wat te vinden."

De fraaie dekenkist in de woonkamer bijvoorbeeld. Erboven hangt een spiegel die Christa bij het grof vuil wegsleepte. De kamer is verder aangekleed met tal van karaffen, lijstjes, chromen voorwerpen en andere snuisterijen. Door de enorme afmetingen van de kamer is het er

toch niet druk of onrustig. „Rust is juist belangrijk voor me," vertelt Christa. „Ik voel me het lekkerst in een warm, evenwichtig interieur." Een bepaalde stijl had ze niet in gedachten bij het inrichten. „Alleen mijn eigen smaak."

Ze heeft er geen lol in om duizenden guldens uit te geven in een meubelzaak. „Mijn hobby is uit geldgebrek geboren, maar nu zou ik niet anders meer willen. Alles nieuw kopen, zegt me niks. Ik vind het prettig om de dingen stuk voor stuk te verzamelen, dan hebben ze veel meer waarde voor me."

Doordat ze alle spullen voordelig op de kop heeft kunnen tikken, is het ook geen probleem als grijpgrage kindervingertjes ze beroeren. „Ze mogen hier overal aankomen, ik heb geen peperdure antieke vazen staan."

Het huis van Christa en haar vriend is voor liefhebbers van oude spullen een enorme schatkamer. Ook de twee (!) bovenverdiepingen zijn ingericht met meubels, lampen en versieringen van de rommelmarkt. Maar hier is de inrichting nog niet helemaal compleet. Zo is Christa nog op zoek naar een hemelbed en naar twee antieke spiegels voor de badkamer.

Die badkamer is overigens wel nieuw, want het huis had geen badkamer. Van de badkuip op pootjes waar Christa van droomde, wilde haar vriend niets weten. Omdat ze uiteindelijk de nieuwe zachtroze badkamer ondanks een antieke spiegel, lamp en tafeltje nog te steriel vond, liet ze een bevriend kunstenaar een plafondschildering maken. Zodat ze, languit liggend in bad, sierlijke vogels kan zien vliegen.

Actie zuinig stoken start dit weekeinde

De actie Zuinig Stoken/Zuinig Aan van de gezamenlijke energiebedrijven gaat zondag weer van start. Deelnemers wordt 22 weken lang gevraagd hun meterstanden te noteren met de bedoeling energie te besparen. Vorig jaar deden ruim 1 miljoen huishoudens aan de actie mee.

Doel van de actie is huishoudens door middel van bewustwording van het energiegebruik tot

energiebesparing aan te zetten. Door wekelijks het eigen verbruik met het streefverbruik te vergelijken, kan men nagaan of men veel of weinig energie verbruikt.

De praktijk heeft uitgewezen dat het bijhouden van de standen meestal vanzelf leidt tot een bewust en zuiniger gebruik van gas en elektriciteit. De tabel met het streefverbruik wordt vanaf 13 november wekelijks

in deze krant gepubliceerd.

Afgelopen week zijn in het hele land meterkaarten huis-aan-huis verspreid. Wie de kaart niet ontvangen heeft (bijvoorbeeld door een sticker op de brievenbus om ongedrukt te worden) kan bij het energiebedrijf een exemplaar aanvragen.

Het is ook mogelijk om een diskette of elektronische meterkaart te bestellen bij het energiebedrijf. De diskette werkt op alle pc's die MS-Dos draaien.

Nieuw leven voor oude tegelwand

DOOR MARTIN HOOGENDIJK

Tegellijm bestond vroeger niet. Wandtegels werden dan ook niet, zoals nu in de meeste gevallen, gelijmd maar met mortel tegen de muur 'gemetseld'. Men sprak dan van tegels 'zetten'. In oudere woningen komen we dergelijke gezette tegelwanden nog herhaaldelijk tegen en het eerste wat eraan opvalt is de vaak ambachtelijke uitstraling van het oppervlak: smallere of soms helemaal geen voegen, een bies of een geraffineerde onderbreking in een andere kleur.

Een veel voorkomend manco is echter dat een of meer tegels los zitten of zijn gescheurd, en weer andere zijn doorzied met boorgaatjes waar vorige bewoners Schroeven, haken en ogen hebben ingedraaid. Kortom, zo'n wand kan een wat slonzige aanblik bieden. Wat te doen? Wanneer de wand verder in orde is, lijkt het zonde om de hele tegelbekleding te slopen en te vervangen door nieuwe. We zwijgen dan nog maar over de enorme beneden die het afhakken van de tegels veroorzaakt.

Los zittende tegels kunt u met tegellijm weer vastplakken, maar wanneer er tegels ontbreken wordt het lastiger. De kans dat u bij de bouwmaterialenhandel precies dezelfde tegels nog vindt is, wanneer het om een al oude wand gaat, vrij klein.

Om een beschadigde maar nog vast zittende tegel te verwijderen slaat u met de punt van een hamertje (of met een puntige koudbeitel) vanuit het midden de tegel verder kapot. Haal ook de oude voegmortelrandjes weg. Zet daarbij wel een veiligheidsbril op zodat wegspringende glaazuurscherfjes niet in uw ogen terecht komen.

Maak de vrijgekomen ondergrond stofvrij en lijm daar een nieuwe tegel tegen. Wanneer de mortellaag is

beschadigd, vul dan eerst de kleine oneffenheden op met een vulmiddel, bijvoorbeeld Alabastine, en grotere beschadigingen met een mortel van 1 deel zilverzand en 4 delen cement.

Met een plamuurmes werkt u de mortel glad af. Laat de mortel minstens twee dagen uitharden. Breng dan op de mortellaag een laagje voorstrijkmiddel (dispersieprimer) aan, laat dat twee uur drogen en begin dan met het lijmen van de tegels. De dag daarna vult u de voegruimte tussen de nieuwe en oude tegels op met een voegpasta in dezelfde kleur als die van de bestaande tegelwand.

Nieuwe wandtegels kunnen ook gemakkelijk op een reeds bestaande tegelwand worden gelijmd. Sloop- en breekwerk is dus niet nodig. Van belang is dat u het geglaazuurde oppervlak van de oude tegelwand met een ammoniak-oplossing volkomen stofvrij maakt, en dat eventueel los zittende tegels worden verwijderd. De ruimten daarvan werkt u in dit geval met een vulmiddel glad af. Laat dit een paar dagen drogen, waarna u over de gevulde vlakken wat dispersieprimer strijkt. De geglaazuurde tegels waar u overheen gaat 'plakken' zijn uiteraard niet poreus, dus u moet een tegellijm gebruiken die voor een dergelijke ondergrond geschikt is. De bouwmaterialenhandel of tegelspecialist kan u daarover nader advies geven.

Het is in alle omstandigheden het beste de tegellijm met horizontale streken op te brengen. Gebruik een grove lijmkam, zoals die op de verpakking van de lijm wordt voorgescreven, en lijn geen grotere vlakken in dan u binnen een kwartiertje kunt betegelen.

Raadpleeg de verwerkingsvoorschriften van de fabrikant voordat u begint. Vooral de zogeheten 'open tijd', de tijd tussen het opbrengen van de lijm en het aanbrengen van de tegels is van belang.

Bezielende bogen van Bart Wauben

kaar harmoniëren. Bepaalde vormen komen daarom in het gebouw op verschillende plaatsen terug. Zoals de poort. Het U-vormige gebouw heeft nog een kleinere doorgang op de hoek met

de Kleine Steeg. En beide poorten worden 'opgevuld' met ruitvormige balkons.

Verticale lijnen die boven of beneden in een ronding overgaan.

Ook daarmee heeft Wauben een bedoeling. Hier wordt het oog van de voorbijganger de lucht in geleid. Zijn manier om het gebouw 'te verbinden met de natuurlijke elementen van aarde en

lucht'. Er is volop geëxperimenteerd. Wauben erkent dat de architectuur van zijn bureau vaak tot discussie leidt. „Maar dat is precies wat we willen. Onze gebou-

● Rondingen en gebogen lijnen zijn karakteristiek voor de ontwerpen van de architectengroep van Bart Wauben. Foto: PETER ROOZEN

wen dienen inspirerend te zijn. En ze dienen aspiraties te hebben," vindt Bart Wauben. „De mens heeft behoefte aan afwisseling en verstrooiing, aan 'kicks'." De meeste inspiratie vindt hij misschien wel in de barok. Harde, strakke lijnen en blokvormige architectuur werken volgens Wauben afstotend. De barok had iets lichamelijks en schiep vertrouwen. Die elementen probeert hij in zijn architectuur zichtbaar te maken.

Het complex in Sittard omvat in totaal 66 huurappartementen. Daarvan bevinden er zich 54 in het U-vormige gebouw. Verder is aan de Kleine Steeg nog een gebouw van twaalf appartementen verrezen. Deze stadsvilla vertoont dezelfde architectonische eigenschappen als het grote gebouw. De grote poort die de hoek markeert, telt zes woonlagen. Trapsgewijs wordt het gebouw telkens een etage lager, zodat het goed aansluit bij de bestaande traditionele bebouwing aan beide straten.

Er zijn diverse typen woningen in het veelvormige gebouw te vinden. De grootste appartementen bevinden zich op de hoek van de Rijksweg. In de grote 'poort' dus. Alle woningen bestaan uit twee beuken, die allebei aan de straatzijde uitkomen.

In de woonbeuk zijn de woonkamer en de keukens ondergebracht. In de andere vinden we de hal, de badkamer, het toilet en twee of drie slaapkamers. De iets grotere hoekwoningen hebben nog een extra hobbyruimte achter een schuin aflopende glaspui, die de 'poort' nog wat extra accent geeft.

De woningen aan de Rijksweg zijn beschermd tegen het lawaai van deze drukke verkeersader. In plaats van een open balkon hebben ze een wintertuin, een afgeschermd balkon, dat door een schuifpui open en dicht kan. De woningen op de bovenste laag hebben geen balkons maar dakterrassen. Daar verspringt de bouwhoogte immers en is er ook ruimte voor zo'n terras.

Een rode handvormsteen werd gebruikt om het gebouw zo goed mogelijk bij de kleuren van de oude binnenstad te laten aansluiten. De materialen in de bovenbouw zijn crème, bijna wit, om het lichte van de bovenste laag nog meer te benadrukken. In het 'losse' gebouw aan de Kleine Steeg zijn deze kleuren verwisseld. De andere materialen, in balkons en kozijnen bijvoorbeeld, zijn bewust neutraal gehouden. Grijs en wit, met een okerkleurige in de draaiende delen van de ramen. Die kleurspatjes passen aardig bij de rode en crème-witte hoofdkleuren.

Bart Wauben vindt dat architectuur meer moet zijn dan een verzameling van stenen, beton en hout. Als een musicus die op zijn instrument improviseert, speelt de architect Wauben met zijn creativiteit in de lijnen van een gebouw. Beide versmelten uiteindelijk tot een harmonisch geheel. Zoals de 'poort naar de stad' in Sittard.

DOOR JO REIJNDERS

Recht-toe, recht-aan is niet bepaald de stijl van de Genese architect Bart Wauben. Hij ziet meer in vriendelijke vormen, rondingen en gebogen lijnen. Her en der in Nederland staan gebouwen die zijn ontstaan op tekentafels van Bart Wauben en zijn architectengroep. Van vrijstaande woningen tot grote complexen, appartementen, van artsenpraktijken tot kantoorgebouwen. Het jongste resultaat staat in Sittard. Op de hoek Rijksweg-Wilhelminaplaats, tegenover hotel De Sittard, is een markant gebouw neergezet dat 'de poort naar de stad' moet symboliseren.

De Rijksweg en de Wilhelminaplaats vormen de belangrijkste verkeerswegen in Sittard. En ze zijn tevens de entree naar de binnenstad. De hoek van het nieuwe complex rijst als een poort omhoog. Een poort die aan de bovenkant met rondingen geïdentificeerd wordt afgesloten, maar die door schuin eindigende gevels ook weer naar boven wijst. Hier begint de symboliek van Waubens lijnenspel. Dit is de poort waardoor je naar binnen gaat, maar je moet ook verder kunnen.

Wauben heeft op deze hoek heel wat architectonisch geweld uit de kast getrokken. Je kunt wel zeggen dat het gebouw een beetje 'over de top' is. Maar het is wel een gebouw heen. De architect wil dat het geheel afwisselend, maar toch evenwichtig is. Alles heeft een functie en moet met el-

woonpiccolo's

Voor meer informatie zie eerste piccolopagina of bel

045-719966

Voor méér resultaat

Postbus 3100, 6401 DP Heerlen, Fax 045-739364

KERKRADE-Bloeyheide
hise appartement met 2 spt.
tun f 750,- excl. p.mnd.
Te bev. 04748-2977 b.g.g.
06-5280477.

Appartement te huur te
BEGE, Dilsen, gelegen
tussen Maasbeek en
Basselt. Huurp. 15.000 Bt.
Incl. chgng. 045-326820
zaterdag na 17.30 uur.

Om. BORN: Appartement
voor jong stel of alleenst. Vrij
per 1-12 Tel. 0448-51883.

1-Kamer APPARTEMENT
met mogelijkheid voor huur-
eubidde, f 370,- excl. info.
werkdagen 9.00-12.00 uur.
tel. 043-212100.

AMSTERDAM: Achter den
Hof 51: eengezinswoning
beg. grond: hal, toilet, woon-
t., keuken en aangebouwde
berging. Verd.: 3 slaapk.,
bad, met bad en wastafel,
vaste trap naar zolder. Voor
en achter tuin. Huurprij
f 813,- per maand. Int. ma
tm. Vrijd. Woningvereniging
Schinnen, tel. 0483-4742.

SPOED! M.V. 1-11 flat te
huur. Heerlenheide, Ge-
straat. Tel. 045-254777.

Huis te huur met tuin,
LANDGRAAF. Telefoon:
045-453588.

Te huur WOONHUIS met
tuin, garage, c.v. gel. te gem.
Schinnen, Rijksweg Sittard-
Heerlen, f 1.000,- per mnd.
eest. g.w.e. Br.o.n.
B-04785, Limburgs Dagblad,
Pb. 2610, 6401 DC Heerlen.

HOENSBROEK, per 1-11
gemeubeld 1-kamer ap-
partement: keukenblok,
douche, toilet, eigen ingang,
f 500,- incl. tel. 046-510012.

Direct en zeker uw huis verkocht!!!
Wij kopen uw woonhuis direct zelf aan.
100% zekerheid en geen makelaarskosten.
Denise Vastgoed, Telefoon 040-518428.

Wilt u uw huis verkopen in de
regio Zuid-Oost Limburg?
Dan vindt Makelaardij HONINGS het volgende
voor u belangrijk:
* Uit sociaal en financieel oogpunt dienen huizenzoekers
aan beide zijden van de grens benaderd te worden.
Uit sociaal oogpunt omdat iedere huizenzoeker een eerlij-
ke kans dient te krijgen.
Uit financieel oogpunt omdat een groter marktgebied meer
kandidaten voor uw huis oplevert en dus een grotere kans
gaat op een hogere opbrengst.
* Aangezien het huizenbestand van Makelaardij HONINGS
wegens de snelle verkoop eenvoudigweg niet kan groeien
betreft dit voor u altijd optimale inzet bij de verkoop
van uw huis.
* Geen verkoop geen kosten en noch advertentiekosten.
* De verkoop wordt PERSOONLIJK verricht door een
ECHTE makelaar.
Vind u dit ook belangrijk? BEL ONS EVENI 045-460444.

Sittard, Karolingenstraat
Nieuw modern en luxe uitgevoerde vrijstaand landhuis met
garage, zeer ruime living met open haard, 3 spt.kms.,
mooi gelegen op ruim perceel. Dit pand voldoet aan de
hoogste eisen die men aan vormgeving en wooncomfort
kan stellen. Vrijp. f 445.000,- k.k.

Brunssum, Koolhofstr. 29, 29a
Centraal gelegen gebouwencomplex, bestaande uit: half-
vrijstaand woonhuis, een halfvrijstaand kantoorgebouw,
(ook geschikt te maken voor bewoning), en bedrijfsgebou-
te bestaande uit diverse opstallen. Vrijp. voor het geheel
f 465.000,- k.k. eventueel ook gesplitst te verkopen.

Ubach o. Worms.
In rustige buurt gelegen woonhuis met carport en buiten-
berging, bouw. 1978. Woonk. met parketvloer, 2 luxe
keuken, 3 spt.kms., bad, met o.a. ligbad en 2e toilet. Vaste
trap naar 2e verd. met mogelijkheid voor 4e spt.km. Over-
dekte terras en fraai aangelegde onderhouden tuin. Dit
pand is voorzien van vele extra's en moet echt van binnen
gezien worden. Nadere informatie ontvangt u bij de bezich-
ting. Bel even voor een afspraak.

Hoensbroek Oranjestr. 40
Ruim gelegen appartement op 2e verdieping Z-vormige
bouw ca. 46 m², 2 spt.kms., garage, bouw. 84. Vrijp.
f 139.000,- k.k. Snelheid te overtuigen.
BRUNSSUM, VAN RUYSDAELSTR. 21 IS VERKOCHT!!

MAKELAARDIJ
HONINGS

Bouwkavels in bedrijvenpark
Geschikt voor kantoor c.q. loods eventueel
met woning
Kavels zijn gelegen in Brunssum.
Prijzen vanaf f 36.000,- (excl. BTW)
Voor info: 045-254565.

Bouwgrond en Huizen gezocht!
Voor onze klanten zijn wij voortdurend op zoek naar
geschikte objecten in het gebied aan de grens. Maak
gebruik van onze deskundigheid en ervaring bij de verkoop
van onroerende goederen in het grensgebied!
Wij geven u raad bij:
* de juiste prijsstelling
* de afwikkeling zonder problemen
* en snelle verkoop van uw huis.
Overtuig u van onze betrouwbaarheid!
Overtuig vrijblijvend met onze deskundige, internationale
ervaren adviseurs.
Profiteer van onze ervaring want bij APPEL telt:
"Een goede raad spaart veel geld!"
250 DM BELONING
betalen we aan degene, die ons helpt aan iemand die zijn
huis verkoopt. Bel voor meer informatie!!

HAUSVERMITTLUNG
APPEL
7715 • 930-1330

Belt u ons: 09-49.2406.93306
045-351254.
geen verkoop - geen kosten.
In sommige gevallen kopen wij uw object aan.

HEERLEN-Z.
Op gunstige locatie, ruim halfvrijst. onder herenhuis. Ind.:
vestibule, gang, kelder en gar. keuken, woonk. plm. 40 m²
u. parket open haard en erker. 1e verd.: bad, m. douche,
ligb. en w.c., 2e gr. en 1. kl. spt. 2e verd.: gr. zolder (vaste
trap) m. ruime spt. Leuke tuin en oprit. Overal ruilken.
Prijs f 280.000,- k.k. Tel. 045-418862.

Riant Bouwkavel
Gelegen in Hulsberg a/d Raadhuisstraat 15, groot 800 m²,
prijs f 115.000,- k.k. Voor info.: 043-254565.

Puth
Uitstekend gelegen vrijstaand landhuis, afgewerkt met
luxueuze materialen, optimaal geïsoleerd en royaal
van indeling. Mooi omstoken tuin met terras. Opp. ca. 490
m². Bouwjaar 1988. Prijs f 398.000,- k.k. tel. 04493-3708.

Bouwkavels
Beek - Gevèrik
Aan de Gevèrikstraat, mooi gelegen kavels van
circa 700 m². Koopprijs f 93.000,- k.k.
Mulleners Vastgoed Sittard
tel. 046-518911 of 04749-3198

Van Lierop Impregnerbedrijven b.v.
Te huur/te koop gevraagd
bedrijfsruimte met evt. kantoor, plm. 100 m² of bouwkavel,
plm. 800 m², tussen Maasbracht - Geleen, in de buurt van
de snelweg E9
Postbus 48, 5296 ZG Liempde, tel. 0438-2642/2674.

KERKRADE-Tensteden
Perfect onderhoud, vrijst. woonhuis
m. garage, gr. tuin 36 m diep,
terras en balkon. Voorraad-
kelder, c.v.-kelder en hob-
byruimte. Living 48 m², gr.
geïsoleerd keuken + install., 3
grote slaapk. en bad, met
ligb. + douche, apart toilet,
ruime bergzolder. Pr.
f 359.000,- k.k. Tel. na
18.00 uur 045-414986.

HOENSBROEK
In centrum gel. halfvrijst.
woonh. ind.: keuken, hal, k.k.,
3 spt.kms., zolder met berging
van kunst. kunst. berging
kast, c.v. en bad. Vrijprij
f 139.000,- k.k.

Assen/De Bruijn
Gelegen in Kerkrade, Landgraaf, Vaals,
Heerlen, Bocholtz, Landgraaf, Vaals,
Wilt u ook uw huis via het grootste makelaars-
kantoor voor Nederland te koop verkopen? Bel ons.
Ook als u zelf niet wilt verkopen, maar wilt weten dat te
koop te koop is.
U ontvangt dan na de verkoop een vergoeding voor uw
bemiddeling f 3.000,-.

Meer dan 1000 tevreden klanten kunnen u dit niet
vergeessen. Wilt u uw huis verkopen, probeer het dan via
ons. Onder alle verkopers verdient wij elk jaar op 30
november laatste plaats prijzen.
Eerste prijs: 2 dagen Euro Disney Parijs voor 4 pers.
Tweede prijs: 1 dag Euro Disney Parijs voor 2 pers.
Derde prijs: 1 dag (Fantasietand) Brühl voor 4 pers.
en nog veel meer mooie prijzen.

09-4924073017 /
045-451291

Woonhuis verkopen???
Wij kopen uw woonhuis direct zelf aan.
100% zekerheid - geen makelaarskosten.
DEROY VASTGOED LIMBURG B.V. 045-727173.

Snel en goed Uw huis verkopen?
Jos Storms O.G. Past. Vonckenstr. 44 Geleen 046-742550
Geen Verkoop! Geen kosten

Düsterwald
Immobilien - Baufinanzierungen

Wegens grote vraag en snelle verkoop zijn wij voor onze
klanten dringend op zoek naar alle soorten woonhuizen in
het grensgebied, Kerkrade, Haandrade, Landgraaf, Vaals,
Bocholtz, Sijpeveld, etc.
Wij geven raad bij de reële prijsstelling en snelle verkoop
van uw huis:
Belt u ons: 09-49.2406.93306
045-351254.
geen verkoop - geen kosten.
In sommige gevallen kopen wij uw object aan.

HEERLEN-Z.
Op gunstige locatie, ruim halfvrijst. onder herenhuis. Ind.:
vestibule, gang, kelder en gar. keuken, woonk. plm. 40 m²
u. parket open haard en erker. 1e verd.: bad, m. douche,
ligb. en w.c., 2e gr. en 1. kl. spt. 2e verd.: gr. zolder (vaste
trap) m. ruime spt. Leuke tuin en oprit. Overal ruilken.
Prijs f 280.000,- k.k. Tel. 045-418862.

Riant Bouwkavel
Gelegen in Hulsberg a/d Raadhuisstraat 15, groot 800 m²,
prijs f 115.000,- k.k. Voor info.: 043-254565.

Puth
Uitstekend gelegen vrijstaand landhuis, afgewerkt met
luxueuze materialen, optimaal geïsoleerd en royaal
van indeling. Mooi omstoken tuin met terras. Opp. ca. 490
m². Bouwjaar 1988. Prijs f 398.000,- k.k. tel. 04493-3708.

Bouwkavels
Beek - Gevèrik
Aan de Gevèrikstraat, mooi gelegen kavels van
circa 700 m². Koopprijs f 93.000,- k.k.
Mulleners Vastgoed Sittard
tel. 046-518911 of 04749-3198

Van Lierop Impregnerbedrijven b.v.
Te huur/te koop gevraagd
bedrijfsruimte met evt. kantoor, plm. 100 m² of bouwkavel,
plm. 800 m², tussen Maasbracht - Geleen, in de buurt van
de snelweg E9
Postbus 48, 5296 ZG Liempde, tel. 0438-2642/2674.

KERKRADE-Tensteden
Perfect onderhoud, vrijst. woonhuis
m. garage, gr. tuin 36 m diep,
terras en balkon. Voorraad-
kelder, c.v.-kelder en hob-
byruimte. Living 48 m², gr.
geïsoleerd keuken + install., 3
grote slaapk. en bad, met
ligb. + douche, apart toilet,
ruime bergzolder. Pr.
f 359.000,- k.k. Tel. na
18.00 uur 045-414986.

HOENSBROEK
In centrum gel. halfvrijst.
woonh. ind.: keuken, hal, k.k.,
3 spt.kms., zolder met berging
van kunst. kunst. berging
kast, c.v. en bad. Vrijprij
f 139.000,- k.k.

Assen/De Bruijn
Gelegen in Kerkrade, Landgraaf, Vaals,
Heerlen, Bocholtz, Landgraaf, Vaals,
Wilt u ook uw huis via het grootste makelaars-
kantoor voor Nederland te koop verkopen? Bel ons.
Ook als u zelf niet wilt verkopen, maar wilt weten dat te
koop te koop is.
U ontvangt dan na de verkoop een vergoeding voor uw
bemiddeling f 3.000,-.

Meer dan 1000 tevreden klanten kunnen u dit niet
vergeessen. Wilt u uw huis verkopen, probeer het dan via
ons. Onder alle verkopers verdient wij elk jaar op 30
november laatste plaats prijzen.
Eerste prijs: 2 dagen Euro Disney Parijs voor 4 pers.
Tweede prijs: 1 dag Euro Disney Parijs voor 2 pers.
Derde prijs: 1 dag (Fantasietand) Brühl voor 4 pers.
en nog veel meer mooie prijzen.

09-4924073017 /
045-451291

Woonhuis verkopen???
Wij kopen uw woonhuis direct zelf aan.
100% zekerheid - geen makelaarskosten.
DEROY VASTGOED LIMBURG B.V. 045-727173.

Snel en goed Uw huis verkopen?
Jos Storms O.G. Past. Vonckenstr. 44 Geleen 046-742550
Geen Verkoop! Geen kosten

Düsterwald
Immobilien - Baufinanzierungen

Wegens grote vraag en snelle verkoop zijn wij voor onze
klanten dringend op zoek naar alle soorten woonhuizen in
het grensgebied, Kerkrade, Haandrade, Landgraaf, Vaals,
Bocholtz, Sijpeveld, etc.
Wij geven raad bij de reële prijsstelling en snelle verkoop
van uw huis:
Belt u ons: 09-49.2406.93306
045-351254.
geen verkoop - geen kosten.
In sommige gevallen kopen wij uw object aan.

HEERLEN-Z.
Op gunstige locatie, ruim halfvrijst. onder herenhuis. Ind.:
vestibule, gang, kelder en gar. keuken, woonk. plm. 40 m²
u. parket open haard en erker. 1e verd.: bad, m. douche,
ligb. en w.c., 2e gr. en 1. kl. spt. 2e verd.: gr. zolder (vaste
trap) m. ruime spt. Leuke tuin en oprit. Overal ruilken.
Prijs f 280.000,- k.k. Tel. 045-418862.

Riant Bouwkavel
Gelegen in Hulsberg a/d Raadhuisstraat 15, groot 800 m²,
prijs f 115.000,- k.k. Voor info.: 043-254565.

Puth
Uitstekend gelegen vrijstaand landhuis, afgewerkt met
luxueuze materialen, optimaal geïsoleerd en royaal
van indeling. Mooi omstoken tuin met terras. Opp. ca. 490
m². Bouwjaar 1988. Prijs f 398.000,- k.k. tel. 04493-3708.

Bouwkavels
Beek - Gevèrik
Aan de Gevèrikstraat, mooi gelegen kavels van
circa 700 m². Koopprijs f 93.000,- k.k.
Mulleners Vastgoed Sittard
tel. 046-518911 of 04749-3198

Van Lierop Impregnerbedrijven b.v.
Te huur/te koop gevraagd
bedrijfsruimte met evt. kantoor, plm. 100 m² of bouwkavel,
plm. 800 m², tussen Maasbracht - Geleen, in de buurt van
de snelweg E9
Postbus 48, 5296 ZG Liempde, tel. 0438-2642/2674.

KERKRADE-Tensteden
Perfect onderhoud, vrijst. woonhuis
m. garage, gr. tuin 36 m diep,
terras en balkon. Voorraad-
kelder, c.v.-kelder en hob-
byruimte. Living 48 m², gr.
geïsoleerd keuken + install., 3
grote slaapk. en bad, met
ligb. + douche, apart toilet,
ruime bergzolder. Pr.
f 359.000,- k.k. Tel. na
18.00 uur 045-414986.

HOENSBROEK
In centrum gel. halfvrijst.
woonh. ind.: keuken, hal, k.k.,
3 spt.kms., zolder met berging
van kunst. kunst. berging
kast, c.v. en bad. Vrijprij
f 139.000,- k.k.

Assen/De Bruijn
Gelegen in Kerkrade, Landgraaf, Vaals,
Heerlen, Bocholtz, Landgraaf, Vaals,
Wilt u ook uw huis via het grootste makelaars-
kantoor voor Nederland te koop verkopen? Bel ons.
Ook als u zelf niet wilt verkopen, maar wilt weten dat te
koop te koop is.
U ontvangt dan na de verkoop een vergoeding voor uw
bemiddeling f 3.000,-.

Meer dan 1000 tevreden klanten kunnen u dit niet
vergeessen. Wilt u uw huis verkopen, probeer het dan via
ons. Onder alle verkopers verdient wij elk jaar op 30
november laatste plaats prijzen.
Eerste prijs: 2 dagen Euro Disney Parijs voor 4 pers.
Tweede prijs: 1 dag Euro Disney Parijs voor 2 pers.
Derde prijs: 1 dag (Fantasietand) Brühl voor 4 pers.
en nog veel meer mooie prijzen.

09-4924073017 /
045-451291

Woonhuis verkopen???
Wij kopen uw woonhuis direct zelf aan.
100% zekerheid - geen makelaarskosten.
DEROY VASTGOED LIMBURG B.V. 045-727173.

Snel en goed Uw huis verkopen?
Jos Storms O.G. Past. Vonckenstr. 44 Geleen 046-742550
Geen Verkoop! Geen kosten

Düsterwald
Immobilien - Baufinanzierungen

Wegens grote vraag en snelle verkoop zijn wij voor onze
klanten dringend op zoek naar alle soorten woonhuizen in
het grensgebied, Kerkrade, Haandrade, Landgraaf, Vaals,
Bocholtz, Sijpeveld, etc.
Wij geven raad bij de reële prijsstelling en snelle verkoop
van uw huis:
Belt u ons: 09-49.2406.93306
045-351254.
geen verkoop - geen kosten.
In sommige gevallen kopen wij uw object aan.

HEERLEN-Z.
Op gunstige locatie, ruim halfvrijst. onder herenhuis. Ind.:
vestibule, gang, kelder en gar. keuken, woonk. plm. 40 m²
u. parket open haard en erker. 1e verd.: bad, m. douche,
ligb. en w.c., 2e gr. en 1. kl. spt. 2e verd.: gr. zolder (vaste
trap) m. ruime spt. Leuke tuin en oprit. Overal ruilken.
Prijs f 280.000,- k.k. Tel. 045-418862.

Riant Bouwkavel
Gelegen in Hulsberg a/d Raadhuisstraat 15, groot 800 m²,
prijs f 115.000,- k.k. Voor info.: 043-254565.

Puth
Uitstekend gelegen vrijstaand landhuis, afgewerkt met
luxueuze materialen, optimaal geïsoleerd en royaal
van indeling. Mooi omstoken tuin met terras. Opp. ca. 490
m². Bouwjaar 1988. Prijs f 398.000,- k.k. tel. 04493-3708.

Bouwkavels
Beek - Gevèrik
Aan de Gevèrikstraat, mooi gelegen kavels van
circa 700 m². Koopprijs f 93.000,- k.k.
Mulleners Vastgoed Sittard
tel. 046-518911 of 04749-3198

Van Lierop Impregnerbedrijven b.v.
Te huur/te koop gevraagd
bedrijfsruimte met evt. kantoor, plm. 100 m² of bouwkavel,
plm. 800 m², tussen Maasbracht - Geleen, in de buurt van
de snelweg E9
Postbus 48, 5296 ZG Liempde, tel. 0438-2642/2674.

KERKRADE-Tensteden
Perfect onderhoud, vrijst. woonhuis
m. garage, gr. tuin 36 m diep,
terras en balkon. Voorraad-
kelder, c.v.-kelder en hob-
byruimte. Living 48 m², gr.
geïsoleerd keuken + install., 3
grote slaapk. en bad, met
ligb. + douche, apart toilet,
ruime bergzolder. Pr.
f 359.000,- k.k. Tel. na
18.00 uur 045-414986.

HOENSBROEK
In centrum gel. halfvrijst.
woonh. ind.: keuken, hal, k.k.,
3 spt.kms., zolder met berging
van kunst. kunst. berging
kast, c.v. en bad. Vrijprij
f 139.000,- k.k.

Assen/De Bruijn
Gelegen in Kerkrade, Landgraaf, Vaals,
Heerlen, Bocholtz, Landgraaf, Vaals,
Wilt u ook uw huis via het grootste makelaars-
kantoor voor Nederland te koop verkopen? Bel ons.
Ook als u zelf niet wilt verkopen, maar wilt weten dat te
koop te koop is.
U ontvangt dan na de verkoop een vergoeding voor uw
bemiddeling f 3.000,-.

Meer dan 1000 tevreden klanten kunnen u dit niet
vergeessen. Wilt u uw huis verkopen, probeer het dan via
ons. Onder alle verkopers verdient wij elk jaar op 30
november laatste plaats prijzen.
Eerste prijs: 2 dagen Euro Disney Parijs voor 4 pers.
Tweede prijs: 1 dag Euro Disney Parijs voor 2 pers.
Derde prijs: 1 dag (Fantasietand) Brühl voor 4 pers.
en nog veel meer mooie prijzen.

09-4924073017 /
045-451291

Woonhuis verkopen???
Wij kopen uw woonhuis direct zelf aan.
100% zekerheid - geen makelaarskosten.
DEROY VASTGOED LIMBURG B.V. 045-727173.

Snel en goed Uw huis verkopen?
Jos Storms O.G. Past. Vonckenstr. 44 Geleen 046-742550
Geen Verkoop! Geen kosten

Düsterwald
Immobilien - Baufinanzierungen

Wegens grote vraag en snelle verkoop zijn wij voor onze
klanten dringend op zoek naar alle soorten woonhuizen in
het grensgebied, Kerkrade, Haandrade, Landgraaf, Vaals,
Bocholtz, Sijpeveld, etc.
Wij geven raad bij de reële prijsstelling en snelle verkoop
van uw huis:
Belt u ons: 09-49.2406.93306
045-351254.
geen verkoop - geen kosten.
In sommige gevallen kopen wij uw object aan.

HEERLEN-Z.
Op gunstige locatie, ruim halfvrijst. onder herenhuis. Ind.:
vestibule, gang, kelder en gar. keuken, woonk. plm. 40 m²
u. parket open haard en erker. 1e verd.: bad, m. douche,
ligb. en w.c., 2e gr. en 1. kl. spt. 2e verd.: gr. zolder (vaste
trap) m. ruime spt. Leuke tuin en oprit. Overal ruilken.
Prijs f 280.000,- k.k. Tel. 045-418862.

Riant Bouwkavel
Gelegen in Hulsberg a/d Raadhuisstraat 15, groot 800 m²,
prijs f 115.000,- k.k. Voor info.: 043-254565.

Puth
Uitstekend gelegen vrijstaand landhuis, afgewerkt met
luxueuze materialen, optimaal geïsoleerd en royaal
van indeling. Mooi omstoken tuin met terras. Opp. ca. 490
m². Bouwjaar 1988. Prijs f 398.000,- k.k. tel. 04493-3708.

Bouwkavels
Beek - Gevèrik
Aan de Gevèrikstraat, mooi gelegen kavels van
circa 700 m². Koopprijs f 93.000,- k.k.
Mulleners Vastgoed Sittard
tel. 046-518911 of 04749-3198

Van Lierop Impregnerbedrijven b.v.
Te huur/te koop gevraagd
bedrijfsruimte met evt. kantoor, plm. 100 m² of bouwkavel,
plm. 800 m², tussen Maasbracht - Geleen, in de buurt van
de snelweg E9
Postbus 48, 5296 ZG Liempde, tel. 0438-2642/2674.

KERKRADE-Tensteden
Perfect onderhoud, vrijst. woonhuis
m. garage, gr. tuin 36 m diep,
terras en balkon. Voorraad-
kelder, c.v.-kelder en hob-
byruimte. Living 48 m², gr.
geïsoleerd keuken + install., 3
grote slaapk. en bad, met
ligb. + douche, apart toilet,
ruime bergzolder. Pr.
f 359.000,- k.k. Tel. na
18.00 uur 045-414986.

HOENSBROEK
In centrum gel. halfvrijst.
woonh. ind.: keuken, hal, k.k.,
3 spt.kms., zolder met berging
van kunst. kunst. berging
kast, c.v. en bad. Vrijprij
f 139.000,- k.k.

Assen/De Bruijn
Gelegen in Kerkrade, Landgraaf, Vaals,
Heerlen, Bocholtz, Landgraaf, Vaals,
Wilt u ook uw huis via het grootste makelaars-
kantoor voor Nederland te koop verkopen? Bel ons.
Ook als u zelf niet wilt verkopen, maar wilt weten dat te
koop te koop is.
U ontvangt dan na de verkoop een vergoeding voor uw
bemiddeling f 3.000,-.

Meer dan 1000 tevreden klanten kunnen u dit niet
vergeessen. Wilt u uw huis verkopen, probeer het dan via
ons. Onder alle verkopers verdient wij elk jaar op 30
november laatste plaats prijzen.
Eerste prijs: 2 dagen Euro Disney Parijs voor 4 pers.
Tweede prijs: 1 dag Euro Disney Parijs voor 2 pers.
Derde prijs: 1 dag (Fantasietand) Brühl voor 4 pers.
en nog veel meer mooie prijzen.

09-4924073017 /
045-451291

Na honderd afleveringen punt achter succesvolle ziekenhuisserie

Allerlaatste seizoenen van Medisch Centrum West

Van onze rlv-redactie

HEERLEN – Nog één seizoen lang het wel en wee van Neerlands beroemdste ziekenhuis en dan is het écht gebeurd. Finito, afgelopen. Medisch Centrum West houdt er na dit seizoen definitief mee op. Geen zuster Reini meer, of dokter Eric Koning. Geen tumultueuze verwickelingen of ingewikkelde liefdesaffaires meer tussen de hospitaalbedden. Voor de echte fans zal het even wennen zijn. Gisteravond herhaalde de Tros de laatste aflevering uit de vorige reeks, volgende week start nummer één van de laatste vijftien nieuwe delen.

Het besluit om een punt te zetten achter de succesvolle televisieserie was afkomstig van schrijver Hans Galesloot. „Zeven jaar lang heb ik er aan gewerkt, we hebben honderd afleveringen gemaakt. Dat lijkt me toch een respectabel aantal. Er is geen andere zo'n lange reeks op zijn naam heeft staan,” zegt de auteur niet zonder trots. Maar het werd hoog tijd voor iets nieuws.

Hit

Medisch Centrum West werd eigenlijk al vanaf de eerste uitzending in 1988 door de kijker in de armen gesloten. Maar bij de voorbereiding wisten de makers uiteraard nog niet dat ze een hit in handen hadden. Hans Galesloot: „Ik heb drie jaar met het idee voor de serie rondgelopen voordat een omroep geïnteresseerd was. Begrijpelijk ook natuurlijk, want ik was onbekend en zo'n serie is toch een dure aangelegenheid.” Volgens de makers is de herkenbaarheid van de thema's die in MCW aan de orde komen de belangrijkste reden voor het succes van de serie. Het blijft natuurlijk allemaal bedacht, wat zich op de vierde etage van het ziekenhuis in Lelystad afspeelt, maar er worden ook actuele maatschappelijke kwesties aangevoerd en die ziet de kijker dagelijks om zich heen. „Emotioneel realisme,” noemt Galesloot het.

Televisiering

Wat 'emotioneel realisme' van MCW was altijd goed voor een kijkdichtheid van rond de twee miljoen en een waardering van ruim een zeven. Een waardering die evenwel tot tweemaal toe niet uitmondde, tot grote woede van Tros, producent John de

Van onze rlv-redactie

HILVERSUM – Hij is een botte dertiger die de dood van zijn collega-journalist moeilijk kan verwerken. Zij is een ambitieuze jonge vrouw die veel van haar vak houdt, maar niet over lijken gaat. Samen vormen Berend van Zuijlen en Marlies Moerman het succesduo van weekblad De Ster. Hun gedwongen samenwerking komt wat moeizaam op gang, maar uiteindelijk winnen ze elkaars vertrouwen en schrijven veelal onthullende omslagartikelen voor De Ster.

De NCRV zendt vanaf maandag om 20.26 uur op Nederland 1) dertien weken lang de nieuwe dramaserie Coverstory uit. De hoofdrollen in de serie die door de NCRV zelf is geproduceerd, worden gespeeld door Marc Klein Essink en Nelleke Zitman. Ook zijn er rollen weggelegd voor onder anderen Ton Lutz, Tim Vosmaer en Marnie Blok.

Coverstory speelt zich af op en rond de redactie van weekblad De Ster. Het noodlijdende en van oorsprong protestant-christelijke weekblad is druk bezig onder leiding van een nieuwe hoofdredacteur het stoffige imago kwijt te raken. De verhalen in De Ster en dan met name het omslagartikel zijn van oudsher goede journalistieke produkten. De onderwerpen die het blad aanpak zijn actueel, controversieel en spraakmakend. Ze variëren van een chemisch-afvalschandaal tot de praktijken van extreem rechts en van jeugddelinquente tot maffia in de huisbouw.

Pluspunt

De schrijvers van de serie, Jelte de Vries en Felix Thijssen, zijn zelf jarenlang journalist geweest. En dat is een groot pluspunt voor de serie. De onderwerpen waar De Ster over schrijft zijn reëel. Welke waar maakt een 'echte' journa-

● Nog even en de cast van Medisch Centrum West zal door het stoppen van de succesvolle serie uiteenvallen.

Foto: GPD

Mol en Galesloot, in toekenning van de prestigieuze Televizier-ring. In 1990 gaven de lezers van het Avro-blad de voorkeur aan Ook Dat Nog en het jaar daarop ging de comedy Vrienden Voor Het Leven met de prijs aan de haal. In 1992 kon de vlag dan toch nog uit in Lelystad.

Intussen kunnen de Belgen via hun commerciële zender VTM ook meegenieten van Medisch Centrum West en is het op het Duitse RTL uitgezonden Stadtklinik gebaseerd op MCW. Galesloot werkt overigens ook aan die Duitse serie mee. De Nederlandse delen schrijft hij inmiddels al lang met een team. „Een televisieserie zoals MCW schrijven is echt teamwork,” zegt Galesloot.

Acteur Bram van der Vlugt is er niet rouwig om dat MCW stopt. En wel om de simpele reden dat hij er na dit seizoen toch al een punt achter zou zetten. Zijn op-

treden als Victor Brouwer is, net als overigens vorig seizoen, meer een aangelegde bijrol. Van der Vlugt: „Ik zit niet meer in elke aflevering, nee. Maar dat kan ik me ook niet meer permitteren, want ik ben vast verbonden aan Het Nationale Toneel waar ik per jaar twee rollen speel. En toneel blijft toch het belangrijkste voor me.”

Dat neemt niet weg dat ook voor

Jazznight met Dutch Swing College Band

HEERLEN – Voor de tweede maal wordt op diverse locaties aan het Heerlense Wilhelminaplein zaterdag 13 november een Jazznight gehouden. Een van de topattracties is in de spiegelzaal en de lounge van het Golden Tu-

lip City Hotel het optreden van de Dutch Swing College Band. De muziek van deze in binnen- en buitenland vermaarde band wordt afgewisseld door die van de The Swallows. Die Heerlense band, bekend uit de jaren vijftig en zestig, maakt dus een comeback en zorgt voor een revival.

In Café Max treden diezelfde avond Alice in Dixieland en de Bloody Limit Jazz Band op. In de gerenoveerde 'Raadskelder' is het Russische Trio Dimitry Shapka te gast.

nodige consternatie en moeten natuurlijk ook de amoreuze verwickelingen tot een goed einde worden gebracht. Schrijver Hans Galesloot concentreert zich inmiddels op totaal andere dingen. „Ik heb net een mini-serie geschreven over de vrouwenhandel. En verder zijn er nog wel andere plannen, maar daar zeg ik natuurlijk niets over.”

'Rode Leger-koor' niet naar Kerkrade

KERKRADE – De voorstelling van het Staatsensemble van Moskou, op 3 december in de Rodahal van Kerkrade, kan wegens onvoorzien omstandigheden niet doorgaan. Het ensemble, dat in het verleden optrad als het Koor van het Rode Leger, was al eerder in ons land. Inmiddels gekochte kaarten kunnen bij de diverse verkoopadressen worden ingeleverd. Daar ontvangt men dan ook zijn geld terug.

In de serie wordt goed geacteerd. Marc Klein Essink en Nelleke Zitman zijn aan elkaar gewaagd. Voor Nelleke Zitman is Coverstory de eerste tv-serie waarin ze een hoofdrol speelt. Na een opleiding aan de toneelacademie in Maastricht heeft Nelleke vooral veel op het toneel gestaan. Daarnaast speelde ze af en toe in tv-series zoals De Appelgaard en 12 Steden 13 Onge lukken. „Ik zou het toneelwerk nooit op willen geven voor televisie. Op toneel is alles veel groter, de teksten zijn vaak mooier en de spanning van het spelen voor een zaal is heerlijk. Op televisie is alles veel meer op beeld gericht dan op tekst.”

Hoofdrol

Voor dat de serie uitgewerkt was, stond al vast dat Marc Klein Essink de hoofdrol zou spelen. Regisseur Bram van Erkel had zijn oog laten vallen op de acteur. Klein Essink voelt zich heel betrokken bij de persoon die hij speelt. „Berend schrijft over zaken die gebaseerd zijn op echte krantenartikelen. Ze lijken misschien op het eerste gezicht sensationeel, maar sla de krant maar eens open. Dan lees je berichten over een vrouw van 83 jaar die is verkracht en daarna vermoord. Of een geldloper die de loop van een pistool tegen zijn hoofd gedrukt krijgt. Het zijn in de krant vaak kleine berichten maar er zit een heel verhaal achter. Soms vraag ik me wel eens af 'wanneer ben ik aan de beurt?'”

De NCRV loopt vast vooruit op het succes van de serie en heeft inmiddels opdracht gegeven voor een tweede reeks van Coverstory. Volgens regisseur Jelle van Doornik is het gevaarlijk om daar te lang mee te wachten. „Anders krijg je net als bij Het Pleidooi dat er halsoverkop nieuwe afleveringen gemaakt moeten worden. Je kunt beter zo snel mogelijk nadat een succesvolle serie op tv te zien is geweest met een vervolg komen.”

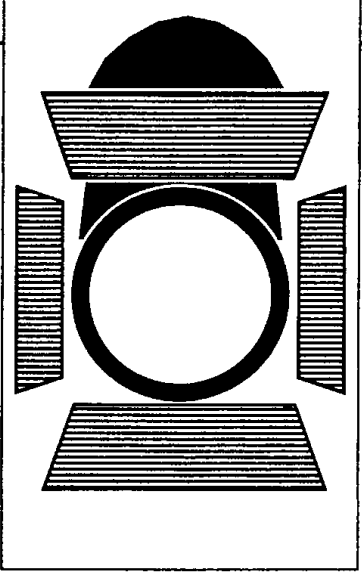
list niet elke week de spannende verhalen mee waar Berend en Marlies in verzeild raken, maar Coverstory moet natuurlijk elke week een aantrekkelijke verhaal lijn hebben. Komkommertijd kent De Ster niet. Voor de regie van Coverstory te-

kenen Bram van Erkel en Jelle van Doornik. De serie is op film opgenomen en dat is een compliment voor de NCRV waard. De verleiding om terug te grijpen op video is immers groot omdat het stukken goedkoper is. Van Doornik: „We hebben gemiddeld zo'n

vier tot vijf minuten bruikbaar materiaal per dag opgenomen. En dat betekent nog heel erg buffelen hoor. We hebben er ook voor gekozen om veel op locatie op te nemen en dat vergt meer tijd en is dus duurder dan veel in studio's werken.”

● Marc Klein Essink en Nelleke Zitman nemen in 'Coverstory' de hoofdrollen voor hun rekening.

Foto: KIPPA

made in

GERMANY

onder redactie van Harrie Cremers

Schlag(er) auf Schlag(er)

Het Schlagerfestival 1993 vanuit de Rodahal in Kerkrade komt, zo is zojuist bekend geworden, bij Sat 1 op zaterdagavond 18 december van 21.00 tot 22.00 uur op het scherm. Motto: 'Schlag(er) auf Schlag(er)', dat deutsche Schlagerfestival aus Kerkrade in die Niederlande'. De keuze van die datum en ook het tijdstip van uitzending ('prime time'), zo net vóór Kerstmis, zijn voor rechtgeaarde schlagerfanaten zeker gunstig te noemen.

Na de uitzendingen door de Tros (in ons land) en die van de VTM (in Vlaanderen) zijn we natuurlijk benieuwd hoe de tv-makers in Berlijn het Schlagerfestival in Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland op het scherm brengen. Kortom: welke hun montage en hun keuze van artiesten en repertoire zullen zijn. Wat dat betreft geeft Ilona Thäslar van de afdeling amusement van Sat 1 in Berlijn ons alvast een voorproefje door een videoband te sturen. Bijzonder vriendelijk en wat krijgen we nu op 18 december te zien? Wel, een programma met veel vaart en met een bijzonder vlot verloop. Weg met alle franje, veel muziek. Telkens wanneer presenterator Dennie Christian een artiest of artieste aankondigt, is de muziek van de opkomende ster of groep al te horen. Een perfecte montage. Na afloop een stevig applaus en geen eindeloze aanbieden van bloemen, kusjes en noem maar op. Toch is dit wel te zien, maar hoe hebben de makers van Sat 1 dat dan ondervangen? Wel, in de vorm van een prentkaart. De shots met fans en hun bloemen zijn heel kort wanneer de sterren in beeld zijn. Niet storend voor de kijker en afzonderlijk opgenomen dus. Met nu eens echte sfeerbeelden van fans met opgeheven en brandende aanstekers, een polonaise en ga maar door.

Wat de artiesten betreft koos Sat 1 uitsluitend voor Duitse sterren en hun nummers. Niet alle artiesten, die op 10 en 11 september in Kerkrade van de partij waren, komen in beeld. Dat kan ook bijna niet tijdens een tv-uitzending van amper één uur. Ook daarom al werd geen gebruik gemaakt van deelnemende Nederlandse en Vlaamse artiesten.

Wat Duitsland nu betreft: alleen de sterren die daar op dit moment regelmatig te zien en te horen zijn, worden 18 december uitgezonden: Die Flippers, Ibo, Jürgen Drews, Brunner & Brunner, Kristina Bach, Hanne Haller, Frank Zander, Rock 'n Roll Orchester Magdeburg, Nino de Angelo, Claudia Jung, Dirk Busch, Wolfgang Petry en Andy Borg. De volgorde van de artiesten tijdens het tv-programma van Sat 1 is, met uitzondering van ouverture en finale, een andere dan die in Kerkrade. Maar zeker niet minder aantrekkelijk. Met een kritisch oog en oor kan ik gerust stellen dat dit een van de betere tv-uitzendingen uit de totale periode van het Schlagerfestival is. Sat 1 was overigens dit jaar voor de eerste maal van de partij in Kerkrade. Voor wie Sat 1 in Nederland kan ontvangen (en dat is in Limburg op heel wat plaatsen): na de uitzending van 18 december horen we graag uw reactie.

● Kristina Bach...tweemaal te zien en te horen tijdens het Schlagerfestival op Sat 1...

Klaus Densow

Van Klaus Densow (31) is zojuist een derde cd-album verschenen. 'Geboren um Dich zu lieben' is de titel met nummers als Ich konnte tausendmal am Abend, Deine himmelblaue Augen, Was wäre wenn, Du bist mein Himmel du bist meine Hölle en La Paloma du musst fliegen (Bellaphon 290.01.050). Het muzikale niveau van Klaus Densow evenaart bij dit album zeker dat van Roland Kaiser, die in Duitsland in één adem wordt genoemd met

Udo Jürgens. Liedjes uit nieuwe albums van Klaus Densow zijn overigens voor de Vlaamse zanger Luc Steeno steeds goed voor een vertaling. En die nummers (we denken bijvoorbeeld aan Holi-Holiday) komen dan weer stevast in de Vlaamse hitparade van Radio 2 (BRTN) terecht. We laten ons in de komende weken opnieuw verrassen. Overigens kun je voor actuele informatie rond Klaus Densow in ons land steeds terecht bij de fanclub en die is gevestigd bij Louise Hulsink, Dr. Poelstraat 17, 7572 ZW in Oldenzaal.

Ralf Paulsen en Bonanza

● Zanger Ralf Paulsen en zijn toekomstige Country Anne, deze week even op bezoek bij het Limburgs Dagblad in Heerlen.

Foto: FRANS RADE

Adam, Pa, Hoss en Little Joe: The Cartwrights. Zo'n dertig jaar geleden kon je in vrijwel alle landen ter wereld wekelijks de belevenissen en avonturen volgen van de toen razend populaire Amerikaanse serie Bonanza. Het herkenningsmelodietje zat menigeen zich nog wel herinneren. Een Duitse versie van dat Bonanza-deuntje leverde de nu 64-jarige in Berlijn geboren Ralf Paulsen in 1963 een dikke hit op. Zo'n 350.000 exemplaren gingen toen van dat nummer in Germany over de toonbank. Deze week was de ster, die in zijn glorietijd veel op tv was met (onze Nederlandse) Greetje Kauffeld, wijlen Bully Buhlan (overleden in 1982), Bill Ramsey en vele anderen, bij het Limburgs Dagblad in Heerlen te gast. Samen met zangeres Country Anne (Anne Oberhag), zijn toekomstige levenspartner, met wie hij vaker in duet zingt. Hermann Spotten uit Aken, vaker met Duitse artiesten in de Euregio onderweg, loodste het duo naar de redactie van Made in Germany. De cowboyhoed hield Ralf Paulsen op, toen hij schertste: „Ik ben een Duitse cowboy en dat wil ik ook altijd blijven. Het is mijn handelsmerk. Ik voel me het beste thuis bij westernshows, met revolvers, lasso's en als het even kan ook nog met een paard op de Bühne.” Paulsen herinnert zich nog als de dag van gisteren zijn eerste optreden in 1956 bij de ra-

dio, bij RIAS Berlin met het orkest van Werner Müller. Een jaar later kwam de man, die eigenlijk pianist had willen worden, met zijn eerste westernsongs voor de dag: Tom Dooley (wie kent dat lied niet?) en Der rote Reiter von Texas. Zijn eerste hit (in 1959) werd Tränen in den Augen en daarna was Paulsen helemaal gek van melodietjes die bekende tv-series introduceerden: Furry, Ivanhoe, Bronco en niet te vergeten Bonanza. Deuntjes, die trouwens ook terug te vinden zijn op de door Peter Orloff geproduceerde cd 'Die Western vonds gestern'. Enkele andere titels daarop: Little Joe Goodbye, High Noon - 12 Uhr Mittags, Es hängt ein Pferdhafter an der Wand, Der alte Leierkastenmann, Freie Fahrt für freie Europäer en In Berlin da hab' ich früher mal gewohnt (MCP 158.681/Aladin). Paulsen, die binnenkort op Duitsland 3 (SWF) te zien zal zijn in het programma 'Leute, Leute, kondigt vandaag in deze rubriek alvast zijn jubileum-cd aan. „Die verschijnt, na een nieuwe single-cd in februari, op 3 april 1994 wordt ik 65 en tevens ben ik dan veertig jaar in het vak. Zodoende.”

Reacties en correspondentie op en over Made in Germany met Harrie Cremers kun je kwijt op het vertrouwde adres: redactie rty/showpagina Limburgs Dagblad, postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Pickée, van huis uit actief!

BRUNSSUM: Goed onderh. halfvrijst. woonh. m.c.v.-gas, gar. en tuin. Ged. dub. begl. Muren en dak geïsol. Ind.: o.a. Z-vorm. woonk., keuken. 1e Verd.: 3 slaapk., bet. badk. met ligbad, v.w. en 2e Toilet. 2e Verd.: vaste trap. Ruime zolderberging (mog. voor slpks.).
Prijs: f 235.000,- k.k.

BRUNSSUM: Halfvrijst. woonh. m.c.v.-gas, gar. en tuin. Rustig en goed gelegen. Goed onderh. Muren en dak geïsol., ged. dub. begl. ged. rolluiken. Ind.: o.a. woonk. m. plav. vloer (vloer-verwarming) keukens, 3 slaapk., badkamer.
Prijs: f 209.000,- k.k.

HEERLEN: Ruim vooroorlogs herenhuis gel. aan rand centr. (Akerstraat) m.c.v.-gas, gar. en tuin. Goed onderh. Ind. o.a. div. keideruimten, royale hal, woonk. ensuite (ca. 63 m²) met parket, eetkeuken m. install. en app., bijkeuken. 1e Verd.: 3 grote slpks., 2 bads. 2e Verd.: 4 kamers en berging.
Prijs: f 425.000,- k.k.

HEERLEN - NABIJ CENTRUM: Goed onderh. woonh. m.c.v.-gas, berging en tuin. Voorzien van kunststof koz. met dub. begl. Ind.: o.a. woonk., keukens m. keukens, 3 slpks. Bet. badk. met ligb. en v.w. Zolder-ruimte.
Prijs: f 129.000,- k.k.

HEERLEN - AARVELD: Ruime woning met c.v.-gas, inp. gar. en tuin gel. in een rustige goed gestuurde woonomg. aan de rand van het centrum. Goed onderh.; dak geïsol., ged. dub. begl. Ind.: o.a. L-vormige woonk. (ca. 50 m²), met schuifpui naar terras en tuin, dichte keukens met moderne keukens, 4 slpks., moderne badk., was- en provisieruimte, werk...
Een woning die u beslist van binnen moet zien.
Prijs: f 267.000,- k.k.

HEERLEN - Nabij centrum: Ruim woonhuis met c.v.-gas, garage en tuin. Ind.: o.a. L-vormige woonk., keuken, 3 slpks., bet. badk. met ligbad en 2e toilet. Zolderberging (vaste trap) en 4e slpks.
Prijs: f 170.000,- k.k.

HEERLEN: Vrijst. woonh. met c.v.-gas, gar. en tuin. Rustig en blijvend goed gel. Ged. geïsol. Ind.: o.a. Ruime L-vormige woonk. ca. 45 m² met niveauverschil, open haard. Keukens met app. Bijkeuken. 3 Slpks. Badk. met o.a. ligbad en douche. Gesch. toilet-ruimte.
Prijs: f 315.000,- k.k.

HEERLEN: Ruime geh. gerenov. en uitst. onderh. woning met c.v.-gas, berging en tuin. Mogelijkh. voor gar. Muren en dak geïsol., dub. begl. Ind.: o.a. ruime woonk., eetkeuken met moderne keukens, met app. 3 Royale slpks., studeer-werkkamer. Badk. met o.a. ligb. en douche.
Een woning die u beslist van binnen moet zien.
Prijs: f 169.500,- k.k.

KERKRADE: Vrijst. ruime semi-bungalow met c.v.-gas, dub. gar., prachtig aangel. tuin met optimale privacy (op het zuiden gel.) Ind.: o.a. royale hal, L-vormige woonk. met open haard. Keukens, 4 slpks., 2 badk., ruime hobby-werk- of studeerkamer. Wijnkelder, prov. kelder, waskelder en berguimten. Zolder. Geh. geïsol.
Prijs op aanvraag.

KERKRADE - CENTRUM: Ruime ouder voor-oorlogse woning met c.v.-gas, berging en tuin. Ged. dub. begl. rolluiken. Ind.: o.a. 2 keideruimten, woonk. ensuite, eetkeuken, bijkeuken-berging. 3 Slpks. 2e Verd.: Vaste trap naar grote zolder. 2 Mansardekamers.
Prijs: f 195.000,- k.k.

SCHAESBERG: Halfvrijst. ruim vooroorlogs woonh. met c.v.-gas, gar. en tuin. Geh. gerenov., ged. dub. begl., rolluiken; dak geïsol. Ind.: o.a. provisie- en bergkelder. Ruime woon-/eet-kamer met werkhoek (ca. 50 m²); open haard. Keukens compl. inger. keukensinstal. Bijkeuken.
3 slpks. Badk. met o.a. ligbad en douche. Vaste trap naar zolder; mogelijkh. voor 4e slpks.
Prijs: f 235.000,- k.k.

SCHAESBERG: Halfvrijst. woonh. met c.v.-gas, grote garage met zolder, mooie tuin (tot. 420 m²). Rustig en blijvend goed gel. nabij Draaf- en Renbaan. Geh. geïsol., dub. begl., ged. rolluiken. Ind.: o.a. woonk., keukens. 3 slpks., badk., vaste trap naar zolder, grote slpks of studeer-, zolderberging.
Koopprijs: f 199.500,- k.k.

U WILT TOCH DE MAXIMALE PRIJS VOOR UW WONING?
Wegens onze snelle verkoop zoeken wij woningen in de prijsklasse tussen f 100.000,- en f 425.000,-.

TE HUUR
HEERLEN - Centrum - 3e verdieping: Appartement te huur. Woonkamer, keukens, 2 slpks., badk., 2 balkons. Bruto-vloeropp. ca. 95 m².
Huurprijs: f 1.060,- per maand incl. service-kosten.

WINKEL/BEDRIJFSPANDEN
KERKRADE - HOLZ: Te huur: Kantoor - praktijkruimte met mogelijkheid voor magazijnruimte. Voor meerdere doeleinden geschikt. Totaal ca. 240 m².
Huurprijs: f 2.000,- per maand.
KERKRADE: Grenzend aan het winkelcentrum. Vrijstaand winkel-kantoorpand (ca. 85 m²) met bovenwoning (verhuurd). Recentelijk geh. gerenoveerd. Ged. kunststof kozijnen met dubb. begl. cv-gas; patio-tuin en werkplaats.
Prijs: f 179.000,- k.k.

KERKRADE - Centrum: Winkelpand ca. 65 m² met magazijn- en werkruimten (met een vrachtauto te bereiken) en garage. Goed uitgevoerde bovenwoning.
Prijs: f 395.000,- k.k.

SCHAESBERG - STRIJTHAGEN: Bedrijfsstal met kantoor-, werk- en magazijn. Tot. opp. kantoor, e.d. ca. 150 m²; werkruimte ca. 695 m². Uitbreiding mogelijk. Tot. opp. 2.840 m².
Prijs: f 498.000,- k.k.

NIEUWBOUW

HEERLEN: Vrijst. semi bung. in landhuisstijl met c.v.-gas, inp. gar. en mooie tuin. Ind.: o.a. Beg. grond: L-vormige woonk., keukens, slpks. bad. 1e Verd.: 2 slpks., badk., berguimte.
Prijs vanaf f. 310.485,- v.o.n.

KERKRADE: Résidence Lambertus, gelegen in het centrum van Kerkrade aan het Kerkplein/Markt naderd zijn voltooiing. Dit complex midden in het groen is tot stand gebracht op initiatief van bouwbedrijf Diels BV. Het complex bestaat uit 26 luxe appartementen en 2 penthouses. Een uitstekende architectuur, degelijke materialen, uitstekende isolatie en beveiliging staan garant voor optimaal woongenot op een toplocatie.
Nog te koop: enkele appartementen, koopsom van f 256.525,- tot f 311.525,- v.o.n. Parkeerplaats f 5.875,- v.o.n.

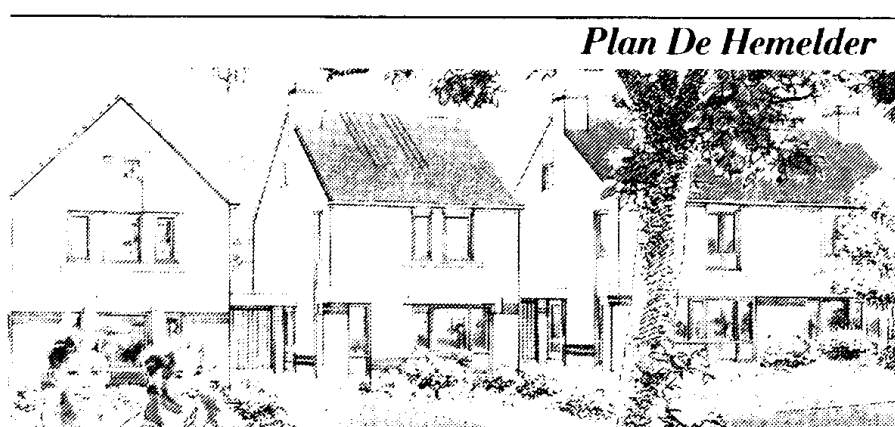
TE BEZICHTIGEN NATIELEFONISCHE AFSpraak

KERKRADE: Résidence Lambertus, gelegen in het centrum van Kerkrade aan het Kerkplein/Markt naderd zijn voltooiing. Dit complex midden in het groen is tot stand gebracht op initiatief van bouwbedrijf Diels BV. Het complex bestaat uit 26 luxe appartementen en 2 penthouses. Een uitstekende architectuur, degelijke materialen, uitstekende isolatie en beveiliging staan garant voor optimaal woongenot op een toplocatie.
Nog te koop: enkele appartementen, koopsom van f 256.525,- tot f 311.525,- v.o.n. Parkeerplaats f 5.875,- v.o.n.

NVM Makelaar
Taxaties, makelaardij o.g.,
NVM Hypotheekshop
Heerlenseweg 22, 6371 HS Landgraaf
045 - 326767
Maandag t/m vrijdag van 8.30 tot 17.30 uur,
's Zaterdags van 9.00 tot 15.00 uur.
(Verder volgens afspraak)

Pickée
makelaardij bv

Brunssum

Plan De Hemelder

Kies voor de mooiste herenhuizen in Brunssum.
Aan de Maastrichterstraat worden bijzonder riante herenhuizen gebouwd, waarvan enkele vrijstaand. De plek is perfect, hoe gezellig de woning wordt, bepaalt u zelf. Kenmerkend voor deze echte herenhuizen is de vriendelijke architectuur, de goede ligging en de comfortabele en ruime indeling o.a.:

- L-woonkamer/aethoek gekombineerd met halfopen keukens, totaal ca. 43 m²
- 3 ruime slaapkamers, 16, 10 en 8 m²
- fraaie badkamer met ligbad, douche en 2e toilet
- vaste trap naar ruime zolder
- garage met berging / bijkeuken
- Prima afwerking o.a.:
  - ankerloze spouwmuuren
  - hardhouten kozijnen
  - cv-combiketel met warmwatervoorziening
  - goed geïsoleerd met dubbelglas, vloer-, gevel- en dakisolatie voor prettig lage stookkosten
  - uw eigen wensen voor keukens, tegels en sanitair worden voor zo ver mogelijk gerealiseerd

Koopprijs tweepak f 229.000,- v.o.n.
Koopprijs vrijstaand f 246.000,- v.o.n.
kopen zonder risico door inruilgarantie eigen woning en G.I.W.-garantie

mulleners VAST GOED
Rijksweg Zuid 119
6134 AA Sittard
Telefoon 046 - 51 89 11
na kantooruren:
H. Doon 04749 - 31 98

PARKET KURK KUNSTSTOF
Kurk vanaf FL 19,-
Kunststof vanaf FL 49,-
Parket 22 mm vanaf FL 59,-
NPS Vloeren Studio
Willemstr. 72
Heerlen
045-720010

Wie is "De Wildkamp"
De Wildkamp is een technische handelsonderneming met 15.000 artikelen.
Meer weten:
Bel voor gratis catalogus
De Wildkamp
KUNSTSTOFLEIDINGSSYSTEMEN
SUSTEREN 04499-2760
BERINGEN 04760-72296
LUTTEN 05231-2099
(HOOFDKANTOOR)

PAUL SIMONS
MAKELAARDIJ B.V.
ASSURANTIËN - TAXATIES
HYPOTHEKEN - FINANCIËN
EUROPAWEG ZUID 214, UBACH OVER WORMS
Ubach over Worms
Goed gel. knusse tussenwon. met diepe tuin (perceel 805 m²). Ind. o.a.: aparte zitkam. en eetkam., eetkeuk., portaal met toilet en douche, ruime berg. en 3 slaapk. Beg. grond vergt enige renovatie. Achterzijde bereikbaar via pad. Vr.pr. f 145.000,- k.k.
Gulpen-Ingber
Idyllisch gel. vrijst. woonh. met inpand. gar. Ind.: ruime hal, L-living (40 m²), open keuk., 3 slaapk. en badk. Pand is degelijk en met smaak gerenoveerd. Prijs f 275.000,- k.k.
Heerlen
Op 1e lokatie en op loopafst. van centrum gel. karak. terstiek ouder herenhuis met c.v., keld., gar. en grote tuin. Ind. o.a. hal, woonk. ensuite, eetkeuk., 3 slaapk., badk. en zolder (via vaste trap) met 4e slaapk. Prijs op aanvraag.
Op zaterdag zijn wij geopend van 10.00 tot 13.00 uur.
045-318182

Boosten Parket Hoensbroek
Weustenraedstraat 45: vanaf Akerstraat, Kouvenderstraat in, 1e weg rechts, dan 1e weg links.
• Alle soorten parket en reparaties.
• Brede eiken planken geboorteld.
• Overschuren of borstelen van bestaande vloeren.
• Leveringsvoorwaarden van de Consumentenbond.
045-214395 Showroom open van 10-18 uur.
Donderdag koopavond. Dinsdag gesloten.

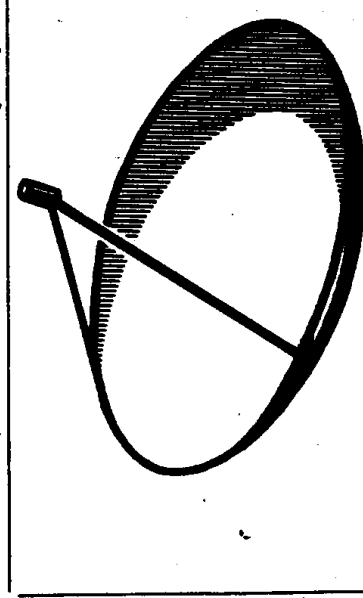
LEER KUNSTSTOF KENNEN!
Oude situatie
Nieuwe situatie
En ontdek de verrassende dieptewerking van Trocal reliëf.

TROCAL RAMEN & DEUREN
Trocal is een in Nederland gefabriceerd produkt en voorzien van het Nederlandse KOMO keurmerk op kleur. Leer kunststof kennen. Leer Trocal kennen en ontdek de verrassende dieptewerking van kunststof met reliëf. Kom naar de Trocal Sterdealer: vraag naar de checklist en overtuig uzelf: **U maakt dan ook kans op een reis naar één van de indrukwekkendste voorbeelden van natuurlijk reliëf ter wereld. Bij uw bezoek hoort u alle details.**
Leer ons kennen!
De exclusieve Trocal Sterdealer Transcarbo laat u graag kennis-maken met de mogelijkheden van Trocal ramen en deuren. In onze show-room kunnen we u alle voordelen van kunststof voor uw woning laten zien. Leer ons kennen en beleef de wereld van kunststof. Het bespaart u geld en kostbare vrije tijd.
Onze showroom is op maandag t/m vrijdag dagelijks geopend van 7.30 uur tot 16.15 uur.
Transcarbo kunststof ramen b.v.
Handelsstraat 20, Heerlen, telefoon 045-753700.

Epilepsie? Zet jezelf niet buitenspel
Nederland telt minstens 100.000 mensen met epilepsie.
De Epilepsie Vereniging Nederland (EVN) is voor hen de belangvereniging. De EVN doet veel activiteiten samen met het Nationaal Epilepsie Fonds - De Macht van het Kleine.
Voor alle informatie: (030) 66.00.64
EPILEPSIE VERENIGING NEDERLAND
EPILEPSIE EN MAATSCHAPPIJ
Postbus 9840,
3506 GV Utrecht

Trocal kunststof. Keuze voor het leven.

Nederland 1

Kro/Avro/NOS
06.00-10.59 Alles kits.
11.00 Peter.
11.08 Het elfde uur.
12.00 Live-lijn.
13.00 (TT) Journaal.
13.07 (TT) In voor en tegenspoed.
13.34 Twee voor twaalf.
14.09 Museumshatten.
14.18 (TT) Lingo.
14.41 (TT) Midas.
15.09 Kindermenu.
16.00 (TT) Journaal.
16.05 ■ The milkyway. Amerikaanse speelfilm uit 1936 van Leo McCarey. Met: Harold Lloyd, Helen Mack, Lionel Stander e.a. (herh.).
17.33 Poesje-clip.
17.39 Boggle. Woordspel.
18.04 KRO's Tekenfilmfestival.
18.15 Sesamstraat.
18.30 (TT) Jeugdjournaal.
18.40 Het zakmes. Jeugdserie.
19.06 Thunderbirds. Engelse sf-penserie over een familie die in gevaarlijke situaties met hun geavanceerde apparatuur anonieme reddingsacties uitvoert.
19.33 Tv Film. Magazine met informatie over nieuwe producties.
20.00 (TT) Journaal.
20.26 You only live twice. Engelse speelfilm uit 1967 van Lewis Gilbert. Met: Sean Connery, Donald Pleasence, Mie Hama e.a.
22.24 Karin in concert. Registratie van de theatertournee van Karin Bloemen. Af. 2.
23.13 Karel. Talkshow met Karel van de Graaf.
00.04 Fire and rain. Amerikaanse speelfilm uit 1989 van Jerry Jameson. Met: Charles Hadd, Angie Dickinson, Dean Jones e.a. Vanuit Florida vertrekt vlucht 191 naar Texas. Terwijl het toestel Dallas nadert, steekt totaal onverwacht een flinke storm op. Het vliegtuig is niet meer te herkennen en de passagiers raken in paniek. Even later stort het neer op het vliegveld van Dallas. Bron: Naar het boek van Jerome Greer Chandler.
01.31-01.36 Journaal.

Nederland 2

Tros/EO/Veronica/NOS
13.00-13.07 Nieuws voor doven en slechthorenden.
15.48 Nieuws voor doven en slechthorenden.
15.55 Ceddle, de kleine prins. Tekentfilmserie. Af. 9: Annie gaat te ver. (herh.).
16.22 (TT) Het zevende venster. Kindermagazine. Presentatie: Willy Nap.
16.49 Danger Bay. Canadese jeugdserie. Af. 2: De gijzeling. (herh.).
17.21 Ik weet het beter. Quiz.
17.46 Peter. Korte sketch op straat.
17.58 2 vandaag.
18.00 Journaal.
18.15 2 vandaag. Actualiteiten. Presentatie: Janny Fijnvandraat.
18.38 Sportjournaal.
18.48 De wekelijkse lottotrekking. Gevoeld door het weer en de hoofdpunten uit het nieuws.
19.00 Het kleine huis Amerikaanse serie. Af. 1: Oom Jed, James en Cassandra zijn blij met het bezoek van Oom Jed. Als deze na drie weken zegt de kinderen te willen adopteren, is de schok groot voor de familie Ingalls.
19.48 Overal en nergens: Glen's Beauty and the beast. Portret van de Disney-tekenaar Glen Keane, hoofdtekenaar van Belle en het beest.
20.17 (TT) Op zoek naar gorilla's. Natuurfilm over laagland-gorilla's in de republiek Kongo.
21.07 Het kinderziekenhuis. 16-delige documentairste over het Sophia Kinderziekenhuis in Rotterdam. Af. 3: Medisch-ethische dilemma's.
21.36 I'll fly away. Amerikaanse serie. Af. 8: Lily Harper krijgt bezoek van haar jongere broer Charles. Gwen Bedford verlaat de inrichting tijdens de feestdagen.
22.25 De verandering. Programma dat om reactie vraagt.
22.54 Multiple choice. Quiz waarin de kijkers via de telefoon meespelen.
23.19 Galg en rad. 12-delige informatieve serie over opvoeden.
23.59 Stoflied.
00.09-00.14 Journaal.

Nederland 3

Vara/NOS
08.53-09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.
10.00 Praktijk diploma Informatica. Af. 1.
10.30 (TT) Effectief besturen. Af. 5.
11.00 PC privé. Af. 5.
11.30-12.00 Kwaliteitsmanagement. Af. 5.
17.30 Kinderen voor kinderen. 4-delige terugblik op 14 jaar Kinderen voor kinderen. Af. 2. Presentatie: Coen Flink en Emmeline Bal.
18.00 Journaal.
18.16 Kassa! Consumentenmagazine.
18.50 (TT) Lingo. Spelprogramma. Presentatie: Francois Boulange.
19.13 Trekking sponsorloterij.
19.20 (TT) Oppassen! Nederlandse comedyserie. Af. 1: Aanstellersjes. Mata Hari, de poedel van tante Tip, is ziek van heimwee naar haar baasje. De familie Bol-Buys is ten einde raad en neemt Mata Hari mee naar een hondenspijchieter.
19.49 (TT) Twaalf steden, dertien ongelukken. Serie verhalen naar aanleiding van waargebeurde ongelukken. Af. 5: De eerste keer. Anne-miek en Frans brengen heel wat tijd door met het sleutelen aan de snorfiets om hem nog harder te laten gaan.
20.15 De schreeuw van de Leeuw. Show met Paul de Leeuw.
21.09 Sonja op zaterdag. Talkshow.
22.00 (TT) Journaal.
22.15 Studio sport.
22.50 Nova. Actualiteitenprogramma. Presentatie: Charles Groenhuisen.
23.20 Trekking degelijke lotto.
23.26 Natural lies. 3-delige Engelse thriller van Ben Bolt. Met: Bob Peck, Denis Lawson, Sharon Duce e.a.
Af. 2: Andrew ontdekt dat zijn vriendin Beth duistere praktijken in de vleesindustrie op het spoor was en daarom is vermoord.
00.23 Museumshatten. Prof. Henk van Os geeft achtergrond bij voorwerpen uit Nederlandse musea. Af. 1: Collectie Amtenzies. (herh.).
00.32-00.37 Nieuws voor doven en slechthorenden.

RTL4

06.00 Het elee kuck elee. Luxemburgs programma.
06.30 RTL 4 text.
07.00 Telekids. Kinderprogramma.
12.00 Love boat. Amerikaanse serie. (herh.).
12.55 Wedden dat. Spelprogramma. (herh.).
14.25 Napoleon and Samantha. Amerikaanse Disney-classic uit 1972 van Bernard McEveety. Met: Michael Douglas, Will Geer, Johnny Whitaker, Jodie Foster e.a. Als blijkt dat Samantha en Napoleon waarschijnlijk van elkaar worden gescheiden, lopen zij samen met hun grote vriend de leeuw, van huis weg. Tijdens hun vlucht worden zij geholpen door Danny, die hen door de bergen leidt.
16.00 Disney festival. Jeugdprogramma.
17.00 Eigen huis & tuin.
18.00 RTL Zes uur nieuws.
18.10 Tineke's wereld. Nieuwe reeks programma's.
19.30 Avondnieuws.
19.50 Weer.
20.00 Ron's honeymoon quiz. Spelprogramma. (Slot).
21.30 Showtime. Programma met de laatste nieuwtjes.
22.05 The first time. Amerikaanse speelfilm uit 1982 van Roel Nossek. Met: Susan Anspach, Jennifer Jason Leigh, Peter Barker, Edward Winter e.a. Een seksueel gefrustreerde moeder heeft moeite met de seksuele uitpattingen van haar dochter.
23.45 Laatste nieuws.
00.00 Hellraiser. Engelse horrorfilm uit 1987 van Clive Barker. Met: Andrew Robinson, Clare Higgins, Ashley Laurence, Sean Chapman, Oliver Smith e.a. Frank wordt het slachtoffer van allerlei duivelse martelingen. Doordat er bloed van zijn broer op de grond druip, komt Frank weer gedeeltelijk tot leven. Hoe meer bloed hij krijgt, des te langer hij leeft en daarom sluit Frank een verschrikkelijk verbond met zijn schoonzoon.
01.40 De thuiswinkel. Winkelen vanuit uw luie stoel.
02.10 Nachtprogramma.

RTL5

17.00 Filmnet Info.
17.10 De Rabe Top 40. Overzicht van de veertig best verkochte singles, gebaseerd op de gegevens van de Stichting Nederlandse Top 40.
18.00 RTL Zes uur nieuws.
18.15 RTL-Sport: Bundeeliga. Aandacht voor wedstrijden uit de Duitse voetbalcompetitie. Presentatie: Jur Raaijers.
18.40 The streets of San Francisco. Amerikaanse politserie.
19.35 Herman's head. Amerikaanse comedyserie.
20.00 Casanova. Italiaanse miniserie. (Slot).
21.50 Sylvania Waters. Australische serie.
22.20 Twin Peaks. Amerikaanse soap-noir. (herh.).
23.15 Twilight zone. Amerikaanse dramaserie.
23.45 M.A.S.H. Amerikaanse comedyserie. (herh.).
00.15-00.45 Het elee, kuck elee aktuell. Luxemburgs programma.

● Kyle McLachlan in 'Twin Peaks'. (RTL5 - 22.20 uur).

BBC 1

08.00 Lasse. 08.25 Nieuws en weerbericht. 08.30 Working together. 08.40 Felix the cat. 08.55 (TT) Peter Pan and the pirates. 09.15 Marlene Marlowe investigates. 09.35 Tom and Jerry's greatest hits. 10.00 Live and kicking. 13.12 Weerbericht. 13.15 Grandstand. 18.15 (TT) Nieuws en weerbericht. 18.25 Regionaal nieuws. 18.30 (TT) Happy families. 19.15 (TT) Dad's army. 19.45 Noel's house party. 20.40 (TT) Big break. 21.10 (TT) Casualty. 22.50 (TT) Nieuws, sport en weerbericht. 23.10 Match of the day. 00.15 Danny Baker after all. 00.05 Ziggy Stardust and the spiders from Mars. 02.35 Weerbericht.

BBC 2

09.15 Open University. 10.55 Macgregor's Scotland - Portknot to Ben Avon. 11.25 Dhoop Kinarey. 12.05 Network East. 12.35 Chanakya. 13.15 Macbeth. 15.00 Michael Barry's choice cuts. 15.10 (TT) Civilisation. 16.00 The magnificent Ambersons. 17.25 Snooker. 18.30 Late again. 19.15 (TT) Scrutiny. 19.45 (TT) Nieuws, sport en weerbericht. 20.00 Snooker. 21.30 Heave I got news for you. 22.00 (TT) Bill and Hillary's excellent adventure: the war room. 23.35 Presenting the president. 00.20 Clinton Country? 01.05-02.05 Snooker.

Eurosport

08.30 Aerobics. 09.00 Internationaal autosportverslag. 10.00 Zaterdag live. 11.30 Action. 12.00 Boksen. 13.00 Alpine skiën. 13.45 Kunstschaatzen. 15.30 Tennis. 17.00 Kunstschaatzen. 19.00 Golf. 20.00 Tennis. 22.00 Alpine skiën. 23.00 Kunstschaatzen. 01.00 Boksen.

Super Channel

05.30 Videogenerator. 06.30 Hello Austria, hello Vienna. 07.00 Super shop. 07.30 CNBC Business weekly. 08.00 ITN World news. 08.30 Financial Times report. 09.00 Super shop. 11.00 Hello Austria, hello Vienna. 11.30 Europa journal. 12.00 Videomix. 13.00 Talkin' jazz. 14.00 Golf. 15.00 Basketball challenge. 16.00 Scandinavian Touring Car Championships. 17.00 World sports special. 17.30 Eco record. 18.00 Videoflash. 18.30 Golden age of rock 'n' roll. 19.50 ■ Tarzan the fearless. 21.30 Film Europe. 22.00 ITN World news. 23.30 The scene. 23.00 The image. 23.30 Cultured club. 00.00 Videogenerator. 02.00 China news Europe. 05.00 Videogenerator.

MTV

08.00 One Europe weekend. 11.00 The big picture. 11.30 Yo! Raps. 13.30 First look. 14.00 One Europe weekend. 17.00 Dance. 18.00 The big picture. 18.30 News - weekend edition. 19.00 European top 20. 21.00 Saturday night live vintage. 21.30 Foxette unplugged. 22.00 The soul of MTV. 23.00 First look. 23.30 One Europe weekend. 02.00 Marjane van der Vlugt. 03.00 Night videos.

CNN

06.30 Moneyline. 07.30 Earth matters. 08.00 World business this week. 08.30 Diplomatic licence. 09.00 Inside business. 10.00 Larry King. 11.30 International correspondents. 12.00 Travel guide. 13.00 The big story. 13.30 Real news for kids. 14.00 Healthworks. 14.30 Moneyweek. 15.00 Science and technology. 15.30 Style. 16.00 Showbiz this week. 16.30 Diplomatic licence. 17.00 Earth matters. 18.00 World business this week. 18.30 Newsmaker Saturday. 19.00 Healthworks. 19.30 Style. 20.00 Your money. 20.30 International correspondents. 21.00 Futurwatch. 22.30 Newsmaker Saturday. 23.30 Managing with Lou Dobbs. 00.00 Pinnacle. 00.30 On the menu. 01.00 The big story. 01.30 Showbiz this week. 02.00 Larry King Weekend. 04.00 Capital Gang. 05.00 Diplomatic licence. 05.30 Earth matters.

Duitsland 1

08.00 heute.
08.03 Käpt'n Blaubbär Club.
08.45 Die Trickfilmschau.
10.00 heute.
10.03 Ping Pong. Spelprogramma.
11.00 heute.
11.03 ■ Meine Show. (herh.).
12.35 Umschau.
12.55 Presseschau.
13.00 Sport extra. Tennis: WTA-toernooi vanuit Essen.
16.02 Heute abend im Ersten. Programma-overzicht.
18.03 Tagesschau-Telegramm.
18.05 Weekendweerbericht.
18.10 ■ Kinderquatsch mit Michael. Kinderprogramma.
18.40 Rudis Tiershow. Dierenprogramma.
19.05 Tagesschau-Telegramm.
19.10 Sportschau.
19.50 ■ Ziehung der Lottzahlen. Lottotrekking.
20.00 (TT) Tagesschau.
20.15 ■ Einladung zu Schimpf. Showprogramma.
21.45 Tagesthemat.
22.05 (TT) Das Wort zum Sonntag.
22.10 (TT) Leben und sterben in L.A. Amerikaanse thriller uit 1985 van William Friedkin. Met: William L. Petersen, Willem Dafoe, John Panikow e.a. Met zijn nieuwe partner John Kovovich wil geheim agent Richard Chance wraak nemen op de moordenaars van zijn vriend en collega Jim Hart. Om de vermoedelijke dader, de gewetenloze valsemunt Eric Masters, te pakken te krijgen, overschrijden de twee geheimagenten zelf de grens van het toelaatbare.
00.00 Tagesschau.
00.05 Under fire. Amerikaanse speelfilm uit 1982 van Roger Spottiswoode. Met: Nick Nolte, Joanna Cassidy, Gene Hackman e.a. De Amerikaanse fotograaf Russel Price vertrekt samen met zijn collega Claire Stryder naar Nicaragua waar in 1976 de burgeroorlog in een beslissende fase terecht gekomen is. Hoewel hij de oorlog alleen maar wil verslaan, raakt hij steeds meer betrokken bij de revolutie.
01.10-02.15 Zuschauern - Entspannen - Nachdenken. Auf dem Schwarzen Wald.

Duitsland 2

08.00 Nachbarn in Europa.
09.00 heute.
09.03 EURO. Europees magazine.
09.45 ■ Tele-Gym.
10.00 heute.
10.03 Die Reportage.
10.35 ARD Ratgeber Unterwegs - Das Reisemagazin.
11.00 heute.
11.03 Kinderstudio. Kinderprogramma.
12.55 Presseschau.
13.00 heute.
13.05 Diese Woche. Weekoverzicht.
13.20 Traumpreise - Kinder-Musik-Theater-Festival: Metamorphosen. Jeugdtheater.
14.20 Der Sport-Spiegel. Reportage over een expeditie naar Groenland.
14.50 Stinkwut. Tv-film van Michael Verhoeven.
16.15 Die Pyramide. Spelprogramma. (herh.).
16.58 Anders fernsehen 3sat.
17.00 heute.
17.05 Länderspiegel.
17.55 moment mal.
18.05 Die fliegenden Ärzte. Australische (AUS) serie.
19.00 heute.
19.20 Weerbericht.
19.25 Alles aus Liebe. Drie verhalen uit het leven. Met: Liselotte Pulver e.a.
20.15 Rosamunde Pilcher: Stürmische Begegnung. Tv-film van Helmut Föhrbach. Met: Sophie von Kessel, Michael Lesch, e.a.
21.40 heute-journal.
21.55 Das aktuelle Sport-Studio. Sportmagazine.
23.15 ■ Der Kommissar. Duitse politiserie. (herh.).
00.15 heute.
00.20-01.45 Was Sie schon immer über Sex wissen wollten... aber bisher nicht zu fragen wagten. Amerikaanse speelfilm uit 1972 van Woody Allen. Met: Woody Allen, John Carradine, Burt Reynolds e.a. Zouden stillemingsmiddelen werkelijk effectief kunnen zijn? Wat is perversiteit en zijn transsexuele homoseksuelen? Op al deze vragen en meer probeert Woody Allen een humoristisch maar bovendien sarcastisch antwoord te geven.

Duitsland 3 West

09.00 (TT) Sehen statt hören. 09.30 FernUniversität im Dritten. 10.00 Cursus Frans. 10.30 Cursus Engels. 11.00 Der Furchtlose. Tsjechoslowaakse sprookjesfilm uit 1988. 12.30 Petersburger Deutsche. 13.15 Cursus Duits. 13.45 Cursus wiskunde. 14.15 Es grünt so grün. 14.30 Reiserlebnisse auf Sumatra. 15.00 Vermist. 15.15 Beatclub. 16.00 Sport 3 extra. 17.00 Sport im Westen. 17.26 Das Wochenende in West 3. 17.30 Markt. 17.45 Hier und Heute unterwegs. 18.15 (TT) Gott und die Welt. Zwischen Heilsauftrag und Hully-Gully. 18.45 Aktuelle Stunde. 19.20 Das war's, diese Woche. 19.40 West 3 aktuell. 19.45 Patente der Natur. 20.15 ■ Tschakowsky und die Frauen. 21.25 ■ Klage der Ariadne. 21.55 West 3 aktuell. 22.05 Das Reich der russischen Bären. 22.50 Mitternachtsspiel. 23.50 Monty Python's Flying Circus. 00.20 Schach dem Weltmeister. 00.50 Nachrichten.

Duitsland 3 SWF

12.00 Cursus Engels. 12.30 Sehen statt Hören. 13.00 Türkei: Land, Leute und Sprache. 13.30 Cursus Duits. 14.00 Cursus wiskunde. 14.30 Cursus Engels. 14.59 Heute abend in Südwest 3. 15.00 Sport 3 extra. 17.00 Das Beste aus der Hobbythek. 17.30 Alles Alltags... 18.00 Samstag um 6. Gevarieerd magazine. Presentatie: Walter Schumacher. 18.30 Glaskasten. Talkshow. Presentatie: Wolfgang Zinke. 19.00 Nur Mut. Talentenjacht. 19.30 Gottes fröhliche Krieger. Reportage over charismatische christenen. 19.59 Heute abend in Südwest 3. Programma-overzicht. 20.00 Tagesschau. 20.15 Der Aufstieg Europas. Documentaire over het ontstaan van de Europese cultuur. 21.00 Nachrichten. 21.15 Der D. Afstudieerfilm van Sönke Wortmann. 22.05 Schmideiteinder. Showprogramma. 23.05 Finlo. Satirisch nieuwsmagazine. 23.35 Ohne Filter extra. Muziekprogramma. 00.35 Die 50 Besten. 00.50 Schachweltmeisterschaft '93. 01.20 Schlussschichten. 01.35 Non-Stop-Fernsehen.

RTL Television

06.00 Cubitus. 06.25 David der Kabarett. 06.55 Peter Pan. 07.20 Piff und Herkules. 07.35 Samurai Pizza Cats. 08.00 Maus reiss aus. 08.20 Pinocchio. 08.50 Camp Candy. 09.20 Dink, der kleine Saurier. 09.45 T-Rex. 10.15 Captain Planet. 10.45 Speed Racer. 11.15 Teenage Mutant Hero Turtles. 11.45 Katts & Dog - Ein Herz und eine Schnauze. 12.15 Harry und die Hendersons. 12.45 Full House. 13.15 Der Prinz von Bel-Air. 13.40 Major Dad. 14.10 Otilantien. 14.45 Knight Rider. 15.45 Das A-Team 16.45 21. Jump Street - Tatort Klassenzimmer. 17.45 The Heights. 18.45 RTL aktuell. 19.15 Beverly Hills, 90210. 20.15 Sex - Skandal in Knibbelbrunn. 22.00 Warlock - Satans Sohn. 23.45 Emmanuelle - Im Teufelskreis der Leidenschaft. Franse softsexfilm uit 1973 van Jean Marie Pallardy. 01.05 Männermagazin 'M'. 01.35 Serie Rose (Série rose) Franse erotische serie. Af. 1: Die Launen der Natur. (herh.). 02.05 Sein Wechselgeld ist Blei (I giorni della violenza) Italiaanse western uit 1967 van Alfonso Brescia. Met: Peter Lee Lawrence, Beba Loncar, Luigi Vanucci e.a. (herh.). 03.40 El rocho - Der Töter (El rocho) Italiaanse western uit 1967 van Leo Colman. Met: Richard Harrison, Nieves Navarro, Peter Carter e.a. (herh.). 05.10 Das A-Team (The A-team) Amerikaanse actieserie. (herh.).

SAT 1

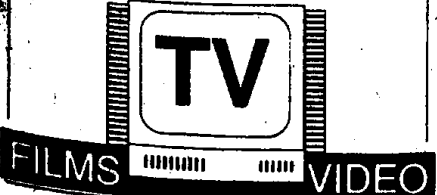
05.20 ran. 06.20 Reinhold Messner - Zwischen Himmel und Erde. 06.50 Mein kleines Pony. 07.20 Silverhawks - Die Retter des Universums. 07.50 Zorro - Der schwarze Rächer. 08.20 Superboy. 08.50 Die Astro-Dinos. 09.20 DROPS! 09.50 Glücksrad. 10.30 Wirtschaftsumschau. 11.05 Der Bergdoktor. 13.00 Live ran - Sat. 1 - Tennis. 16.40 Punkt, Punkt, Punkt. 17.15 Geh auf Ganzel 17.55 Lottotrekking. 18.00 ran. 19.20 Sat. 1 News. 19.30 Glücksrad. 20.15 Heino - Die Show. 22.00 Mann-och-Mann. 23.00 Schulmädchen-Report. Teil 2. 00.30 Beach Girls - Strandhaus. 02.00 Schulmädchen-Report. Teil 2. 03.25 Schreinemakers live.

België/TV 1

08.00 Ochtendkuren. Thema: 40 jaar Vlaamse televisie.
10.00 Het stille kanaal. Serie.
10.30 Luster met je ogen. Cursus Iplezen. Af. 9.
10.45 De werkzoekers. Serie.
11.00 Vrouw en zaak. Serie.
11.30 Personal upgrade. Serie.
12.00 Cofleur locale. Magazine.
12.30 Affiche. Cultureel magazine.
12.50 40 jaar televisie. Herhaling van bekoonde programma's.
13.50 Te voet door Vlaanderen. (herh.).
14.15 Domino. Show met Jacques Brel uit 1963. (herh.).
15.05 Een tegen allen - Vijlvorde. Quizprogramma. (herh.).
16.35 Tien jaar Urbanus: Beter tien crises in de lucht dan één in ons land. Herhaling uit 1983.
17.25 System 93. Spelprogramma.
17.50 Musti. Tekentfilmserie.
17.55 Tik tak. Animatieserie.
18.00 Journaal.
18.10 1000 seconden.
18.35 Kom op tegen kanker-clip.
18.40 Vlaanderen vakantieland. Toeristische portretten.
19.20 Joker - en lottotrekking, paar-denken, mededelingen en programma-overzicht.
19.30 Journaal en sport.
20.00 FC de Kampioenen. Belgische comedyserie.
20.30 Kasteel te koop. Veling.
21.45 Flodder. Nederlandse serie.
22.15 Vandaag.
22.35 Sport op zaterdag.
23.15 Kasteel te koop. Vervolg van 20.30.
00.35-01.25 Bonanza. Amerikaanse westernserie.

België/TV 2

20.30 Tijd voor Koen. Licht klassiek programma. Vandaag werken van Mozart, Beethoven, Puccini en Bizet.
21.00 Vuurvoet. Portret van Johannes Brahms.
22.00 Tenuto. Fluitconcert in D opus 283 van Reinecke.
22.35 Cantichorus. Concert.
23.00-23.25 Jazz Middelheim.

RTL4
14.25 Napoleon and Samantha (USA, 1972). Michael Douglas in een van zijn eerste rollen. Twee kinderen lopen met lievelingsleeuw van huis weg. Regie van Bernard McEveety.

BBC 2
16.00 The magnificent Ambersons (USA, 1942). Meesterwerk van Orson Welles, zeker zo goed als het veel beroemdere Citizen Kane. Familiegesciedenis over de teloorgang van het verarmde geslacht Amberson. Met Joseph Cotten, Anne Baxter.

Nederland 1
16.05 The milky way (USA, 1936). Komedie van Leo McCarey, met Harold Lloyd, Adolphe Menjou. Melkboer wordt per abuis voor bokskampioen aangezien.

Nederland 1
20.26 You only live twice (Engeland, 1967). Een van de minste James Bond films. Sean Connery tegenover misdaadorganisatie Specter, geleid door Donald Pleasence. De mooie dames komen deze keer uit Japan.

● Woody Allen in 'Everything you always wanted to know about sex'. (Duitsland 2 - 0.20 uur).

RTL Television

22.00 Warlock (USA, 1989). Horror van Steve Miner, met Julian Sands, Lori Singer. Engerd probeert de duivel-bijbel samen te stellen, wat leidt tot veel grotesk geweld.

Duitsland 1

22.10 To live and die in L.A. (USA, 1985). Routineuze misdaadfilm van gerespecteerd William Friedkin, met William Peterson als FBI-agent op het spoor van vervalers.

RTL Television

23.45 Emmanuelle in Bangkok (Frankrijk, 1973). Plagiaatfilm, zonder Sylvia Kristel, borduurt voort op succes van Emmanuelle-films. Regie van Jean-Marie Pallardy, met Brigitte LaHaye.

RTL4

24.00 Hellraiser (Engeland, 1987). Beroemde horrorfilm van Clive Barker, met Andrew Robinson, Ashley

Laurence. Slachtoffer van duivelse martelingen wordt tot leven gewekt.

Duitsland 1

0.05 Under Fire (USA, 1982). Interessante film van Roger Spottiswoode over de belevenissen van een journalist (Nick Nolte) die betrokken raakt bij de strijd van de Sandinisten tegen dictator Somoza van Nicaragua. Hem wordt gevraagd een foto te vervalsen als steun voor de revolutie. Met mooie rollen van Gene Hackman en Joanna Cassidy.

Duitsland 2

0.20 Everything you always wanted to know about sex (USA, 1972). Beroemde komedie van Woody Allen, opgebouwd uit een reeks sketches. Zero Mostel en Gene Wilder stelen de show in hun liede voor een schaap. Ook met Woody Allen, Louise Lasser.

BBC 1

1.05 Ziggy Stardust and the spiders from Mars (USA, 1973). Muziekfilm onder regie van vernaarde documentairemaker Don Pennebaker. David Bowie was in die jaren vermaard vanwege zijn provocerende bisexuele uiterlijk.

RTL Television

2.05 I giorno della violenza (Italië, 1967). Spaghettwestern van Alfonso Brescia, met Peter Lawrence die wraak neemt op de moordenaar van zijn broer en schoonzus.

Radio 1

Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 16.30, 17.30 Nieuws. Nieuws 7.07 TROS Nieuwsshow. 11.05 TROS Kamerbreed. 12.07 TROS Actua. 14.05 Langa de lijn, sport en muziek. 17.07 Tidslijn. 18.30 en 6.30 Nieuws. 18.10 Echo. 19.04 Het geding. 20.04 Langa de lijn, sport en muziek. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04 Easy listening. 2.02 AVRO Nachtdienst. 6.02-7.00 Van-nacht naar morgen.

Radio 2

7.04 Intro. 8.04 De tweede ronde. 12.04 Spijkers met koppen. 14.04 Uitgelicht. 16.04 Terug naar de toekomst. 17.04 Ophel en vertier. 19.04 Voor wie niet kijkt wel. 22.04 Podium van de Nederlandse lichte muziek. 23.04-24.00 The band.

Radio 3

6.02 Ook goeie morgen. 8.04 Goud van oud. 10.04 D'Rob of d'rond. 12.04 Evers in het wild. 14.04 De Nederlandse Top 40. 17.04 Rinkel-deklid. 18.04 De avondspits. 19.04 Rave radio. 20.04 Leidseka-de live. 22.04 Twee meter de avond in. 0.04 Shock radio. 2.02-6.00 Oh, wat een nacht.

Radio 4

Om 7.00, 8.00, 13.00 Nieuws. 7.02 Walker worden... 8.04 Fiori muz. 9.00 Pick-up. 10.00 Caroline. 11.00 Kruisconcert. 12.00 Quartet. 12.30 Platenzaak. 14.00 Middagconcert. Noordhollands Film. Ork. met tenor en fluit. 16.00 De Nederlandse Musici. Amster-

Radio 5

Elk heel uur v/m 18.00 Nieuws. 6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepsvaarberichten. 7.05 Opo dor. 8.08 Zeggus. 8.32 Ronduit magazine. 8.55 Waterstanden. 9.02 Vrocht. 10.02 De muziek. 11.02 Het interview. 12.02 Meer dan een lied alleen. 12.44 EO-Metierdood hulpverlening. 12.45 Vragen naar de weg. 13.11 De verandering. 13.56 EO-Metierdood hulpverlening. 14.02 Start. 14.30 NOS Taal. 15.02 De schrijftafel. 16.02 Faros. 17.10 Radio. 17.45 Zevende Dagsadventen. 20.00 Nieuws. 18.02 De wereld zingt Gods lof. 18.54 Tekst en uitleg. 19.00 Homos. 19.30 Nieuws in het Turks. 19.40 Nieuws in het Marokkaans. 19.50 Nieuws in het Chinees. 20.02 Reformateherdenking. 21.14 EO-Metierdood hulpverlening. 21.15 Reflector. 21.35 Deze week. 22.00 Een ontmoeting. 23.07-24.00 Met het oog op morgen.

Omroep Limburg

Elk heel uur ANP-nieuws. 09.00 Postbus 94, verzoekplaten.

radio

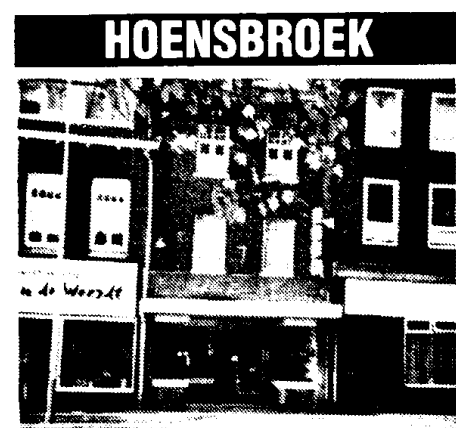
dam Lookie Stardust Quartet. 17.00 Het witte doek. 18.00 en 20.00 Nieuws. 18.02 Leo Boudevins Langspeelplaats. 19.00 Folio. 20.00 Avondconcert. met om 20.00 A. Planomuz.; ca. 22.00 B. Radio. Symf. Ork. Frankfurt; ca. 23.00 C. Gaudamus Kwintet met alsaxofon. 0.00-1.00 Vier na middernacht.

Radio 5

Elk heel uur v/m 18.00 Nieuws. 6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepsvaarberichten. 7.05 Opo dor. 8.08 Zeggus. 8.32 Ronduit magazine. 8.

BEIJDING O.G. - HYPOTHEKEN - VERZEKERINGEN

HOENSBROEK

Winkel/woonhuis met garage en tuin (achterom bereikbaar). Ind. b.g.: winkel (80 m²), (mooie etalage), 2 magazijn-ruimten, keuken, toilet, kelder. Verd.: woonkamer, eetkamer, badkamer, 2 slk., c.v.
Prijs n.o.t.k.

OIRSBEK

Provinciale Weg Zuid 144A
Rustig vrijstaand landhuis met meer dan 8000 m² (!) weiland. b.g.: hal, toilet, berging, kelder, sfeervolle woonkamer, eetkamer, badkamer, c.v. Verd.: wasbak, badkamer, slaapkamer, c.v.
Vraagprijs f 355.000,- k.k.

BRUNSSUM

Rustig gesit. halfv. keurig onderhouden woonhuis (b.w. '67) met grote garage en tuin. Ind. b.g.: hal, toilet, woonkamer, prachtig geïnst. keuken. Verd.: badkamer, 3 slaapk., zolder, c.v. Rondom rolluiken.
Prijs f 178.000,- k.k.

Nabij centrum een tussengelegen woonhuis (b.w. '85) met carport en tuin. Ind. b.g.: hal, toilet, L-vormige woonkamer. Souterrain: eetkamer, ruime berging. Verd.: 3 slk., badkamer, c.v.
Vraagprijs f 158.000,- k.k.

Karakteristiek herenhuis in centrum, met tuin (privacy). Ind. b.g.: ruime hal, kantoortje, toilet, hobbyruimte, kelder. Verd.: ruime woonkamer, geïnst. eetkamer, slk., badkamer, vaste trap naar zolderverf. alwaar 2 slk. en zolder, c.v.
Prijs f 119.000,- k.k.

Een werkelijk mooi gesit. woonhuis, b.w. '75, aan plantsoen met garage en tuin. Ind. b.g.: hal, toilet, woonkamer met open keuken. Verd.: 4 slaapk., badkamer, zolder, c.v.
Vraagprijs f 198.000,- k.k.

Maarstraat 3
Halfvrijst. woonhuis (b.w. '89) met garage en tuin. Ind. b.g.: hal, toilet, woonkamer met open keuken. Verd.: 3 slk., badkamer, trap, zolder, c.v. Mogelijkheid tot overname van f 20.000,- subsidie!!
Vraagprijs f 168.000,- k.k.

HEERLEN

Op misschien wel de beste ligging van Heerlen een halfvrijstaand sfeervol (split-level) herenhuis (b.w. '70) met garage en tuin. Ind. b.g.: hal, toilet, woonkamer, studeerkamer, eetkamer met hallopen keuken, kelder. Verd.: badkamer, 5 slaapk., c.v.
Prijs f 339.000,- k.k.

LIVAC BU
ing. WIL SPAAI
Akerstraat Nrd. 11
6446 XB Brunssum
Tel. 045-220550

OPEN DAG heden 30-10 van 14.00 tot 17.00 uur

HEERLEN, Lumiestraat 4
Ruim tussenliggend woonhuis. Ind.: ruime woonkamer, 3 slaapkamers, doka, kelder, zolder, voor- en achtertuin, schuur.
Nadere informatie tijdens bezichtiging.
Te koop te Gemmenich (B)
7 bouwkvavels voor open bebouwing, p.st. 1000 m². Tevens adviserend bouwen in België.
Te koop gevraagd
Vrijstaande bungalow op 1000 m² grond tot f 500.000,-.

KLOPPENBURG
REMPLEIN 2 6411 ES HEERLEN TELEFOON 045-71 99 07
TELEFAX 045-74 12 08 / LID VBO

BRUNSSUM, Ringoven

Halfvrijst. woonh., zeer goed onderh., met doorzonkamer, keuken, bijkeuken, garage, carport, 2 à 3 slks., bergzolder, badk., tuin op zuiden. Isolatie en overal rolluiken.
Vraagprijs f 225.000,- k.k.
VAN DER LOO LIMBURG MAKELAARDIJ B.V.
046-522323

Kies nu.. uw eigen korting
Bij aankoop van uw raamdecoratie nu een eigen korting verdienen van:

Tegen inlevering van deze advertentie
21% per stuk
31% per 2 stuks
41% per 3 stuks

Window Concepts HT
de jongste innovatie in raamdecoratie

jaloerieën & lamellen

VERKOCHT

Maandag t/m vrijdag van 9.00-21.00 uur.
Zaterdag van 9.00-18.00 uur.
Aken: maandag t/m vrijdag van 9.00-13.00 en 14.00-18.00 uur.
Zaterdag van 9.00-14.00 uur.

CONINX
Keukens en Badmeubels Op Maat

Keukens volmaakt uniek in alle opzichten

Coninx Design ontwerpt bijzondere keukens, met uw wensen als uitgangspunt voor een functionele indeling.
De productie vindt plaats in eigen atelier.
U kunt rekenen op vakkundig maatwerk, een goede prijs/kwaliteit verhouding, perfecte service en minimaal 5 jaar garantie.

Coninx Keukens BV, Veilingweg 7, 6247 EP Gronsveld
Tel. 04408-1900 Fax 04408-2915

VALKENBURG
Notaris I.G.J.M. Schoonbroodt te Meerssen zal op donderdag 2 december 1993 's middags om 15.00 uur in Pension Scheepers, Sint Pieterstraat 18, Valkenburg (L.), in het openbaar ex artikel 3:268 van het Burgerlijk Wetboek, bij opbod en als lag in één zitting, verkopen:

WOONHUIS
met tuin aan de Nieuweweg 50 te Valkenburg aan de Geul, kadastraal bekend als gemeente Valkenburg sectie C nummer 1276, groot 6,60 are.
Aanvaarding: bij de betaling van de koopsom, eventueel te bewerkstelligen met de grosse van de akte van veiling, en voorts vrij van huur.
Betalings: uiterlijk 13 januari 1994.
Op de veiling zijn van toepassing de Algemene Veilingvoorwaarden voor Executieveilingen 1993, met de wijzigingen daarop zoals opgenomen in de akte van veiling. Tot uiterlijk 18 november 1993 12.00 uur kan schriftelijk een bod worden gedaan op het te veilen object.
Nadere informatie kan worden verkregen ten kantore van notaris Schoonbroodt voornoemd. Tel. 043-644848.

HULSBURG: goed gelegen halfv. woonh. met o.a. hal, toilet, woonkamer met parketvl., keuken, garage en tuin. Op de verd.: badk., 3 slks., zolder. Inhoud ± 425 m³, c.v. Perceel 250 m². Spoedig te aanv. Prijs f 227.500,- k.k.

PUTH-SCHINNEL: Onderste Puth 76, OPEN HUIS HEDEN VAN 15.00 TOT 16.00 UUR. Goed gelegen halfv. st. woonhuis met o.a. hal, toilet, woonk., keuken, overdekt terras, garage met hobbyruimte en wasruimte (totaal 17 m diep), tuin op zuiden met vijver. Op de verd.: 3 slaapk., badk., zolder, c.v. Perceel 34 m². Inhoud ± 460 m³. Aanv. in overl. Aantrekkelijk geprijsd.

KERKHOFFS
MAKELAARDIJ o.g.
046-373427
heden van 10.00-13.00 uur
Kleingroenstraat 50 Beek

GLASHELDERE KUNSTSTOF GOLFPLATEN

in div. modellen
in div. lengten
ook polyester golfplaten
Franco v.a. f 300,- excl. B.T.W.
Bel voor gratis catalogus

de wildkamp
KUNSTSTOFLEIDINGSYSTEMEN

SUSTEREN 04499-2760
BERINGEN 04760-72296
LUTTEN 05231-2099
(HOOFDKANTOOR)

COMMERCIEEL VASTGOED

Waar de twee drukste winkelstraten elkaar ontmoeten...

Midden in het drukke voetgangersgebied in het centrum van Hoensbroek bieden wij nog een aantal winkelunits aan. Goed bereikbaar en ideaal voor dagwinkels. Ruime parkeerplekken. Units v.a. 60 m² te huur, te koop of eventueel lease. Iedere unit is voorzien van pantry en toilet. Aanvaarding op korte termijn mogelijk. Zeer interessante prijscondities. Huur vanaf f 150,- per m² per jaar, kooprijzen f 1.750,- per m² k.k.
Wij sturen u graag op aanvraag onze uitgebreide brochure toe.

Winkelcentrum "Gebroekerplein"
Mooi winkelen in hartje Hoensbroek.

V&H VASTGOED
OIRSBEK - Hutterweg 28, 6438 AJ, telefoon 04492-1620
MAASTRICHT - Hertogsingel 68, 6214 AE telefoon 043-255070

• BESTAANDE BOUW • BESTAANDE BOUW • BESTAANDE BOUW • BESTAANDE BOUW •

Beter wonen begint met Stienstra

Stienstra heeft een zeer uitgebreid huizenaanbod in elke prijsklasse in heel Zuid-Limburg. In deze aanbidding is slechts een beperkt aantal genoemd. Vindt u het huis van uw keuze niet of zoekt u in een andere regio? Maak uw wensen aan ons kenbaar.

VAALS
Goed gel. royale souterrainwoning met tuin. Inpand. U-vorm. woonk. ca. 45 m². Half open keuken. Verd.: 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Zolder. Opt. isol. Roll. Opp. ca. 426 m². Bwjr. 1991.
Prijs f 350.000,- k.k.

7307

BERG EN TERBLIJT
M Nabij centrum gel. vrijst. woonhuis met inpand. gar. Carport. Keurig aangelegde tuin met opt. privacy en goede bezonning. Provisiekelder. Royale hal. L-vorm. woonk. met open haard en open keuken met install., tot. ca. 42 m². 3 ruime slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Royale bergzolder. Goed onderhouden. Opp. ca. 432 m². Bwjr. 1968.
Prijs f 309.000,- k.k. 7631

HEERLEN
H Goed, op een hoek gel. semi-patiobungalow met gar. Sout.: Ruime hobbykelder. Was- en provisiekelder. 4e slaapk. Part.: Ruime salon ca. 35 m². Ged. open keuken. Eetk. Slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. 1e verd.: 2 slaapk. Badk. met douche en toilet.
Prijs f 392.500,- k.k. 7467

HEERLEN
H Welten. Winkel/woonhuis met div. gebruiksruimtes. Part.: Winkelruimte. Bergruimte. Kelderruimte. 1e verd.: Woonk. Luxe keuken. Dakterras. 2e verd.: 3 slaapk. Luxe badk. Vliering. Ged. dubb. begl.
Prijs f 252.500,- k.k. 7551

HEERLEN
H Residentie Herle. Centraal gel. appartement op 2e verd. met 2 bergingen in sout. Ruime woonk. ca. 32 m² met uitzicht richting schouwburgplein. Semi-open keuken met compl. aanbouwcombi. 2 slaapk. Hobbyk. Berging. Badk. met douche. 2 balkons. Ged. dubb. begl.
Prijs f 179.500,- k.k. 7188

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Douve Weien. Op aantrekkelijke locatie gel. modern split-level woning met veel leefruimte. Inpand. gar./berging. 2 ruimten. in sout. Woonk. met open haard. Eetk. Luxe keuken. 4 slaapk. Badk. met ligb. en douche.
Prijs f 325.000,- k.k. 7588

BRUNSSUM
H Rustig gel. modern woonhuis met tuin. Inpand. grote gar. L-vorm. woonk. Open keuken met kunstst. aanrechtcombi. Bijkeuken. 3 ruime slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Goede isol. Bwjr. 1989.
Prijs f 187.500,- k.k. 7596

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

HEERLEN
H Heerleheide. Hoekwoning met tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. Eetkamer. Ruime bijkeuken met zolderverf. Douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs f 139.000,- k.k. 7408

STIENSTRA
MAKELAARDIJ B.V.

Voor inlichtingen
H: kantoor Heerlen, Tel.: 045-712255*
Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen.
M: kantoor Maastricht, Tel.: 043-616263*
Aubeldomein 17, 6229 EB Maastricht.
Kantoor Aken, Tel.: 0949-241-407540*
Jesuitenstraße 2, 52062 Aken.

Gaarne vrijblijvend informatie over woning

Nr. ....
Naam: .....
Straat: .....
Postcode/plaats: .....
Telefoon: .....

In ongefrankeerde enveloppe zenden aan:
Stienstra Makelaardij BV,
Antwoordnummer 40, 6400 VB Heerlen.

HEERLEN
(Ten Eschen)
f 239.000,- k.k.
Halvrijstaand woonhuis met bijbehorend vrij uitzicht en een schitterende tuin, grondopp.: ca. 592 m². Ind. sout.: provisieelder, hobbykelder 6,70 x 3,75. Beg. gr.: hal, toilet, woonkamer met parketvloer, half open keuken incl. app., balkon en terras, garage voor 2 auto's, hobbyruimte 8,00 x 5,00, 1e verd.: 3 slaapkamers en badkamer. Aanvaarding januari 1994.

HEERLEN-PALEMIG
f 259.000,- k.k.
Royaal vrijstaand woonhuis ca. 890 m². Grondopp. ca. 544 m². Ind. sout.: 4 kelders. Beg. gr.: hal, toilet, woonkamer 9,30 x 3,55 met open keuken; terras (balkon); tuin ca. 20 m diep. 1e verd.: 3 slaapkamers en badkamer. 2e verd.: 2 slaapkamers en zolderruimte. Aanvaarding: in overleg.

KERKRADE (W.)
f 250.000,- k.k.
Ind. sout.: kelder. Begr. gr.: hal, toilet, woonkamer ensuite 9,30 x 4,58 (42,5 m²); tuinkamer 3,70 x 2,00; dichte keuken; berging; garage en tuin. 1e verd.: 3 slaapkamers resp.: 20, 19 en 10 m², 1 met balkon; badkamer met ligbad, 2 vaste wastafels en toilet. 2e verd.: te bereiken via vaste trap alwaar 4e slaapkamer en hobbyzolder. Aanvaarding: in overleg.

VALKENBURG-SIBBE
f 525.000,- k.k.
Vrijstaande bungalow met inpandig zwembad en sauna. Ind. sout.: zwembad met sauna 13,00 x 5,50; provisieelder; 2 slaapkamers en dubbele garage ca. 47 m². Begr. gr.: hal, living ca. 70 m² met balkon en vrij uitzicht; keuken 12,50 m² met moderne inrichting; mooie badkamer. 2 slaapkamers resp. 33 en 21 m²; goed aangelegde tuin; totale opp. 1130 m².

• Makelaar o.g.
• Bedrijfsobjecten
• Woningen
• Taxaties
• Hypotheken
• Verzekeringen

Wie weet wat hij wil, beslist om z'n eigen makelaar mee te nemen.

makelaardij ERNENS

Hoolstraat 42, Voerendaal
Tel.: 045-752142
Met een NVM-makelaar koop je zonder zorgen.

NVM

**UW HUIS VERKOCHT
SNEL EN GOED
VIA AQUINA!**

HEERLEN
Royaal woonhuis m.c.v. ind. sout.: 3 kelders. Beg. gr.: hal, woonkamer, eetkeuken met keukenuitval, toilet, bijkeuken, badk. met ligb., douche, v.w. en 2e toilet, berging, tuin ca. 40 m² diep. 1e verd.: overloop, 3 slaapk. 2e verd.: vaste trap, mansardekamer, ruime hobbykamer. Aanv. in overleg.
Prijs f. 165.000,- k.k.

HEERLEN
DE HEUGDEN 98
Modern appartement in centrum (8e verd.) met lift. Ind. hal met sierpleister, living ca. 35 m² met royaal balkon, keuken m. parket en inrichting, 2 slaapk., speelhal, badk. m. ligbad en v.w., apart toilet, berging. Bwjr. 1980. Dubbel glas, hardhout.
Aanv. in overleg
Prijs f. 148.000,- k.k.

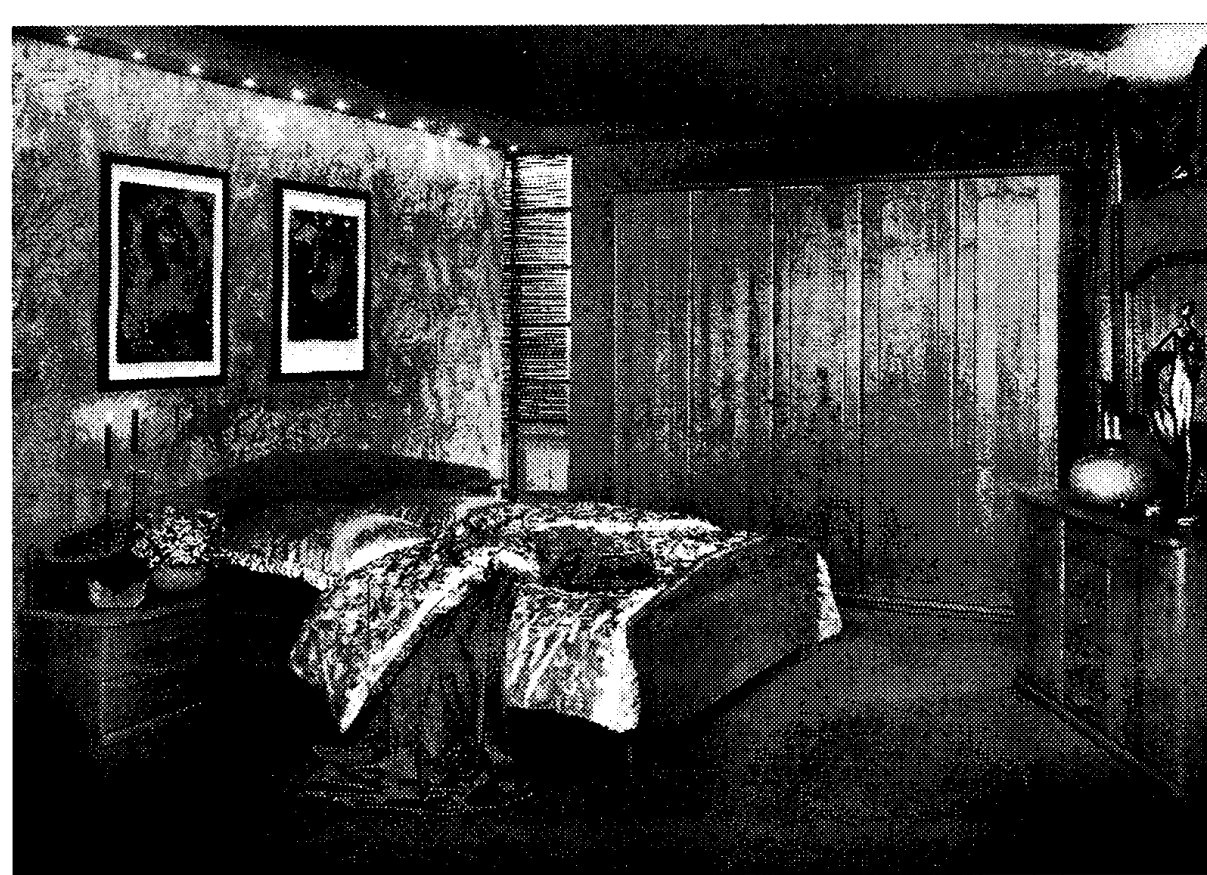
BRUNSSUM
EISENHOWERSTRAAT 2
Prachtig gelegen landhuis/bungalow. Ind. sout.: dubbele garage, werkruimte, waskelder, provisiehuizen, 2 slaapkamers. Begr. gr.: hal, toilet, L-vorm. living met openhaardpartij, keuken met aanbouwinstall. 3 slaapk., luxe badkamer, study/hobbyruimte, terras en fraaie tuin. 1e verd.: 5 zolderbergingen. Bwjr. 1973. Perc. 1077 m². Een prachtig landhuis met veel mogelijkheden.
Prijs f. 375.000,- k.k.

HEERLEN
DEKEN NICOLAYESTRAAT 20
Nabij centrum gelegen bedrijfsobject voor meerdere doeleinden geschikt o.a. winkel, wonen, kantoor, praktijkruimte etc. Ind. sout.: kleine kelderruimte. Begr. gr.: winkelruimte ca. 100 m², incl. overdekte patio, werkruimte, gar/berging. 1e verd.: overloop, 2 grote slaapk. (waarvan 1 met ruime werkhoeke), het realiseren van meerdere kamers is mogelijk, badk. met ligbad, toilet en v.w. 2e verd.: grote living bestaande uit zithoek, eethoek, keuken en bergruimte.
Prijs f. 320.000,- k.k.

MAAK VRIJBLIJVEN EEN AFSPRAAK.
MET SPOED GEZOCHT!
WEGENS GROTE VLAAG EN ONZE SNELLE VERKOOP VRIJEN WIJ TER WEDDING LONINGEN EN DE OOSTELIJKE MIJNSTREEK

aquina
Makelaardij O.G., Taxaties, Hypotheek-adviescentrum L. AQUINA en E. WEERTS
Ruys de Beerenbroucklaan 28, Heerlen
Ook zaterdag van 10.00 tot 13.00 uur.
045-715566

NVM

Een voorbeeld uit onze uitgebreide slaapkamercollectie:
Deze schitterende slaapkamer is een droom voor de echte natuurliehebber. De massieve fronten zijn van elzeshout, een type houtsoort met een opvallend gelijkmatige en dichte textuur. Dit flexibel programma met een tijdloze vormgeving heeft uitgebreide opberg- en combinatie-mogelijkheden.

meubel
MODIE KWALITEITSMEUBELN

Openingstijden
Dinsdag t/m zaterdag:
van 9.00 tot 12.00 uur
en van 13.00 tot 18.00 uur.
's Zondags doorlopend geopend
van 10.00 tot 18.00 uur.
Maandag gesloten

Verloosesteeuweg 375-377
B-3640 Kinrooi-Kessenich, België
Tel. vanuit België: 089-565237
Vanuit Nederland: 0932-89-565237

T-meubel. De garantie voor een blijvend goede aankoop.

Kans voor een Kind
unicef
06-300121
(40 cent per minuut)

ALCOHOL EN VERKEER DAT KUN JE NIET MAKEN

BON PROTESTSIGNAL

☐ Ik teken tegen de jacht op onschuldige trekvogels.

☐ Ik maak vandaag nog f. .... over op giro 29213 t.n.v. Vogelbescherming Nederland o.v.v. Jachtverbod, zodat de campagne kan worden voortgezet.

Wist u dat ganzen elkaar levenslang trouw zijn?

Vogelbescherming NEDERLAND

TE HUUR aangeboden
TIME
In Amstenrade aan de Hoofdstraat 10
(een drukke doorgangsweg met 100.000-den passanten per jaar), bieden wij u een unieke zakenruimte aan, te gebruiken als winkel of kantoor. Dit 75 m² grote object is voorzien van alle eigen voorzieningen zoals: C.V., keuken, eigen gas-, water- en lichtaansluiting en thermopane beglazing. Eigentijdse architectuur. De gunstigste huurprijs is f.1250,- p/mnd. Aanvaarding dec. '93.
voor informatie: tel. 04492 - 3842

GEMEENTE LANDGRAAF
Notarissen J.L.Th. Oostwegel en mr. P.W.H.A. Ritzen te Kerkrade-West, zullen op vrijdag 3 december 1993 om 15.00 uur in café Simons, Kerkstraat 16 te Ubach over Worms, in het openbaar ex artikel 3:267 Burgerlijk Wetboek
BIJ OPBOD EN AFSLAG IN EEN ZITTING VERKOPEN:
UBACH OVER WORMS:
woonhuis met tuin en verdere aanhoorigheden, staande en gelegen te Ubach over Worms, gemeente Landgraaf, Maastricht-erlaan 147, kadastraal bekend als Ubach over Worms, sectie C, nummer 4009, groot 1,59 are.
in nader overleg met voornoemd notaris-kantoor.
eventueel te bewerkstelligen met de grosse van de akte van veiling.
BETALING VAN DE KOOPPRIJS:
uiterlijk 15 februari 1994.
Van toepassing zijn de Algemene Veilingvoorwaarden voor executieveilingen 1993, met inachtneming van de wijzigingen daarop zoals opgenomen in de akte van veiling.
SCHRIJFTELIJKE BIDDEINGEN:
kunnen tot 14 dagen voor de datum van veiling worden uitgebracht bij genoemd notaris-kantoor.
NADERE INFORMATIE:
ten kantore van voornoemde notarissen, Willem Sophiaplein 10 te Kerkrade-West, gemeente Kerkrade, tel. 045-411945.

TE HUUR
2 STIJLVOLLE VILLA'S
RAND VALKENBURG
Gelegen in mooi park van 4200 m² op zichtlokatie! Op 5 min. lopen van monumentaal station. Gebouwd in natuursteen in 1825 en 1939. Inh. ca. 4.000 m³ incl. toren en tuinhuis. In uitstekende staat, recentelijk gerenoveerd. Ook zeer geschikt voor wonen en werken. Ruime parkeerplaats op eigen terrein. Adres: Kloosterweg 2 en 4.
Huurprijs f. 180.000,- per jaar excl. BTW. Eventueel ook te koop; prijs op aanvraag.
Inlichtingen:
Markiezaat 14, 5262 RB Vught Telefoon 073-563276
E.H. Caselli, eigenaar Telefax 073-566853

Brunssum
Kennedylaan 67, halfvrijst. woonhuis met garage, tuin, grote woonkamer, open keuken, veranda, 4 slp.kms. badkamer, ligbad, zolder met hobbyruimte.
Vr.pr. f. 217.000,- k.k.
Heerlen
Pappersjans 12, tussenwoning met 4 slaapkamers.
Vr.pr. f. 115.000,- k.k. **VERKOCHT**
Schaesberg
Heggestraat 6, vrijstaand woonhuis met grote tuin, perc. opp. 670 m². Vr.pr. f. 205.000,- k.k.
Simpelveld
Kloosterstraat 15, halfvrijst. woonhuis/winkelpand, zeer ruim en grote tuin. **VERKOCHT** f. 215.000,- k.k.
Landgraaf
Neerbraak 14, tussenwoning i.z.g.st. met veranda, kunststof ramen, dub. glas, goed aangelegde tuin.
Vr.pr. f. 190.000,- k.k.
Stein
Bungalow met grote tuin, perc.opp. 670 m², zeer goede staat. Vr.pr. f. 365.000,- k.k.

Bedrijfsomroerend goed
Boerderij met boomgaard, perc.opp. 8500 m². Incl. op aanvraag.
Te koop of te huur div. horecazaken, vraag vrijblijvend info, o.a. goedkoop Indonesisch restaurant.

Snelle verkoop, geen extra kosten
verkoop 3 kantoren
Europ Vastgoed
Thien Vastgoed
Echt Stein

Chris Rijcks
Vastgoed
HYPOTHEKEN - HORECA - BEMIDDELING
Raadhuisstraat 116, Hulsberg, tel. 04405-2108

SCHULTEGNS
notaris-kantoor
Valkenburg aan de Geul
Notaris mr. P.J.M.B. Schultegns te Valkenburg a/d Geul zal op woensdag 17 november a.s. om 15.00 uur in pension Scheepers, St. Pieterstraat 18 te Valkenburg a/d Geul in het openbaar ex art. 3:268 B.W. bij opbod en afslag in één zitting verkopen:

WOONHUIS
bestaande uit drie afzonderlijke wooneenheden, plaatselijk bekend Broekhem 42 te Valkenburg a/d Geul, kadastraal bekend gemeente Houthem, sectie B, nummer 1405, groot 2,71 are.
Aanvaarding: vrij van huur, geheel ontruimd krachtens de grosse van de akte van veiling; het pand is thans in strijd met het huurbeding verhuurd voor f.1550,- per maand incl. energieverbruik.
Betaling: uiterlijk 29 december a.s.
Bezichtiging: in overleg met het notaris-kantoor.

Van toepassing zijn de Algemene Veilingvoorwaarden voor Executieveilingen 1993, voor zover daarvan in de akte van veiling niet wordt afgeweken.
Tot en met 3 november a.s. kan bij het notaris-kantoor op het te veilen object een schriftelijk bod worden uitgebracht.
Inlichtingen: ten kantore van voornoemde notaris, Broekhem 8 te Valkenburg a/d Geul, tel. 04406-12010.

HOENSBROEK
GEMEENTE HEERLEN
Notaris mr. P.M.J.A. Muljers te Heerlen,

is voornemens om op dinsdag 16 november 1993 des namiddags om 16.00 uur in het multifunctioneel centrum Gebroek, Prinsstraat 12, Hoensbroek, gem. Heerlen, in het openbaar te verkopen krachtens artikel 3:268 van het Burgerlijk Wetboek, bij opbod en afslag in één zitting:
het woonhuis met erf en grond

Slot Aldeborghlaan 26 te Hoensbroek, gemeente Heerlen, kadastraal bekend gemeente Hoensbroek, sectie A nummer 5444, groot 11,20 are.
Indeling:
- souterrain: hobbykelder, magazijn, inpandige garage met dubbele rolpoort;
- begane grond: hal, toilet, woon-/eetkamer met open haard en vide, compleet ingerichte woonkeuken, bijkeuken, slaapkamer;
- eerste verdieping: slaapkamer, c.v.-ruimte met boiler, badkamer met toilet, logeerkamer, vide-speelruimte, slaapkamer en portaal.

Aanvaarding: het pand kan worden aanvaard na betaling van de koopprijs.
Betaling van de koopprijs: uiterlijk 23 december 1993.
Bezichtiging: maandag 1 november 1993 van 16.00 tot 17.00 uur; zaterdag 6 november 1993 van 11.00 tot 12.00 uur; vrijdag 12 november 1993 van 16.00 tot 17.00 uur.

De veiling wordt gehouden conform de Algemene Veilingvoorwaarden voor executieveilingen 1993.
Tot dinsdag 2 november 1993 17.00 uur kan schriftelijk een onderhands bod op voornemd registergoed worden uitgebracht bij notaris Muljers voornoemd.

De koper dient zich op de veiling te legitimeren en een schriftelijke verklaring van zijn bank te overleggen waaruit zijn financiële gegoedheid blijkt.
Inlichtingen: ten notaris-kantore, Akerstraat 71 te Heerlen, tel. 045-719777.

TE KOOP
HOENSBROEK
SLOT HARENLAAN
Vrijstaande villa met perfect aangelegde tuin.
■ Riante living (ca. 65 m²)
■ Verwarme serre (ca. 35 m²)
■ Ruim terras (ca. 30 m²)
■ 4 slaapk. (mogelijk 5)
■ 2 badkamers
■ Hobbyruimte
■ Perf. afwerking
■ Perc. opp. 1.205 m²
Vraagprijs f 635.000,- k.k.
MAKELAARSKANTOOR O.G.
DRS. SCHREINEMACHER B.V.
kommel 22, maastricht,
telefoon 043-251636 tel.no. b.g.g. 216822

NEDU
MAKELAARDIJ

"De makelaar in tevredenheid"

BEHEER/VERHUUR O.G. • MAKELAARDIJ • TAXATIES • HYPOTHEKEN • ASSURANTIE

LANDGRAAF:
"Zeer ruime vrijstaande woning met garage voor meerdere auto's!"
Ind. kelder, hal, L-vormige woonk. (50 m²), keuken m. alle app., gar. in spouw, berging, 3 slaapk. + hobby/speelk., zolder. Alle ramen/kozijnen hardh. m. dubb. begl. Geïsoleerd, c.v. ketel 1990. Geh. beg. grond in noorse leisteen. Achtertuin op zonkant en geen bebouwing achter. Het geheel verkeert in perfecte staat. Aanv. in overleg.
Vraagpr. f. 319.000,- k.k.

MUNSTERGELEEN:
"U zoekt een ruime woning waarin u alléén nog uw meubels moet neerzetten?"
Perfect verzorgde ruime woning. Ind. hal, woonk. (9,50 diep), dichte keuken m. parketvloer, inr., berging, 4 slaapk. + hobbyruimte, v.w. en v.v., zolder. Achtertuin op zonkant. In 1988 voll. gerenoveerd o.a. nieuwe keuken, badk. enz. Ged. dubb. begl. Vrijwel alle wanden in sierpleister/struiktuurwerk. Aanv. in overleg. Vraagprijs incl. stuff.
Vraagpr. f. 179.000,- k.k.

MUNSTERGELEEN:
"Uitstekend gelegen ruim halfvrijstaand woonhuis met flinke garage!"
Ind. hal, v.w. en v.v., toilet, zolder. Perc. opp. 394 m². Geïsoleerd. Aanv. desgewenst op korte termijn.
Vraagpr. f. 230.000,- k.k.

URMOND:
"Vrijstaand sfeervol herenhuis met grote achtertuin, grenzend a. h. kanaal!"
Ind. div. kelders, hal, woonk., dichte keuken, tuinkamer (7,00 x 2,50) garage in spouw, 4 slpk's, badk. zolder. Ged. dubb. begl. Achtertuin ± 26 m diep. Perc. opp. 770 m². Aanv. desgewenst op korte termijn.
Koopprijs f. 295.000,- k.k.

BEEK:
"Perfect onderhouden vrijstaand woonhuis met garage en carport!"
Ind. hal, L-vormige woonk. (± 40 m²) semi-open keuken m. zeer luxe, lichte inr., bijkeuken eveneens m. voll. inr., overdekt terras, verwarmde gar., 3 mooie slaapk. badk. m. ligb. douche 2e toilet en v.w., zolder via vaste trap bereikbaar. Geh. pand geïsoleerd en dubb. begl. Geh. beg. grondvloer Noorse leisteen. Bwjr. 1989. Aanv. in overl.
Vraagpr. f. 269.000,- k.k.

KLIMMEN/RANSDAAL:
"Uniek liefhebbers-object op 4055 m² grond!"
Voll. geren. boerderij en aparte woning. Ind. boerd., kelder, hal, woonk., grote keuken, 3 slpk., badk., kl. zolder; Woning: L-vormige woonk., keuken, wasruimte, berging atelier ± 55 m². Geen bebouwing a.d. achterzijde. Ged. opgetrokken in z.g. "Kunrader steen" en uitstekend gerenoveerd met oorspronkelijke materialen. Zeer geschikt voor dubb. bewoning. Aanv. in overleg.
Vraagpr. f. 550.000,- k.k.

DE PANDEN VLIAGEN DE DEUR UIT!
NU IS DE TIJD OM EEN GOEDE PRIJS VOOR UW PAND TE MAKEN!
BEL ONS EN WIJ LEVEREN U HET BEWIJS!

EMMAPLEIN 12, HEERLEN TEL. 045-711500
Maandag t/m vrijdag van 9.00-17.30 uur,
kantoor op zaterdag geopend van 9.00-13.00 uur

SPAUBEEK

Spaubeek, behorend bij de gemeente Beek, is een typische forensenplaats vlak buiten Beek en Geleen. Dat betekent wonen in een rustige omgeving en toch vlak bij de uitgebreide voorzieningen, zoals onderwijs, gezondheidszorg, sport, cultuur en recreatie, van een groter verzorgingscentrum. Kortom, plezierig wonen met alle faciliteiten onder handbereik midden in het natuurschoon van Limburg.

Op de lokatie 'Beatrixlaan-Noord' heeft het Abp een project van 51 halfvrijstaande en geschakelde eengezinswoningen in 3 verschillende typen gerealiseerd, waarvan er regelmatig enkele voor verhuur beschikbaar komen. Leuke woningen met een ruime woonkamer met half-open of gesloten keuken, berging of garage, badkamer met ligbad en 2e toilet, 3 slaapkamers, ruime vloering. De isolatie is optimaal en de afwerking is degelijk.

Huurprijzen vanaf f 809,85 per maand (excl. servicekosten).

NEDU
Valkenburgerweg 25 A
6411 BM Heerlen.
Telefoon 045-710909.
Van ma.-vrij. van 08.30 - 17.00 uur.

TE HUUR

Publikatie ARP Algemeen burgerlijk pensioenfonds

ENERGIEBESPARING? DOE ER IETS AAN!

HET ALLERHOOGSTE RENDEMENT:
98½%
MILIEUKAMPIOEN

AGPO-ECONFORTE HR-KETEL

De Agpo Econforte is extreem zuinig met energie en scoort volgens GIVEG-metingen een jaargebruiksrendement voor CV van maar liefst 98½% (b.w.). Met dit bijna ongelofelijke resultaat steekt de Agpo Econforte met kop en schouders boven de concurrentie uit en wordt een extra besparing gerealiseerd van plusminus 10% t.o.v. de meest gangbare HR-ketels.

Een unieke ketel: fluiserstil, bijna onderhoudsvrij, weersafhankelijke voorregeling, pompschakeling, lange levensduur.

Verkrijgbaar als CV-ketel eventueel met 80 of 120 ltr boiler en als combiketel.

ALLE HR-KETELS OP ONZE ZAAK IN BEDRIJF

AGPO-Econforte, NEFIT-TURBO, RADSON, INTERGAS en REMEHA

LIMBURGS GROOTSTE SPECIALIST IN HOOGRENDEMENT
Met de meeste ervaring en de beste service

simons
sedert 1935

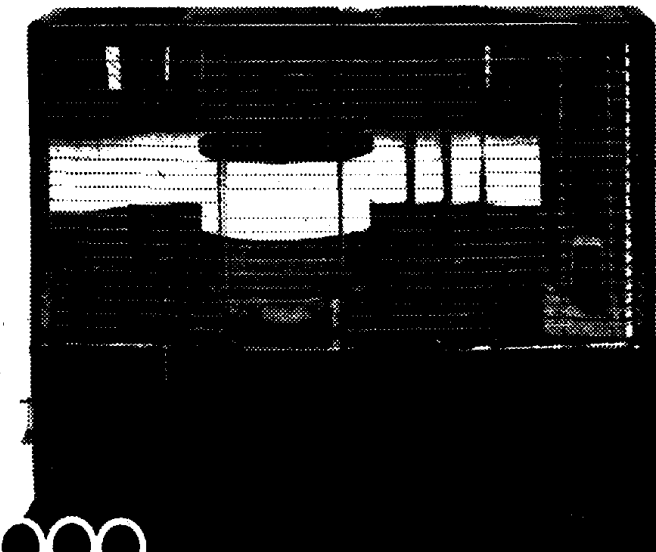
VOOR ADVIES EN INSTALLATIE
Kerkstraat 31, Hulsberg, tel. 04405-1218

- Rolluiken
- Rolhekken
- Zonneschermen
- Markiezen
- Airconditioning
- Verticale lamellen
- Zonwerende folie

Mehra Heral
Kwaliteit - Service - Vakmanschap

Kerkstr. 40, 6455 22 Kerkrade
Tel. 045-41 30 49
045-41 25 00
Bekijk ook: 045-41 30 49

wat een genot...

...geeft deze kachel in uw woning, serre, stacaravan of hobbyruimte. Overal warmte. Als hoofdverwarming in het voor- en najaar en als bijverwarming in de winter. Hij brengt sfeer en is zuinig met energie. ZibroKamin kachels hebben het GOEDMERK van het Keurmerk-instituut Konsumenten producten. Kom eens langs voor meer informatie of een demonstratie!

zibro kamin
energie zuinige kachels

mini Energiecentrum bv
Einsteinstr. 5, 6372 BW Landgraaf.
Tel. 045-318170. Fax 045-327816

Gespaard van 1.000-18.000 m³
Doodende koopsom

Dag en nacht gespaard voor vroege kachelenergie - Verhuur van kachels.
Ook Botstraat 8 Heerlen (aankomende).

Zibro Kamin: een warm pickje waar je ook bent

Technisch Bureau Gesit b.v.

Maalstraat 23, Geleen,
Tel. 046-741382.

saalemink

ROLLUIKEN EN ZONWERING
KUNSTSTOF RAMEN EN DEUREN
DUBBELE BEGLAZING

kantoor - showroom - montageplaats
Wattstraat 20 6372 AL Landgraaf Tel. 045 - 314132
Fax 045 - 325667

Denkt u aan energie besparingen?

Onze producten zijn niet alleen zonwerend maar ook isolerend en energie besparend.

Laat ons een gratis en vrijblijvende offerte maken voor uw rolluiken en andere binnen en buitenzonweringen!

BINNEN EN BUITEN ZONWERINGEN
van **GILCOUX**
"THE FINISHING TOUCH" voor Binn- en Buitenzonw.

BEEK
Wolfsrade 6
Tel. 046 - 377331

GULPEN
Rijksweg 26
Tel. 04450 - 1947

SUNSHINE® ZONWERINGEN

Cantecleerstraat 107
Wijk 17, Maastricht

Tegen inlevering van deze advertentie, bij bestelling van uw rolluiken gedurende 1 tot 15 november 1993, ontvangt u

5% KORTING
OP HEROAL ALUMINIUM ROLLUIKEN

U wilt in de toekomst:

- veiliger zijn tegen inbrekers
- tot 40% besparen op uw stookkosten
- bescherming tegen straalvalwaai en naar binnen gluren
- lichtinval traploos kunnen regelen
- uw interieur beschermen tegen zonnestralen
- rustig overdag slapen, wanneer u met wisselende diensten werkt

KIES DAN VOOR HET HEROAL ROLLUIKENSYSTEEM

GRATIS METEN EN MONITOREN
BEL ONS VOOR EEN VRIJBLIJVENDE PRIJSOPGAVE EN U THUIS OF BEZOEK ONZE SHOWROOM
(Binnen die ingeleverde worden nadat de bestelling is geplaatst, of wanneer de aflevering is afgelopen, kunnen niet meer worden toegelaten)

OPENINGSTIJDEN: ma. t/m vrij. 9.00-18.00 u.
zaterdag 10.00-18.00 u.
zondag 10.00-18.00 u.

TELEFOON 043-431846

SILHOUETTE®
GORDIJN

30 modieuze tinten

"Luxaflex" Silhouette® gordijn is een soort nieuw type zandbalkje, dat een optimaal aan sfeer toevoegt aan uw woonruimte. U wilt uw ogen niet geven als u de zon, zwerende tinten handelen tussen transparant stof, in het ochtten. U wilt uw interieur een bijzondere look uitstralen? De "Luxaflex" gordijn doet u uit om de nieuwe dimensie in sfeer - in 30 modieuze tinten - te komen bewonderen.

"Luxaflex" Silhouette® Gordijn® - Voor een sfeer dimensie in sfeer.

Uw "Luxaflex" productiespecialist:

Kipstraat 30-32
Telefoon (045) 453416
Fax (045) 459088

Venetian Blinds Kerkrade

Fa. H. Schraa & Zn.
centrale verwarming/sanitair/
loodgietersbedrijf

Jongmansweg 47,
Heerlen/Heerleheide.
Tel. 045-212203, fax 045-226779

meer dan 60 jaar een vertrouwd adres voor:

- aanleg
- reparatie
- onderhoud

TECHNISCH BUREAU H. HOEPPERMANS C.V.
voor
CENTRALE VERWARMING
ENERGIEBESPARING

Dealer: Nefit - Radson
Haes Kiddy - Buderus
Vaillant - Intergas
Honeywell - Danfos

Vraag vrijblijvend offerte!
Emmaplein 8, Heerlen, tel. 045-713265

DOM%BERGH
Sittard • Heerlen • Venlo • Maastricht
Voorstad 25, 6131 CP Sittard
Telefoon 046-510630

CENTRALE VERWARMING
ook voor uw energie besparende centrale verwarmings ketels

technisch bureau
J. FRISSEN bv

Lid van de
Vereniging van Nederlandse Installatiebedrijven

Lintjesstraat 17, Heerlen
045-717318
045-717430

m.i.v. 1 november 1993
Lindehofweg 15, Voorst, tel. 045-708877

Ontwerpen, leveren, installeren van:

- centrale verwarming, alle systemen;
- industriële pijpleidinginstallaties;
- ventilatie-richtingen;
- airconditioning;
- sanitaire installaties;
- waterontharding / ontalken boilers;
- onderhoudsabonnementen;
- meet- en regeltechniek;
- eigen storingsdienst.

HR C.V.-KETEL-SPECIALIST

Ook voor op de schoorsteen (gesloten systeem)

Intertherm Limburg b.v., Ampèrestraat 9
6372 BB Landgraaf, tel. 045-313939

mechanische ventilatie met
warmterugwinning
in 1e klas energiebesparing.

MEVENT

met de eerste, wel de beste.

MEVENT

Ventilatie Luchtbehandeling
Luchtkanalen Geluiddempers
Teken- en Adviesbureau
Voersweg 100, NL - 6161 AG Geleen
Telefoon 046-751670
Fax 046-754525

VLEK VERWARMING b.v.
AL 25 JAAR
DE CV SPECIALIST IN LIMBURG

voor aanleg van nieuwe en onderhoud c.q. reparatie van bestaande cv-installaties

- vloerverwarming
- unieke servicecontracten
- rendementstesten en veiligheidscontrole
- groot assortiment hr- en cv-ketels

dealer: NEFIT, RADSON, HAES KIDDY, BUDERUS, SAUNIER, DUVAL, VAILLANT

• 24-UURS-SERVICE

Showroom Litscherveldweg 8 - Heerlen - 045 - 21 20 57

ISOLATIEBEDRIJF H.J. CROMBACH BV

THERMISCHE
KOUDE en
AKOESTISCHE
ISOLATIES
PREFAB PLAATWERK

COLMOND 10a
6367 HE Ubachsberg
tel. 045-751818
fax 045-751175

Fa. Maassen
erkend gas- en watertechnisch
installateur

OOK VOOR ONDERHOUD VAN:

- gas- en oliegasfornies c.v.-installaties;
- sanitaire installaties;
- ontlasten van leidingen van gas en water;
- ontlasten van afvoerpijpen;
- het maken van rookkanalen.

045-213923, fax 214006,
Lindehofweg 15, Voorst.

V.N.I.-INSTALLATEUR
24-UURS SERVICE-DIENST

PLOEM & ZN BV
te verwarming en sanitair
RUPELLOSTRAAT 33
635-452841 Kerkrade

Keulen
SCHINNEN
045-243222

produkten

**PROBLEEMLOOS OLIESTOKEN
MET SHELL HUISBRANDOLIE
EN SHELL OLIESTOOKSERVICE (REPARATIE EN ONDERHOUD)**

NOTARIS A.L.J.M. Muris te KERKRADE

Op donderdag 25 november 1993 om 14.00 uur in E. J. Bouwerwei te Kerkrade aan de Franciscusstraat 44, op verzoek van zijn opdrachtgever ex art. 3:268 van het Burgerlijk Wetboek in één zitting bij bod en afslag in het openbaar verkopen.

Verhuur:
garage, ondergrond, tuin en verdere aanhorigheden staande en gelegen te 6462 HT Kerkrade, Flins 106, kadastraal bekend als gemeente Kerkrade, E nummer 5281, groot 1,95 are.

Pand bevat:
de grond: hal, berging, woonkamer en keuken; 1e verdieping: 3 slaapkamers, badkamer; 2e verdieping: slaapkamer.

Verhuur:
per kan na betaling van de koopsom met de gresse akte van veiling, ontruiming van het gekochte besteligen.

Verhuur:
koopsoom dient te worden voldaan uiterlijk op 14 januari 1994.

Verhuur:
overleg met genoemd notariatskantor.

deze veiling zijn van toepassing de Algemene Verkoopvoorwaarden voor Executie Veilingen 1993 (AVVE) de Koninklijke Notariële Broederschap.

Langhebbenden kunnen tot uiterlijk 11 november 1993 middels een aan het notariatskantor gericht schrijven een bod op het pand uitbrengen.

Deze inlichtingen zijn te verkrijgen bij genoemd notariatskantor, Gruppellostraat 6 te Kerkrade, tel. 045-457251.

weru
ramen + deuren
kunststof, meranti en grenen

LANGBROECH
Gangelt (Seltkant)
Quellstraße 40
Tel. 09-432454016

advies
in onze
showrooms

HOENSBROEK
Akerstraat-N. 128
Tel. 045-224581
en 045-374739

KRINGS
Bouwen of renoveren op z'n best!

Je huis in de krant brengt mensen over de vloer.
En de makelaar weet van wanten en kranten.

**VAN ELKE 6 KINDEREN
KUNNEN ER
2 NAAR SCHOOL**

LATEN WE ER 3 VAN MAKEN

Miljoenen kinderen kunnen niet naar school. Omdat hun ouders geen geld hebben, zwerfen ze op straat of werken ze op het land. En omdat ze niet naar school kunnen, zullen ook hun kinderen kansarm zijn. Help mee die cirkel te doorbreken en steun het 'Laat ze Leren'-programma. Voor 'n tientje per maand geeft u kinderen kans op een zelfstandige toekomst. Terre des Hommes helpt kinderen verder. Als u dat wilt.

Bel voor inlichtingen 070-363 79 40 of stort uw eerste tientje op giro 25 25 25 ten name van Terre des Hommes te Den Haag, onder vermelding van 'nieuwe donateurs Laat ze Leren'.

TERRE DES HOMMES HELPT KINDEREN VERDER

SLAAPKAMERS
IN ONZE SPECIAALZAAK, HEERLERBAAN 235 HEERLEN

In onze slaapkamerspecialzaak Heerlerbaan vindt u een keuze uit meer dan 50 slaapkamers in de kleuren: wit - zwart - aubergine - rood - wit essen - parel eiken - kersen - mahonie etc. Tevens een grote collectie in schuifdeurkasten, matrassen, spiralen, lattenbodems en ledikanten.

VEGERS MEUBELN

Eiken klassiek
Honigmanstraat 47
Heerlen

Slaapkamers
Heerlerbaan 235
Heerlen

Moderne Meubelen
Licht 2
Kerkrade

Hoe komt een detaillist aan sponsors voor zijn reclame-campagne?

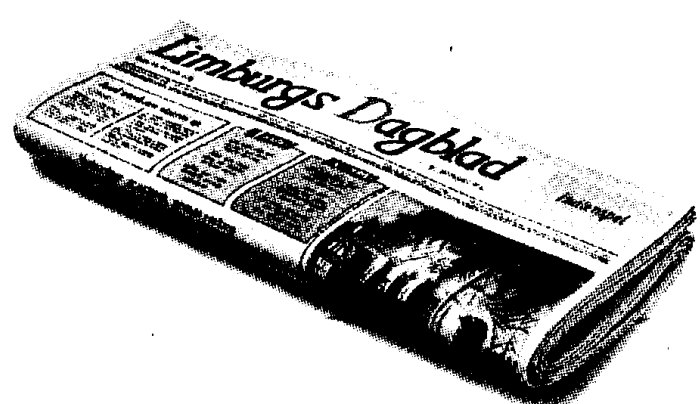
Bel Cebeco 020-6242316 en informeer naar het effect van Co-advertentie

Co-advertentie
Verhoog de werking van uw reclamecampagne

Waar je ook woont.

MAAK KENNIS MET DE KRANT
VAN LIMBURG. BEL 06-0229911
VOOR EEN PROEFABONNEMENT.
U ONTVANGT HET LIMBURGS
DAGBLAD DAN 4 WEKEN
VOOR SLECHTS f. 13,10.

WILT U METEEN EEN VAST
ABONNEMENT VUL DAN DE BON
IN OP DE VOORPAGINA.

DE KRANT VAN LIMBURG